

Odnieśliśmy sukces w sprawie funduszy UE

Nasze postulaty przebiły się do partnerów w Europie Zachodniej – tak premier Mateusz Morawiecki skomentował propozycje KE, które przewidują m.in. 63,8 mld euro na odbudowę polskiej gospodarki po pandemii, zwiększenie funduszu na energetyczną transformację z 7,5 do 40 mld euro, a także dodatkowe miliardy na rolnictwo i politykę spójności. **s.8**

Piątek
29/05/2020

#125 (2645)
NAKLAD 54 430
INDEKS 100625
WYDANIE 1

cena **3,49 zł** (w tym 8% VAT) gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

Dziś w numerze **DODATEK TELEWIZYJNY**

Opozycja podzielona w sprawie wyborów

POLITYKA \ PiS zaapelowało do partii opozycyjnych o nieblokowanie demokratycznych wyborów i przeprowadzenie głosowania 28 czerwca. Umowę dżentelmeńską łamie jednak część Koalicji Obywatelskiej z Tomaszem Grodzkim na czele, który chce opóźnienia wyborów. Taka postawa uderza jednak najbardziej w Rafała Trzaskowskiego, który może mieć kłopot z zebraniem wymaganej liczby podpisów. Zresztą sam sztab musi mieć tego świadomość, gdyż jak ujawnił portal TVP.info, KO zaczęła zbierać podpisy nielegalnie. **s.4**

fot. Tomasz Gzell/PAP

ŚWIAT

s.7

Koronawirus zatrzymał adopcje

Spore emocje wywołał film o dzieciach urodzonych przez surogatki na Ukrainie. W przeciwieństwie do wielu krajów zachodnich surogacja na Ukrainie jest legalna i bardzo opłacalna. Jednak z powodu zakazu podróżowania rodzice nie mogą odebrać niemowląt, czekają one na adopcję w klinice.

NASZA AKCJA

s.5

Koperta za... wybory

W poniedziałek 1 czerwca o godz. 11 odbędzie się demonstracja przed siedzibą Senatu pod hasłem „Koperta za... operacja wybory”. Celem manifestacji jest wywarcie presji społecznej na Senacie, aby przyspieszył obrady i nie wstrzymywał ustawy dotyczącej wyborów prezydenckich.

ŚWIAT

s.7

Nazistowski skandal w Czechach

Oficyna Nasze Wojsko wydała kalendarz z wizerunkami głównych postaci reżimu nazistowskiego, m.in. Adolfa Hitlera, Josepha Goebbelsa i Josefa Mengele. Federacja Gmin Żydowskich Czech zapowiada pozew ws. gloryfikacji zbrodni wojennych.

W DZISIEJSZYM WYDANIU „CODZIENNEJ”

**FORUM
POLSKIEJ
GOSPODARKI**

PARTNER STRATEGICZNY
WYDANIA

WYSOCKI \ Kraj kawy stał się światowym epicentrum koronawirusa, z 415 tys. potwierdzonych przypadków i liczbą zgonów przekraczającą 25 tys. osób. Jednak dla przywódcy kraju Jaira Bolsonaro to nie problem. **s.14**

SAKIEWICZ \ Niegdyś Tusk obiecywał 300 mld zł z unijnej kasy, lecz to dziś Mateusz Morawiecki z Andrzejem Dudą załatwili te pieniądze. 64 mld euro, które Polska wyszarpała z unijnej kasy na walkę z kryzysem, to realny sukces. **s.2**

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

Albert Camus
(1913–1960) francuski pisarz, dramaturg, eseista, reżyser teatralny, egzystencjalista

„Gdy się zobaczyło tylko raz piękno szczęścia na twarzy ukochanej osoby, wiadomo już, że dla człowieka nie może być innego powołania, jak wzbudzanie tego światła na twarzach otaczających nas ludzi.”

2

PIĄTEK 29 MAJA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

2 OPINIE

4-5 POLSKA

6-7 ŚWIAT

8-10 GOSPODARKA

12 ZDROWIE

13 KULTURA

14 SERWIS ANTYCOVID-19

15 PUBLICYSTYKA

16 SPORT

17 PODRÓŻE

18 OBRONA NARODOWA

POGODA

Piątek 29.05		Prawie bezchmurnie	
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Aleksander, Andrzej, Bogusław, Ermentruda, Izzyt, Magdalena, Maksym, Maksymina, Maria, Piotr, Rajmund, Rajmunda, Stefan, Szymon, Teodozja, Urszula	
04:23	20:43		
Gdańsk	Lublin		
13°C	15°C		
9°C	10°C		
Katowice	Kraków		
16°C	15°C		
7°C	7°C		
Łódź	Poznań		
16°C	16°C		
6°C	5°C		
Warszawa	Wrocław		
17°C	17°C		
11°C	5°C		
Sobota 30.05		Deszcz	
WSCHÓD słońca	ZACHÓD słońca	Imieniny obchodzą: Anastazy, Andronik, Andrzej, Bazyli, Bolesław, Brodysław, Feliks, Ferdynand, Gawin, Jan, Joanna, Mirosław, Mszczuj, Suligiewa, Sulimir, Sulirad, Zyndram, Zaneta, Zanna	
04:22	20:44		
Gdańsk	Lublin		
13°C	11°C		
12°C	14°C		
Katowice	Kraków		
12°C	12°C		
9°C	9°C		
Łódź	Poznań		
11°C	17°C		
11°C	11°C		
Warszawa	Wrocław		
13°C	15°C		
13°C	10°C		

BARTOSZ BARTCZAK

Polska solidarna

27 maja Ministerstwo Rozwoju informowało, że w ramach tarczy antykryzysowej przedsiębiorcy otrzymali już 42 mld zł. To równowartość rocznego programu Rodzina 500+. A przecież to zaledwie jedna czwarta środków, które rząd chce przeznaczyć na ratowanie gospodarki. Oczywiście, są też tacy, którzy jeszcze nie otrzymali pomocy. Ale jak pokazuje przykład Warszawy, za opóźnienia odpowiada najczęściej lokalna biurokracja. W stolicy złożono już ponad 100 tys. wniosków, ale urzędnicy Rafała Trzaskowskiego rozpatrzyli dotychczas mniej niż 20 tys. z nich. To ciekawy przyczynek do refleksji nad sprawnością urzędniczą tego kandydata na głowę państwa i trafności decyzji tych z prowadzących działalność gospodarczą, którzy go poparli w Warszawie. Poza stolicą na szczęście większość przedsiębiorców już doświadcza w praktyce, co to znaczy Polska solidarna.

Rafał Zawistowski

ADRIAN STANKOWSKI

Zielone ludziki Trzaskowskiego

Od dłuższego czasu krąży dowcip, jakoby wobec nadmiaru sukcesów politycy totalnej opozycji zamierzali pójść do lasu, by zorganizować tam partyzantkę. Okazuje się, że nawet najbardziej groteskowy żart w przypadku Platformy może się zmaterializować w realnym świecie. Oto bowiem prezydent Warszawy z pieniędzy warszawiaków przeznaczył 3 mln 600 tys. zł na szkolenie anarchistycznych zadymiarzy, dla których „własność prywatna to kradzież”, w zakresie taktyki walk ulicznych, a wykładowcami byli specje od „akcji bezpośredniej” (ciekawe, że tak nazywała się francuska lewacka organizacja terrorystyczna działająca w latach 70. i 80. – Action Directe) Kolektywu Szarańcza. A wszystko to działo się pod pretekstem tzw. Społecznej Szkoły Antykapitalizmu organizowanej przez Biennale Warszawa. Może wydawać się to mało poważne, ale w zestawieniu z dążeniem opozycji do uniemożliwienia przeprowadzenia wyborów prezydenckich, a w konsekwencji do wywołania istnego pandemonium konstytucyjnego, nawet niewielka grupka dobrze zorganizowanych fanatyków może sprawić, że następny ciamajdan nie będzie już powodem do żartów.

Marcin Wolski

Przed wielkim testem

Platforma nową wieścią społeczeństwo mami:

„Wybory kolidować mogą z maturami!”.

Jakoś pojąć nie może totalista durny,

że jednego dnia stoły, a drugiego urny.

To dobre rozwiązanie,

wcale nie szaleństwo,

że dziś uczeń test zdaje, jutro społeczeństwo.

Choć rozumiem – dla wielu to spore ryzyko

– egzamin dojrzałości robić politykom!

Tomasz Sakiewicz

300 miliardów Morawieckiego

Pamiętamy 300 mld Tuska obiecywane w 2011 r. z Unii Europejskiej. Donald Tusk obiecywał pieniądze, które i tak Polska powinna była dostać ze względu na podział środków unijnych. Co ciekawe, mimo że te środki nam się należały, z uwagi na słabość aparatu państwowego wiele z nich nie dotarło. Dziś 64 mld euro, które wyszarpał polski rząd z unijnej kasy na walkę z kryzysem gospodarczym, jest realnym sukcesem. 64 mld euro to właśnie ok. 300 mld zł. Te pieniądze dotrą do nas w znacznie krótszym czasie. A mogły w ogóle nie dotrzeć. Walka o podział unijnej kasy była zacięta. Jednym z jej elementów był raport unijnego komisarza, Hiszpana Lópeza Aguilara, atakującego reformy wymiaru sprawiedliwości w Polsce. Ten bełkotliwy i pełen absurdu dokument miał osłabić nasze szanse na zdobycie dużych sum. Oczywiście w kolejce po nie stała Hiszpania. Na szczęście ataki nic nie dały. Unijni dygnitarze poskrzeczeli jak stara ciotka, ale pieniądze dali. W życiu każdy ma to, co naprawdę chce mieć. Mateusz Morawiecki z Andrzejem Dudą załatwili 300 mld, Tuska... znowu poklepią po plecach.

Ryszard Kapuściński

XV Zjazd Klubów „GP” online

Zjazdy klubów „Gazety Polskiej” od 15 lat były wielkim świętem środowiska Strefy Wolnego Słowa. Dlatego mimo ograniczeń spowodowanych pandemią postanowiliśmy, że w tym roku spotkamy się ponownie, tylko w zmienionej formule. Spotkamy się online! To wielkie wyzwanie dla organizatorów, bo w Polsce i na świecie działa prawie 500 klubów „GP”. Jednak damy radę w myśl słów prof. Sławomira Cenckiewicza, laureata nagrody Człowieka Roku Klubów „GP”: „Kluby »Gazety Polskiej« tworzą wyjątkowe w skali kraju środowisko – spiskowców wolności, mówiąc słowami wielkiego poety Zbigniewa Herberta z wiersza »17 września«”. Pamiętamy słowa prezesa Jarosława Kaczyńskiego, który doceniając pracę klubowiczów, powiedział: „Jesteście oddziałem szturmowym armii, która ma maszerować do zwycięstwa”. Dlatego wspólnie zastanowimy się, jak sprostać wymaganiom, które stawia przed naszym środowiskiem otaczająca nas rzeczywistość. Jak powstrzymać ludzi, którzy pod płaszczykiem wzniosłych haseł chcą wprowadzić ustrój totalitarny, który w ubiegłym stuleciu spowodował śmierć milionów ludzi na całym świecie, i którzy chcą zniszczyć Polskę! O tym porozmawiamy z zaproszonymi na zjazd gośćmi.

Sprawdź
wiarygodne
źródła:

www.gov.pl/koronawirus
Bezpłatna infolinia 24/7:
800 190 590

Powrót normalności

Zapoznaj się! Chyba wszyscy
odetchniemy z ulgą.

Czwarty etap znoszenia ograniczeń związanych z koronawirusem, to największy pakiet decyzji rządu przywracających normalność w codziennym życiu Polaków. Zniesienie rygoru noszenia maseczek, otwarte urzędy, kina, teatry, parki rozrywki, baseny oraz możliwość organizowania wesel – wracamy z dalekiej podróży do nowej rzeczywistości.

od 30 maja

Bez limitu
w sklepach

Bez limitu
w restauracjach

Bez limitu
w kościołach

Zgromadzenia
do 150 osób

Hotele
w pełni otwarte

od 6 czerwca

Otwarty fitness
i baseny

Czynne parki
rozrywki i solaria

Działają
kina, teatry, opery

Wesela
do 150 osób

Ważne!

Nadal musimy zastrzeżać usta i nos **w pomieszczeniach oraz obiektach zamkniętych** (w sklepach, kościołach, urzędach, komunikacji publicznej, na poczcie, etc.)

Więcej na temat aktualnych informacji i zaleceń znajdziesz na: gov.pl/koronawirus

KPRM

#Dbajmy
o siebie

SONDAŻ „GAZETY POLSKIEJ”

DUDA Z NAJWIĘKSZYM POPARCIEM W II TURZE \ Z najnowszego sondażu pracowni Estymator, przeprowadzonego na zlecenie „GP”, wynika, że w przypadku drugiej tury wyborów największym poparciem cieszy się ubiegający się o reelekcję prezydent Andrzej Duda.

4

PIĄTEK 29 MAJA 2020

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

fot. Tomasz Hamrat / Gazeta Polska

POLITYKA \ Trzaskowski łamie prawo

Opozycja podzielona w sprawie wyborów

PiS zaapelowało do partii opozycyjnych o nieblokowanie demokratycznych wyborów i przeprowadzenie głosowania 28 czerwca. Umowę dżentelmeńską łamie jednak część Koalicji Obywatelskiej z Tomaszem Grodzkim na czele, który chce opóźnienia wyborów. Taka postawa uderza jednak najbardziej w Rafała Trzaskowskiego, który może mieć kłopot z zebraniem wymaganej liczby podpisów. Zresztą sam sztab musi o tym wiedzieć, gdyż jak ujawnił portal TVP.info, KO zaczęła zbierać podpisy nielegalnie.

Jacek Liziniewicz

Odnoszę wrażenie, że to marszałek Grodzki ma jakieś dziwne ambicje czy sen o tym, żeby zostać prezydentem. Być może w Platformie Obywatelskiej pojawiły się jakieś kolejne badania wewnętrzne, które wskazują na to, że trzeba wymienić Rafała Trzaskowskiego – powiedział w rozmowie z portalem Niezależna.pl Michał Moskał, szef biura Jarosława Kaczyńskiego.

Trudno nie odnieść wrażenia, że to właśnie marszałek Senatu jest dziś głównym zainteresowanym, aby wybory nie odbyły się 28 czerwca. Zdaniem wielu komentatorów prof. Tomasz Grodzki miał uwierzyć, że... sam może zostać prezydentem. To właśnie on przekonywał, że wybory w czerwcowym terminie mogą być niekonstytucyjne. Jego szef Borys Budka jest jednak innego zdania.

– W mojej ocenie, po tym jak ustawa PKW stała się prawomocna, to wybory będą legalne z punktu widzenia konstytucyjnego. Weźmiemy udział w formule, która będzie zapewniała ich organizację przez PKW – stwierdził Borys Budka w rozmowie z „Rzeczpospolitą”.

Inne kluby opozycyjne deklarują, że chcą wziąć udział

Borys Budka dopuszcza 28 czerwca jako datę wyborów, Tomasz Grodzki zdaje się mieć na ten temat inne zdanie
| fot. Radek Pietruszka/PAP

w wyborach. – Dla mnie nie ma problemu. Nigdy nie oddałem i nigdy nie oddam Polski walkowerem. Dla mnie nie ma problemu z terminem 28 czerwca czy 5 lipca. Jestem w maratonie wyborczym od 3 listopada 2019 r. Mam swój program wyborczy, swoją drogę, którą idę. Nie muszę zmieniać zawodników w trakcie meczu, który jest rozgrywany – mówił

wczoraj Władysław Kosiniak-Kamysz (Koalicja Polska), który w ostatnich tygodniach stracił dużą część sondażowego poparcia.

Lewica, której przedstawił wicemarszałek Senatu Gabriela Morawska-Stanecka, mówiła w środę, że wybory w czerwcu mogą być nielegalne, wczoraj łagodziła ton. Do terminów odniósł się również Krzysztof Bosak

z Konfederacji. – Każdy termin jest dobry, pod warunkiem, że wybory zostaną poprzedzone uczciwą kampanią wyborczą oraz będą prawidłowo zorganizowane i policzone. Niecierpliwie czekamy na publikację przez rząd uchwały Państwowej Komisji Wyborczej oraz na ogłoszenie kalendarza wyborczego przez marszałek Sejmu Elżbietę Witek – mówi Bosak.

Zwłoka Grodzkiego najbardziej uderza w Rafała Trzaskowskiego. Im dłużej będzie trwało przedłużanie prac przez Senat, tym mniej czasu będzie miał na zbieranie podpisów. To już sprawiło mu problemy. Portal TVP.info pokazał, że w Warszawie trwa nielegalna zbiórka podpisów na karcie kandydata. Brak kampanii wyborczej pozwała również atakować prezydenta Warszawy za to, że rusza się poza granice stolicy.

– Przy tej okazji muszę zaapelować do prezydenta Trzaskowskiego, którego dzisiaj nie było, w każdym razie nas nie przyjął, żeby wrócił do swoich obowiązków i skupił się na tym, co jest dzisiaj najważniejsze, a najważniejsza jest pomoc dla mikroprzedsiębiorców – stwierdził Michał Dworczyk.

Złapany za rękę Rafał Trzaskowski zaczyna się więc tłumaczyć. Zbieranie podpisów w gabinecie swojej partyjnej koleżanki nazywa oddolną akcją. – Słyszałem o oddolnych akcjach przeróżnego rodzaju i widać, że jest olbrzymia energia wśród ludzi, natomiast podpisy będzie można zbierać dopiero w momencie, kiedy będzie zarejestrowany komitet. (...) Od samego początku to mówię i jeszcze raz powtarzam – mówił wczoraj Trzaskowski.

Nieprawidłowości pod okiem PSL

AFERA \ Wczoraj Centralne Biuro Antykorupcyjne zatrzymało kolejne cztery osoby w sprawie tzw. afery podkarpackiej. Tym razem do nieprawidłowości miało docho-
dzić w rządzonej przez lokalnego barona PSL ratuszu w Strzyżowie.

Funkcjonariusze delegatury CBA w Rzeszowie od 3 czerwca 2019 r. do 28 lutego 2020 r. prowadzili kontrolę w Urzędzie Miejskim w Strzyżowie. Kontrola dotyczyła „udzielania wybranym osobom fizycznym i prawnym ulg w spłacie zaległego podatku od nieruchomości i podatku rolnym przez burmistrza Strzyżowa w latach 2012–2018. W trakcie prowadzonych czynności ustalono, że podczas procesu umarzania podatków w Urzędzie

Miejskim w Strzyżowie mogło dojść do licznych naruszeń przepisów ustawy Ordynacja podatkowa, co mogło spowodować powstanie szkody w majątku gminy Strzyżów na łączną kwotę ponad 250 tys. zł” – czytamy w komunikacie CBA. Do Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie złożono już stosowne zawiadomienie.

Pikanterii sprawie dodaje fakt, że w latach 2014–2018 burmistrzem Strzyżowa był znany polityk PSL Mariusz

Kawa. Działacz ten dał się poznać szerzej w 2013 r., kiedy próbował się dostać do Senatu jako wspólny kandydat Platformy Obywatelskiej i PSL, ale ostatecznie przegrał z kandydatem PiS Zdzisławem Pupą. Wtedy było to ważne prestiżowe starcie, które śledziła cała Polska. Kawa jest dobrym znajomym byłego szefa klubu parlamentarnego PSL Jana B., od którego zaczęła się tzw. afera podkarpacka. Jak donosiły me-

dia, Jan B. współpracował z Kawą w obsadzaniu urzędów działaczami PSL i ich rodzinami. Zresztą w 2013 r. to właśnie Jan B. i Mieczysław Kasprzak wspierali najmocniej jego kandydaturę, a szefową kampanii Kawy była posłanka PO Krystyna Skowrońska. W wyborach samorządowych w 2018 r. Kawa nie startował i wycofał z polityki. Oficjalnie zajął się biznesem.

To nie był jedyna aktywność CBA wczoraj. Agenci zatrzymali też czterech mężczyzn podejrzanych o posługiwanie się fikcyjnymi fakturami na łączną kwotę dochodzącą do prawie pół miliona

złotych. Przystępny proceder odbywał się w 2018 i 2019 r. Polegał na „sprzedaży pustych faktur kosztowych na rzecz innych firm, które następnie wykazywały je w swoich rozliczeniach podatkowych”. W konsekwencji tego następowało „uszczerplenie należności skarbowych”.

– Mimo że CBA jest młodym tworem, radzi sobie świetnie. Każdy, kto nie ma czystego sumienia, może się tych funkcjonariuszy obawiać – mówi nam poseł PiS z Podkarpacia Krzysztof Sobolewski.

.....
Maria Kobylińska, Jacek Liziniewicz

2 OPINIE

4-5 POLSKA

6-7 ŚWIAT

8-10

GOSPODARKA

12 ZDROWIE

13 KULTURA

14 SERWIS ANTYCOVID-19

15 PUBLICYSTYKA

16 SPORT

17 PODRÓŻE

18 OBRONA NARODOWA

NADMORSKI AWANTURNIK

ROZBÓJ W BIAŁY DZIEŃ \ Policja zatrzymała mężczyznę, który dokonał rozboju na recepcjonistce hotelu w centrum Gdyni. Zaatakował ją gazem i zażądał pieniędzy.

fot. Policja.gov.pl/d

fot. Pixabay/d

PRZEMYT LUDZI UDAREMNIONY

AFGAŃCZYCY ZATRZYMANI \ Policjanci z Dąbrowy Górniczej zatrzymali w sześciu obywateli Afganistanu, którzy wjechali do Polski, ukrywając się w ciężarówkach jadących z Grecji i Turcji.

POLSKA

5

KORONAWIRUS \ Nieoficjalnie: pełne otwarcie granic kraju nastąpi 15 czerwca

Przyzwyczajamy się do nowej rzeczywistości

Poza trzema województwami, czyli śląskim, łódzkim i wielkopolskim, mówimy o spadku liczby zachorowań. Tam są ogniska, które w przyszłym tygodniu powinny wygasać – powiedział wczoraj rzecznik Ministerstwa Zdrowia Wojciech Andrusiewicz. Przypomnijmy, że od jutra zniesiony zostanie zakaz zakrywania ust i nosa w miejscach publicznych. Warunkiem jest zachowanie dystansu społecznego.

Jan Przemyski

Minęło ok. pół roku od wybuchu epidemii SARS-CoV-2 w chińskim mieście Wuhan. Dziś na świecie liczba osób zakażonych zbliża się do 5,8 mln, z tego blisko 360 tys. zmarło. Według danych Światowej Organizacji Zdrowia wyleczonych jest prawie 2,5 mln pacjentów.

W Polsce Ministerstwo Zdrowia 4 marca podało informację o pierwszym potwierdzonym przypadku

zakażenia na terenie naszego kraju. Od tamtej pory zachorowało już prawie 22,8 tys. osób. Liczba ofiar śmiertelnych przekroczyła tysiąc. Pacjentów, którzy pokonali koronawirusa, jest ok. 10,7 tys. Laboratoria przeprowadziły dotąd ponad 670 tys. testów.

Rzecznik Ministerstwa Zdrowia Wojciech Andrusiewicz zwołał wczoraj konferencję prasową, na której poinformował m.in., że większość potwierdzonych wczoraj zakażeń pochodzi ze Śląska, gdzie nadal badane

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

są rodziny górników. – Osoby te są testowane w kwarantannie, więc nie ma obaw o transmisję poziomą w społeczeństwie – uspokoił. Dodał

również, że ku końcowi zbliża się testowanie pracowników ostatniej kopalni, w której występowało duże ryzyko transmisji wirusa z osoby

Znów szukają naszego „Orła”

WYPRAWA \ Stowarzyszenie Wypraw Wrakowych i Akademia Morska w Szczecinie w lipcu lub sierpniu rozpoczną poszukiwanie legendarnego polskiego okrętu podwodnego OPR „Orzeł”. Jednostka zatонуła w maju 1940 r. w niewyjaśnionych do dziś okolicznościach wraz z całą załogą. Programowi poszukiwania OPR „Orzeł” patronują Kancelaria Premiera i Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej.

Ostatni rejs okrętu podwodnego OPR „Orzeł” odbył się 23 maja 1940 r. i od tego dnia stracono z nim łączność. 11 czerwca 1940 r. wydany został komunikat, który trafił do polskich emigracyjnych gazet: „Z powodu braku jakichkolwiek wiadomości i niepowrócenia z patrolu w określonym terminie – okręt podwodny Rzeczypospolitej Polskiej »Orzeł« uważać należy za stracony”.

– To jedna z największych zagadek: w jakich okolicznościach i dlaczego zginął „Orzeł”. Wiemy, kiedy wyszedł w ostatni patrol i od tego momentu – 23 maja

1940 r. – ani razu nie nadał komunikatu do bazy – mówi Mariusz Borowiak ze Stowarzyszenia Wypraw Wrakowych. – Mamy założone koordynaty, gdzie mniej więcej mógł zginąć, i na tym obszarze będziemy poszukiwać – dodaje.

Członkowie Stowarzyszenia Wypraw Wrakowych już wcześniej odnaleźli wrak innego polskiego okrętu wojennego – OPR „Kujawiak” – na Morzu Śródziemnym. Zorganizowano cztery ekspedycje i eksplorację jednostki, która znajduje się na głębokości 100 m. Stowarzyszenie od wielu lat prowadzi kwerendę w ar-

chiwalnych dokumentach dotyczących „Orła” i tego, w którym miejscu może się znajdować wrak. Także członkowie stowarzyszenia szukają przyczyn zaginięcia jednostki. Dzisiaj istnieje aż osiem wersji zatonięcia OPR „Orzeł” na Morzu Północnym, skąd pochodził ostatni sygnał z okrętu.

– Przyjmuje się, że mogło dojść do zatopienia przez sojusznicą, brytyjską jednostkę. Mówi się o pomyśle brytyjskiego samolotu, który obrzucił okręt bombami. Według jeszcze innej wersji OPR „Orzeł” mógł wejść na jedną z zagród minowych. Mogło też dojść do jakiejś awarii – wylicza Mariusz Borowiak.

Do odszukania OPR „Orzeł” zostanie wykorzystany „Nawigator”, statek szkoleniowy Akademii Morskiej w Szczecinie, który dysponuje odpowiednim wyposażeniem do obrazowania dna morskiego (echosondy wielowiązkowe i sonary).

Programowi patronuje Kancelaria Premiera oraz Ministerstwo Gospodarki Morskiej. OPR „Orzeł” został zbudowany w hollenderskiej stoczni ze składki społeczeństwa II RP.

Tomasz Duklanowski

Rosjanie atakują polskie portale

HAKERZY \ Służby specjalne analizują przebieg ataku hakerskiego wymierzonego m.in. w portal Niezależna.pl i internetowy serwis Telewizji Republika.

Hakerzy m.in. na stronach Niezależna.pl oraz Telewizji Republika zamieścili kłamliwy materiał dotyczący ćwiczeń Defender-Europe 20 zatytułowany „Amerykanie chwalą pobyt w Drawsku. Jedyne, czym mogą strzelić, to gumki od majtek”.

Analiza jednoznacznie wskazuje, że w artykule zamieszczono m.in. spreparowane wypowiedzi amerykańskiego dowódcy oraz zawarto tezy mające na celu osłabienie Wojska Polskiego i osłabianie morale żołnierzy. Autor przekazu za oczywistość uznał opinię, że polska armia jest w złym stanie. – Umieszczone w artykułach treści korespondują z działaniami Federacji Rosyjskiej przeciwko Polsce – ocenił w rozmowie z portalem Niezależna.pl rzecznik ministra koordynatora służb specjalnych Stanisław Żaryn.

(ads)

Koperta za... wybory

AKCJA \ W poniedziałek 1 czerwca o godz. 11 odbędzie się demonstracja przed siedzibą Senatu pod hasłem „Koperta za... operacja wybory”.

Celem manifestacji jest wywarcie presji społecznej na Senacie, aby ten przyspieszył obrady i nie wstrzymywał ustawy dotyczącej wyborów prezydenckich. Marszałek Tomasz Grodzki znany jest z przyjmowania kopert, które wówczas były jego zdaniem bezpieczne. Dlatego też uczestnicy zgromadzenia chcą wręczyć marszałkowi Senatu kopertę z petycją o przyspieszenie prac nad ustawą.

Zgromadzenie zostało zgłoszone przez szefa warszawskiego klubu „Gazety Polskiej” Adama Borowskiego. Zgodnie z najnowszymi przepisami sanitarnymi związanymi z epidemią będzie mogło wziąć w nim udział maksymalnie 150 osób. W demonstracji uczestniczyć będą klubowicze „GP”.

Adrian Siwek

2 OPINIE

4-5

POLSKA

6-7

ŚWIAT

8-10

GOSPODARKA

12

ZDROWIE

13

KULTURA

14

SERWIS ANTYCOVID-19

15

PUBLICYSTYKA

16

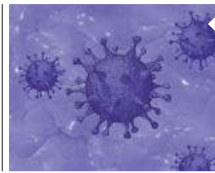
SPORT

17

PODRÓŻE

18

OBRONA NARODOWA

fot. Pixabay/d

PONAD 100 TYS. ZMARŁYCH NA COVID-19 W USA

WASZYNGTON \ W środę bilans ofiar śmiertelnych epidemii koronawirusa przekroczył w Stanach Zjednoczonych 100 tys. USA są pod tym względem niechlubnym światowym liderem – wynika z danych Uniwersytetu Johnsa Hopkinsa. Więcej niż co czwarty zmarły na COVID-19 jest Amerykaninem.

RAPORT \ Koronawirus uderza w najmłodszych

Miliony dzieci w ubóstwie przez pandemię

Według raportu UNICEF oraz międzynarodowej organizacji Save the Children szalejąca pandemia SARS-CoV-2 może jeszcze w tym roku zwiększyć liczbę dzieci żyjących w ubóstwie o ponad 86 mln. Aby temu przeciwdziałać, konieczne jest wprowadzenie szerokich programów społecznych.

Paweł Kryszczak

Pandemia koronawirusa wywołała niespotykany kryzys społeczno-ekonomiczny, który wysysa zasoby z rodzin na całym świecie – oznajmiła dyrektor generalna UNICEF Henrietta Fore.

Jeśli prognozy przedstawione w tym raporcie się sprawdzą, będzie to oznaczać wzrost liczby dzieci żyjących w ubóstwie o 15 proc. w porównaniu z rokiem poprzednim (łącznie ponad 670 mln osób niepełnoletnich na całym świecie). Niemal dwie trzecie niepełnoletnich żyjących w ubóstwie pochodzi z Afryki Subsaharyjskiej oraz Azji Południowej.

Jednak sytuacja pogorszy się we wszystkich regionach. Na przykład tylko w Europie oraz Azji Środkowej zauważalne ma być zwiększenie liczby dzieci żyjących

w ubóstwie o 6,1 mln. Z kolei region Ameryki Łacińskiej oraz Karaibów odnotuje wzrost o 22 proc., co przełoży się na 15,6 mln dzieci. Bliski Wschód oraz Afryka Północna mogą odnotować wzrost o 17 proc. (7 mln osób nieletnich), a Azja Południowa o 8 proc., czyli 13,1 mln osób. Ostatnim zagrożonym obszarem jest Afryka Subsaharyjska ze wzrostem o 9 proc. (21,3 mln).

Olbrzymie trudności gospodarcze wywołane przez pandemię mogą zaprzepaścić lata walki z redukcją ubóstwa wśród dzieci. – Bez podjęcia działań przez państwo rodzinny dający sobie obecnie radę wpadną w ubóstwo, a najbiedniejsze mogą doświadczyć poziomu deprywacji niespotykanego od dekad – zauważa dyrektor generalna UNICEF.

Z tego też względu organizacje wzywają rządy m.in. do zwiększenia wydatków

na cele polityki społecznej oraz rozszerzenie programów żywieniowych w szkołach.

Szefowa Save the Children Inger Ashing zaznaczyła, że nawet krótki okres głodu bądź niedożywienia może mieć negatywny wpływ na dzieci do końca ich życia.

Niektóre z państw zagrożone ubóstwem wśród najmłodszych już teraz podejmują działania mające obniżyć społeczno-ekonomiczne skutki kryzysu wywołanego przez pandemię koronawirusa. W Argentynie zwiększono comiesięczne świadczenie na dzieci o 47 dol. Z kolei w Peru rząd wprowadził solidarnościowy bonus dla gospodarstw domowych na obszarach wiejskich oraz rodzin w najtrudniejszej sytuacji. Zdecydowano się ponadto na utworzenie uniwersalnego świadczenia dla 6,8 mln gospodarstw domowych.

Najwięcej dzieci (21,3 mln) zostanie dotkniętych ubóstwem w Afryce Subsaharyjskiej | fot. Pixabay/d

Rośnie napięcie na granicy chińsko-indyjskiej

AZJA \ Coraz bardziej iskrzy na spornej granicy między Chinami a Indiami. Prezydent USA Donald Trump podjął się roli mediatora pomiędzy obiema stronami.

Himalajska granica między Indiami a Chinami jest kwestią sporną od dekad. W 1962 r. te spory doprowadziły nawet do otwartej wojny między oboma państwami. Po jej zakończeniu wytyczono Linie Aktualnej Kontroli (LAC) przebiegającą przez Kaszmir i Jammu. Jest ona traktowana przez oba kraje jako faktyczna granica. Nie poprawiło to jednak sytuacji. Wciąż dochodzi tam do incydentów.

Ostatnie miały miejsce w himalajskim regionie Ladakh 5 maja, kiedy to żołnierze z obu stron zaczęli okładać się pięściami i rzucać w siebie kamieniami. 11 osób odniosło rany. Kilka dni później do kolejnego zajścia doszło na przełęczy Nathu La, gdzie hinduski żołnierz zatrzymał chiński patrol. Od tamtych zdarzeń obie strony umacniają swoją obecność wojskową przy LAC i regularnie oskarżają

drugą stronę o jej przekraczanie.

– Chiny zdecydowanie będą bronić bezpieczeństwa swojego terytorium oraz pokoju i stabilności w rejonie granicy chińsko-indyjskiej – skomentował rzecznik prasowy chińskiego MSZ. – Wszystkie działania Hindusów są po indyjskiej stronie LAC – stwierdził jego hinduski odpowiednik. – To chińska strona podjęła kroki, które zakłóciły normalne kursy hinduskich patroli – dodał.

Do sprawy odniósł się na Twitterze prezydent USA Donald Trump, który zaproponował, że zostanie mediatorem pomiędzy obiema stronami. „Poinformowaliśmy zarówno Indie, jak i Chiny, że Stany Zjednoczone są gotowe, zdolne i chętne zostać arbitrem lub poprowadzić negocjacje w ich konflikcie granicznym”. Trump już wcześniej złożył podobną ofertę Indiom w ich sporze

granicznym z Pakistanem, ale została wtedy odrzucona przez premiera Narendrę Modiego.

Na razie nie wiadomo, co było impulsem do obecnych działań. Zdaniem analityków powodem mogła być rozbudowa infrastruktury drogowej po indyjskiej stronie LAC, która zaniepokoiła Chiny. Inni twierdzą, że Chiny celowo podsycają ten konflikt, aby destabilizować sytuację polityczną u sąsiada. Eksperti są jednak ze sobą zgodni, że obecne napięcia w tak silnie zmilitaryzowanym regionie mogą się okazać wyjątkowo groźne i doprowadzić nawet do otwarcia tego konfliktu między państwami. – Tysiące chińskich żołnierzy już są na terytorium Indii. Zostało im tylko rozpoczęcie walki – skomentował hinduski analityk Ajai Shukla.

.....
Wiktor Młynarz

TSUE uderza w polskie firmy

LUKSEMBURG \ Rzecznik generalny Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) zażądał odrzucenia skargi Polski i Węgier na przepisy dyrektywy o pracownikach delegowanych. Oba kraje stoją na stanowisku, że regulacje naruszają swobodę świadczenia usług.

Warszawa i Budapeszt wniosły skargi przeciwko Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE. Obydwie instytucje przyjęły przed dwoma laty dyrektywę o pracownikach delegowanych, którą polskie firmy uznają za bardzo szkodliwą dla swoich interesów. Główny zarzut dotyczy ograniczenia swobody świadczenia usług. W marcu br. w tej sprawie odbyła się rozprawa, podczas której Polska i Węgry zażądały unieważnienia zastrzonych przepisów. Argumentowały, że zmienione przepisy utrudniają również konkurencję oraz pogłębiają podziały wśród państw członkowskich.

Nowe przepisy dają m.in. możliwość delegowania pracowników na okres do 12 miesięcy, z możliwością przedłużenia o dodatkowe pół roku. Nakładają też wymóg,

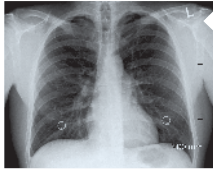
by pracownik delegowany otrzymywał nie tylko pensję minimalną kraju przyjmującego, lecz także wszystkie inne dodatki socjalne, jakie przewidziano w danym sektorze w kraju przyjmującym. Jest to niekorzystne zwłaszcza dla firm z państw o niższych kosztach pracy.

Wczoraj rzecznik generalny TSUE Manuel Campos Sánchez-Bordona uznał, że UE, w sytuacji rozwoju rynków pracy po kolejnych rozszerzeniach oraz kryzysu gospodarczego z 2008 r., „mogła dokonać ponownej oceny interesów przedsiębiorstw korzystających ze swobody świadczenia usług i interesów ich pracowników delegowanych”. Jednocześnie zażądał odrzucenia skargi wniesionej przez Polskę i Węgry.

.....
(kw, Niezależna.pl, PAP)

PREMIER I PREZYDENT NA PLAŻY W CZASIE PANDEMII

LIZBONA \ Mimo obowiązujących w Portugalii restrykcji z powodu pandemii premier António Costa i prezydent Marcelo Rebelo de Sousa udali się na plażę. Politycy zostali „przytłamani” przez media.

fot. Pixabay/d

PRZESZCZEP PO ZNISZCZENIU PŁUC PRZEZ KORONAWIRUSA

WŁOCHY \ W Mediolanie przeprowadzono pierwszą w Europie operację przeszczepu obu płuc, zniszczonych przez koronawirusa. Płuca 18-latką zostały „spalone” w ciągu kilku dni.

Spore emocje wywołał w ostatnim czasie film o dzieciach urodzonych przez surogatki na Ukrainie. Niemowlęta czekają na adopcje w klinice. Zostały one jednak wstrzymane z powodu pandemii koronawirusa. Rodzice z innych państw nie mogą ich odebrać ze względu na zakaz podróżowania.

Beata Mańkowska

Kompleks budynków na ponurych obrzeżach Kijowa, który prywatna klinika BioTexCom nazywa „hotelem”, służy jako rodzaj pensjonatu dla klientów kliniki. Niedawno wzbudził zainteresowanie mediów na całym świecie, po tym jak placówka opublikowała wideo pokazujące 46 dzieci, które z powodu zamknięcia granic nadal czekają na wyjazd z Ukrainy. Rozgłoszenia Deutsche Welle opisuje historię Julii i Petera, pary, która pochodzi z Niemiec. Udało im się wjechać na Ukrainę na krótko przed zamknięciem granic. „Kupiłem bilety i przylecieliśmy tutaj. A potem czekaliśmy dwa miesiące na naszą córkę w tym hotelu” – mówi Julia

UKRAINA \ Dziesiątki dzieci surogatek pod opieką obcych ludzi

Koronawirus zatrzymał adopcje

Większość par obecnie widzi swoje potomstwo tylko na zdjęciach i filmach | fot. YouTube/d

cytowana przez portal. Większość innych par widzi swoje potomstwo tylko na zdjęciach i filmach wysyłanych przez personel kliniki. W przeciwieństwie do wielu krajów zachodnich surogacja na Ukrainie jest legal-

na i bardzo opłacalna. Minister pracy i polityki socjalnej Ludmiła Denysowa twierdzi, że na Ukrainie jest ponad setka dzieci, w których adopcji przeszkodził koronawirus. Niektóre z nich mieszkają z opiekunkami w wynajętych mieszkaniach.

„Z powodu sytuacji trudno było znaleźć wykwalifikowany personel” – mówi Serhij Antonow, dyrektor Centrum Prawa Medycznego i Rozrodczego, prywatnej kijowskiej firmy.

Kolejnym problemem jest fakt, że na Ukrainie rodzice, którym dzieci urodzą matki zastępcze, są wpisani do aktu urodzenia, ale procedura ta nie jest uznawana w Niemczech, gdzie surogacja jest zakazana z przyczyn etycznych. Oznacza to, że ukraińska matka zastępcza, a nie zamierzona matka niemiecka, otrzymuje status macierzyński wraz z prawami, które się z tym wiążą.

Sprawa wygląda inaczej, jeśli chodzi o ojców. Jeśli plemniki zamierzonego ojca zostaną użyte do sztucznego zapłodnienia, jego ojcostwo można potwierdzić za zgodą matki zastępczej, nawet przed porodem. W takim przypadku dziecko otrzyma obywatelstwo niemieckie i będzie mogło opuścić Ukrainę.

Po publikacji przez klinikę filmu prezydencki komisarz ds. praw dziecka Mykoła Kuleba opowiedział się za zakazem macierzyństwa zastępczego. Denysowa jednak domaga się lepszych uregulowań prawnych. „Zapotrzebowanie na macierzyństwo zastępcze z zagranicy jest bardzo wysokie. Zakaz nie rozwiązałby problemu, ale stworzyłby podziemny system płodzenia dzieci” – argumentowała.

Nazistowski kalendarz na 2021 rok

PRAGA \ Oficyna Nasze Wojsko wydała kalendarz z wizerunkami głównych postaci reżimu nazistowskiego, pośród których nie zabrakło dużych portretów Adolfa Hitlera, Josepha Goebbelsa i Josefa Mengele. Federacja Gmin Żydowskich Czech zapowiada pozew ws. gloryfikacji zbrodni wojennych.

Czeska oficyna Nasze Wojsko rozpoczęła sprzedaż „Kalendarza osobistości Trzeciej Rzeszy” na 2021 r., w którym znalazły się czarno-białe fotografie 11 przywódców nazistowskiego reżimu. Pierwszy i ostatni miesiąc roku ilustrują portrety Adolfa Hitlera, podczas gdy na pozostałych kartach znajdują się zdjęcia legitymacyjne Reinharda Heydricha, Josepha Goebbelsa, Karla Hermann Franka, Hermann Göringa, Ericha von Mansteina, Heinricha Himmlera, Adolfa Eichmanna, Josefa Mengele, Rudolfa Heßa oraz Erwina Rommla. Na swojej stronie interneto-

wej wydawnictwo informuje, że popyt przerósł oczekiwania twórców i że musi wydłużyć czas realizacji zamówień do 15 dni roboczych.

Wydanie kalendarza spotkało się z falą krytyki ze strony Fundacji Ofiar Holocaustu, Federacji Gmin Żydowskich Czech, ambasad Niemiec i Izraela oraz czeskiego rządu. Szef czeskiego MSW Jan Hamáček poinformował, że w odpowiedzi na „niegodny kalendarz” podległe ministerstwu władze Pragi rozwiązały umowy najmu na magazyny i sklep oficyny Nasze Wojsko. Przewodniczący Fundacji Ofiar Holocaustu Michał

Klíma złożył już w prokuraturze zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Podobną reakcję zapowiedzieli przedstawiciele diaspory żydowskiej, którzy mają zwrócić się do sądu z oskarżeniem o gloryfikację zbrodni nazistowskich. Wiceprezes Unii Chrześcijańskiej i Demokratycznej Jan Bartošek złożył propozycję zmian w kodeksie karnym, penalizujących rozpowszechnianie materiałów propagandowych lub wykorzystywanie symboli nazistowskich. Zgodnie z wnioskiem działalność produkcyjna lub importowa symboli oraz manifestowanie np. form powitania nazistów podlegałyby karze do trzech lat więzienia.

W przeszłości oficyna była krytykowana za sprzedaż przedmiotów z symboliką nazistowską. W 2017 r. do prokuratury wpłynęło oskarżenie związane ze sprzedażą koszulek i kubków z wizerunkiem Adolfa Hitlera i Reinharda Heydricha. Sąd uznał, że władze oficyny nie popełniły przestępstwa. Przedstawiciele firmy tłumaczą, że sprzedaż gadżetów z wizerunkami nazistów jest działalnością czysto ekonomiczną i nie ma na celu propagowania idei nazistowskich.

Joanna Kowalkowska

Cypr zasponsoruje chorych turystów

NIKOZJA \ Cypryjski rząd zachęca obcokrajowców do spędzenia letnich wakacji na wyspie i obiecuje, że pokryje koszty utrzymania osób, które zachorują na COVID-19 w trakcie urlopu.

W środę cypryjski rząd opublikował komunikat, zgodnie z którym zobowiązuje się do utrzymywania turystów i ich rodzin w przypadku zakażenia koronawirusem podczas wakacji na Cyprze. Obcokrajowcy będą mogli liczyć na zwrot kosztów zakwaterowania, leków i wyżywienia, poniosą jedynie koszty podróży. „Turyści będą musieli zapłacić jedynie za przejazd na lotnisko oraz lot do ojczyzny” – wyjaśniono w piśmie.

Decyzja Nikozji wpisuje się w program promocyjny mający na celu na nowo pobudzić turystykę. W celu zapewnienia bezpieczeństwa obcokrajowcom władze postanowiły stworzyć specjalny szpital wyposażony w 100 łóżek w całości przeznaczony dla turystów. Dodatkowo przeznaczono 500-osobowy hotel, który po otwarciu sezonu będzie przeznaczony dla ro-

dzin chorych przebywających na 14-dniowej kwarantannie. Kraj, którego lwia część dochodów stanowią wpływy z turystyki, będzie gotowy na przyjęcie zagranicznych gości już 9 czerwca br. Dla porównania Hiszpania i Portugalia, które co roku stają się celem podróży milionów urlopowiczów, zamierzają przyjąć pierwszych podróżnych dopiero w lipcu br.

Od 9 czerwca br. na Cypr będą mogli polecieć obywatele 19 krajów, wśród nich nie zabraknie Polaków. Niezbędne będzie jednak posiadanie negatywnego wyniku testu na obecność koronawirusa przeprowadzonego nie wcześniej niż trzy dni przed wylotem. Cypryjskie władze zapowiadają, że 20 czerwca br. obostrzenia zostaną zniesione dla niektórych krajów.

(jk)

KRYZYS \ Kraje UE na nowo powinny stać się wielkim warsztatem produkcyjnym

Europa czeka na finansowy impuls

Europie trzeba dać nowy impuls do rozwoju gospodarczego – powiedział wczoraj prezydent Andrzej Duda podczas wspólnej konferencji z premierem Mateuszem Morawieckim. – Teraz muszą wejść do gry wielkie inwestycje, bo dzięki nim szybciej odbudujemy europejską i polską gospodarkę – dodał szef rządu.

Jan Kamieniecki

Andrzej Duda zaznaczył, że właśnie inwestycje są tym, co może nas wyprowadzić z kryzysu spowodowanego pandemią koronawirusa i doprowadzić do kolejnego etapu prosperity. – Potrzebny jest nowy mechanizm, który pomoże rozwinąć na szeroką skalę działalność inwestycyjną. Europa i świat zawsze wychodziły z kryzysów poprzez wielkie inwestycje i tym razem również powinniśmy podążać tą drogą – stwierdził.

Prezydent podkreślił, że Europa na nowo musi się stać wielkim warsztatem produkcyjnym. – Powin-

Prezydent Andrzej Duda i premier Mateusz Morawiecki zgodnie stwierdzili, że UE potrzebuje nowego impulsu do rozwoju | fot. Premier.gov.pl/d

niśmy wrócić do produkcji, której często Europa już dawno zaniechała, która została wyprowadzona przez politykę obcinania kosztów gdzieś do dalekiej Azji czy w inne miejsca. To w dobie koronawirusa spowodowało bardzo często zerwanie łańcuchów dostaw, brak możliwości uzyskania komponentów niezbędnych do produkcji – przyznał.

Andrzej Duda zaznaczył, że aby wrócić do rodzimej, europejskiej produkcji, trzeba

nie tylko zrewidować politykę gospodarczą, lecz także znaleźć środki na badania i rozwój. – Do tego potrzebna ambitnego planu i cieszę się, że ten ambitny plan jest – stwierdził prezydent, nawiązując do propozycji Komisji Europejskiej, by oprócz 1,1 bln euro w ramach budżet UE na lata 2021–2027 państwa członkowskie dodatkowo miały do dyspozycji 750 mld euro na odbudowę gospodarki po pandemii.

Premier Morawiecki podkreślił, że Europa powinna „wymyślić się na nowo”. – Musi przyciągnąć te różne branże, sektory gospodarcze, które zostały z różnych względów wyprowadzone za granice Unii Europejskiej, i to czasami bardzo daleko – dodał. Szczególną uwagę zwrócił na Fundusz Odbudowy, który jest nową inicjatywą i w połączeniu z budżetem UE może dać wielki impuls finansowy europejskiej i polskiej gospodarce.

– Dzięki unijnemu Funduszu Odbudowy Polska otrzyma 63,8 mld euro dodatkowych środków na budowę dróg, kolei i na różne projekty, które są naturalnym impulsem gospodarczym – stwierdził szef rządu. Co ważne – jak dodał – rozpoczęcie spłacania pożyczkowej części tej dotacji zaplanowane jest na lata 2028–2058, więc przez najbliższy czas nie będziemy obciążeni spłatą tych środków.

(PAP)

Odnieśliśmy sukces w sprawie funduszy UE

FINANSE \ Nasze postulaty przebiły się do partnerów w Europie Zachodniej – tak premier Mateusz Morawiecki skomentował propozycje KE, które przewidują m.in. 63,8 mld euro na odbudowę polskiej gospodarki po pandemii, zwiększenie funduszu na energetyczną transformację z 7,5 do 40 mld euro, a także dodatkowe miliardy na rolnictwo i politykę spójności.

„Budżet ambitnej Europy” to nasze hasło podczas wielu spotkań i dyskusji w Radzie Europejskiej w ostatnich trzech miesiącach. Początkowo wyglądało to różnie, ale dziś widzimy, że te postulaty przebiły się do naszych partnerów w Europie Zachodniej. To także dowód na to, że głos Polski w Europie jest słyszany, doceniany i uwzględniany – powiedział premier o najnowszych propozycjach finansowych Komisji Europejskiej.

Morawiecki podkreślił, że Polska była zwolennikiem tego, żeby Fundusz Odbudowy Europy był bardzo ambitny. Okazało się, że KE zaproponowała dla Polski 63,8 mld euro, w tym 37,69 mld euro w bezzwrotnych grantach. – Część bogatych krajów

Unii chce, by to był fundusz wyłącznie pożyczkowy. Podczas wielu rozmów z przewodniczącą KE Ursulą von der Leyen i innymi europejskimi politykami przekonywaliśmy, by część dotacyjna, grantowa, była jak najbardziej znacząca, i tak się stało – podkreślił szef rządu.

Zwrócił także uwagę, że Funduszu Sprawiedliwej Transformacji zwiększono do 40 mld euro. To o 32,5 mld euro więcej niż styczniowa oferta KE, która przewidywała pomoc w wysokości 7,5 mld euro. – To wielki sukces Polski, gdyż od samego początku domagaliśmy się, żeby to były zdecydowanie większe środki – zaznaczył Morawiecki.

Premier wskazał również na znaczny wzrost środ-

ków na politykę spójności (o 55 mld euro) oraz na politykę rolną (o 24 mld euro) w unijnym budżecie na lata 2021–2027. – Dzięki temu Polska otrzyma ok. 2 mld euro więcej na rolnictwo w porównaniu z poprzednim projektem – wyjaśnił unijny komisarz ds. rolnictwa Janusz Wojciechowski. – Jeśli ta propozycja zyska aprobatę wszystkich państw członkowskich, to polscy rolnicy odczują realną poprawę sytuacji – dodał.

Według szefa rządu propozycje KE pozwolą na realizację ambitnych celów w obszarze budowy dróg i kolei, w polityce rolnej i transformacji energetycznej, ale sprawiedliwej z polskiego punktu widzenia. – To punkt wyjścia do negocjacji, któ-

re odbędą się 18 i 19 czerwca. Liczę na to, że będą one szybko finalizowane z korzyścią dla Polski i całej Europy – stwierdził Morawiecki.

Nie brakuje jednak obaw, że rozmowy w sprawie projektów przedłożonych przez KE nie będą łatwe. Potwierdził je kanclerz Austrii Sebastian Kurz, według którego wart 750 mld euro projekt KE dotyczący wsparcia gospodarki będzie wymagał negocjacji. – Są kraje, które w ramach tego planu muszą płacić, jak Holandia, Szwecja, Dania i my. Mówimy jasno, że wolimy, by środki te wypłacane były w formie pożyczek, a nie grantów – powiedział.

– KE, chcąc wesprzeć Unię w kryzysie spowodowanym pandemią koronawirusa, proponowała budżet, który

zakłada zbyt wysokie zadłużenie. Będziemy zabiegać o skierowanie funduszy do słabszych gospodarek i młodszych państw unijnych – stwierdził premier Czech Andrej Babiš.

Odmienne zareagowali najwięksi beneficjenci proponowanych rozwiązań. Premier Hiszpanii Pedro Sánchez i szef portugalskiego rządu António Costa pozytywnie ocenili plan ożywienia unijnej gospodarki. – Znakomity sygnał – tak premier Włoch Giuseppe Conte ocenił wiadomość, że jego kraj na odbudowę gospodarczą po pandemii ma dostać najwięcej z liczącą 750 mld euro unijnej puli, bo aż 172 mld euro.

Jan Kamieniecki
Lucyna Piwowska, PAP

SZEF PFR: 205 TYS. FIRM OTRZYMAŁO Z TARCZY FINANSOWEJ 40 MLD ZŁ

POMOC \ 205 tys. przedsiębiorstw, głównie mikrofirm, otrzymało finansowanie z Tarczy Finansowej, łącznie 40 mld zł – poinformował w czwartek Paweł Borys, prezes Polskiego Funduszu Rozwoju. Szef PFR powiedział, że mija miesiąc od uruchomienia Tarczy Finansowej, na którą rząd przeznaczył 75 mld zł. – Program przebiega bardzo sprawnie. Tarcza chroni w tej chwili miejsca pracy 2 mln osób – podkreślił Borys.

GOSP...

9

PIENIĄDZE \ Wartość kredytów udzielonych przez firmy pożyczkowe spadła aż o 66,7 proc.

Oszczędności Polaków wzrosły mimo kryzysu

Kryzys na razie nie spowodował, że Polacy gwałtownie zubożeli. Przeciwnie, według najnowszych danych Narodowego Banku Polskiego aż o prawie 7 mld zł wzrosły w ciągu miesiąca nasze oszczędności trzymane na bankowych lokatach i rachunkach oszczędnościowych.

Mariusz Andrzej Urbanke

Zdaniem ekspertów to kolejny dowód na dobrze prowadzoną przez rząd politykę gospodarczą, która skutkuje wzrostem zamożności społeczeństwa. Wiele firm może obecnie skorzystać z dopłat do wynagrodzeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Do tej pory łączna kwota dofinansowania z Funduszu wynosi blisko 3,85 mld zł, a liczba wspieranych miejsc pracy to blisko 880 tys.

– Zadaniem rządu jest stworzenie takich warunków, aby firmy mogły funkcjonować – podkreśla minister rodziny Marlena Małag. Jej zdaniem bardzo ważne jest, że środki z FGŚP są sprawnie przekazywane. – W ten sposób możemy pomóc w ochronie miejsc pracy – zaznacza szefowa resortu.

Z powodu wymuszonej przez pandemię mniejszej aktywności Polaków rosną ich oszczędności | fot. Pixabay/d

Odpowiedzialnie zachowuje się nie tylko większość firm, które starają się ograniczać zwolnienia, lecz także większość społeczeństwa. Chwilówki, czyli bardzo drogie pożyczki, przestały się cieszyć popularnością. – W kwietniu 2020 r., w porównaniu do kwiet-

nia 2019 r., aż o 66,7 proc. spadła wartość pożyczek udzielonych przez firmy pożyczkowe – poinformowała Aleksandra Stankiewicz-Billewicz, ekspert w Biurze Informacji Kredytowej. O 56,6 proc. spadła także liczba udzielonych pożyczek.

Jednocześnie rosły oszczędności. Jeszcze rok temu Polacy mieli w bankach 789 mld zł, a dziś to już rekordowe 858 mld zł. Jak podaje NBP, przed dekadą nasze bankowe oszczędności były ponad dwa razy niższe niż dziś. Wtedy na lokatach i rachunkach spoczywała

kwota 359 mld zł. – Tak poważny wzrost nie powinien być niczym zaskakującym. Od lat rosła bowiem zamożność Polaków, a wraz z nią skłonność do oszczędzania – podkreśla Bartosz Turek, analityk HRE Investments. Potwierdzają to dane CBOS. Wynika z nich, że obecnie 61 proc. Polaków ma oszczędności. Dla porównania, rok temu odsetek ten był na poziomie 55 proc., a 10 lat temu 37 proc. W 2007 r. oszczędności miało tylko 23 proc. rodaków. Turek uważa, że obecny wzrost skłonności do oszczędzania wynika też z pandemii koronawirusa i restrykcji z nim związanych. – To z nich przecież wynikają ograniczenia konsumpcji i ucieczka od ryzykownych aktywów, czego bezpośrednią ofiarą były np. fundusze inwestycyjne notujące poważne odpływy środków – wyjaśnia analityk.

REKLAMA

W dzisiejszym wydaniu Codziennej

FORUM Polskiej Gospodarki

Partner Strategiczny Wydania

2 OPINIE

4-5 POLSKA

6-7 ŚWIAT

8-10

GOSPODARKA

12 ZDROWIE

13

KULTURA

14

SERWIS ANTICOVID-19

15 PUBLICYSTYKA

16

SPORT

17

PODRÓŻE

18

OBRONA NARODOWA

fot. Jan Naj/Gazeta Polska

PROGNOZY \ Według Instytutu Badania Gospodarki (IFO) w efekcie pandemii koronawirusa produkt krajowy brutto Niemiec zmniejszy się w 2020 r. o 6,6 proc. Analitycy IFO oczekują, że startując z obniżonego poziomu, niemiecka gospodarka odnotuje w 2021 r. wzrost o 10,2 proc.

KRYZYS \ Bezrobocie rośnie na całym świecie, ale jego skutki najbardziej dotykają Rosjan

Głodowe zasiłki w Rosji Putina

Liczba oficjalnie zarejestrowanych bezrobotnych w Rosji wzrosła w ostatnich kilku tygodniach ponad 2,5-krotnie do 1,9 mln osób. Z wysokim bezrobociem zmagają się obecnie wiele państw, jak choćby Stany Zjednoczone, jednak poziom zasiłków, które zapewniają Waszyngton i Moskwa, jest diametralnie różny. W Rosji wynosi on 4,5 tys. rubli, czyli niespełna 256 zł.

Paweł Woźniak

Lączna liczba bezrobotnych w Rosji wynosi obecnie 4,3 mln. Uwzględnia ona wszystkie, nie tylko zarejestrowane oficjalnie, osoby bez pracy. Choć w ostatnich latach poziom bezrobocia w Rosji był niski i nie przekraczał 5 proc., to zdaniem wielu ekspertów był on sztucznie podtrzymywany przez bardzo surowe prawo pracy, które utrudniało zwolnienia pracowników.

To może się jednak zmienić. – Maksymalny poziom bezrobocia odnotujemy w Rosji w trzecim kwartale br. – ocenił minister pracy Anton Kotiałow. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych może wzrosnąć do 5 mln, a ogólna liczba bezrobotnych może sięgnąć 5,3 mln. Sytuację na rynku pracy Kotia-

Prezydent Władimir Putin rodakom, którzy stracili pracę i dochody, podniósł zasiłek do 4,5 tys. rubli, czyli 256 zł
| fot. Aleksiej Witwicki/Gazeta Polska

kow określił jako trudną, ale nie katastrofalną.

Z rosnącym bezrobociem zmagają się obecnie wiele państw, łącznie ze Stanami Zjednoczonymi, uważanymi za najsilniejszą gospodarkę świata. Zgodnie z danymi Departamentu Pracy stopa bez-

robocia w USA wzrosła już do 17,2 proc. To poziom, którego nie odnotowano od czasu wielkiego kryzysu w latach 1929–1933. W dobie pandemii Amerykanie bez pracy mogą jednak liczyć na spory zasiłek.

Dzięki wprowadzonemu w życie w marcu rekor-

dowemu pakietowi stymulującemu amerykańską gospodarkę, wartemu ok. 2,2 bln dol., każdy bezrobotny może liczyć na dodatkowe 600 dol. (równowartość ok. 2,4 tys. zł) tygodniowo. Biorąc pod uwagę fakt, że pod koniec

2019 r. zasiłek wynosił średnio ok. 370 dol. (bliżej 1,5 tys. zł) tygodniowo, można ocenić, że nawet osoby bez pracy w USA żyją na wysokim poziomie.

Rosyjski prezydent Władimir Putin również zdecydował się na podwyższenie, na okres trzech miesięcy, kwoty minimalnego zasiłku dla bezrobotnych. Wzrosła ona trzykrotnie, z obecnych 1,5 tys. rubli (ok. 85 zł) do 4,5 tys. rubli (niespełna 256 zł). – Jeśli chcemy wesprzeć ludzi, którzy stracili pracę i dochody, to powinniśmy im dać taki zasiłek, z którego zdołają wyżyć i nakarmić swoje rodziny. Czy to, co się proponuje, jest wystarczające? Moja odpowiedź brzmi: nie – skomentował te propozycje wykładowca Wyższej Szkoły Gospodarki w Moskwie Władimir Gimpelson.

Ogromne zainteresowanie pożyczkami płynnościowymi

FINANSE \ Zainteresowanie pożyczkami płynnościowymi dla firm znacznie przewyższyło dotychczasowy budżet. Dlatego na wniosek Banku Gospodarstwa Krajowego Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej zdecydowało się zwiększyć fundusz pożyczkowy z 400 do 550 mln zł.

Pożyczki płynnościowe finansowane z unijnego programu Inteligentny Rozwój są częścią Funduszu Pakietu Antywirusowego, wspierającego tarczę antykryzysową dla firm. Pożyczki są udzielane z dotacją na całość oprocentowania – firma spłaca tylko otrzymany kapitał, brak jest opłat i prowizji za ich udzielenie oraz obsługę, a spłata może być rozłożona nawet na sześć lat. O takie wsparcie mogą się ubiegać mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa. Jak poinformował resort funduszy i polityki regionalnej, dotychczas złożono 1105 wniosków o pożyczki na kwotę 970 mln zł, tj. prawie dwukrotnie większą niż aktualny budżet programu. Obecnie wszyscy pośrednicy czasowo wstrzymali nabór i koncentrują się na ocenie złożonych już wniosków. Pula środków

dla każdego z 10 pośredników może zostać zwiększona, kiedy oceniona zostanie co najmniej połowa złożonych wniosków.

– Część firm złożyła wnioski o pożyczki płynnościowe finansowane z programu Inteligentny Rozwój w więcej niż jednej instytucji finansowej. Pula wypłaconych przedsiębiorcy pożyczek nie może łącznie przekroczyć 15 mln zł. Dlatego po weryfikacji co najmniej połowy wniosków może się okazać, jakiej dokładnie kwoty zwiększenia funduszu pożyczkowego potrzebujemy. Na razie szacujemy, że może to być nawet 200–300 mln zł. Chcemy zaangażować do jej udzielania nowe instytucje finansowe, które będą działać obok już aktywnych pośredników po to, żeby proces oceny wniosków i wypłaty przebiegał maksymalnie szybko – po-

wiedziała Małgorzata Jarosińska-Jedynak, minister funduszy i polityki regionalnej.

W najbliższych tygodniach Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej ma ogłosić kwotę kolejnego zwiększenia budżetu programu, a Bank Gospodarstwa Krajowego zaprosi do kolejnego konkursu pośredników, którzy będą udzielać pożyczek płynnościowych. – Zainteresowanie programem świadczy z jednej strony o bardzo dużej potrzebie finansowania płynnościowego w sektorze mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, z drugiej – o bardzo atrakcyjnej ofercie – podkreślił Paweł Choraży, dyrektor zarządzający pionem funduszy europejskich w Banku Gospodarstwa Krajowego.

.....
Andrzej Ratajczyk

Rośnie znaczenie Polski dla niemieckiego handlu

WYMIANA MIĘDZYNARODOWA \ Wzajemne obroty handlowe Polski i Niemiec w styczniu i lutym wzrosły o 6,6 proc. do poziomu 21 mld euro, dzięki czemu Polska wyprzedziła Włochy i stała się piątym partnerem handlowym Niemiec.

Niemcy należą do najbardziej rozwiniętych krajów przemysłowych świata, a ich gospodarka jest czwartą co do wielkości po USA, Chinach i Japonii. Dochód narodowy na mieszkańca mierzony siłą nabywczą w 2017 r. wynosił 37,8 tys. euro i stanowił 124 proc. średniej unijnej.

Od 20 lat Niemcy pozostają pierwszym partnerem handlowym Polski. Udział zachodniego sąsiada w naszym eksporcie, według danych wstępnych za 2019 r., wynosił ponad 27,5 proc., a w imporcie 28,2 proc. Utrzymująca się od kilku lat wysoka dynamika handlu związana była ze zwiększającymi się podażami dla eksportowych działów gospodarki niemieckiej i z wysokim kursem euro. Na uwagę zasługuje saldo handlu z Niemcami, dodatnie dla Polski.

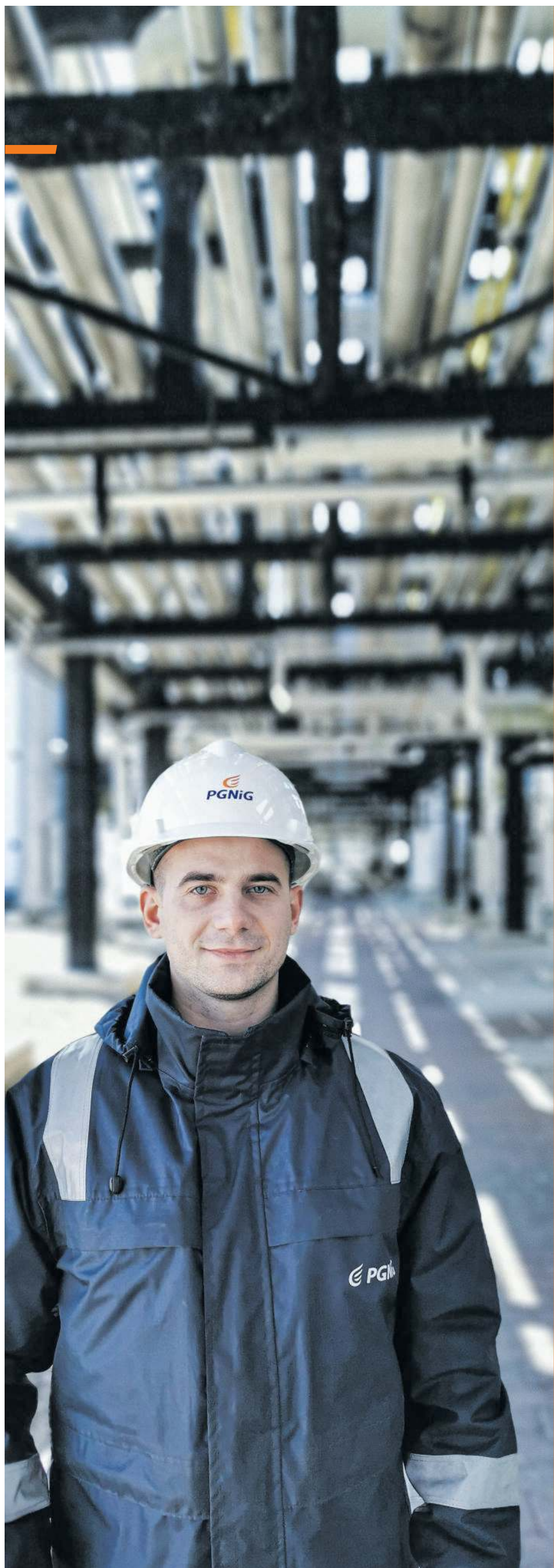
W I półroczu 2019 r. dynamika obrotów Polski z Niem-

cami wyraźnie spadła, co związane jest z pogorszeniem sytuacji Niemiec w handlu światowym. Dalsze zmniejszenie dynamiki nastąpiło w I kwartale 2020 r., w rezultacie kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19.

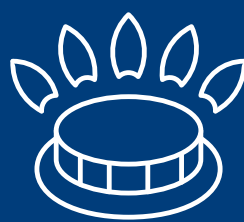
W Polsce zarejestrowano 5415 firm z udziałem kapitału niemieckiego, które zatrudniają łącznie ok. 361 tys. pracowników. Według niemieckich danych na tamtejszym rynku zainwestowało dotąd 1,8 tys. firm z Polski, które zatrudniają ok. 21 tys. pracowników.

Do końca 2018 r. niemieckie inwestycje w Polsce stanowiły 17,5 proc. kapitału zagranicznego zainwestowanego w naszym kraju. Są drugim największym inwestorem po Holandii, która zainwestowała 21,3 proc. ogólnych środków.

.....
(p.woz.)

Jesteśmy blisko Ciebie

**Dbamy
o bezpieczeństwo
energetyczne
Polaków**

**Zapewniamy
niskie ceny gazu
dla gospodarstw
domowych**

DOBRA ENERGIA
TANI GAZ

fot. Pixabay/d

PSYCHOLOGIA \ Ludzie chętniej ujawniają sprawy osobiste na swój temat online za pomocą smartfonów niż za pomocą komputerów stacjonarnych – twierdzą naukowcy z University of Pennsylvania. Na przykład tweety i recenzje napisane na smartfonach częściej są pisane z osobistej perspektywy. Znacznie częściej ujawniają też negatywne emocje oraz poruszają prywatne sprawy.

Alzheimer to choroba dręcząca nie tylko starszych ludzi. Naukowcy zidentyfikowali substancję, która odpowiada za zachorowania także u młodszych osób. Jednak zdaniem badaczy przed chorobą może chronić dieta.

Jacek Szpakowski

Alzheimer to choroba neurodegeneracyjna, która prowadzi do otępienia. Cierpią na nią głównie osoby po 65. roku życia, dlatego obja-

NAUKA \ Choroba nie tylko ludzi w podeszłym wieku

Alzheimer dopada także młodszych

wy tej dolegliwości często są związane z obniżoną sprawnością umysłową wynikającą z podeszłego wieku. Choroba Alzheimera została określona jako przedstarczy zanik mózgu, ale jej przyczyny, a także postęp wciąż są słabo poznane. Obecnie możliwe jest

jedynie leczenie objawowe, nie ma natomiast terapii odwracającej postęp choroby lub chociaż ją zatrzymującej. W świecie naukowym panuje jednak przekonanie, że ćwiczenia umysłowe, fizyczne i zrównoważona dieta są sposobami na opóźnienie

momentu ewentualnego powstania problemów z funkcjami poznawczymi.

Na chorobę Alzheimera cierpi dziś w Polsce ok. 350 tys. osób, a według przeprowadzonych symulacji w 2050 r. będzie się z nią zmagalo już ponad milion Polaków.

O badaniach amerykańskich naukowców z Uniwersytetu Medycznego w Atlancie doniósł ostatnio portal Focus.de. Zespół kierowany przez Thomasa S. Winga stwierdził, że oprócz uwarunkowań genetycznych winę za wystąpienie tej choroby może ponosić także zbyt wysoki poziom cholesterolu we krwi. Naukowcy przeprowadzili dokładnie analizy krwi i DNA u ponad 2000 osób. Stwierdzili przy tym, że ryzyko wystąpienia demencji przed 65. rokiem życia było szczególnie wysokie u mężczyzn i kobiet, którzy mieli wysoki poziom „złego” cholesterolu. Za „zły” uznaje się tzw. cholesterol LDL, który ma negatywny wpływ na naczynia krwionośne i uznawany jest za jeden z czynników ryzyka schorzeń układu krążenia. Kierujący badaniami Thomas S. Wingo podkreśla, że w tym przypadku należy nadal szukać zależności przyczynowo-skutkowej, bo wyniki badań można wprowadzić interpretować w sposób zaprezentowany powyżej, ale nie są one jednoznaczne. Już

**\\ Na chorobę Alzheimera cierpi dziś w Polsce ok. 350 tys. osób, a według przeprowadzonych symulacji w 2050 r. będzie się z nią zmagalo już ponad milion Polaków. Jedynym znanym sposobem, który być może przyczynia się do zapobieżenia chorobie, jest dieta z niską zawartością cholesterolu. **

wcześniejsze analizy naukowe wykazały, że cholesterol jest jednym z czynników ryzyka i odpowiada za występowanie częstych form demencji w zaawansowanym wieku.

Zdaniem badaczy w profilaktyce choroby duże znaczenie może mieć dieta. Autorzy najobszerniejszych dotychczas porównawczych badań nad alzheimerem odradzają spożywanie produktów, które podwyższają poziom cholesterolu. Za szczególnie szkodliwe uważa się masło, ser i wieprzowinę. Działanie obniżające cholesterol i poprawiające pracę mózgu mają natomiast rośliny strączkowe, jak soczewica czy ciecierzka, orzechy i nasiona słonecznika.

(Deutsche Welle)

DOSTĘPNY W APTEKACH

TRISEPT MAX

Bezpieczeństwo każdego dnia

TRISEPT MAX – skuteczny środek do codziennej dezynfekcji rąk

Działa wirusobójczo, bakteriobójczo i grzybobójczo

Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności. Przed każdym użyciem należy przeczytać etykiety informacje dotyczące produktu.

Trisept MAX Płyn. Produkt służący do higienicznej i chirurgicznej dezynfekcji rąk o działaniu wirusobójczym, bakteriobójczym, grzybobójczym. Produkt do powszechnego stosowania oraz do zastosowań obszarze medycznym. Skład: Etanol 73%, Propan-2-ol, 10%, gliceryna 10%, woda oczyszczona. Producent: Tarchomińskie Zakłady Farmaceutyczne „Polfarm” S.A. 03-176 Warszawa, ul. A. Fleminga 2; Wysoce łatwopalna ciecz i pary. Działa drażniąco na oczy. Może wywoływać uczucie senności lub zawroty głowy. Pozwolenie nr 0001/TP/20

TZ+

TRI/501/07/05/2020

CERAMIKA \ Ta wystawa jest znakiem optymizmu i wyzwaniem wobec sytuacji. Ona pokazuje, że instytucje kultury trwają, a środowisko muzealne działa w sposób zaplanowany – powiedział prof. Wojciech Fałkowski, otwierając na Zamku Królewskim w Warszawie ekspozycję „Niezwyczajny dar króla. Pokaz naczyń z serwisu sułtańskiego ze zbiorów polskich”. Więcej wkrótce na łamach „Codziennej”.

KINO \ 26. Festiwal Filmowy Wiosna Filmów – od jutra online

Filmem otwarcia „Zło nie istnieje”

W ubiegłym tygodniu ruszyła platforma łącząca kilkadziesiąt kin studyjnych – MOJEKINO.PL. Swoje repertuary prezentują na niej placówki, których działalność została zawieszona w związku z epidemią koronawirusa. To właśnie na tej platformie rozpocznie się jutro pierwszy w Polsce, w całości realizowany online, festiwal Wiosna Filmów.

Anna Krajkowska

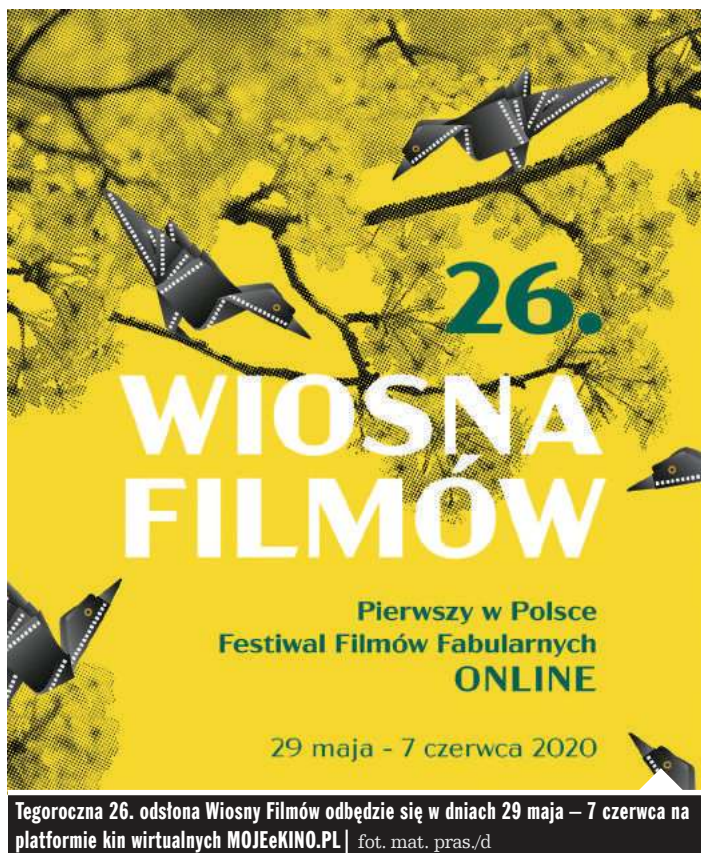
W ramach wydarzenia przez 10 dni (do 7 czerwca) pokazanych zostanie ponad 30 produkcji z najważniejszych międzynarodowych festiwali filmowych, m.in. w Berlinie, Cannes, Wenecji czy Toronto. Będą także obrazy nominowane i nagradzane przez Europejską Akademię Filmową oraz laureaci Oscarów. Duża część z nich to przedpremiery lub polskie premiery – zapowiadają organizatorzy wydarzenia. Filmem otwarcia 26. edycji festiwalu, który do tej pory odbywał się w warszawskich kinach Elektronik i Amondo, będzie dramat „Zło nie istnieje” – zdobywca Złotego Niedźwiedzia, Nagrody Jury Ekumenicznego oraz Na-

grody Niemieckich Kin Arthousowych na tegorocznym MFF w Berlinie. Najnowsza produkcja irańskiego reżysera Mohammada Rasoulofa składa się z czterech historii. Bohaterów każdej z nich łączy tajemnica oraz dramatyczna decyzja, którą muszą podjąć. „Irański reżyser wraca w swoim najnowszym filmie do motywów, które sprowadziły na niego gniew władzy, ograniczającej nie tylko artystyczną, lecz także obywatelską wolność. Rasoulof tworzy złożoną z cichych dramatów wstrząsającą opowieść, będącą zdecydowanym sprzeciwem wobec kar śmierci” – czytamy w festiwalowym opisie filmu. Mohammad Rasoulof został skazany na rok pozbawienia wolności i dwuletni zakaz opuszczania kraju, a także zakaz kręcenia fil-

mów z powodu trzech swoich produkcji, które władze Iranu uznały za propagandę przeciwko systemowi. Z tego względu reżyser nie mógł też osobiście odebrać swojej nagrody w Berlinie.

W programie festiwalu Wiosna Filmów znalazł się również pokaz łączący elementy dramatu i romanisu „Undine” Christiana Petzolda, nagrodzona w Berlinie „Nadzieja” w reż. Marii Sødahl czy „Zaginiona dziewczyna” w reż. Kōjiego Fukady. Będą przedpremiery: „O nieskończoności” w reż. Roya Anderssona i węgierski komediodramat „Najgorsze wiersze świata” w reż. Gabora Reisza.

Nie zabraknie również hitów ubiegłorocznego festiwalu w Cannes, jak uhonorowany Złotą Palmą i czterema Oscarami „Parasite” Bong Joon-ho

Tegoroczna 26. odsłona Wiosny Filmów odbędzie się w dniach 29 maja – 7 czerwca na platformie kin wirtualnych MOJEKINO.PL | fot. mat. pras./d

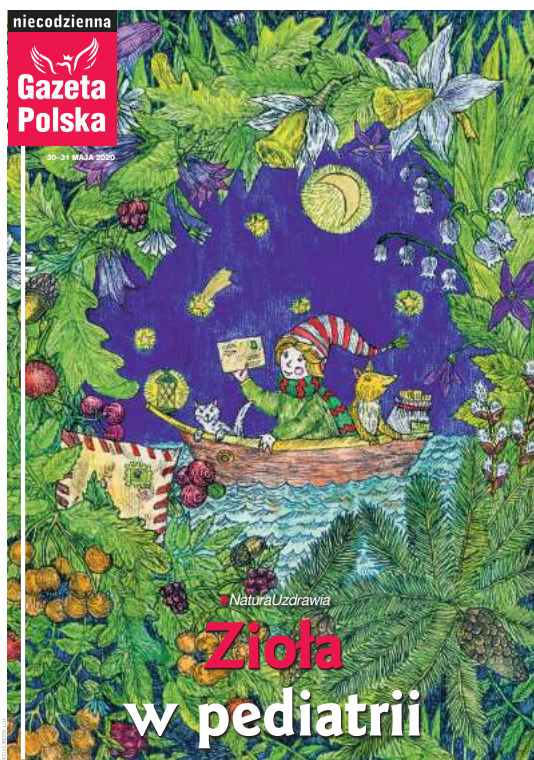
czy doceniony za reżyserię obraz „Młody Ahmed” braci Jana-Pierre’a i Luca Dardenów. Bilety na festiwalowe

pokazy kosztują 15 zł. Szczegółowy program wydarzenia można znaleźć pod adresem www.wiosnafilmow.pl/.

Zdrowy dzień dziecka

„NIECODZIENNA” \ Działają wyciszająco, przeciwzapalnie, przeciwbakteryjnie. Z okazji Dnia Dziecka w weekendowej „Niedzienniej Gazecie Polskiej” o najpopularniejszych ziołach stosowanych u dzieci. Oraz prezent – premierowa bajka Tomasa Sakiewicza!

Rumianek pomaga dzieciom zdenerwowanym, rozdrażnionym, niecierpliwym, a także tym, które mocno się pocą. Zioło to ma także zastosowanie przy oparzeniach słonecznych, zapaleniu spojówek, zapaleniu gardła czy anginie. Jest składnikiem delikatnych szampoonów i żeli do kąpieli dla dzieci oraz past do zębów. Doskonale nadaje się do tzw. nasiadówek w przypadku zapalenia pęcherza moczowego – czytamy w tekście „Zioła w pediatrii”. Jakże zioła przydają się przy bólach brzuszka, obniżeniu gorączki czy trądziku? O tym już jutro naturopata Justyna Pietrzykowska. „Czy afera wokół radiowej Trójki będzie jednym

z największych medialnych skandali ostatnich lat? Czas pokaże... Jedno jest pewne – całą sytuację przewi-

ział zespół Queen. Nie wierzycie? Wystarczy tylko posłuchać, a w zasadzie wyczytać się w tekst jednego z ich przebojów” – pisze pomysłodawca „Niedzienniej Listy Przebojów” Piotr Łuczek. Zoolog Natalia Osten-Sacken na stronie #PodejrzenieZnatury opowie natomiast o szczupakach, które mogą osiągnąć nawet 1,5 m długości. Redaktor naczelny „Gazety Polskiej Codziennie” Tomasz Sakiewicz specjalnie z okazji Dnia Dziecka w prezencie dla dzieci i wnuków naszych Czytelników napisze premierową bajkę. Zapraszamy do kiosków!

Sylvia Kołodyńska

Księżę malarzy i malarz książąt

SZTUKA \ Był niezwykle cenionym, uwielbianym i wpływowym artystą baroku. Jednocześnie był także oddanym ojcem rodziny, którą chętnie portretował. 380 lat temu, 30 maja, zmarł Peter Paul Rubens.

Określenie „rubensowskie kształty” zna niemal każdy. Kobiety o pełnej sylwetce, z krągłościami, w czasach baroku były postrzegane jako ideał urody. I choć takie modelki w tamtej epoce malowali liczni artyści, słynne powiedzenie odnosimy do Petera Paula Rubensa. Już za życia mówiono o nim „księżę malarzy i malarz książąt”. Zapotrzebowanie na jego prace było ogromne. Znany jest z licznych, niezwykle widowiskowych, emocjonalnych obrazów mitologicznych, historycznych i religijnych. Na równi podziwiał się jego wybitne, urzekające portrety. Angielski malarz sir Joshua Reynolds powiedział, że postacie Rubensa „wyglądają jak karmione różami”. Trudno się z nim nie zgodzić, obserwując niesamowite dzieła wiszące choćby w dedy-

kowanych Rubensowi salach w londyńskiej National Gallery – wśród nich jest portret Susanny Lunden (prawdopodobnie) na obrazie pt. „Kapelusz z piórem”.

Anna Krajkowska

„Kapelusz z piórem” w National Gallery w Londynie | fot. Anna Krajkowska/Gazeta Polska

BRAZYLIA \ Kraj przegrywa walkę z koronawirusem

Jaki tu spokój, nic się nie dzieje

26 lutego – brazylijskie media informują o pierwszym przypadku zarażenia koronawirusem. 17 marca – pierwszy zgon w kraju spowodowany tym patogenem. Mijają ponad dwa miesiące, a Brazylia stała się światowym epicentrum koronawirusa, z 415 tys. potwierdzonych przypadków i liczbą zgonów przekraczającą 25 tys. osób. Jednak dla przywódcy kraju Jaira Bolsonaro to nie problem. Nazywa wirusa lekkim przeziębieniem i myśli nad aresztowaniem gubernatorów wprowadzających restrykcje. Pojawiają się też doniesienia o celowym zaniżaniu statystyk zarażonych.

Konrad Wysocki

Walce z pandemią przyjęto różne modele działania, ale w większości przypadków mianownik był ten sam – odizolować ludzi od siebie, zamknąć miejsca użyteczności publicznej i nie dopuścić (lub starać się nie dopuścić) do sytuacji, by liczba zarażonych i hospitalizowanych z powodu koronawirusa przewyższała możliwości służby zdrowia danego kraju. Udało się tym, którzy na początku nie zbagatelizowali problemu. Reszta prędkiej czy później musiała się zmierzyć z kłopotem koronawirusa. Określenie to znalazłem na jednym z serwisów internetowych poświęconych pandemii. Idealnie obrazuje ono podejście nielicznych (na szczęście) krajów świata, które najpierw starały się nie dostrzegać zagrożenia, potem podawały w wątpliwość sens restrykcji, a na końcu biły rekordy liczby zachorowań i zgonów. Tego typu model idealnie pasuje do Brazylii, która w ostatnim czasie stała się światowym epicentrum koronawirusa. Kraj kawy był pierwszym w Ameryce Łacińskiej, w którym zdiagnozowano COVID-19. I choć ośrodki medyczne funkcjonują tylko w dużych miastach, a na prowincji służba zdrowia nie istnieje prawie wcale, przy odpowiednim i – co najważniejsze – wspólnym działaniu władz centralnych i stanowych Brazylia miała szansę wygrać nierówną walkę z patogenem. Niestety, wymachiwanie szablą, stojąc plecami do przeciwnika, nie sprawi, że się go pokona. A tak właśnie wygląda prezydencka polityka wyprowadzenia Brazylii z epidemii.

Nie dostrzegając problemów

Prezydent Jair Bolsonaro od wielu miesięcy nie miał dobrej prasy. W sierpniu ub.r. tematem numer jeden w zachodnich mediach były gigantyczne pożary Amazonii, które strawiły ponad 730 tys. ha lasu i sawanny. Brazylijski przywódca przy-

Coraz głośniejsze styczące o trzeciej fazie epidemii w Brazylii. Jak poinformował nowo wybrany minister zdrowia gen. Eduardo Pazuello, liczba zachorowań może nadal wzrastać, ponieważ osoby z prowincji zaczynają przyjeżdżać do wielkich miast, by tam szukać pomocy medycznej | fot. Raphael Alves/PAP

jął wówczas taktykę atakowania wszystkich, którzy wytykali mu, że to prowadzona przez niego polityka doprowadziła do tego, że amazońskie lasy nie były dostatecznie chronione. Gdy wybuchły pożary, odmawiał przyjęcia pomocy od tych, którzy żądali szybkich i zdecydowanych działań. Kraje Europy oferujące pokaźne środki Bolsonaro wyzywał od kolonizatorów, którzy pod płaszczykiem pomocy chcą położyć rękę na brazylijskich surowcach. Wreszcie jednak pod naporem opinii publicznej zmienił nieco nastawienie. Już wówczas było widać, że w czasie kryzysu Bolsonaro niezbyt dobrze radzi sobie z jego zażegnaniem.

Podobnie jest w przypadku pandemii koronawirusa. W pierwszej fazie zachorowań gubernatorzy poszczególnych stanów zaczęli wprowadzać spore restrykcje. Sukcesywnie zamykano granice, szkoły, restauracje, a względnie normalnie działały jedynie sklepy spożywcze i apteki. Przyjęto, że jest to jedyna możliwość na zastopowanie rozwoju choroby, zwłaszcza w fawelach, czyli dzielnicach nędzy, oraz na terenach wiejskich. Brazylijczykom przed

oczami stały obrazy z Lombardii. Z ekranów straszyły widoki przepełnionych szpitali, statystyk zgonów i kolumn wojskowych samochodów, które wywoziły zwłoki zmarłych na COVID-19, gdyż nie było ich gdzie pochować. Przeciętnych Brazylijczyków zaczął przerażać ten widok, jednak nie samego prezydenta. Bolsonaro początkowo stwierdził, że koronawirus to nic innego jak przeziębienie lub lekka grypa, a to, co dzieje się w innych krajach świata, to wyreżyserowany spektakl, którego celem jest wywołanie ogólnoswiatowej hysterii. Co więcej, skrytykował gubernatorów za wprowadzenie obostrzeń, twierdząc, że nikomu one nie pomagają, a jedynie szkodzą gospodarce. O bagatelizowaniu koronawirusa przez prezydenta świadczy także to, że w ciągu miesiąca nastąpiły dwie dymisje na stanowisku ministra zdrowia. Zarówno Luiz Henrique Mandetta, jak i jego następca Nelson Teich nie chcieli się podporządkować prezydenckim zaleceniom rozluźniania obostrzeń, a także sposobu leczenia pacjentów z COVID-19. Bolsonaro nalegał bowiem, by używać hydroksychlorochiny, czyli leku na malarię.

Taśmy prawdy

W Brazylii polityczne napięcie nie słabnie, wręcz przeciwnie – narasta za sprawą ujawnienia z wyroku Sądu Najwyższego materiału wideo z jednego z posiedzeń gabinetu Bolsonaro. W jego trakcie prezydent wyraził, lekko mówiąc, głębokie niezadowolenie z postawy gubernatorów, którzy wprowadzili restrykcyjne środki walki z koronawirusem. Na nagraniu padły m.in. mocne słowa o tym, by uzbroić Brazylijczyków, którzy z bronią w ręku zatrzymają dyktaturę lokalnych władz. Bolsonaro zastanawiał się nad aresztowaniem niektórych gubernatorów, oskarżając jednocześnie lokalne oddziały policji o działanie na szkodę kraju. Stwierdził również, że posiada własną sieć wywiadowczą, gdyż krajowe instytucje „są przeciwko niemu”. Na nagraniu pojawia się także wątek korupcyjny w Rio de Janeiro, w który zamieszany jest jeden z synów prezydenta. Bolsonaro wskazał, że próbował wymienić członków służb w tym mieście, ale nie udało mu się tego dokonać, w związku z czym doprowadził do dymisji ministra sprawiedliwości Sérgio Moro.

Zaniżanie statystyk

Wśród wielu zarzutów znajduje się także ten – celowe zaniżanie liczby zachorowań i zgonów spowodowanych koronawirusem. W momencie oddania tego tekstu do druku oficjalne statystyki odnośnie do Brazylii mówiły o 415 tys. przypadków zarażenia i 25,6 tys. zmarłych. Tymczasem z raportu brazylijskiego instytutu badania opinii publicznej IBOPE oraz naukowców z Uniwersytetu Federalnego Pelotas (UFPEL) wynika, że zarażonych koronawirusem może być aż 760 tys. mieszkańców kraju, czyli blisko dwukrotnie więcej, niż podają raporty tamtejszego resortu zdrowia. O tym, jak rozmywają się statystyki rządu względem niezależnych badań, świadczy także fakt, że według tych danych tylko w największym brazylijskim mieście – São Paulo – liczba osób zakażonych koronawirusem wynosi 380 tys. To pięciokrotnie więcej, niż podają władze. Gwoli ścisłości należy dodać, że trudno jest monitorować sytuację np. w dzielnicach biedoty czy tam, gdzie rzeczywistą władzę sprawują gangi narkotykowe, które bronią głównie swoich interesów, a nie zdrowia i życia lokalnych mieszkańców. Ponadto przeprowadza się niewiele, jak na skalę krajową, testów na obecność koronawirusa. Także opłakane warunki sanitarne przyczyniają się do wzrostu zakażeń. Jednak zdaniem brazylijskich mediów tak duże rozbieżności w statystykach nie są winą niewiedzy władz, lecz celowym działaniem, mającym ukazać, że kraj jednak radzi sobie z koronakryzysem mimo wielokrotnego bicia rekordów zarażeń.

Trudno wyrokować, co stanie się w najbliższych dniach, jednak coraz głośniejsze styczące o trzeciej fazie epidemii w Brazylii. Jak poinformował gen. Eduardo Pazuello, nowo wybrany minister zdrowia, liczba zachorowań może nadal wzrastać. Wszystko przez fakt, że osoby z prowincji zaczynają przyjeżdżać do wielkich miast, by tam szukać pomocy medycznej. Tym samym Brazylia może na długo pozostać światowym epicentrum zarażeń. Pytaniem pozostaje, jak w tej sytuacji zachowa się prezydent i czy nadal będzie przekonywał społeczeństwo o „lekkich przeziębieniach”, czy może przyzna w końcu, że to ciężka choroba, która wyróciła do góry nogami cały świat.

Janusz Korczak

(1878–1942) polski lekarz, pedagog, publicysta, pisarz i działacz społeczny

\\ Dobry wychowawca, który nie wtłacza, lecz wyzwala, nie ciągnie, lecz wznosi, nie ugniata, lecz kształtuje, nie dyktuje, lecz uczy, nie żąda, lecz zapytuje – przeżyje wraz z dziećmi wiele natchnionych chwil. \\

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl

PUBLICYSTYKA

PIĄTEK 29 MAJA 2020

15

SPOŁECZEŃSTWO \ Zdrowie psychiczne i harmonijny rozwój młodego pokolenia wymagają, by wróciła normalna szkoła – zdalne nauczanie, dziś niezbędne, realizuje tylko ułamek jej funkcji

Zwykła szkoła wciąż jest lepsza

Pandemia zatrzymała codzienne życie polskich rodzin. Zwykle patrzymy na to przez pryzmat wyzwań, przed którymi stanęliśmy jako dorośli. To w znacznej mierze zrozumiałe: od nas zależy funkcjonowanie instytucji, organizacji, firm również w ostatnich miesiącach. To na nas spoczywa powinność zarabiania pieniędzy, utrzymywania rodzin, wspomagania bliskich i krewnych.

Krzysztof Wołodźko

Choć popkultura coraz silniej przeniknięta jest pajdokratycznymi wzorcami, z których znikają już nawet nie tyle ludzie starsi, ile ci w średnim wieku, to tak naprawdę rzeczywistość wciąż rządzi się starymi regułami – obowiązki i prawa dorosłych są ekonomicznie istotniejsze. A to współcześnie przede wszystkim określa ich znaczenie.

Dzieci online

Dzieci oczywiście nie zniknęły zupełnie z horyzontu zainteresowania w czasach pandemii. Edukacja online, czyli e-lekcje, stała się konieczną odpowiedzią na zamknięcie szkół. Ta forma kształcenia zapewniła przynajmniej pewną ciągłość nauczania, nie przekreśliła też planów na przyszłość – pozwala lepiej lub gorzej przygotować się starszym rocznikom do nadchodzących egzaminów. Z kolei niedawny powrót do szkół dzieci z trzech najmłodszych klas, choć okupiony pewnym koniecznym reżimem, stanowi pierwszy etap powrotu uczniów do zwyczajowych szkolnych obowiązków.

Na e-szkolnych obrazkach z czasu pandemii często oglądamy dzieciaki z klasy średniej, dzieci polskiej inteligencji. Całość wygląda dość sielankowo – nawet mimo nowych wyzwań: dzieci uczą się online w ogrodach, rodzice znajdują dla nich czas i nie brakuje im umiejętności, by wyjaśniać dzieciom poszczególne zagadnienia: nawet jeśli oznacza to przypomnienie sobie pewnych zagadnień albo odświeżenie elementarnych dydaktycznych umiejętności. Kłopot w tym, że w wielu polskich domach tak to jednak nie wygląda. Widać przy okazji nie tylko, że homeschooling nie jest dla każdego, lecz także, że publiczna/powszechna oświata gwarantuje dzieciom systematyczne zdobywanie wiedzy, której w domu nigdy by nie nabyły.

Pandemia dla części dzieci to niestety katastrofa społeczna

| fot. Pixabay/d

Nie taka mała katastrofa

Nie chodzi jednak tylko o wiedzę. Pandemia dla części dzieci to niestety katastrofa społeczna. I to nie mała. Po pierwsze, choć nadal działa rządowy program Posiłek w Szkole i w Domu, to obecnie na rodzicach spoczywa obowiązek, by zatroszczyć się o dalszy udział w nim dziecka (opiekunowie mogą złożyć wnioski o zmianę posiłku na świadczenie rzeczowe lub zasiłek celowy). W praktyce różnie zatem może być. I niestety należy przypuszczać, że wskutek bardzo trudnej sytuacji domowej część dzieci nie ma dostępu do jedynego ciepłego posiłku dziennie, który gwarantowała szkoła.

Z tym wiąże się szerszy, psychologiczny i psychospołeczny problem. Dla dzieci z rodzin przemocowych, w których doświadczały nie tylko przemocy fizycznej – wbrew stereotypom dotyczy to także tzw. lepszych domów – szkoła była swo-

istą enklawą, miejscem wytchnienia. I to przy wszystkich swoich mankamentach. Gwarantowała wielu dzieciom inne środowisko, w którym często psychicznie czuły się lepiej, znajdowały ludzi życzliwych i przyjaznych, odnajdywały poczucie sensu i własnej wartości w zdobywaniu kompetencji i rozwijaniu talentów. Dla nich e-lekcje to zdecydowanie za mało – te dzieci tęsknią przede wszystkim za dawnym, normalnym trybem dnia, w którym nie były skazane przede wszystkim na toksycznego rodzica.

Szkoła to nie tylko wiedza

Patrząc jeszcze szerzej – szkoła nie jest tylko od zdobywania wiedzy. Szkoła to nie tylko jak największe porcje podręcznikowej wiedzy i zadawanie określonej partii testów z kluczem. Szkoła to dla młodych ludzi ich pierwsze własne środowisko, w którym samodzielnie mogą uczyć się społecznych

\\ Szkoła to dla młodych ludzi ich pierwsze własne środowisko, w którym samodzielnie mogą uczyć się społecznych interakcji. Nawet jeśli krąg rówieśniczy jest szerszy, sięga przeróżnych subkultur, wiąże się z aktywnością pozaszkolną dzieci, rozwojem ich talentów, to z reguły właśnie szkoła jest miejscem, w którym dzieci uczą się relacji międzyludzkich innych niż tylko z najbliższymi. \\

interakcji. Nawet jeśli krąg rówieśniczy jest szerszy, sięga przeróżnych subkultur (nie demonizujemy tego słowa), wiąże się z aktywnością pozaszkolną dzieci, rozwojem ich talentów, to z reguły właśnie szkoła jest miejscem, w którym uczą się relacji międzyludzkich innych niż tylko z najbliższymi.

Szkoła pomaga uczyć się i asertywności, i altruizmu, pomaga odróżnić lojalność wobec grupy od własnego, dobrze rozumianego interesu. To szkoła, czasem dłużej niż na pół dnia, jest miejscem, w którym młodsze i starsze dzieci oraz nastolatki uczą się zmagać z kolejnymi wyzwaniami. W takim kontekście e-lekcje to właściwie tylko produkt zastępczy: poziom interakcji ograniczony jest do minimum, odpada również cała gama zwyczajowych form rówieśniczej samopomocy, która często tak oburza pedagogów – od zaglądania sobie w zeszyty, po dyktowanie zadań domo-

wych między lekcjami. A to wszystko wciąż się w szkołach przecież dzieje.

Technologiczny poligon

Miłośnicy technologicznego postępu i ci, którzy na nim zarabiają naprawdę wielkie pieniądze, traktują e-szkolę czasów pandemii jako swoisty poligon doświadczalny nowego społeczeństwa o jeszcze większej liczbie relacji zawiązywanych za pośrednictwem internetu. Nawet w zwykłych rozmowach słysząc głosy: „Po co szkoła, skoro wszystko można zrobić przez komputer”. Nowa technologiczna utopia czy może dystopijna dyktatura online wkrada się do naszego świata o wiele sprytniej niż stare polityczne dyktatury, bazujące na klasycznej cenzurze, znanej choćby z ul. Mysiej. Szuka dla siebie miejsca nie przemocą i ordynarnym kłamstwem, ale wykorzystując nasze ludzkie skłonności, dobre i złe. Innowacyjność miesza się z nim ze strasliwym już lenistwem społeczeństw dobrobytu.

Nie jest prawdą, że nie potrzebujemy zwykłej szkoły i świata bez gadżetów utrzymujących nas online. Dobrze wiedzą to już bardziej zamożni i lepiej wykształceni, którzy często własne dzieci wychowują na drewnianych klockach, zabawach na świeżym powietrzu, nauce klasycznych umiejętności, takich jak pływanie, wędrowanie, poznanie przyrody i dzieł kultury, gra na instrumentach; bez tabletu i smartfona od najmłodszych lat przyklejonych do ręki.

Dzieci i młodzież potrzebują zwykłej szkoły – nie tylko zdalnego nauczania. Dziś stanowi ono pewnego rodzaju konieczność, ale zdrowie psychiczne i harmonijny rozwój młodsze pokolenie wymagają, by wróciła jak najzwyklejsza szkoła sprzed czasów pandemii. Także dla naszego dobra – bo to my będziemy starzy, gdy dzisiejsze dzieci zaczną odpowiadać za to, jak będzie wyglądał świat. I ile będzie w nim miejsca dla zwykłych międzyludzkich relacji.

2 OPINIE
4-5 POLSKA
6-7 ŚWIAT
8-10 GOSPODARKA
12 ZDROWIE
13 KULTURA
14 SERWIS ANTYPANDEMII-19
15 PUBLICYSTYKA
16 SPORT
17 PODRÓŻE
18 OBRONA NARODOWA

ZAMÓW PRENUMERATĘ: prenumerata.gpcodziennie.pl

PKO BP EKSTRAKLASA \ Dziś pierwsze mecze po 80-dniowej przerwie spowodowanej epidemią koronawirusa

Zobaczy ich pół Europy

Chwilowo bez kibiców i przy zachowaniu obostrzeń sanitarnych wraca polska ekstraklasa piłkarska. Szybki powrót był możliwy dzięki dobrej współpracy PZPN, Ekstraklasy SA i rządu. W związku z tym, że z liczących się lig wcześniej ruszyły tylko niemiecka, czeska i węgierska, prawa do transmisji meczów naszej ekstraklasy zakupiło wiele stacji telewizyjnych z poważnych piłkarsko krajów. Zawodnicy występujący w ekstraklasie mogą się teraz wypromować, jak nigdy wcześniej.

Kibice m.in. w Norwegii będą trzymać kciuki za utalentowanego Aleksandra Buksę z Wisły Kraków | fot. Art Service/PAP

Artur Szczepanik

Wielka Brytania, Irlandia, Dania, Szwecja, Norwegia, Izrael, Austria, Niemcy, Szwajcaria, Bułgaria, Bośnia i Hercegowina, Chorwacja, Serbia i Portugalia – telewizje tych krajów kupiły prawa do transmisji meczów ekstraklasy. Sport na żywo to w czasie pandemii wielki rarytas. My już w pierwszej kolejce po przerwie będziemy mogli się pochwalić hitem

Lech Poznań–Legia Warszawa. Obie drużyny wygrały w tym tygodniu w niezłym stylu swoje mecze w Pucharze Polski – Kolejorze ze Stalą w Mielcu 3:1, a Wojskowi z Miedzią w Legnicy 2:1. Forma jest dobra i będzie się czym pochwalić.

Stacje, które zakupiły prawa do pokazywania spotkań ekstraklasy, nie ograniczają swojej oferty jedynie do hitów. Na przykład w Norwegii kibice oprócz meczu w Poznaniu obejrzą także spotkania: Śląsk Wrocław–Raków Częstochowa, Pogoń Szczecin–Zagłębie

Lubin i Piast Gliwice–Wisła Kraków.

Norweski portal internetowy Nettavisen Direkt reklamuje ekstraklasę tekstem: „W będącej na bardzo wysokim poziomie polskiej ekstraklasie aż kipi od młodych talentów, jak Michał Karbownik z Legii czy 17-letni Aleksander Buksa z Wisły, którego już teraz możemy nazwać polskim Haalandem”.

Ekstraklasa korzysta z doświadczeń niemieckiej Bundesligi, która po przerwie rozegrała już dwie kolejki. Tam też mecze odbywają się na pustych stadionach. Pa-

nująca na nich cisza okazała się tak przygnębiająca dla fanów przed telewizorami, że postanowiono przy transmisjach podkładać sztuczne odgłosy z trybun. W Polsce Canal+ da swoim widzom wybór – transmisja z hałasami lub bez.

Miejmy nadzieję, że taki stan potrwa krótko, bo premier Mateusz Morawiecki przyznał, że właśnie opracowywane są zasady, według których kluby będą mogły wpuścić na stadiony pewną liczbę fanów.

– Pracujemy nad odpowiednim protokołem, który

umożliwiłby jakąś obecność fanów na stadionach. Niedługo będziemy mieli dobre wiadomości dla kibiców – zapowiedział w środę Morawiecki.

Pierwszy mecz zobaczymy dziś o godz. 18 i będzie to spotkanie Śląska z Rakowem.

– Towarzyszy mi uczucie podobne do tego, które jest przed pierwszym meczem w nowym sezonie. Przerwa była długa i wszyscy się cieszymy, że już wracamy do gry. Nie będzie kibiców na stadionie, ale wierzę, że będą trzymać za nas kciuki przed telewizorami – powiedział trener Śląska Vítězslav Lavička.

W czasie 80 dni przerwy w składach drużyn ekstraklasy nie zaszły duże zmiany – kilku piłkarzy rozwiązało wcześniej kontrakty. Dwa kluby zdecydowały się na wymianę trenerów. W Arce Gdynia Krzysztof Sobieraj nie doczekał nawet debiutu, a zastąpił go Ireneusz Mamrot, który sezon rozpoczął jako szkoleniowiec Jagiellonii Białystok. Nowego szkoleniowca ma też ostatni w tabeli ŁKS Łódź. Zadania utrzymania drużyny w ekstraklasie podjął się Wojciech Stawowy, który zastąpił Kazimierza Moskała.

Terminarz 27. kolejki:

PIĄTEK, 29 MAJA

Śląsk Wrocław–Raków Częstochowa (godz. 18), Pogoń Szczecin–Zagłębie Lubin (20.30)

SOBOTA, 30 MAJA

ŁKS Łódź–Górnik Zabrze (15), Piast Gliwice–Wisła Kraków (17.30), Lech Poznań–Legia Warszawa (20)

NIEDZIELA, 31 MAJA

Wisła Płock–Korona Kielce (12.30), Cracovia–Jagiellonia Białystok (15), Lechia Gdańsk–Arka Gdynia (17.30)

REKLAMA

OGŁOSZENIE DROBNE PŁATNE

OGŁOSZENIE DROBNE REDAKCYJNE

FORTUNA

WRACAMY I GRAMY

BONUS 40 ZA 40
ZA ZAKŁAD NA EKSTRAKLASĘ
DLA NOWYCH I OBECNYCH GRACZY

+18 Fortuna posiada zezwolenie na urządzanie zakładów wzajemnych. Udział w nielegalnych grach hazardowych może stanowić naruszenie przepisów prawa. Hazard związany jest z ryzykiem.

Busko-Zdrój
Pensjonat
Sanato
Pobyty
lecnicze
i wypoczynkowe
Zadzwoń
i zapytaj
41 378 19 48
www.sanato.com.pl

NAJLEPSZY SPOSÓB NA OGŁASZANIE SIĘ W PRASIE!

Szanowni Państwo, publikacja ogłoszeń drobnych w „Gazecie Polskiej Codziennie” jest prosta i tania. Wystarczy wysłać treść ogłoszenia i proponowane terminy emisji na mejla:

reklama@gpcodziennie.pl

Koszt ogłoszenia w wydaniu ogólnopolskim to jedyne 4 zł netto od słowa. Skontaktujemy się z Państwem w ciągu godziny. Przyjmujemy zgłoszenia od poniedziałku do piątku w godz. 11–16

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY!

RESTAURACJA POLSKIEGO IMIGRANTA \ Środek chaty Stanisława Smolaka to istne dzieło sztuki. Drzwi inkrustowane mozaiką ze specjalnie wyselekcjonowanych przekrojów sęków i pni. Nad barem przeplatane się konary. I mnóstwo poustawianych wszędzie w środku rzeźb. Każdą z nich artysta chciał wyrazić coś ważnego. W każdej starał się połączyć symbol z realizmem. Chyba mu się udało.

gpcodziennie.pl
www.niezalezna.pl PIĄTEK 29 MAJA 2020

PODRÓŻE

17

MICHIGAN \ Cross Village

Polak wodziem Indian

Wnętrze dzisiejszego domu Legs Inn w Cross Village to przede wszystkim drewniane rzeźby i meble wystrugane przez Stanisława Smolaka | fot. Stefan Czerniecki (4)

Nie ma chyba drugiej takiej historii w naszym narodzie. Historii opowiadającej o polskim emigrancie, który dzięki własnej pracy i pogoni za marzeniami z dzieciństwa stał się członkiem plemienia Ottawa. A następnie... jego wodzem.

Stefan Czerniecki
czerniecki.net

Nie znałem stryjka – elegancko ostrzyżony, na oko trzydziestopięcioletni mężczyzna mówi mi w tej chwili, patrząc prosto w oczy. Widać, że jest trochę przejęty. – Urodziłem się rok po jego śmierci. Ale ludzie tutaj sporo o nim mówią. To człowiek legenda.

Mark stara się mówić po polsku. Raz na jakiś czas wplata tylko angielskie słówko. Całość historii stara się jednak utrzymać w ojczystym języku sławnego stryjka. Właściwie jest wnukiem jego brata. I dobrze wie, że gdyby nie Stanisław Smolak, raczej by tu teraz ze mną nie siedział.

Jesteśmy na stromej zalesionej skarpie jeziora Michigan. To osada Cross Village. Nazywana niegdyś przez Francuzów L'Arbre Croche, czyli Krzywe Drzewo. O tej nazwie jednak mało kto tu pamięta. W przeciwieństwie do nazwy Wawgo-naw-ki-sa, powtarzanej z kolei z dość dużym szacunkiem. Tak bowiem na to miejsce od lat wołają Indianie tutejszego plemienia Ottawa. I to właśnie z jednym z nich wiąże się historia tego miejsca.

Nazywał się Stanisław Smolak. Był Polakiem z krwi i kości, urodzonym w podkarpackiej Kamionce w dość ubogiej rodzinie. Stał od dzieciństwa stronil

od uciech czy zabaw z kolegami, przedkładając na nie samotną pracę strugania w drewnie i rzeźbienie sobie tylko znanych maszyn czy pojazdów. W wieku 21 lat skonstruował własnoręcznie rower, którym udał się do pobliskiego Lwowa i tam zdobył drugą nagrodę w konkursie technicznym. Innym razem stworzył wielkie młyńskie koło napędzane przesypującym się piaskiem. Galicyjska bieda zmusiła go jednak do opuszczenia ojczyzny.

W 1912 roku, mając 25 lat, trafił za ocean – wpierw do Nowego Jorku, a następnie do Buffalo, do Chicago. Pracował w przemyśle włókienniczym, w hucie, w rzeźni, by finalnie trafić do Detroit, gdzie zatrudnił się w warsztacie samochodowym. Pracował tam sumiennie i ciężko, zapominając niejako o dziecięcej pasji.

Ta przypomni mu się dopiero po dziewięciu latach emigracji, gdy przypadkiem usłyszy o pięknej krainie, oddalonej ponoć tylko jeden dzień drogi od Detroit. Tam w pięknym lesie żyły wilki i rzadko już spotykane niedźwiedzie, a przede wszystkim – Indianie. Ten obraz pozwolił odżyć dziecięcym marzeniom Stanisława i skłonił go do podróży. Tak Smolak trafił nad jezioro Michigan, do osady Cross Village.

Tutaj bardzo szybko przypomniał sobie o talencie z dzieciństwa i zaczął rzeźbić. A materiału wokoło było

aż nadto – mnóstwo konarów, drzew, gałęzi. Z czasem ze zmurszałych pni zaczęły więc powstawać fantastyczne rzeźby, figury. Lokalni Indianie podchodzili z początku do nowo przybyłego białego człowieka z nieufnością. Ten jednak robił swoje, traktując czerwonoskórych z szacunkiem i sympatią.

Cierpliwość popłaca. Widząc pracowitość i talent Polaka Indianie zaczęli traktować Smolaka jak jednego ze swoich. Do tego stopnia, że umierający wódz plemienia, który nie miał męskiego potomka, zdecydował się mianować białego przybysza na swojego następcę. W ten sposób Stanisław Smolak stał się pierwszym Polakiem w historii, który został wodzem Indian. Od tej pory nosił imię Chief White Cloud – Wódz Biała Chmura.

– Jesteśmy tu już 35 lat. Mamy nadzieję, że nasi synowie przejmą interes po nas. Żeby to wciąż było polskie. Wciąż wyjątkowe – Katarzyna Smolak, żona bratanka Stanisława, puszcza odważnie wodze fantazji. Ma jednak ku temu absolutne prawo. Prowadzona przez nich restauracja i hotelik Legs In kwitnie. Kelnerki (spora część to dziewczyny z Polski, które przyjeżdżają tu na zarobkowe wakacje) uwijają się jak w ukropie. Gości mnóstwo. I trudno się im dziwić. Tawerna przyciąga już samym wystrojem. Jadąc kapitałną widokowo trasą nr 119, okrążającą jezioro Michi-

Z zalesionej skarpy rozciąga się widok na jezioro Michigan

Po tutejszym wystroju nietrudno się domyślić, kim był Stanisław Smolak

gan, nie sposób nie zwrócić na nią uwagi. A wszystko przez zdolnego przodka, który wznosił tę chatę samodzielnie. Podobnie sam wystrugał wszystkie figury i ozdoby, które goście, chcąc nie chcąc, muszą zobaczyć, gdy tylko przekroczą próg.

Stojący przed restauracją pomnik indiańskiego wi-

gwamu to tylko znak. Potwierdzenie dla tych, którzy być może mają jeszcze wątpliwości. Tak, to tutaj. Tutaj spełniły się marzenia pewnego ubożego emigranta z Polski. Pracowitego i oddanego swojej dziecięcej pasji. I wiernego do końca. Polskiego Indianina, Wodza Białej Chmury.

2 OPINIE
4-5 POLSKA
6-7 ŚWIAT
8-10 GOSPODARKA
12 ZDROWIE
13 KULTURA
14 SERWIS ANTYPAND-19
15 PUBLICYSTYKA
16 SPORT
17 PODRÓŻE
18 OBRONA NARODOWA

fot. Wikipedia/d

KOLEJNE POPRADY DLA WOJSKA

MODERNIZACJA \ W tym miesiącu nastąpiło przekazanie samobieżnego przeciwlotniczego zestawu rakietowego Poprad do 15 Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej. Dostawy tych systemów przeciwlotniczych realizowane są w ramach umowy z grudnia 2015 r., opiewającej na kwotę ponad 1 mld zł.

OBRONA POWIETRZNA \ Dialog techniczny na „Sone”

Wojsko czeka na następcę szyłki

Inspektorat Uzbrojenia opublikował informacje dotyczące planów rozpoczęcia dialogu technicznego w ramach programu o kryptonimie „Sona”. Chodzi o system obrony przeciwlotniczej, który byłby w stanie razić z ziemi pociskami artyleryjskimi, moździerzowymi i rakietowymi na torze lotu (C-RAM – Counter Rocket Artillery and Mortar), a także pilotować środki napadu powietrznego oraz bezzałogowe statki powietrzne (BSP).

Paweł Kryszczak

Celem dialogu technicznego ma być sprawdzenie, czy sprzęt wojskowy spełnia przedstawione wymagania techniczne. Zostaną również wstępnie oszacowane koszty realizacji zadania, a także harmonogram pozyskania nowego systemu. Kolejnymi aspektami są zdobycie informacji umożliwiających ocenę przyszłego zabezpieczenia logistycznego oraz koszty cyklu życia sprzętu wojskowego. Procedura ta umożliwi ponadto identyfikację ograniczeń i uwarunkowań transferu technologii i zagrożeń dla programu.

Termin składania wniosków mija 19 czerwca br., sam zaś dialog techniczny ma trwać od 1 października do 18 grudnia 2020 r. Jest jednak możliwość wydłużenia tego okresu, jeśli cele określone w przedmiocie dialogu technicznego nie zostały osiągnięte.

Nowe zestawy mają zastąpić obecnie eksploatowane w Wojsku Polskim postsowieckie samobieżne działa prze-

Obecnie używane w Wojsku Polskim postsowieckie samobieżne działa przeciwlotnicze ZSU-23-4 Szyłka | fot. Wikipedia/d

ciwlotnicze ZSU-23-4 Szyłka oraz ich polską modyfikację ZSU-23-4MP Biała.

System „Sona” ma umożliwić zapewnienie ochrony przed szeroką gamą zagrożeń, w tym przed pociskami artyleryjskimi, raketowymi i moździerzowymi, a także dronami oraz śmigłowcami czy samolotami.

„Sona” wpisuje się w budowany przez Polskę wielowarstwowy system obro-

ny powietrznej, na który składają się nie tylko wielomiliardowe programy Wisła i Narew, lecz także inne zestawy mające uzupełniać zdolności wyżej wymienionych programów.

Warto wspomnieć chociażby o przeciwlotniczych systemach raketowo-artyleryjskich (PSR-A) Pilica, wyposażonych zarówno w podwójną 23-mm armatę przeciw-

lotniczą ZUR-23-2SP Jodek, jak i dwie wyrzutnie zestawów rakietowych Piorun/Grom. Innym elementem jest samobieżny przeciwlotniczy zestaw rakietowy Poprad bardzo krótkiego zasięgu klasy VSHORAD (z ang. Very Short Range Air Defence). Uzbrojenie zestawu stanowią cztery przeciwlotnicze rakiety Grom lub jej zmodernizowane wersje – Piorun. Rakiety umieszczone zostały na kolumnie znajdującej się

w przedziale transportowym pojazdu Żubr, podnoszonej na czas wykonywania zadań bojowych. SPZR Poprad przeznaczony jest do działania w najniższej warstwie systemu obrony powietrznej i przeciwrakietowej.

Warto zauważyć, że również sojusznicy Polski dostrzegają rosnące zagrożenie zarówno ze strony dronów, jak i wzmacnianych systemów artyleryjskich oraz rakietowych. Stany Zjednoczone w ramach projektu IM-SHORAD mają zamiar dostarczyć kołowe wozy bojowe Stryker w wersji samobieżnego przeciwlotniczego zestawu artyleryjsko-rakietowego IM-SHORAD (z ang. Interim Maneuver Short Range Air Defence). Na uzbrojenie tego systemu składać się mają dwa kierowane pociski rakietowe AGM-114L Longbow Hellfire, a także cztery przeciwlotnicze pociski rakietowe FIM-92 Stinger. Ta mobilna tarcza dysponować ma również armatą automatyczną M230 kal. 30 mm oraz karabinem maszynowym kal. 7,62 mm.

KRZYŻÓWKA

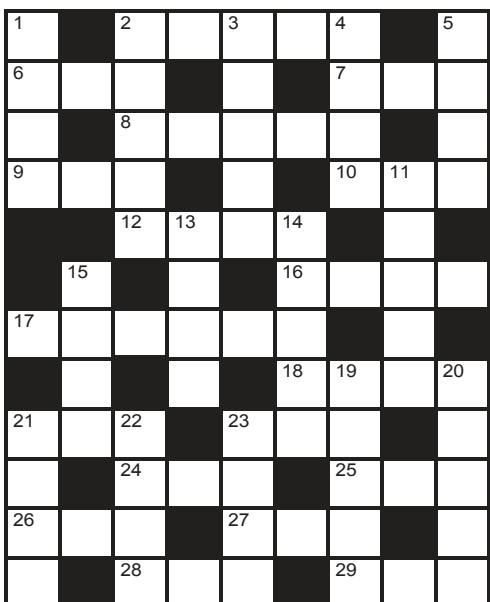
POZIOMO

- 2) antonim bogactwa
- 6) podstawowy rozpuszczalnik
- 7) drugi plan
- 8) powab, czar
- 9) kupowany na loterii
- 10) studia biznesowe
- 12) tłuszcz z ryb
- 16) kontynent z Chinami
- 17) policjant z gwiazdą
- 18) chłopski bazar
- 21) praprzodek Francuza
- 23) autor czerwonej książeczki
- 24) gatunek wierzby
- 25) piracki trunek
- 26) muzyka Liroya
- 27) symbol trotylu
- 28) kolorowa papuga
- 29) mała Agnieszka

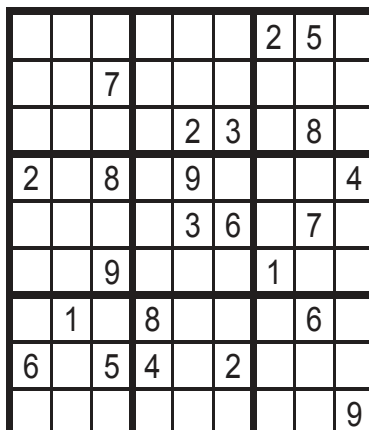
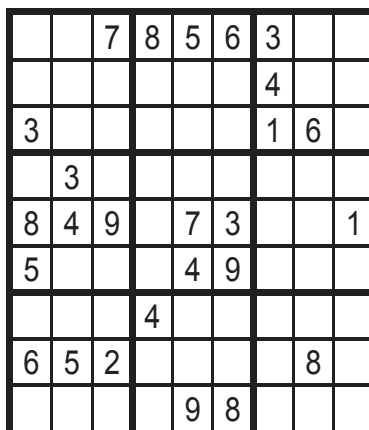
PIONOWO

- 1) koralowa wyspa
- 2) kobiece piersi
- 3) szal z futra
- 4) imię Mickiewicza
- 5) glon morski
- 11) szlachcic z Litwy

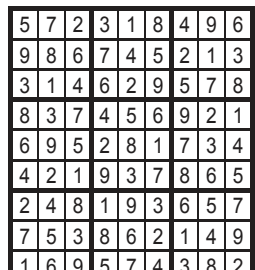
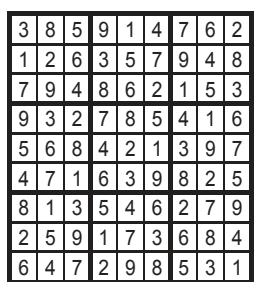
- 13) przewód gazowy
- 14) paliwo do lamp
- 15) kontynent z Chinami
- 19) główna tętnica
- 20) rodzaj promieniowania
- 21) jeden u dromadera
- 22) miododajne drzewo
- 23) arena judoki

SUDOKU

ROZWIĄZANIA

Gazeta Polska
codziennie

e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Adres: ul. Filtrowa 63/43,
02-056 Warszawa
faks +48 (22) 825 12 25
tel.: +48 (22) 290 29 58

Redaktor naczelny: Tomasz Sakiewicz
Zastępcy red. nac.: Katarzyna Gójska,
Olga Doleśniak-Harczuk

Wydawca numeru: Igor Szczepanowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Ruczkowska
Z-cy: Joanna Szczepanowska, Małgorzata Ablewska,
Katarzyna Szol, Piotr Łukasik
Polska: Dorota Kania (kier.), Igor Szczepanowicz (z-ca)
Świat: Olga Alehno (kier.), Konrad Wysocki (z-ca)
Obrona narodowa: Igor Szczepanowicz
Publicystyka: Piotr Lisiewicz (kier.),
Wojciech Mucha (p.o. z-cy kier.)
Gospodarka: Marek Michałowski (p.o. kier.)
Kultura: Sylwia Kołodziejka (kier.),
Anna Krajewska (z-ca kier.)
Sport: Artur Szczepanik (kier.)
Mazowsze: Natalia Karcz-Kaczowska (p.o. kier.)
Dolny Śląsk: Janusz Wolniak (kier.)
Nadzór graficzny: Mariusz Troliński (kier.),
Krzysztof Łach-Kubica (z-ca)
DTP: Paweł Chrzanowski, Aleksander Rączkowsk, Grzegorz Ułpa, Paweł Pawłuszek, Maciej Kiełucki
Fotoedycja: Maja Wójcik, Karolina Jonderko
Wydawca: Forum SA
Zarząd: Grzegorz Tomaszewski
Rada nadzorcza: Ryszard Czarnecki (przewodniczący)
Reklama, promocja, ogłoszenia: reklama@gpcodziennie.pl, tel. (22) 659 01 74
Kontakt z czytelnikami, interwencje w godz. 9-13: Anna Kazimierzczuk, tel. 603 117 483,
Ewa Wójcik, tel. 505 942 224
e-mail: redakcja@gpcodziennie.pl
Druk: Seregni Printing Group: Warszawa, Sosnowiec
Prenumerata: RUCH SA (krajowa i zagraniczna),
Garmond Press SA (krajowa)
Prenumerata e-wydawnictwa: www.gpcodziennie.pl
www.facebook.com/GPCodziennie

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Przekazanie „Gazecie Polskiej Codziennie” materiałów do druku oznacza jednoczesną zgodę na ich emisję w internecie.

**Codziennie
w „Codziennej”**

**Gazeta
Polska**
codziennie

Serwis

ANTY COVID-19

- Pełna wersja serwisu dostępna dzięki prenumeracie cyfrowej naszej gazety
- Wszystko co trzeba wiedzieć, by być bezpiecznym!

PROMOCJA E- PRENUMERATY

- www.prenumerata.gpcodziennie.pl
- tel. 501 678 819

4 zł – PAKIET TYGODNIOWY
16 zł – PAKIET MIESIĘCZNY
46 zł – PAKIET KWARTALNY

PKO BANK POLSKI LIDEREM W DYSTRYBUCJI SUBWENCJI Z TARCZY FINANSOWEJ PFR

40 mld zł z PFR trafiło już do firm i ich pracowników. Najwięcej za pośrednictwem PKO Banku Polskiego. Z dumą wspieramy naszych klientów. Dziękujemy za zaufanie.

Bank Polski

Tarcza Finansowa PFR

Piątek
29/05/2020

gpcodziennie.pl | niezalezna.pl | facebook.com/GPCodziennie
twitter.com/GPCodziennie | redakcja@gpcodziennie.pl
Biuro ogłoszeń: reklama@gpcodziennie.pl, tel. 22 659 01 74

WROCLAW XXIII SESJA RADY MIEJSKIEJ W TRYBIE ZDALNYM

Prezydenta nie należy pouczać

Prezydent Wrocławia Jacek Sutryk od początku swojego urzędowania zaangażował się we wsparcie kandydatów Platformy

| fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Głównym punktem XXIII sesji Rady Miejskiej Wrocławia przeprowadzonej w trybie zdalnym był raport o stanie gminy za 2019 r. zaprezentowany przez prezydenta Wrocławia Jacka Sutryka. Następnie odbyły się dyskusja i głosowanie w sprawie absolutorium dla wójdarza stolicy Dolnego Śląska.

Janusz Gajdamowicz

Zdajemy sobie sprawę z tego, co jest do zrobienia – mówił Jacek Sutryk. – Nie trzeba nam o tym mówić, nie trzeba nam o tym pisać, nikt nikogo naprawdę w tym zakresie nie musi pouczać. My to wszystko doskonale wiemy. Żeby móc zrealizować pewne rzeczy, muszą wystąpić określone warunki i chciałbym, abyśmy o tym pamiętali, bo to oznacza właśnie odpowiedzialność za miasto. I ja podejmując różne decyzje, taką odpowiedzialnością, a nie partykularnym interesem, muszę i chcę się kierować – zapewniał prezydent.

Podczas niekończącego się przemówienia opartego na pokazie przygotowanych na tę okoliczność slajdów najcierpliwszym słuchaczom i widzowie otrzymali mnóstwo informacji o pracy prezydenta i magistratu w 2019 r. i jego osiągnięciach na tle innych miast. Jacek Sutryk mówił też o przeszkodach i kłopotach, które

\\ Nie trzeba nam o tym mówić, nie trzeba nam o tym pisać, nikt nikogo naprawdę w tym zakresie nie musi pouczać. My to wszystko doskonale wiemy. Żeby móc zrealizować pewne rzeczy, muszą wystąpić określone warunki i chciałbym, abyśmy o tym pamiętali – zapewniał prezydent Sutryk //

spotykają go ze strony władz państwowych i nie pozwalają na swobodną realizację niezrealizowanych pomysłów.

Podczas dyskusji nad absolutorium swoje opinie wygłosili przewodniczący klubów radnych przebywający na sali obrad. Ewa Wolak, przewodnicząca Koalicyjnego Klubu Obywatelskiego, pozytywnie opiniowała przedstawiony raport. Piotr Uhle z Klubu Nowoczesna podkreślał, że jest dumny z tego, że może uczestniczyć w tak udanej pracy nad rozwojem miasta i współpracować z prezydentem. Podobne stanowisko zajął Klub Radnych „Sojusz dla Wrocławia”. Uwagi i zastrzeżenia do raportu złożył w imieniu radnych PiS przewodniczący Michał Kurczewski.

Podczas głosowania Rada Miejska udzieliła absolutorium prezydentowi Jackowi Sutrykowi. Sprawozdanie zostało przyjęte głosami całej koalicji rządzącej Wrocławiem, a także jednego radnego PiS.

CZYTAJ WIĘCEJ NA s.2

fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

KOLEJE DOLNOŚLĄSKIE

Przywrócenie kolejnych połączeń

Od poniedziałku na dolnośląskie trasy powrócą 52 pociągi Kolei Dolnośląskich. Większość przywracanych połączeń dotyczy pociągów kursujących codziennie. Zmiany obejmą także połączenia do popularnych miejscowości turystycznych: Kudowy-Zdroju i Szklarskiej Poręby. Przywrócone połączenia obejmą trasy łączące stolicę Dolnego Śląska z Trzebnicą, Wałbrzychem, Jelenią Górą, Bielawą, ze Zgorzelcem, z Międzyzlesiem, Krotoszyńskiem i Jelczem-Laskowicami. Wrócą też

pociągi na trasach z Legnicy do Kamieńca Ząbkowickiego i Kudowy-Zdroju oraz z Wałbrzycha do Kudowy-Zdroju. Dodatkowo wydłużone zostaną wybrane połączenia do Lubania Śląskiego, Głogowa, Jeleniej Góry i Międzyzlesia. Zmiany obejmą też połączenia do i z Tuplic, które zostaną wydłużone z Legnicy do Wrocławia Głównego. Jak podano w komunikacie, w kwietniu, czyli w okresie zawieszenia największej liczby połączeń w regionie, pociągi Kolei Dolnośląskich wykonywały jedynie 45 proc. standardowej pracy eksploatacyjnej. Po przywróceniu 1 czerwca trzeciej puli połączeń będzie to 70 proc.

(jw. PAP)

PRZEKAZALI 11 TYS. LITRÓW PŁYNU

POMOC \ Firma PFO Vetos-Farma przekazała na rzecz powiatu dzierzoniowskiego, a także wszystkich gmin z terenu ponad 11 tys. litrów płynu dezynfekcyjnego. Umowę w tej sprawie podpisali starosta dzierzoniowski Grzegorz Kosowski oraz przedstawiciele firmy – prezes Piotr Okoniewski oraz wiceprezes Jakub Okoniewski. Wartość przekazanego płynu to ok. 100 tys. zł.

fot. mat. pras./d

DOLINA BARYCZY

Sokoły zasiedlają źmigrodzkie lasy

13 sokołów wędrownych zostało wypuszczonych do sztucznych gniazd w Dolinie Baryczy. Dołączy do nich jeszcze kilkanaście sztuk z hodowli na Słowacji i w Czechach.

Celem akcji wspieranej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu jest ochrona jednego z najrzadszych gatunków ptaków w Polsce. – Ptaki pochodzą z polskich hodowli. Wypuszczanie na wolność nowych ptaków ma na celu wzmocnienie genów sokołów – mówi Bartłomiej Wiązowski, wiceprezes WFOŚiGW we Wrocławiu. Młodym sokołom przed umieszczeniem w gniazdach pobrano krew do analiz DNA.

Wszystkie zostały zaobraczkowane. Jest to rodzaj dowodu osobistego. Obrączki ułatwiają śledzenie ich losów i obserwację przy użyciu lornetek. Ptaki zostały umieszczone w gniazdach przez przyrodników ze Stowarzyszenia na Rzecz Dzikich Zwierząt „Sokół”. Drapieżniki spędzą w nowym domu zawieszonym w koronach drzew ok. 10 dni. Służy to przyzwyczajeniu ich do tego miejsca. Gniazda zostaną otwarte, gdy ptaki będą gotowe do pierwszego lotu. Potem przez co najmniej miesiąc będą dokarmiane. Po zakończeniu akcji nowym lokatorom podano pierwszy posiłek do gniazda. Wiek wypuszczanych ptaków to ok. pięciu tygodni.

Nadrzewna populacja europejska tego drapieżnika całko-

\\ Od 2016 r. wyległo się w naszym regionie 15 sokołów. W zeszłym roku przyrodnicy stwierdzili w Polsce tylko dziewięć nadrzewnych gniazd zasiedlonych przez sokoły wędrowne, w tym jedno na Dolnym Śląsku \\

wicie wyginęła w latach 60. Mamy nowe lęgi – w tym roku osiem osobników – co potwierdza, że sokoły wędrowne w Polsce i na Dolnym Śląsku dzięki pomocy człowieka znalazły dobre warunki do życia. – Fundusz od lat wspiera akcję reintrodukcji sokołów wędrownych na Dolnym Śląsku. Tylko w 2019 r. na Dolny Śląsk sprowadzono łącznie 24 ptaki z Czech i krajowych hodowli – mówi Bartłomiej Wiązowski. Sokoły są wypuszczane do sztucznych gniazd w łośnikowych lasach. WFOŚiGW we Wrocławiu udzielił dotacji w wysokości ponad 100 tys. zł na ubiegłoroczną akcję. Od 2010 r. wypuszczono w naszym regionie 187 sztuk tych skrzydlatych drapieżników. W ostatnich trzech latach pro-

jekt zaczyna przynosić pierwsze sukcesy. Od 2016 r. wyległo się w naszym regionie 15 sokołów. W zeszłym roku przyrodnicy stwierdzili w Polsce tylko dziewięć nadrzewnych gniazd zasiedlonych przez sokoły wędrowne, w tym jedno na Dolnym Śląsku.

Dlaczego te drapieżniki wyginęły w Polsce? – Jeszcze

WROCŁAW

fot. mat. pras./d

Wznowienie lotów do Warszawy

Wrocławskie lotnisko 1 czerwca obsłuży pierwsze rozkładowe rejsy pasażerskie po ponaddwumiesięcznej przerwie. Ruch lotniczy będzie jednak przywracany stopniowo. W pierwszym etapie pasażerowie wrocławskiego portu będą mieli do dyspozycji dwa połączenia dziennie na Lotnisko Chopina realizowane przez PLL LOT.

Wznowienie rejsów do Warszawy to pierwszy krok na drodze przywracania rozkładowych połączeń lotniczych. Traktujemy to otwarcie ruchu lotniczego jako możliwość wypracowania procedur i przygotowania się na czas prawdziwego otwarcia, które nastąpi na rynku europejskim. Do tego czasu chcemy mieć wdrożone wszelkie procedury – i zalecenia oraz wyciągnąć wnioski – powiedział dyrektor Por-

tu Lotniczego Wrocław Jarosław Wróblewski. W związku z epidemią, na wrocławskim lotnisku będą obowiązywały obostrzenia sanitarne. Przed wejściem do terminalu pasażerom będzie mierzona temperatura. Na terenie lotniska i podczas samej podróży utrzymany będzie obowiązek noszenia maseczek ochronnych zakrywających usta i nos.

.....
(jw. PAP)

XXIII SESJA RADY MIEJSKIEJ W TRYBIE ZDALNYM

Klub Radnych PiS przeciwko prezydentowi

Klub Radnych Prawa i Sprawiedliwości przyjął stanowisko przeciwko udzieleniu absolutorium dla prezydenta Jacka Sutryka, formułując szereg zarzutów.

Janusz Wolniak

Jak zaznaczył w imieniu Klubu Radnych Prawa i Sprawiedliwości jego przewodniczący Michał Kurczewski, rola opozycji polega na ocenianiu działań prezydenta i jego administracji. – Pierwszy z elementów raportu, który przykuł naszą uwagę, to informacja o stronie prezydenta na Facebooku. Dowiadujemy się, że w skali roku strona uzyskała 55 tys. nowych polubień i 58 tys. nowych obserwujących. Opracowanie nie wspomina, że kanał ten jest źródłem wielu kontrowersji. Podczas tych seansów facebookowych dochodzi nierzadko do stosowania przez prezydenta Jacka Sutryka określeń, które mogą obrażać mieszkańców naszego miasta. Uważamy, że te praktyki należy jak najszybciej zakończyć, gdyż nie licują

one z powagą urzędu. Wypowiedzi te także podważają deklarację prezydenta Wrocławia ogłoszoną zaraz po wyborach: „Będę prezydentem wszystkich wrocławianek i wrocławian”. Prezydent wielokrotnie deklarował też swoją bezpartyjność. W tym kontekście trudno przejść obojętnie wobec jednoznacznego poparcia udzielonego niedawno ówczesnej partyjnej kandydatce na urząd prezydenta Polski – ocenili radni PiS.

Radnym nie podoba się polityka mieszkaniowa gminy. Podkreślają, że docierają do nich informacje od mieszkańców Wrocławia o wysokich stawkach czynszu dla nowych najeńców TBS. – Zgodnie z otrzymaną informacją stawka za czynsz w nowych mieszkaniach w ramach TBS przy ul. Afgańskiej wynosi ponad 20 zł za mkw. Trudno przy tak wy-

sokich czynszach o skuteczne wsparcie osób, które nie mogą sobie pozwolić na kredyt, a tym bardziej na zakup gotówkowy – zauważają.

Krytykują też skalę i wysokość przyznanych nagród. – W roku 2019 w urzędzie miasta przeznaczono na ten cel ponad 12 mln zł, a najwyższa kwota pojedynczej nagrody sięgnęła 70 tys. zł. Należy w tym miejscu wspomnieć, że wiele nagród zostało przyznanych bardzo dobrze zarabiającym urzędnikom. Kwestia nagród pokazuje też, jak instytucje podległe prezydentowi Jackowi Sutrykowi opornie ujawniają niewygodne informacje – ujawniają radni.

Mówią też o kontrowersyjnym zakupie akcji Śląska Wrocław przez gminę Wrocław, który nie został poddany głosowaniu przez radę miasta.

WSPÓLNE DZIAŁANIA

KOLEJ \ Policjanci z kamiennogórskiej komendy wraz z funkcjonariuszami Straży Ochrony Kolei prowadzili wspólne działania, które miały na celu kontrolę przestrzegania obowiązujących przepisów porządkowych na obszarach kolejowych.

fot. Policja/d

NOWY REKTOR

LEGNICA \ Uczelniane Kolegium Elektorów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Witelona w Legnicy wybrało dr hab. Andrzeja Panasiuka na rektora uczelni na kadencję 2020–2024. Zastąpi on prof. Ryszarda K. Pisarskiego.

fot. mat. pras./d

Młodym sokółom przed umieszczeniem w gniazdach pobrano krew do analiz DNA | fot. mat. pras. WFOŚiGW/d

na początku XX w. sokół wędrownym występował w całym kraju. Do zagłady tych ptaków przyczyniło się do m.in. zatrucie środowiska – mówi Sławomir Sielicki, prezes Stowarzyszenia na Rzecz Dzikich Zwierząt „Sokół”. – Pestycyd DDT po dostaniu się do orga-

nizmów ptaków nie był z nich wydalanym i kumulował się w tkankach – dodaje. Zaburzał on gospodarkę wapnem, co skutkowało tym, że składane jaja miały zbyt cienkie skorupki i pękały pod ciężarem wysiadującej je samicy. DDT od 1976 r. nie jest już

stosowany w Polsce. W akcji uczestniczyli również: p.o. nadleśniczy Mariusz Świerczek, Nadleśnictwo Żmigród oraz leśniczy ds. łowieckich z obrębu Sułów Dariusz Krasniewski.

.....
(jw. WFOŚiGW)

Uwagi i zastrzeżenia do raportu złożył w imieniu radnych PiS przewodniczący Michał Kurczewski | fot. Janusz Wolniak/Gazeta Polska

Prezydent wielokrotnie deklarował też swoją bezpartyjność. W tym kontekście trudno przejść obojętnie wobec jednoznacznego poparcia udzielonego niedawno ówczesnej partyjnej kandydatce na urząd prezydenta Polski – ocenili radni PiS

Zarzucają, że zaproponowana przez prezydenta cena wykupu akcji pojawiła się nagle i nad ustaloną kwotą nie było żadnej debaty.

Przywołują też historię tzw. stref relaksu w ramach projektu Grow Green, które wzbudziły wiele emocji wśród

mieszkańców, podobnie jak budowa buspasów. Radni wielokrotnie upominali się o rezygnację z tych inwestycji, wskazując ich niefunkcjonalność i wpływ na paraliż komunikacyjny miasta.

Radni źle oceniają też deklarowaną przez prezydenta Wro-

clawia na początku roku 2019 walkę z nielegalnie parkującymi. – Trudno zauważyć, żeby straż miejska z zaangażowaniem podjęła wyzwanie i skutecznie zniechęcała niektórych kierowców do podejmowania szkodliwych dla pozostałych uczestników ruchu zachowań – twierdzą radni.

Piszą też o stanie wrocławskich dróg. – We Wrocławiu w ostatnim czasie praktycznie ustał remont dróg. Mamy albo przebudowy, albo łatanie dziurawych dróg. Brak wydatków na pośredni sposób konserwacji dróg – czyli prostą wymianę nawierzchni – może szybko doprowadzić do gwałtownego pogorszenia stanu dróg we Wrocławiu – uważają radni.

Przypominają też sprawę likwidacji Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1, o której pisaliśmy wielokrotnie. – Pomimo silnego sprzeciwu rodziców, wsparcia polityków różnych opcji oraz zaangażowania dolnośląskiego kuratora oświaty i ministra edukacji ośrodek został rozbity. Instytucjonalnie nadal istnieje, ale w praktyce dzieci umieszczone są na dwóch różnych końcach miasta. Ubolewamy nad strategią obroną w tym zakresie przez gminę Wrocław – stwierdzają radni.

O TYM I O WYM

WOŁONTARIAT

Lato na podwórku

ZRÓB Z NAMI

CZEKAMY NA WASZE ZGŁOSZENIA DO 15.06

Akcję „Lato na podwórku” w Świdnicy organizuje Fundacja Ładne Historie. Poszukiwane są osoby w każdym wieku (powyżej 15. roku życia), chętne do tego, by podzielić się swoim czasem lub pasją. Od ponad pięciu lat projekt „Lato na podwórku” towarzyszy dzieciom podczas wakacji w Świdnicy. To pomysł na to, jak wypełnić czas najmłodszych mieszkańców, a przy tym rozbudzić drzemiące w nich talenty. Zastanawiasz

się, co dobrego możesz zrobić dla innych, a jednocześnie głowisz się, co chcesz robić w życiu i wciąż szukasz swojej drogi? Możesz sprawdzić, czy taka forma aktywności ci odpowiada. W programie wideokonferencje i warsztaty, spotkania integracyjne, szansa na zdobycie umiejętności organizacyjno-animacyjnych, międzypokoleniowa wymiana doświadczeń oraz rekomendacje i zaświadczenia wolontariackie.

FILM

Wiosna filmów w Sokołowsku

Kinoteatr Zdrowie Sokołowsko będzie gościł wyjątkowy festiwal – Wiosnę Filmów na platformie MOJEEKINO.pl (już od piątku 29 maja). To prawdziwe święto dla wszystkich miłośników kina. Wiele filmów będzie można zobaczyć przedpremierowo, wspierając przy tym Kinoteatr Zdrowie w Sokołowsku. 26. edycja Festiwalu Filmowego Wiosna Filmów odbędzie się w tym roku w dniach od 29 maja do 7 czerwca. W tym roku impreza została przeniesiona do sieci. Będzie to pierwszy w Polsce festiwal filmów fabularnych online. Przez 10 dni pokazanych zostanie ponad 30 filmów docenionych

przez jury, dziennikarzy, a także publiczność na najważniejszych międzynarodowych festiwalach filmowych, m.in. w Berlinie, Cannes, Wenecji czy Toronto. Będą także filmy nominowane i nagradzane przez Europejską Akademię Filmową oraz Amerykańską Akademię Filmową. Duża część z nich to przedpremiery lub polskie premiery. Bilet na każdy seans online kosztuje 15 zł. Filmem otarcia 26. Wiosny Filmów będzie zdobywca Złotego Niedźwiedzia na tegorocznym MFF w Berlinie „Zło nie istnieje”. To najnowszy dramat jednego z najlepszych irańskich reżyserów Mohammada Rasoulofa.

ZAJĘCIA DLA NAJMŁODSZYCH

REKREACJA \ Wykorzystując przerwę w zajęciach szkolnych, gmina Szczawno, WSSE Invest Park oraz urząd marszałkowski doszły do porozumienia i sfinansują wspólnie zajęcia dla dzieci na boisku lekkoatletycznym, w hali sportowej i kompleksie boisk piłkarskich. Poprowadzą je Justyna Oleksy, Mieczysław Młynarski, Włodzimierz Ciołek i Michał Borzemski.

fot. mat. pras./d

SIATKÓWKA

Podczas swojej wrocławskiej przygody Rasińska była powoływana przez Jacka Nawrockiego do składu reprezentacji Polski

Aleksandra Rasińska będzie kontynuowała karierę poza Wrocławiem | fot. Volleywroclaw.pl/d

Kolejna zawodniczka odchodzi z Wrocławia

Aleksandra Rasińska przyszła do #VolleyWrocław po trzech latach w Legionovii. Atakująca szybko stała się liderką ekipy Wojciecha Kurczyńskiego i to właśnie ona dostawała od swoich rozgrywających najwięcej piłek w kluczowych momentach.

Bartłomiej Górski

Zarówno sezon 2018/2019, jak i 2019/2020 Rasińska skończyła jako najskuteczniejsza zawodniczka #VolleyWrocław. W ostatnich rozgrywkach Ligi Siatkówki Kobiet atakująca zapisała się na kartach historii ligi jako najlepiej serwująca zawodniczka (28 asów). Z 376 pkt na koncie zdecydowanie przodowała też w rankingu najlepiej punktujących. Pewnie zajęła także pierwsze miejsce w klasyfikacji atakujących. Statystyki te potwierdza liczba zdobytych przez Rasińską statuetek MVP – zebrała ich w tym sezonie cztery. Niekwestionowana liderka wrocławianek zagrała w ostatnich rozgrywkach w 78 setach.

Dobra postawa siatkarki w meczach ligowych nie umknęła selekcjonerowi kadry. Podczas swojej wrocławskiej przygody Rasińska była powoływana przez Jacka Nawrockiego do składu reprezentacji Polski. – Przez dwa sezony oglądaliśmy nieustający rozwój Aleksandry Rasińskiej. Pod kierunkiem Marka Solarewicza i Wojtka Kurczyńskiego zrobiła

ogromny postęp i dzisiaj biją się o nią najlepsze kluby. To pokazuje, jak dobrą pracę wykonaliśmy we Wrocławiu i z jakim sukcesem możemy rozwijać umiejętności siatkarek, jeśli tylko zaufają naszym trenerom – powiedział Jacek Grabowski, prezes zarządu Volleyball Wrocław. – Oczywiście będzie nam zdecydowanie trudniej grać bez Oli, ale mamy plan – dodał Grabowski.

– Na zakończenie mojej przygody w #VolleyWrocław chciałabym serdecznie podziękować wszystkim, dzięki którym przez te dwa lata nabrałam doświadczenia. To była przyjemność rozwijać się tu jako młoda siatkarka. Dziękuję i do zobaczenia – powiedziała Aleksandra Rasińska.

Wcześniej z zespołem prowadzonym przez Wojciecha Kurczyńskiego pożegnało się siedem siatkarek. W nowej drużynie nie zabraknie jednak Natalii Murek, Karoliny Pancewicz i Aleksandry Gancarz, czyli podstawowych ogniw drużyny z sezonu 2019/2020.

PIŁKA RĘCZNA

Dolnoślączki w kadrze

Kadra piłkarek ręcznych spotka się na zgrupowaniu po czterech miesiącach przerwy. Trener Arne Senstad powołał 20 zawodniczek, w tym aż siedem szczypiornistek Metraco Zagłębia Lubin. W kadrze znalazły się skrzydłowe Kinga Grzyb, Adrianna Górna i Daria Zawistowska, rozgrywające Karolina Kochaniak i Patrycja Świerżewska oraz obrotowe Joanna Drabik i Patrycja Noga. W kadrze znalazła się też Barbara Zima z KPR Kobierzyce.

KOSZYKÓWKA

Wychowanek zostaje

Kontrakt z trzecią drużyną rozgrywek I ligi podpisał Jakub Koelner. 26-letni obrońca w WKK gra z przerwami od 2009 r. Jest ważną postacią we wrocławskim zespole. Grał w nim od II ligi po ekstraklasę. Ma za sobą także udane występy w młodzieżowych reprezentacjach Polski. W 2010 r. w kategorii U-17 wywalczył wicemistrzostwo świata, a w 2013 r. wraz z kadrą U-20 wygrał mistrzostwa Europy dywizji B. Nadchodzący sezon będzie jego piątym na parkietach I ligi, a czwartym w barwach WKK na tym poziomie.

SIATKÓWKA

Krzysztof Gibek zostaje w Gwardii

Krzysztof Gibek podpisał nową umowę z klubem. – Ważne, że cenni siatkarze zostają w naszej drużynie – ocenia trener KFC Gwardii Krzysztof Janczak.

Gibek do KFC Gwardia trafił z innego pierwszoligowca – KPS Siedlce. Wcześniej przez pięć sezonów występował w drugiej lidze w Opolu. W siedleckiej drużynie był jednym z liderów zespołu. Sezon 2018/2019 zakończył na pierwszym miejscu wśród najlepiej serwujących Kri-
spol 1. Ligi Mężczyzn. Jak widać, we Wrocławiu utrzymał wysoki poziom. Zdobył miano najlepiej punktującego, kończąc przerwany sezon z dorobkiem 310 pkt (z tego 47 bezpośrednio z pola serwisowego). – To, że Krzysiek zostaje w naszym zespole, bardzo mnie cieszy. To ważna postać. Z meczu na mecz coraz bardziej się rozkręca. Końcówkę sezonu miał bardzo dobrą. Na pewno ma jeszcze kilka atutów w rękawie i myślę, że kibice będą pozytywnie zaskoczeni. Ważne jest też to, że cenni siatkarze zostają w naszej drużynie – ocenia trener KFC Gwardii Krzysztof Janczak. Gibek to piąta karta odkryta podczas prezentacji zespołu na sezon 2020/2021. Wcześniej KFC Gwardia przedłużyła kontrakty z trenerem Arkadiuszem Olczykkiem. Z nowych twarzą wrocławian na liście są rozgrywający Mateusz Biernat i atakujący Damian Wierzbicki.

fot. mat. pras./d

(bg)

EPIDEMIA RAPORT Z MAZOWSZA

Kontrola w MSS

W Mazowieckim Szpitalu Specjalistycznym w Radomiu znów wykryto zakażenia | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

Mazowiecki Szpital Specjalistyczny w Radomiu po ponadmiesięcznej przerwie odnotował nowe przypadki zakażenia wśród pacjentów i personelu. Procedurom sanitarnym w placówce przyjrzy się teraz Ministerstwo Zdrowia. Pacjenci nie są przyjmowani na kolejny oddział.

Natalia Karcz-Kaczowska

Wczoraj informowaliśmy, że Mazowiecki Szpital Specjalistyczny ponownie musi się zmierzyć z zakażeniami koronawirusem wśród personelu i pacjentów. Wstrzymano przyjęcia na oddział neurologii i neurochirurgii, pacjenci nie będą na razie przyjmowani również na oddział kardiologii. Oddział kardiologiczny i neurochirurgii pełnią wyłącznie ostre dyżury. W marcu placówka była największym ogniskiem zakażeń na Mazowszu. Po opanowaniu sytuacji stan bez zakażeń udało się utrzymać ponad miesiąc. W związku z tym, że w placówce doszło do ponownych zakażeń, Ministerstwo Zdrowia zapowiedziało przeprowadzenie kontroli procedur sanitarnych obowiązujących w szpitalu.

Przypadek zakażenia koronawirusem odnotowano również w Siedleckim Centrum Onkologii. Tam pozytywny wynik testu wykazano u pielęgniarki z oddziału

W MSS wstrzymano przyjęcia na oddział neurologii i neurochirurgii, pacjenci nie będą na razie przyjmowani również na oddział kardiologii

chirurgii onkologicznej. Jeżeli chodzi o kontrole placówek i interwencje z zewnątrz, to szpital na radomskim Józefowie nie jest jedyny. Rzecznik praw pacjenta interweniował w związku z organizacją kolejek do poradni specjalistycznych w Szpitalu Bielańskim. Od kilkunastu dni media społecznościowe obiegają zdjęcia tłumów ludzi tłoczących się przed wejściem do budynku, w którym mieszczą się poradnie specjalistyczne placówki.

Jak się okazuje, wątpliwości co do organizacji wizyt w przychodniach wyraził w rozmowie z PAP

rzecznik praw pacjenta Bartłomiej Chmielowiec. – Przedstawiona procedura pracy w Szpitalu Bielańskim w Warszawie budzi wątpliwości, dlatego wystąpiłem do dyrekcji szpitala o złożenie wyjaśnień w zakresie organizacji przyjęć pacjentów – oznajmił Chmielowiec. Według niego za organizację pracy w podmiocie leczniczym odpowiada kierujący placówką. – Zatem w zakresie przyjęć pacjentów podmiot leczniczy powinien zapewnić odpowiednie warunki pacjentom zgłaszającym się na wizyty do poradni – zaznaczył rzecznik. Szpital utrzymuje, że osoby czekające przed budynkiem powinny pamiętać o obowiązujących zasadach izolacji.

I na koniec dzieńne statystyki z Mazowsza, które podał Mazowiecki Urząd Wojewódzki: 17 694 osoby objęto kwarantanną, 402 osoby izolacją, a 1772 osoby nadzorem epidemiologicznym. 630 osób jest hospitalizowanych z powodu podejrzenia COVID-19. Liczba zakażonych: 3641. Ozdrowieńcy: 1667.

RADOM

Zmiany w zarządzie miasta

Karol Semik nie będzie już wiceprezydentem Radomia. Jego obowiązki przejmą Michał Tyczyński oraz wiceprezydent Katarzyna Kalinowska, która zajmie się również oświatą. – Zmienia się rzeczywistość i zmieniają się wyzwania, m.in. w związku z epidemią i jej skutkami społecznymi czy ekonomicznymi. W ślad za tym muszą też iść zmiany organizacyjne i kadrowe – podkreśla prezydent Radomia. O ocenę tych zmian poprosiliśmy radnego PiS Łukasza Podlewskiego. – Wprowadzone zmiany są dla mnie niezrozumiałe. Wydaje się, że są to przesunięcia dla samych przesunięć, żeby pokazać, że coś próbujemy robić. Z pewnością nie jest to zmiana jakościowa, ponieważ nie przychodzą nowe osoby, które rzeczywiście są specjalistami w dziedzinie, którą mają nadzorować. Z mojego punktu widzenia wygląda to tak, że przemieszaliśmy trochę w kotle

i zobaczymy, co z tego wyjdzie – ocenia radny. – Do tej pory trudno zobaczyć realne działania pani Kalinowskiej w zakresie, którym się zajmowała, czyli np. pozyskiwaniem inwestorów dla strefy gospodarczej. Wielkich osiągnięć nie ma, więc trudno być optymistą. Radosław Witkowski nie dba o pozyskiwanie inwestorów. Mateusz Tyczyński będzie się zajmował wydziałem kultury, komunikacji społecznej, promocji miasta i turystyki, gospodarki komunalnej i lokalowej, inwestycji, Biurem Sportu oraz Biurem Informacji Prasowej i Publicznej. Ponadto będzie nadzorował pracę MZDiK, ZUK, MZL i cmentarz komunalny. – Pan Tyczyński od dawna poniekąd nadzorował niektóre inwestycje, do których dokładamy kolejne miliony i nadal są niegotowe. Obawiam się efektu końcowego – mówi radny Podlewski.

..... (nkk)

DODATEK MAZOWIECKI

DANE Z PŁOCKA

KORONAWIRUS \ Jak przekazali przedstawiciele PSSE w Płocku, liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym na terenie Płocka i powiatu płockiego (stan na wczoraj na godz. 13) wynosi 44, kwarantanną objętych jest 787 osób, a hospitalizowane z powodu podejrzenia COVID-19 są cztery osoby. Zakażenie potwierdzono u 16 osób, wyzdrowiało siedem osób.

fot. Pixabay/d

ŚRODOWISKO

Śmieci nadal są naszą wizytówką

Lodówka, kanapa, komputer, pralka, a nawet wygodne krzesło biurowe. Wyposażenie mieszkania? Jak najbardziej. Tylko dlaczego w lesie? Wciąż 20 proc. Polaków pozbywa się śmieci w sposób nielegalny. Nierzadko koszt uprzątnięcia dzikiego wysypiska jest równoważny kosztom założenia kilku hektarów upraw leśnych.

Katarzyna Kasjanowicz

Mimo że w ostatnich latach zrobiliśmy bardzo dużo dla zmiany naszego sposobu myślenia i gospodarowania odpadami, sytuacja wciąż nie napawa optymizmem. Potwierdzi to każdy miłośnik rekreacji na terenach podmiejskich. Łąki, a zwłaszcza lasy dla wielu Polaków nadal pełnią rolę nielegalnych wysypisk. W dalszym ciągu problem stanowią puszki i butelki, zwłaszcza po napojach procentowych, które spotykamy wszędzie tam, gdzie jest w stanie dotrzeć spacerowicz. Warto przypomnieć,

że szklana butelka rozkłada się w środowisku aż 500 lat. Obiecujący przełom w walce z tonami odpadów miała przynieść tzw. ustawa śmieciowa, która weszła w życie 1 lipca 2013 r. Ale, jak widać, wprowadzane w kolejnych latach obostrzenia nie rozwiązały problemu. Nie ogranicza się on do terenu województwa mazowieckiego, choć jest tu bardzo widoczny.

– Nadal odnotowywane są przypadki nielegalnych wysypisk lub porzuconych odpadów w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo Jabłonna – zauważa Piotr Szyszko, kierownik Zespołu Edukacji Leśnej i Turystyki Nadleśnictwa Jabłonna. – Na terenach leśnych,

\\ Nadal odnotowywane są przypadki nielegalnych wysypisk lub porzuconych odpadów w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo Jabłonna – zauważa Piotr Szyszko //

do których można dojechać samochodem, ilość wyrzucanych śmieci jest porównywalna z latami ubiegłymi. Mieszkańcy nadal wywożą na tereny leśne odpady z gospodarstw domowych, działek, a także te wielkogabarytowe. Ponadto na terenach leśnych zdarzają się przypadki wyrzucania odpadów budowlanych oraz niebezpiecznych.

Paradoksalnie można usłyszeć tłumaczenia osób, które w sposób nielegalny pozbywają się odpadów, że winne takiej postawie są coraz wyższe koszty wywozu śmieci. Alternatywą dla tego mentalnego ślepego zaułka jest chociażby ogólnopolska grupa internetowa o nazwie „Uwaga, śmieciarka

jedzie”. Dzięki tej inicjatywie możemy się pozbyć nieużytych sprzętów albo dostać to, co jest nam potrzebne. Warto o tym pomyśleć, mając na uwadze koszty, jakie ponoszą nadleśnictwa, usuwając nasze odpady.

REKLAMA

Codziennie
w „Codziennej”

Gazeta
Polska
codziennie

Serwis
ANTY COVID-19

- Pełna wersja serwisu dostępna dzięki prenumeracie cyfrowej naszej gazety
- Wszystko co trzeba wiedzieć, by być bezpiecznym!

PROMOCJA E- PRENUMERATY

- www.prenumerata.gpcodziennie.pl
- tel. 501 678 819

4 zł – PAKIET TYGODNIOWY
16 zł – PAKIET MIESIĘCZNY
46 zł – PAKIET KWARTALNY

WYZNACZONO STREFY ASF

ŚRODOWISKO \ Jak informuje Główny Inspektorat Weterynarii, w powiecie grójeckim, kozienickim i legionowskim potwierdzono przypadki ASF u dzików. Gmina Jasieniec, Trzciany i Wyso- czyn objęte są ograniczeniami.

fot. Pixabay/d

GDZIE STANĄ STACJE ŁADOWANIA?

WARSZAWA \ Do końca maja można składać uwagi do planu budowy stacji ładowania aut elektrycznych w Warszawie. Plan dostępny jest na stronie www.um.warszawa.pl. Uwagi można wysłać na adres: konsultacje_infrastruktura@um.warszawa.pl.

fot. Filip Błażejowski/Gazeta Polska

W lasach można znaleźć odpady z gospodarstw domowych oraz wielkogabarytowe
| fot. Katarzyna Kasjanowicz/Gazeta Polska

– W latach 2016–2019 na sprzątanie i wywóz śmieci z terenów leśnych Nadleśnictwo Jabłonna przeznaczało ok. 100 tys. zł rocznie. W roku bieżącym, przy znacznych ograniczeniach wynikających z COVID-19, do końca kwietnia

na sprzątanie terenów leśnych wydano już ponad 21 tys. – podsumowuje Piotr Szyszko. W minionym roku za proceder zaśmiecania lasu na terenie Nadleśnictwa Jabłonna udało się ukarać tylko pięciu sprawców. Wysokość kary to nawet 5000 zł.

Janusz Sujecki

Udany pasaż w starych browarach

KOMENTARZ

W stolicy zrealizowany zostanie pierwszy woonerf, czyli pasaż, czy też – jak chcą niektórzy – rodzaj miejskiej alei, łączącej funkcję ulicy, parkingu i deptaka. Woonerf (pomyśl wywodzi się z Holandii) zakłada wprowadzenie szczególnych udogodnień dla ruchu pieszego i rowerowego. Dopuszcza też w ograniczonym zakresie ruch samochodowy. Pasaż po-

oraz przemysłowca Konstantego Schielego (1817–1886). Zaletą pasażu jest otoczenie go pierzeją zabudową, właściwą dla miejskich wnętrz.

Wspominam o projekcie Browarów Warszawskich, ponieważ w kilku komentarzach publikowanych w ostatnich latach krytycznie oceniałem plany przekształcania stołecz-

powstać na Żąbkowskiej, Środkowej czy Tarchomińskiej. Waleorem tych miejsc jest bowiem ich autentyzm. Są świadectwem określonej epoki w rozwoju tradycyjnego miasta.

Protestując przeciwko woonerfom na starej Pradze, pisałem, że najlepszym miejscem dla tego typu rozwiązań są przestrzenie kreowane w ra-

**\\ Pasaż przewidziany na terenie Browarów Warszawskich jest częścią spójnego projektu. Warto jednak podkreślić, że nawet w tym przypadku zrezygnowano z kuriozalnego pomysłu sadzenia rzędu drzew na środku ulicy **

wstanie jako wewnętrzna uliczka Browarów Warszawskich. Będzie prostopadły do ul. Grzybowskiej. Na długości 135 m znajdzie się miejsce na posadzenie 18 drzew i urządzenie ogródków dla restauracji oraz kawiarni. Projektanci przewidzieli zachowanie jednokierunkowego ruchu samochodowego. Współczesna inwestycja nie odcina się od tradycji miejsca. Woonerf nazwano imieniem współzałożyciela browaru uruchomionego w 1846 r. – mistrza piwowarskiego Błażeja Haberbuscha (1806–1878)

nich ulic w woonerfy. Wycho- dzę z założenia, że tego typu eksperymenty nie powinny być realizowane na historycznie ukształtowanych ulicach, posiadających przedwojenną zabudowę. Woonerfy tworzone w takich miejscach niszczą ich zabytkowy charakter i degra- dują krajobraz kulturowy, który w Warszawie – wielokrot- nie burzonej oraz przekształca- nej – musi być traktowany ze szczególnym pietyzmem i ry- gorystycznie chroniony. Z pew- nością woonerfy nie powinny

mach nowych inwestycji. Pasaż przewidziany na terenie Browarów Warszawskich jest częścią spójnego projektu i dobrze wpisuje się w nowy krajobraz. War- to jednak podkreślić, że nawet w tym przypadku zrezygnowa- no z kuriozalnego pomysłu sadzenia rzędu drzew na środku ulicy, czyli odstąpiono od aran- żacji pasażu w sposób typowy dla woonerfów. Dzięki temu pasaż Haberbuscha i Schielego w większym stopniu będzie na- wiązywał do przestrzeni miasta historycznego.

O TYM I O WYM

WYSTAWY

Elektrownia otwarta

fot. mat. pras./d

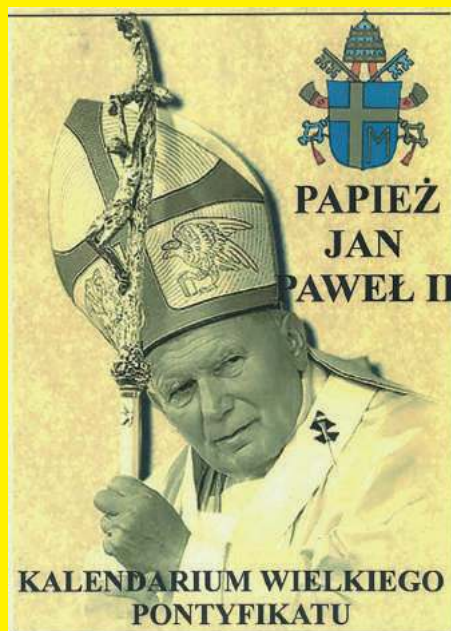
Od 26 maja swoje drzwi dla od- wiedzających otworzyło Mazo- wieckie Centrum Sztuki Współ- czasnej Elektrownia w Radomiu, chociaż równolegle prowadzi ono swoją działalność w inter- necie. Na otwarciu czeka zaś księgarnia, do której będzie można zajrzeć już w poniedziałek 1 czerwca, oraz kawiarnia, która na swoje specjalizacje zaprasza po 5 czerwca. Osoby, które będą chciały się wybrać do Elektrow- ni, będą mogły zapoznać się z wystawą Grzegorza Kwietnia „Malarstwo 1990–2020”. Eks-

pozycję można oglądać do środy 10 czerwca. Wystawa została zorganizowana z okazji 15-lecia Elektrowni. Ponadto udostępnio- na została wystawa prac Bartka Jarmolińskiego „Czuły Barba- rzyńca” – mural będzie można oglądać do niedzieli 14 czerwca. Wystawy są czynne od wtorku do piątku w godz. 10–18 oraz w so- botę i niedzielę w godz. 12–18. Wtorek–piątek, godz. 10–18, Mazowieckie Centrum Sztuki Współczesnej Elektrownia, ul. Ko- pernika 1, Radom

KULTURA ONLINE

Pontyfikat JP II pisany znaczkami

W tym roku obchodzi- liśmy 100. rocznicę urodzin Karola Wojtyły. Ponadto obecny rok jest ustanowiony przez Sejm Rokiem Świętego Ja- na Pawła II. Z tej okazji w całym kraju odbywa się wiele wydarzeń po- święconych papieżowi Polakowi. Do tej pory były to głównie wydarze- nia, w których można było uczestniczyć za po- średnictwem internetu. Jedną z takich propo- zycji jest wystawa onli- ne organizowana przez Centrum Edukacji Insty- tutu Pamięci Narodowej Przystanek Historia. Na stronie Centrum prezen- towana jest wystawa „Papież Jan Paweł II. Kalendarium wiel- kiego pontyfikatu”. Jest to eks- pozycja filatelistyczna. Wystawę przygotował warszawski oddział Polskiego Związku Filatelistów.

fot. mat. pras./d

Na ekspozycję składają się znaczki pocztowe z całego świa- ta upamiętniające pontyfikat Jana Pawła II. Wystawa dostęp- na na stronie www.centrumedu. ipn.gov.pl

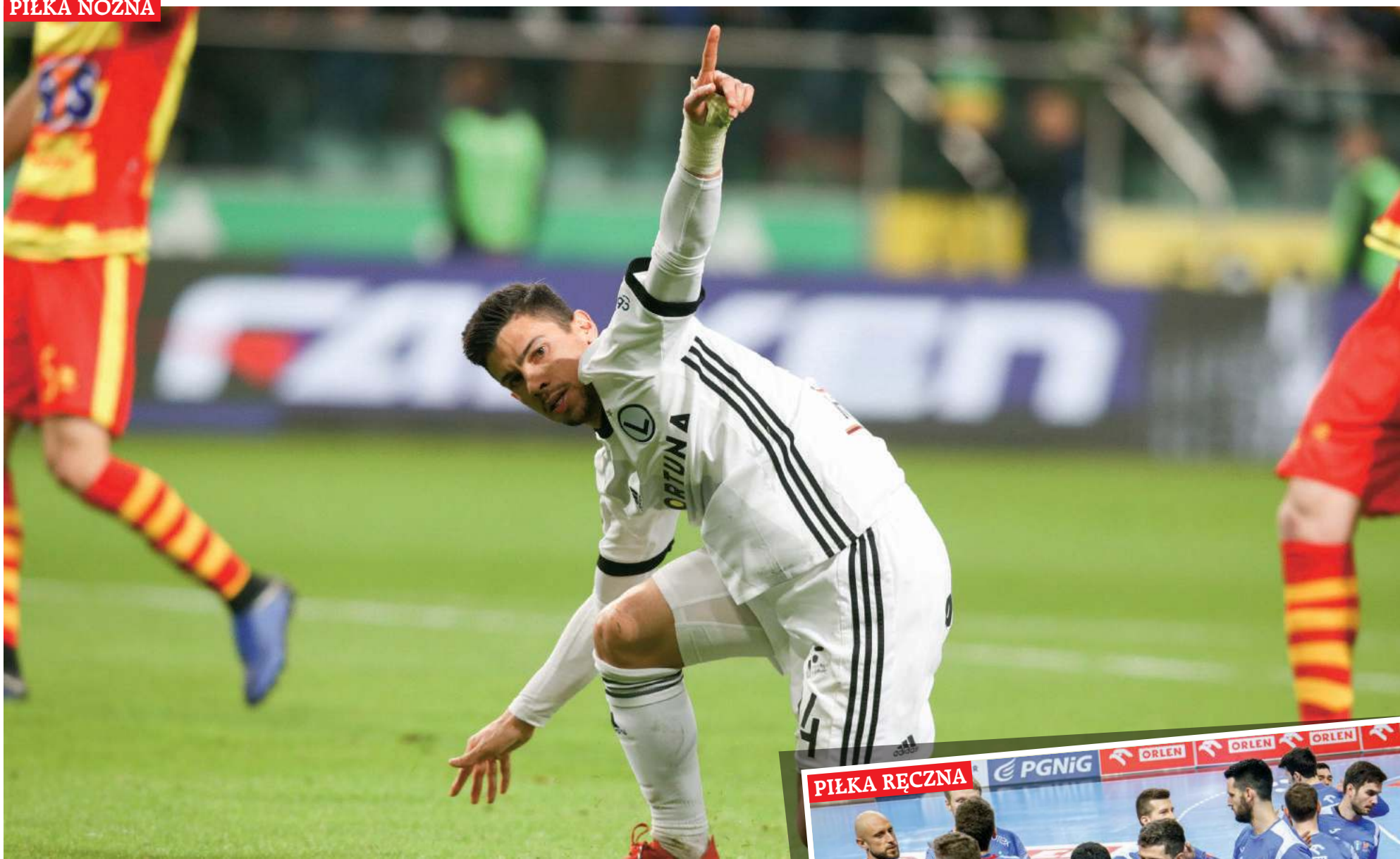

WYPADEK BUŁKI

NA DROGACH \ Wychowanek Escoli Warszawa, bramkarz młodzieżowej reprezentacji Polski Marcin Bułka miał wczoraj wypadek pod Wyszogrodem. 20-latek, jadąc wypożyczonym samochodem Lamborghini Huracan Evo Spyder, podczas wyprzedzania zderzył się czołowo z hyundaiem. Bramkarz Paris Saint-Germain opuścił szpital, bo nie odniósł cięższych obrażeń.

fol. Facebook/d

PIŁKA NOŻNA

André Martins zadbał o promocję ekstraklasy w swojej ojczystej Portugalii | fot. Tomasz Hamrat/Gazeta Polska

To miało być grane w marcu

Już jutro piłkarze lidera ekstraklasy wracają na ligowe boisko. Pierwszym rywalem po 80-dniowej przerwie w rozgrywkach będzie jego największy krajowy rywal w ostatnich latach – Lech Poznań.

Artur Szczepanik

Ten mecz miał się odbyć w sobotę 14 marca. Na stronie internetowej Legii do dziś możemy przeczytać jego zapowiedź. Tydzień wcześniej Legia przegrała u siebie 1:2 z Piastem Gliwice po emocjonującym meczu, w którym już od 10. min i czerwonej kartki José Kantego gospodarze grali w osłabieniu. Kanté na powrót na boisko będzie czekał dłużej niż koledzy i w Poznaniu nie zagra. Podobnie jak Paweł Wszolek, który pauzuje za żółte kartki.

Tak się złożyło, że zarówno Legia, jak i Lech grały w tym tygodniu zaległe mecze Pucharu Polski. Oba zespoły trafiły na pierwszoligowców. Legia w Legnicy pokonała 2:1 Miedź, a Lech w Mielcu Stal 3:1. Gra lidera Ekstraklasy mogła się podobać. Po niektórych graczach nie było widać 80-dniowej przerwy w poważnym graniu. – Optymalna forma powinna jeszcze nadejść. Jestem jednak bardzo zadowolony z postawy całego zespołu po długiej przerwie – przyznał szkoleniowiec warszawskiego zespołu Aleksandar Vuković. W podobnym tonie wy-

powiadali się piłkarze, którzy czują, że nie są jeszcze w najwyższej dyspozycji. – Z meczu na mecz będzie coraz lepiej – obiecywał obrońca Mateusz Wieteska. – Wszyscy mogą grać jeszcze lepiej i na pewno będziemy nad tym pracowali – powiedział defensor Legii.

Mecz Lech–Legia obejrzy pół Europy, m.in. kibice w Portugalii, w której polską ekstraklasę promował niedawno pomocnik warszawskiej drużyny André Martins. – Wraz z innymi Portugalczykami grającymi w ekstraklasie brałem udział w nagraniu spotu promującego naszą ligę. Prawa telewizyjne zostały sprzedane również do mojego kraju, więc cieszę się, że rodzina i znajomi będą mogli oglądać nasze mecze – powiedział André Martins. Portugalczyk nie wystąpił w meczu w Legnicy. Trener Vuković oszczędzał go na sobotę, wystawiając do gry utalentowanego Bartosza Slisza. W pierwszym składzie przeciwko Miedzi nie zagrał także kapitan zespołu Artur Jędrzejczyk, Brazylijczyk Luquinhas i podstawowy bramkarz Radosław Majecki. Cała trójka powinna wystąpić w Poznaniu od pierwszej minuty.

PIŁKA RĘCZNA

Zdráhala żegna kibiców

Do końca tygodnia piłkarze ręczni Orlen Wisły trenują, kończąc sezon 2019/2020. W ostatnich zajęciach nie będzie uczestniczył Ondřej Zdráhala, który wypełnił kontrakt i wyjeżdża z Polski. – Nigdy nie zapomnę plockich kibiców – powiedział czeski rozgrywający.

Szybko upłynęły mi dwa lata w Orlen Wiśle. Nie kończę jeszcze kariery, ale na razie nie podjąłem decyzji, gdzie zagrac w następnym sezonie. Przed wyjazdem muszę podziękować plockim kibicom, którzy zawsze mnie wspierali – przyznał. 36-letni reprezentant Czech przyjechał do Płocka po znakomitym występie w mistrzostwach Europy w 2018 r. w Chorwacji. W siedmiu meczach zdobył wówczas 56 goli i został królem strzelców imprezy. Na podpisanie kontraktu z Orlen Wisłą namówił go ówczesny trener Piotr Przybecki, który miesiąc później odszedł z plockiego klubu. Obowiązki szkoleniowca objął Hiszpan Xavi Sabaté, a Zdráhala siedział podczas meczów na ławce rezerwowych. Nie ukrywał dlatego, że chciał wcześniej rozwiązać kontrakt z mazowieckim klubem. – Nie zrobiłem tego, bo moje dzieci były tu bardzo szczęśliwe i ja też, mimo wszystko, czułem się tu bardzo dobrze. Dlatego zdecydowałem, że zostanę do końca kontraktu w Płocku – tłumaczy. Zdráhala w lipcu skończy 37 lat, ale uważa, że jeszcze nie czas na zakończenie kariery.

(paw)

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

29/maja 2020 – 4/czerwca 2020

PATRIOTA

DRAMAT HISTORYCZNY, **PIĄTEK** 29.5 GODZ. 21.25, POLSAT

Widowiskowy film kostiumowy, którego akcja rozgrywa się w burzliwym okresie rewolucji amerykańskiej pod koniec XVIII w. Benjamin Martin (Mel Gibson) jest weteranem wojny francusko-indiańskiej. Mężczyzna, który dokonał wielu krwawych czynów na polu bitwy, osiada później na

farmie u boku ukochanej żony. Mają siedmioro dzieci. Spokojne życie nie trwa jednak długo. Jego żona umiera, a gdy kraj staje w obliczu nowego konfliktu, Benjamin musi dokonać wyboru: albo wyruszy na wojnę przeciwko Anglikom, albo zostanie w domu, by bronić swojej rodziny.

POLECA

RYSZARD CZARNECKI

(europoseł PiS)

PIĄTEK 29.5 godz. 12.20, TV TRWAM

„Jeszcze Polska nie zginęła, dopóki kochamy”

Przedstawienie teatralne w reżyserii Małgorzaty Kaczmarek o św. Urszuli Ledóchowskiej, założycielce Zgromadzenia Urszulanek Serca Jezusa Konającego. Bohaterka spektaklu to dama władająca kilkoma językami obcymi, która swoje światowe życie poświęciła na ołtarzu Boga i Polski.

WTOREK 2.6 GODZ. 17.00, TVP HISTORIA

Tajemnice Państwa Podziemnego: Niemcy w okupowanej Polsce

Dokument Rafała Brylla o niemieckich planach dotyczących Warszawy. Zamiast milionowej stolicy miało tu być miasto stutysięczne! Już od początku okupacji wydzielono dwie dzielnice „nur für Deutsche” – „tylko dla Niemców”. Polacy nie mogli nawet spacerować po łązienkach. Niedawno Muzeum Powstania Warszawskiego pozyskało wstrząsający album: niemieccy żołnierze jeździli do getta, aby fotografować się z umierającymi z głodu Żydami... Film rekonstruuje codzienne życie okupantów z Niemiec w stolicy Polski.

CZWARTEK 4.6 godz. 17.25, TVP HISTORIA

Błękitna Armia 1917–1919

Dokument Leszka Wiśniewskiego o wojsku generała Józefa Hallera, stworzonym przez polskich emigrantów we Francji w latach 1917–1919. Liczyło 70 tys. ludzi. Nowocześnie uzbrojone, zasłużyło się w walce z Niemcami na francuskiej ziemi, a potem z Sowietami już w Polsce. Jednak też to hallerczycy obronili Lwów i Zagłębie Naftowe przed Ukraińcami.

PODRÓŻNICZY

ZA SIÓDMĄ GÓRĄ

SOBOTA 30.5 GODZ. 21.00, TV REPUBLIKA

Pewnie niejednokrotnie – w szkole, w rozmowach lub podczas lektury jakiegoś artykułu – sformułowanie „Wysoczyzna Rawska” mignęła nam przed oczyma. Czy jednak mieliśmy wówczas świadomość, że mówimy właśnie o najwyższej położonej krainie całej Niziny Mazowieckiej? A przez swój unikatowy charakter nazywanej nieraz „Małymi Sudetami” albo – co brzmi chyba jeszcze piękniej – „Dachem Mazowsza”? Stefan Czerniecki zabierze nas w samo serce tego regionu. Do mało znanego rezerwatu. To Grądy Osuchowskie. W cieniu liściastego lasu posłuchamy niezwykłych historii o tym skrawku kraju.

ANIMACJA

DZIECIAK RZĄDZI

NIEDZIELA 31.5 GODZ. 12.15, POLSAT

Pewnego dnia w życiu siedmioletniego Tima pojawia się młodszy braciszek. Ubrany w garnitur, noszący teczkę i zachowujący się jak rasowy biznesmen niemowlak jest zagrożeniem dla niezachwianej dotąd pozycji Tima w domu rodzinnym. Nieoczekiwanie chłopiec natrafia na trop tajemnego spisku, który może zmienić równowagę sił na świecie, a kluczem do tajemnicy jest młodszy brat Tima. Rywale muszą zapomnieć o dzielących ich różnicach, ocalić rodziców, przywrócić porządek na świecie i udowodnić, że więzy rodzinne są siłą, której nic nie jest w stanie pokonać.

KOMEDIA

BRUCE WSZECHMOGĄCY

NIEDZIELA 31.5 GODZ. 20.00, TV PULS

Bruce Nolan (Jim Carrey) jest reporterem lokalnej telewizji w Buffalo, cieszy się popularnością i ma uroczą dziewczynę Grace (Jennifer Aniston). Jest jednocześnie zrzędną i nie omija żadnej okazji, aby ponarzekać. Po najgorszym dniu swojego życia mężczyzna urąga Bogu, że zrujnował mu życie i że zupełnie nie potrafi zarządzać światem. W odpowiedzi na to Bóg (Morgan Freeman) postanawia powierzyć mu na siedem dni swoją moc. Wszechmogący Bruce w nieograniczony sposób korzysta ze swojej władzy. Jednak zapominając o innych, szybko wpada w kłopoty.

KLIKAJ MĄDRZE www.niezalezna.pl 0 nas jest głośno!

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO	 Smierc nadejdzie jutro godz. 21.30	 Zakochani w Rzymie godz. 21.50	 Ocean's Twelve: Dogrywka godz. 22.00	 Patriota godz. 21.25	 Polska na dzień dobry godz. 7.35	 Nad rozlewiskiem godz. 13.25
PO POŁUDNIU	08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:35 Bądźmy razem w domu 09:10 Magazyn śledczy Anity Gargas 09:40 Okrasa łamie przepisy 10:15 Komisarz Alex (78) - serial 11:00 Ojciec Mateusz (60) - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 To się opłaca 12:50 Natura w Jedynce 14:00 Elif (739) - serial 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (182) - serial 17:00 Teleexpress 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 17:55 Włoska rodzina (18) - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - telet. 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:10 Pogoda 20:15 Alarm! 20:35 Ośmiu wspaniałych - reality show 21:30 Śmierć nadejdzie jutro - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2002, reż. Lee Tamahori 23:50 Operacja „Sofia” - dramat sensacyjny, USA 2012 01:25 Zawód: Amerykanin (13) - serial 02:15 S.W.A.T. - jednostka specjalna (18) - serial 03:00 Magazyn kryminalny 997 03:40 Ocaleni - reality show	07:05 Wesola nauka 08:00 Pytanie na śniadanie 11:40 Wesola nauka 12:30 Koło fortuny - teleturniej 13:05 Moja klasa - Back to School - teleturniej 13:35 Na sygnale (262) - serial 14:05 Czerdziestolatek (19) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (39) - serial 16:00 Koło fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (313) - serial 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej 19:00 Gotowi do gotowania. Start! - pr. rozryw. 19:35 Barwy szczęścia (2268) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2269) - serial 20:45 Golec uOrkiestra - Symphoethnic - koncert 21:50 Zakochani w Rzymie - komedia romantyczna, Hiszpania/Włochy/USA 2012. Uwięziony w stabilnym związku Jack z łatwością daje się omotać przyjaciółce swojej dziewczyny. Ta wkrótce zacznie sięgać po „większe zdobycze”. 23:50 La La Land - film muzyczny, Hongkong/USA 2016 02:00 Siła strachu - thriller, Niemcy/USA 2005	06:00 Wstajesz i wiesz 08:00 Dzień Dobry TVN 11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw. 12:20 Ukryta prawda (811) - serial 13:15 Szpital (546) - serial 14:15 Detektywi (526) - serial 14:50 Detektywi (527) - serial 15:25 Milionerzy - teleturniej 16:00 Fakty po południu 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (812) - serial 19:00 Fakty 19:25 Sport 19:45 Pogoda 19:50 Uwaga! 20:00 Shrek 2 - film animowany, USA 2004 22:00 Ocean's Twelve: Dogrywka - komedia sensacyjna, Australia/USA 2004, reż. Steven Soderbergh, wyk. George Clooney, Julia Roberts, Brad Pitt, Andy Garcia. Ktoś wydaje gang Danny'ego Oceana Terry'emu Benedictowi, właścicielowi kasyn, które ci doszczętnie obrabowali trzy lata wcześniej. Grupa Danny'ego spotyka się więc ponownie, by połączyć siły przeciwko wspólnemu wrogowi. 00:30 Niewierni (8) - serial 01:30 Down the road. Zespół w trasie (5) - serial dok. 02:00 Down the road. Zespół w trasie (6) - serial dok.	06:00 Nowy dzień z Polsat News 09:00 Malanowski i partnerzy (519) - serial 09:25 Malanowski i partnerzy (520) - serial 09:55 Sekrety rodziny (63) - serial 10:55 Dlaczego ja? (890) - serial 11:50 Gliniarze (441) - serial 12:50 Wydarzenia 13:30 Interwencja 13:45 Trudne sprawy (950) - serial 14:45 Dlaczego ja? (660) - serial 15:50 Wydarzenia 16:25 Pogoda 16:30 Interwencja 16:45 Gliniarze (121) - serial 17:45 Sekrety rodziny (30) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (338) - serial 20:05 Jak rozpętałem drugą wojnę światową: Za bronią (2) - komedia, Polska 1969 21:25 Patriota - dramat historyczny, Niemcy/USA 2000, reż. Roland Emmerich, wyk. Mel Gibson, Heath Ledger, Gregory Smith, Jason Isaacs. Weteran wojny francusko-indiańskiej osiada na farmie i zakłada rodzinę. Gdy wybucha kolejny konflikt, musi zdecydować: stanąć do walki czy zaopiekować się najbliższymi. 01:00 Tajemnice losu - pr. rozryw.	07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:35 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Nie daj się epidemii 10:20 Telezakupy 10:35 Oddaję Państwu głos 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Mówi się... 12:05 Biznes Polska 12:25 Telezakupy 12:40 Polska na dzień dobry 13:50 Telezakupy 14:05 Otwartym tekstem 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:40 Nie daj się epidemii 18:00 Poradnik wyborczy 18:15 Ekonomia raport - flasz 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:55 Prognoza pogody 10.04.2010. Fakty 19:45 Magazyn filmowy Piotra Gońca 20:20 Przekaz dnia 20:30 Geopolityczny tygiel 21:00 Specjaliści od wszystkiego 21:30 Kulisy manipulacji 22:00 Poland Daily 22:30 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily 00:10 Poland Daily - Weather	06:55 Czy wiesz, że... 07:00 Awantura o Basię (7) - serial 07:30 Awantura o Basię (8) - serial 08:00 Pytanie na śniadanie 11:35 Na sygnale (261) - serial 12:00 Zaginione skarby 12:15 Wiadomości 12:30 Wilnoteka 12:50 Polonia 24 13:10 Co dalej? 13:25 Nad rozlewiskiem (12) - serial 14:20 M jak miłość (1509) - serial 15:15 Wiadomości 15:30 M jak miłość (1510) - serial 16:30 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show 17:00 Domisie - pr. dla dzieci 17:30 Teleexpress 17:45 Koronawirus - poradnik 17:55 Moja klasa - Back to School - teleturniej 18:25 Okrasa łamie przepisy 18:55 Wszystko przed nami (73) - serial 19:25 Przystanek Ameryka 19:45 Dobranocka 20:00 Wiadomości 20:35 Pogoda 20:40 Sport 20:45 Na dobre i na złe (778) - serial 21:45 Polonia 24 22:05 Co dalej? 22:25 Nad rozlewiskiem (13) - serial 23:10 Focus on Poland 23:20 Historia na ten czas 23:30 Kabaret za kulisami 00:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej 01:00 Przystanek Ameryka
WIECZOREM	TRWAM 08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo życia 08:45 Moja katolicka rodzina 09:10 Z wędką nad wodę 09:45 Duc in altum 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:20 Głos Polski 11:30 Domek nr 6 12:00 Regina Coeli 12:03 Informacje dnia 12:20 Jeszcze Polska nie zginęła, dopóki kochamy 13:00 Ojciec Klemens Vismara 13:30 Msza święta 14:30 Mama Lima 15:00 Koronka do Bożego Miłosierdzia 15:20 Mocni w wierze 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Siódmy sakrament 16:35 Świat na wyciągnięcie ręki 17:00 Galilejczyk - prezentuje Keith Garner 17:30 Okiem kamery 18:00 Regina Coeli 18:05 Informacje dnia 18:15 Westerplatte młodych 19:00 Warto zauważyć 19:30 Opowieści Theo 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Ziemia Obiecana 23:00 Jeszcze Polska nie zginęła, dopóki kochamy	HISTORIA 06:50 Był taki dzień: 29 maja 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:10 Młody Piłsudski (12) - serial 08:00 Szkoła z TVP: Klasa III 08:30 Szkoła z TVP: Klasa III 09:00 Szkoła z TVP: Klasa V 09:20 Szkoła z TVP: Klasa V 09:40 Szkoła z TVP: Klasa V 10:00 Szkoła z TVP: Klasa V 10:20 Dzika Polska: Tropiciele z Podlasia 11:00 Szkoła z TVP: Klasa III 11:30 Szkoła z TVP: Klasa III 12:00 Szkoła z TVP: Klasa V 12:20 Szkoła z TVP: Klasa V 12:40 Szkoła z TVP: Klasa V 13:00 Szkoła z TVP: Klasa V 13:25 Spór o historię: Pochodzenie Słowian 14:05 Poszukiwacze skarbów: Szlak Santa Fe 14:35 Spitfire Guya Martina - dok. 16:00 Ostatnie dni dyktatora: Zakazana biografia Kim Dzong Ila 16:55 Ex Libris 17:30 Historia Polski: Przerwana Misja 18:30 Co dalej? 19:00 Młody Piłsudski (13) - serial 20:00 Polskie 100 lat: Mała stabilizacja Gomułki 20:35 Teatr historii 20:40 Miś Kolabo - sztuka na podstawie opowiadania Piotra Kococińskiego 22:00 Historia na ten czas 22:05 Archiwum zimnej wojny: Krucjata wolności 22:40 Szerokie tory 23:20 Wojna wietnamska 00:25 Sensacje XX wieku	TVP INFO 07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis Info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 15:59 Info dzień 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 19:58 Gość „Wiadomości” 20:13 Forum 21:00 Serwis info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:30 W akcji 23:51 Nie da się ukryć extra 00:03 Wiadomości 00:36 Gość „Wiadomości” 00:56 Forum	KINO POLSKA 06:05 Licencja na wychowanie (22) - serial 06:45 TV okazje 07:30 Licencja na wychowanie (23) - serial 08:20 Zubry - film dokumentalny, Polska 1964 08:30 Człowiek z żelaza - dramat społeczny, Polska 1981 11:30 TV okazje 11:50 Akcja pod Arsenalem - dramat wojenny, Polska 1977 13:50 Wszystkie kobiety Mateusza - komedia obyczajowa, Polska 2012. Mateusz Kłos jest artystą, hulaką i wielbicielem plci pięknej. Po swojej śmierci odwiedza w snach wszystkie kobiety, z którymi miał romans, co niepokoi ich mężów. 15:45 Statyści - komedia obyczajowa, Polska 2006 18:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 18:55 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Głina (7) - serial 21:05 Głina (8) - serial 22:20 Misja Afganistan (5) - serial 23:15 Trick - komedia sensacyjna, Polska 2010. Doskonali fałszerz pieniędzy Marek odsiaduje wyrok w więzieniu. Niebawem agenci służb specjalnych składają mu propozycję pozwalającą wcześniej wyjść na wolność. 01:20 Czysta - dramat obyczajowy, Polska 2001	KULTURA 07:00 Studio Kultura - rozmowy 07:10 Historia na ten czas: Piotr Ugniewski 07:15 Którędy po sztukę 07:30 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy (9) - serial 09:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 09:20 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 09:40 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 10:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa I 10:20 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 10:40 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 11:00 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 11:20 Szkoła z TVP: Liceum - Klasa II 11:45 Czarne chmury (10) - serial 12:45 Koło pióra - pr. kult. 13:00 Literatura na ekranie: Pinokio - film familijny, Francja/Niemcy/Włochy 1972 15:05 Chłopi (1) - musical na motywach powieści Władysława Reymonta 16:35 Chłopi (2) - musical na motywach powieści Władysława Reymonta 18:00 Kręć! Jak kochasz, to kręć! (Edward Kłosiński) - dok. 18:55 10. Międzynarodowy Konkurs Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga: Su-Han Yang 19:45 Informacje kulturalne 20:05 Co dalej? 20:25 Wieczór kinomana: Zabicie świętego jelenia - thriller, Irlandia/Wielka Brytania/USA 2017 22:35 Sami Yaffa na tropie dźwięków 23:40 Teraz animacje! 00:10 Informacje kulturalne	PULS 06:30 Nash Bridges (105) - serial 07:30 Nash Bridges (106) - serial 08:25 Lombard. Życie pod zastaw 5 (228) - serial 09:20 Rodzinny interes (27) - serial 10:10 Zaklinaczka duchów (84) - serial 11:10 Zaklinaczka duchów (85) - serial 12:05 Kobra - oddział specjalny (1) - serial 13:05 Kobra - oddział specjalny (2) - serial 14:05 Lombard. Życie pod zastaw (56) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (57) - serial 16:00 Rodzinny interes (28) - serial 17:00 Rodzinny interes (29) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (228) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw 5 (229) - serial 20:00 Niepokonany 3: Odkupienie - film sensacyjny, USA 2010 21:55 Litewski przekręt - komedia sensacyjna, Litwa/Wielka Brytania 2014. Po obrobieniu kasyna czterej przyjaciele uciekają z Londynu i przypadkowo trafiają na Litwę. Ich tropem podąża gangster chcący odzyskać pieniądze. 23:55 Najlepsi z najlepszych - film sensacyjny, Francja 2003 01:55 Niesamowite! (16) - serial 02:25 Niesamowite! (17) - serial

Transmisje mszy i nabożeństw z Opactwa w Tyńcu na **tyniec.tv!**

Codzienna relacja w czasie rzeczywistym z tynieckiego kościoła. Włącz się w modlitwę razem z benedyktynami przez internet

LITURGIA GODZIN:06:00 - Jutrznia
17:00 - Nieszpory po łacinie
19:30 - Kompleta
20:00 - Bogurodzica**NIEDZIELNA MSZA Z BENEDYKTYNAMI!**

8:30 - 10:30 - 12:30 - 18:00

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Tożsamość zdrajcy
godz. 21.35

TVP 1

- 07:00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach
- 07:40** Polskie zwierzęta w niebezpieczeństwie
- 08:00** Pełnosprawni
- 08:25** wojsko-polskie.pl
- 08:55** Studio Raban
- 09:20** Rodzinny ekspres
- 10:15** Terytorium Apaczów - western, USA 1958
- 11:35** Dziewczyny ze Lwowa (11) - serial
- 12:30** Prawdziwy bohater (5) - serial
- 12:55** Prawdziwy bohater (6) - serial
- 13:35** Okrasa łamie przepisy
- 14:05** Z pamięci
- 14:10** Jak to działa?
- 14:45** Stulecie Winnych 2 (25) - serial
- 15:50** To był rok!
- 17:00** Teleexpress
- 17:15** Pogoda
- 17:25** Jaka to melodia? - pr. rozryw.
- 18:25** Postaw na milion - teleturniej
- 19:25** Sport
- 19:30** Wiadomości
- 20:10** Pogoda
- 20:15** Alarm!
- 20:35** Komisarz Alex (149) - serial
- 21:35** Tożsamość zdrajcy - film sensacyjny, Czechy/Wielka Brytania/USA 2017
- 23:20** Policja - dramat sensacyjny, Niemcy/Wielka Brytania/USA 2002
- 01:15** Śmierć nadejdzie jutro - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2002

Bez litości
godz. 23.50

TVP 2

- 07:05** M jak miłość (1521) - serial
- 08:00** Pytanie na śniadanie
- 11:30** Ostoja - mag.
- 12:05** Świat według T.S. Spiveta - film przygodowy, Francja/Australia/Kanada 2013
- 14:00** Familiada - teleturniej
- 14:35** Koło fortuny - teleturniej
- 15:15** Szansa na sukces. Opole 2020
- 16:20** Iskry miłości - komediodramat, USA 2014
- 17:45** Słowo na niedzielę
- 18:00** Panorama
- 18:30** Pogoda
- 18:40** Na dobre i na złe (752)
- 19:40** Lajk!
- 19:50** Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa, mecz: Lech Poznań-Legia Warszawa
- 22:05** Lato, muzyka, zabawa. Wakacyjna trasa Dwójki (2) - widowisko
- 23:50** Bez litości - film sensacyjny, Polska 2002, reż. Wojciech Wójcik. Czwórka przyjaciół przysięga sobie wieczną przyjaźń. Kiedy jeden z nich zostaje zamordowany, pozostali wypowiadają wojnę mafii.
- 02:00** Ocalona - thriller, Wielka Brytania/USA 2015. Zagraniczny oficer służb specjalnych, oskarżony o przestępstwa, których nie popełnił, próbuje zapobiec zamachowi terrorystycznemu w Nowym Jorku.

Jak to robią single
godz. 20.00

TVN

- 06:00** Wstajesz i wiesz
- 08:00** Dzień Dobry TVN
- 11:30** Wielkie gotowanie
- 13:35** Na Wspólnej (3077) - serial
- 14:00** Na Wspólnej (3078) - serial
- 14:25** Na Wspólnej (3079) - serial
- 14:50** Na Wspólnej (3080) - serial
- 15:25** Efekt Domina (4) - serial
- 16:00** Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
- 17:00** Dorota inspiruje - reality show
- 18:00** Weekendowa metamorfoza - pr. rozryw.
- 19:00** Fakty
- 19:30** Sport
- 19:40** Pogoda
- 19:45** Uwaga!
- 20:00** Jak to robią single - komedia, USA 2016, reż. Christian Ditter, wyk. Dakota Johnson, Rebel Wilson, Leslie Mann, Damon Wayans Jr. Grupa znajomych poszukuje swojej drugiej połówki w Nowym Jorku.
- 22:25** Chłopak z sąsiedztwa - thriller, USA 2015, reż. Rob Cohen. Zdradzona kobieta ulega nastoletniemu sąsiadowi, który jest bardzo niebezpieczny.
- 00:15** Ouija - horror, USA 2014. Kiedy grupa nastolatków bawi się tablicą do wywoływania duchów, sprowadza na siebie nadprzyrodzone siły.
- 01:55** Uwaga!
- 02:10** NOC Magii - pr. rozryw.

Czas zemsty
godz. 0.05

POLSAT

- 05:25** Telezakupy TV Okazje
- 06:00** Nowy dzień z Polsat News
- 09:00** Scooby-Doo! WrestleMania: Tajemnica ringu - film animowany, USA 2014
- 10:40** Ewa gotuje
- 11:15** Disco Polo 25 lat później
- 12:20** Doktor Dolittle i pies prezydenta - film familijny, Kanada/USA 2008, reż. Craig Shapiro. Prezydent prosi Mayę, żeby nauczyła posłuszeństwa jego psa.
- 14:05** Finn sam w domu: Świąteczny skok - komedia, Kanada/USA 2012
- 15:50** Giganci polskiej sceny kabaretowej w Sopocie
- 17:50** Chłopaki do wzięcia (181) - serial
- 18:20** Chłopaki do wzięcia (182) - serial
- 18:50** Wydarzenia
- 19:20** Sport
- 19:25** Pogoda
- 19:30** Świat według Kiepskich (339) - serial
- 20:00** Dzieciak rządzi - film animowany, USA 2017.
- 22:00** Twoja Twarz Brzmi Znajomo - pr. rozryw.
- 00:05** Czas zemsty - film sensacyjny, Aruba/USA 2003. Nieślusnie skazany mężczyzna ucieka z więzienia, by chronić swoją rodzinę.
- 02:00** Tajemnice losu - pr. rozryw.

Za siódmą górą
godz. 21.00

REPUBLIKA

- 07:00** Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
- 07:45** Telezakupy
- 08:00** Polska na dzień dobry
- 09:35** Gwiazdy w Republice
- 10:00** Magazyn filmowy Piotra Gońca
- 10:25** Koniec systemu
- 11:00** Za siódmą górą
- 11:15** Telezakupy
- 11:30** Kulisy manipulacji
- 12:00** Telezakupy
- 12:15** Magazyn filmowy Piotra Gońca
- 12:40** Telezakupy
- 12:55** Polska na dzień dobry
- 14:45** Telezakupy
- 15:00** Koronka do Miłosierdzia Bożego
- 15:20** Telezakupy
- 15:35** Geopolityczny tygiel
- 15:55** Telezakupy
- 16:10** Magazyn filmowy Piotra Gońca
- 16:36** Specjaliści od wszystkiego
- 17:10** Otwartym tekstem
- 17:30** Bajka w Telewizji Republika
- 18:30** Dzisiaj - serwis inform.
- 18:50** Sport w Republice
- 18:55** Prognoza pogody
- 19:10** Film na sobotę - Zapomniacie meczem?
- 20:35** Ocalenie Ojczyzny
- 21:00** Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego
- 21:20** Koniec systemu
- 22:00** Poland Daily
- 22:30** Gwiazdy w Republice
- 22:50** Dzisiaj - serwis inform.
- 23:20** Moja droga do wolności
- 23:30** Poland Daily - Culture
- 23:42** Poland Daily - History

Kariera Nikodema Dyzmy
godz. 22.35

POLONIA

- 06:35** Barwy szczęścia (2189) - serial
- 07:00** Sposób na Alcybiadesa (3) - serial
- 08:00** Pytanie na śniadanie
- 11:30** Polonia 24
- 11:50** Historia na ten czas
- 12:00** Nad rozlewiskiem (13) - serial
- 12:50** Ojciec Mateusz (289) - serial
- 13:40** Na dobre i na złe (778) - serial
- 14:40** Kabaret za kulisami
- 15:40** Wolny ekran
- 16:00** Kulturalni PL
- 17:00** Co się dzieje
- 17:30** Teleexpress
- 17:55** M jak miłość (1511) - serial
- 18:45** Szansa na sukces. Opole 2020
- 19:45** Dobranocka
- 20:00** Wiadomości
- 20:35** Pogoda
- 20:40** Sport
- 20:45** Młody Piłsudski (10) - serial
- 21:40** Ośmiu wspaniałych - reality show
- 22:35** Kariera Nikodema Dyzmy (5) - serial. Nikodem Dyzma, prowincusz z Kresów, dzięki niezwykłemu zbiegowi okoliczności w krótkim czasie robi w Warszawie oszałamiającą karierę.
- 23:30** Warszawskie Combo
- 00:25** M jak miłość (1511) - serial
- 01:20** Słownik polsko@polski
- 01:45** Dobranocka za oceanem

TRWAM

- 07:55** Świat w obrazach
- 08:00** Informacje dnia
- 08:15** Westerplatte młodych
- 08:55** Słowo życia
- 09:00** Król Dawid
- 10:00** Informacje dnia
- 10:15** Retrospekcja
- 10:25** Więsty na każdy dzień
- 10:25** Myśląc Ojczyzna
- 10:35** Polski punkt widzenia
- 11:00** Kropelka radości
- 12:00** Regina Coeli
- 12:03** Informacje dnia
- 12:20** Warto zauważyć
- 12:50** Porady medyczne bonifratrów
- 13:20** Ocalić od zapomnienia
- 13:30** Msza święta
- 14:35** Guadalupe - żywy obraz
- 15:30** Więsty na każdy dzień
- 15:50** Głos z Brukseli
- 16:00** Informacje dnia
- 16:10** Początki wszechświata
- 17:00** Z Parlamentu Europejskiego
- 17:30** Okiem kamery
- 18:00** Regina Coeli
- 18:05** Informacje dnia
- 18:15** Rozmowy niedokończone
- 19:30** Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
- 19:45** Modlitwa z udziałem dzieci
- 20:00** Informacje dnia
- 20:20** Różaniec
- 20:50** Myśląc Ojczyzna
- 21:00** Apel Jasnogórski
- 21:20** Informacje dnia
- 21:40** Polski punkt widzenia
- 22:00** Mojesz - 10 przykazań
- 22:50** Żywe kamienie
- 23:40** Syria: Klasztor Mar Musa
- 00:00** Słowo życia
- 00:05** Świat w obrazach

HISTORIA

- 06:55** Był taki dzień: 30 maja
- 07:05** Sekrety wykute w kamieniu: Ugarit, serce Kanaanu
- 08:05** Poszukiwacze skarbów: Szlak Santa Fe
- 08:35** Zaklęty dwór (7) - serial
- 10:00** Okrasa łamie przepisy
- 10:35** Wszystkie kolory świata: Armenia - kraina Noego
- 11:40** Opowieść o Chinach: Wiek rewolucji
- 12:45** Dziewicza Nowa Zelandia
- 13:45** Polskie 100 lat
- 14:15** Podróże z historią: Na straży Gdańska
- 14:50** Odkryć tajemnicę 5: Dziwne groby Wikingów
- 15:45** Spór o historię: Władcy polscy: August II Sas
- 16:30** Wynalazki, które zmieniły świat
- 17:25** Kuchnia Jagiellonów
- 18:00** Ziemia obiecana (2) - serial
- 19:00** Bitwa o Dom Katolicki. Wydarzenia Zielonogórskie 1960 roku - film dokumentalny, Polska 2017
- 20:00** Windsor. Największa miłość Elzbiety II: Lata 1936-1953 - dok.
- 20:50** Rok 1920. Kalendarium
- 21:00** Oficer (10) - serial
- 22:05** Historia w postaciach zapisana: Anna Bretońska, królowa Francji
- 23:50** Ballada o prawdziwym kłamstwie - film dokumentalny, Polska 2007
- 01:15** Pewnego razu na Dzikim Zachodzie - western, Włochy/USA 1968, reż. Sergio Leone

TVP INFO

- 08:00** Serwis info
- 08:09** Poranek TVP Info
- 08:30** Serwis info, pogoda
- 08:39** Poranek TVP Info
- 09:00** Serwis info, pogoda
- 09:15** Salon dziennikarski
- 10:00** Serwis info
- 10:11** Pogoda info
- 10:15** Poranek TVP Info
- 10:30** Serwis info
- 10:50** Pogoda info
- 11:00** Serwis info weekend
- 12:00** Serwis info weekend
- 12:25** Pogoda info
- 12:30** Serwis info weekend
- 13:00** Serwis info weekend
- 13:23** Pogoda info
- 13:29** Serwis info weekend
- 14:00** Serwis info weekend
- 14:22** Pogoda info
- 14:29** Serwis info weekend
- 16:00** Panorama info
- 16:50** Pogoda info
- 17:00** Teleexpress
- 17:15** Teleexpress extra
- 17:32** Studio Wschód
- 18:00** Panorama
- 18:16** Serwis info weekend
- 18:30** Kobiectwem okiem
- 19:18** Serwis info weekend
- 19:30** Wiadomości
- 19:58** Gość „Wiadomości”
- 20:13** Minęła dwudziesta
- 21:00** Nie da się ukryć
- 21:28** Flesz info wieczór
- 21:40** Studio LOTTO
- 21:50** Studio Polska
- 23:30** Info wieczór
- 00:00** Wiadomości
- 00:28** Gość „Wiadomości”
- 00:55** Salon dziennikarski
- 01:50** Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

- 05:55** Jak zostałem Rosjaninem (13) - serial
- 06:30** TV okazje
- 07:20** Jak zostałem Rosjaninem (14) - serial
- 07:50** Pingwin - dramat obyczajowy, Polska 1964
- 09:45** Cała naprzód - komedia przygodowa, Polska 1966
- 11:30** TV okazje
- 11:50** Piąte: Nie odchodzi!
- 12:00** - dramat obyczajowy, Polska 2014
- 13:25** Znachor - dramat obyczajowy, Polska 1981
- 15:55** Siedem życz (5) - serial
- 17:05** Siedem życz (6) - serial
- 18:30** Uprorowadzenie Agaty - komediodramat, Polska 1993
- 20:00** Wtorek - komedia, Polska 2001. Maniek i Dawid, wchodząc w posiadanie brudnych pieniędzy, postanawiają je zainwestować. Decydują się na otwarcie baru go-go, co okazuje się niełatwe.
- 21:45** Głina (9) - serial
- 22:55** Głina (10) - serial
- 00:00** Drogówka - dramat kryminalny, Polska 2013. Historia siedmiu policjantów, których poza pracą łączy przyjaźń, imprezy, samochody i interesy. Wszystko się zmienia, gdy ginie jeden z nich.
- 02:15** Pamiętnik znaleziony w garbie - komediodramat, Kanada/Polska 1993

KULTURA

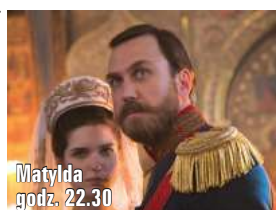
- 07:00** Starszy pan. I'm sorry - koncert
- 07:45** Co dalej?
- 08:10** Serialowa nostalgia: Przygody pana Michała (1) - serial
- 08:45** Serialowa nostalgia: Przygody pana Michała (2) - serial
- 09:20** Doradcy króla Hydropsa - film krótkometrażowy, Polska 2016
- 09:45** Informacje kulturalne
- 10:05** Scena klasyczna: Rafał Kwiatkowski - wiolonczela
- 10:50** Monteverdi. U źródeł opery - film dokumentalny, Francja 2017
- 12:10** U Pana Boga za miedzą - komedia, Polska 2009
- 14:10** Eufonie 2019: Francesco Tristano - Conversations with Wojciech Kilar
- 15:15** Koło pióra - pr. kult.
- 15:30** Kino retro: Dama z Szanghaju - film kryminalny, USA 1947
- 17:10** Queen podbija świat - dok.
- 18:20** Lekkość bytu: Aleksandra Kurzak
- 18:45** Młoda Kultura
- 20:00** Informacje kulturalne
- 20:15** Bilet do kina: Daleko od nieba - dramat obyczajowy, Francja/USA 2002
- 22:15** Portrety: Świat Paola Sorrentino - film dokumentalny, Włochy 2018
- 23:25** Seans kultowy: Sid i Nancy - dramat obyczajowy, Wielka Brytania/USA 1986
- 01:15** Informacje kulturalne

PULS

- 07:00** Taki jest świat
- 07:50** Bibliotekarze 3 (10) - serial
- 08:45** Przygody Merlina 5 (13) - serial
- 09:50** Wojciech Cejrowski. Boso - Karaiby
- 10:25** Lombard. Życie pod zastaw (53) - serial
- 11:25** Lombard. Życie pod zastaw (54) - serial
- 12:25** Lombard. Życie pod zastaw (55) - serial
- 13:20** Lombard. Życie pod zastaw (56) - serial
- 14:10** Lombard. Życie pod zastaw (57) - serial
- 15:10** Lombard. Życie pod zastaw (225) - serial
- 16:05** Lombard. Życie pod zastaw (226) - serial
- 17:05** Lombard. Życie pod zastaw (227) - serial
- 18:05** Lombard. Życie pod zastaw (228) - serial
- 19:00** Lombard. Życie pod zastaw (229) - serial
- 20:00** Mocne sobotnie kino: Infiltrator - film sensacyjny, Zjednoczone Emiraty Arabskie/USA 2013, wyk. Dwayne Johnson. Właściciel firmy budowlanej John Matthews przenika do świata handlarzy narkotyków, aby uchronić syna przed karą więzienia.
- 22:10** Odwet - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 2018
- 00:05** Nędzne psy - thriller, USA 2011
- 02:15** Taki jest świat

RANO

Matylda
godz. 22.30

07:00 Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Lagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Ziarno
09:30 Las bliżej nas
09:55 Noce i dnie (11) - serial
10:55 Msza święta z Jasnej Góry
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Regina Coeli
12:15 Między ziemią a niebem
12:50 Wadowickie spotkania z Janem Pawłem II

PO POŁUDNIU

13:15 BBC w Jedyńce
14:15 Z pamięci
14:25 Weterynarze z sercem
15:05 Komisarz Alex (149) - serial
16:05 Nie ma jak u mamy - koncert z okazji Dnia Matki
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Ośmiu wspianych - reality show
18:30 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
19:25 Sport
19:30 Wiadomości

WIECZOREM

20:10 Pogoda
20:20 Stulecie Winnych 2 (26) - serial
21:20 To był rok!
22:30 Zakochana Jedynka: Matylda - film kostiumowy, Rosja 2017
00:25 Tożsamość zdrajcy - film sensacyjny, Czechy/Szwajcaria/Wielka Brytania/USA 2017
02:15 Policja - dramat sensacyjny, Niemcy/Wielka Brytania/USA 2002

J. Edgar
godz. 21.50

07:05 M jak miłość (1522) - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:50 Błękit szafiru - film fantasy, Niemcy 2014
14:00 Familiada - teleturniej
14:35 Koło fortuny - teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko
17:25 Będzie dobrze, kochanie (13) - serial
17:35 Będzie dobrze, kochanie (14) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:35 Na dobre i na złe (753) - serial

19:30 Na sygnale (258) - serial
20:05 Ocalona - thriller, Wielka Brytania/USA 2015
21:50 Kino bez granic: J. Edgar - dramat biograficzny, USA 2011, reż. Clint Eastwood, wyk. Leonardo DiCaprio, Josh Hamilton, Geoff Pierson, Cheryl Lawson. J. Edgar Hoover, dyrektor FBI w latach 1924-1972, wspomina swoje życie prywatne i zawodowe.

00:15 Zakochani w Rzymie - komedia romantyczna, Hiszpania/Włochy/USA 2012
02:15 Iskry miłości - komediodramat, USA 2014. Dziennikarka z dużego miasta zostaje wysłana w rodzinne strony, by napisać artykuł. Wkrótce spotyka swojego byłego partnera, którego wciąż darzy uczuciem.

Wyzwanie
godz. 20.00

06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Weekendowa metamorfoza - pr. rozryw.
12:30 Ameryka Express (13) - reality show
14:00 Potop (2) - film historyczny, Polska 1974
17:00 Shrek 2 - film animowany, USA 2004
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:45 Uwaga!

20:00 Wyzwanie - thriller, USA 2016, reż. Henry Joost, wyk. Emma Roberts, Dave Franco, Emily Meade, Miles Heizer. Uczennica ostatniej klasy liceum dołącza do internetowej gry w prawdę i wyzwanie. Wkrótce odkrywa, że każdy jej ruch jest manipulowany przez anonimowych „obserwatorów”.
22:05 Oszukać przeznaczenie 5 - horror, Kanada/USA 2011, reż. Steven Quale, wyk. Nicholas D'Agosto, Emma Bell, Miles Fisher, Ellen Wroe. Jadąc autobusem przez most, Sam doświadcza wizji, w której konstrukcja się zawala. Przeczucie powoduje, że wraz z przyjaciółmi opuszcza pojazd.

00:00 Scigana - thriller, Irlandia/USA 2011
01:55 Uwaga!

Eagle Eye
godz. 22.55

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Księżniczka i żaba - film animowany, USA 2009
10:35 Dziennik cwaniaczka: Droga przez mękę - komedia, USA 2017
12:15 Dzieciak rządzi - film animowany, USA 2017. W domu siedmioletniego Tima pojawia się dziwny braciszek. Udający bobasa szef-dzidzius przybył na ziemię z tajemniczą misją.
14:15 Jak rozpełtałem II wojnę światową: Za bronią (2) - komedia, Polska 1969

15:50 Twoja Twarz Brzmi Znajomo - pr. rozryw.
17:40 Nasz nowy dom (180) - reality show
18:40 Domowe rozgrywki (8) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w państwie
20:00 13. Płocka Noc Kabaretowa - pr. rozryw.
22:55 Eagle Eye - thriller, Niemcy/USA 2008, reż. D.J. Caruso, wyk. Shia LaBeouf, Michelle Monaghan, Rosario Dawson, Michael Chiklis. Dwoje nieznajomych, Jerry i Rachel, zostają wrobieni w polityczny zamach. Muszą połączyć siły, by walczyć o swoje życie i przetrwanie całego narodu.

01:30 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Polityczna kawa
godz. 12.00

07:00 Transmisja mszy świętej z parafii pod wezwaniem Świętego Augustyna w Warszawie
08:05 Studnia
08:40 Ocalenie Ojczyzny
09:06 W punkt
10:06 Studio prasowe
11:00 Salonik polityczny
12:00 Polityczna kawa
13:00 Agro Info
13:10 Telezakupy
13:40 Ocalenie Ojczyzny
14:00 Msza Święta w rycie trydenckim z kościoła św. Klemensa Hofbauera

15:00 Telezakupy
16:30 Salonik polityczny
17:35 Bajka w Telewizji Republika - Bolek i Lolek wyruszają w świat
18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego
18:50 Sport w Republice
18:55 Prognoza pogody
19:00 W punkt
20:15 Polityczna kawa
21:15 Za siódmą górą - program Stefana Czernieckiego

21:30 Analfabet III RP
22:00 Poland Daily
22:10 Poland Daily - Weather
22:15 Poland Daily - Business
22:25 Poland Daily - Weather
22:30 Wywiad z chuliganem - program Piotra Lisiewiczza
23:30 Poland Daily - Culture
23:42 Poland Daily - History
23:54 Poland Daily - Travel
00:04 Poland Daily
00:15 Poland Daily - Weather
00:25 Analfabet III RP

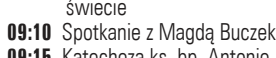
Leśniczówka
godz. 16.30

06:25 The Extra Mile
06:50 Powroty - mag.
07:10 Warszawskie Combo Taneczne - koncert
08:00 Pytanie na śniadanie
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Regina Coeli
12:15 Między ziemią a niebem
13:00 Transmisja mszy świętej z Bazyliki pw. Najświętszej Marii Panny i św. Bartłomieja w Piekarach Śląskich
15:00 Kariera Nikodema Dyźmy (5) - serial

15:50 Powroty - mag.
16:10 Lajk!
16:30 Leśniczówka (160) - serial
16:55 Leśniczówka (161) - serial
17:30 Teleexpress
17:55 M jak miłość (1512) - serial
18:50 Przyrodnik na tropie: Dąb
19:15 Czy wiesz, że...
19:25 Nela Mała Reporterka
19:45 Dobranocka
20:00 Wiadomości
20:35 Pogoda
20:40 Sport

20:45 Zniewolona (31) - serial
21:45 Nie ma jak u mamy - koncert z okazji Dnia Matki
22:35 Prymas. Trzy lata z tysiąca - dramat obyczajowy, Polska 2000, reż. Teresa Kotlarczyk
00:25 M jak miłość (1512) - serial
01:20 Zakochaj się w Polsce
01:45 Dobranocka za oceanem: Baśnie i bajki polskie
02:00 Wiadomości
02:35 Sport
02:40 Zniewolona (31) - serial

RANO

Słowo Życia
godz. 08.00

08:00 Słowo Życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 100 cudownych miejsc na świecie
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek
09:15 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
09:30 Msza święta
10:40 Filmowe życiorysy
11:00 Msza święta
12:00 Regina Coeli z Ojcem Świętym Franciszkiem

PO POŁUDNIU

12:20 Wieś - to też Polska
13:30 Papież Polak do Rodaków
14:05 Przyroda i ludzie
14:30 W hołdzie Ojczyźnie i Maryi - Limanowskiej Pani
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
17:00 Wyszyński - historia
17:30 Okiem kamery
18:00 Regina Coeli
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Retrospekcja
21:45 Sanktuarium Dobrej Matki Marsylczyków de la Garde
22:40 Tak Go pamiętam: Bp Józef Pazdur
23:00 Jak my to widzimy
23:30 Antykultura
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach
00:10 Informacje dnia

WIECZOREM

23:00 Jak my to widzimy
23:30 Antykultura
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach
00:10 Informacje dnia

06:55 Był taki dzień: 31 maja
07:00 Pierwsi Amerykanie: Naia
08:10 Non possumus. Prymas Stefan Wyszyński (2) - dok.
09:10 Do przerwy 0:1 (1) - serial
09:40 Do przerwy 0:1 (2) - serial
10:15 Okrasa łamie przepisy
10:45 Wszystkie kolory świata: Namibia. Ponadczasowa Afryka
11:50 Z biegiem Nilu (3) - serial
12:50 Lodowa planeta: Jesień
13:50 Kuchnia Jagiellonów

14:25 Działa Navarony - film wojenny, Wielka Brytania/USA 1961
17:10 Tajemnice początków Polski: Z otchłani pradziejów
18:25 Ziemia obiecana (3) - serial
19:25 Cudze listy - film dokumentalny, Polska 2010
20:30 Wojna wietnamska: Walka z cieniem, czerwiec 1968 - maj 1969
21:40 Cichociemni - film dokumentalny, Polska 1989

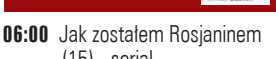
23:05 Pewnego razu na Dzikim Zachodzie - western, Włochy/USA 1968, reż. Sergio Leone, wyk. Claudia Cardinale, Henry Fonda, Jason Robards
01:55 Pokazowe dzieci PRL - gdańskie pięćoraczki - film dokumentalny, Polska 2006
02:55 Polskie 100 lat: Mała stabilizacja Gomułki - film dokumentalny, Polska 2019

08:00 Serwis info
08:09 Poranek TVP Info
08:30 Serwis info, pogoda
08:39 Poranek TVP Info
09:00 Serwis info, pogoda
09:50 Woronicza 17
10:59 Serwis info
11:23 Pogoda info
11:29 Serwis info weekend
11:59 Serwis info weekend
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info weekend
13:00 Serwis info weekend
13:23 Pogoda info

13:29 Serwis info weekend
14:00 W akcji weekend
14:29 Serwis info weekend
14:52 Pogoda info
15:00 Debata Senior
15:30 Okiem wiary
16:00 Panorama info
16:50 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 Teleexpress na deser
17:47 Serwis info weekend
18:00 Panorama
18:16 Serwis info weekend

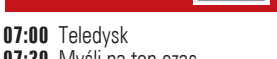
18:30 Studio Zachód
19:00 Głębia ostrości
19:18 Serwis info weekend
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:13 Minęła dwudziesta
21:00 W pełnym świetle
21:24 Flesz info wieczór
21:40 Studio LOTTO
21:49 Strefa starcia
23:00 Info wieczór
23:21 Nie da się ukryć extra
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

06:00 Jak zostałem Rosjaninem (15) - serial
06:35 TV okazje
07:35 Jak zostałem Rosjaninem (16) - serial
08:00 Zakłęte rewiry - dramat obyczajowy, Czechosłowacja/Polska 1975
10:00 Bóg w Krakowie - film obyczajowy, Polska 2016
12:00 TV okazje
12:15 Siedem życzeń (7) - serial
13:15 Stawka większa niż życie (5) - serial
14:25 Stawka większa niż życie (6) - serial
15:40 Niedzielną porannek - film dokumentalny, Polska 1955
16:00 Chce się żyć - dramat obyczajowy, Polska 2013, reż. Maciej Pieprzyca, wyk. Dawid Ogrodnik, Kamil Tkacz, Dorota Kolak. Chory na mózgowie porażenie Mateusz podejmuje trudną walkę o godność i prawo do normalnego życia.

18:20 Fetysz - komedia obyczajowa, Polska 1984
20:00 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009
21:30 Ballada o Januszu (5) - serial
22:50 Nocne graffiti - film sensacyjny, Polska 1996
00:45 Krótki film o zabijaniu - dramat obyczajowy, Polska 1987
02:30 Dług - dramat sensacyjny, Polska 1999

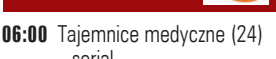
00:00 Serwis info weekend
00:05 Wiadomości

07:00 Teledysk
07:30 Myśli na ten czas
07:40 Liturgia św. Jana Chryzostoma z cerkwi św. Mikołaja
09:00 Liturgia greckokatolicka z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Pańskiego we Wrocławiu
10:00 Niezapomniany Leonard Bernstein. Spotkania z muzyką
10:55 Nie - Wielka Orkiestra. TV - Hity nad hitami: Muzyczny świat baśni

12:10 Informacje kulturalne
12:25 Rzymskie wakacje - komedia romantyczna, USA 1953
14:30 Duo - Haydn i Mozart - koncert
16:35 Klucz do Wojtyły według Łuczewskiego: Wiara i rozum
16:40 Zaginione skarby: Zaćmienie słońca w roku 1851
17:00 Niedziela dziecięcych gwiazd

17:50 Niedziela dziecięcych gwiazd: Wojna domowa
18:30 Złote Koło - dramat kryminalny, Polska 1971
20:10 Informacje kulturalne
20:20 2020. Czas nieznany
20:45 Dobry, zły i brzydki - western, Włochy/Hiszpania 1966
23:50 Daleko od nieba - dramat obyczajowy, Francja/USA 2002
01:40 Teraz animacje!
02:05 2020. Czas nieznany

06:00 Tajemnice medyczne (24) - serial
06:55 Lombard. Życie pod zastaw (13) - serial
07:50 Lombard. Życie pod zastaw (14) - serial
08:50 Zwariowany weekend - komedia, Francja/Włochy 1968
10:45 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Trzy piórka - baśń filmowa, Niemcy 2014
11:55 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm: Królowa Śnieżka - baśń filmowa, Niemcy 2009

13:20 Piękna i Bestia - film fantasy, Francja/Niemcy 2014
15:35 Powiedz „tak” - komedia romantyczna, Niemcy/USA 2001
17:35 Pięty element - film SF, Francja 1997
20:00 Niedziela z gwiazdami: Bruce Wszchemogący - komedia, USA 2003
22:00 Pan i pani Kiler - komedia sensacyjna, USA 2010.

Atrakcyjna Jen spotyka przystojnego Spencera, z którym wkrótce potem bierze ślub. Nie wie, że jej ukochany to były płatny zabójca i za niedługo będzie zmuszony rozliczyć się ze swojej przeszłości.
23:55 Formuła - film sensacyjny, Kanada/Wielka Brytania/USA 2001
01:35 Na wariackich papierach (47) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Wykapany zięć
godz. 21.00Niemiłość
godz. 0.05Zawodowcy
godz. 22.00Opancerzony
godz. 22.20Starcie cywilizacji
godz. 21.30Kulturalni PL
godz. 12.50

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Bądźmy razem w domu
09:20 Ranczo (25) - serial
10:15 Komisarz Alex (79) - serial
11:05 Ojciec Mateusz (61) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 To się oplaca
12:55 BBC w Jedynce
14:00 Elif (740) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (183) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Włoska rodzina (19) - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:10 Pogoda
20:15 Alarm!
20:30 Leśniczówka (237) - serial
21:00 Teatr Telewizji: Wykapany zięć - sztuka Krzysztofa Kędzior
22:45 Świat bez fikcji: Kataloński sen - film dokumentalny, Polska 2020
23:45 To był rok! - pr. publ.
00:45 Matylda - film kostiumowy, Rosja 2017
02:30 Miłosne kłamstewka - komedia romantyczna, Kanada 2016

07:25 Familiada - teleturniej
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Rodzinka.pl (165) - serial
12:05 Barwy szczęścia (2269) - serial
12:35 Kolo fortuny - teleturniej
13:10 Moja klasa - Back to School - teleturniej
13:40 Na sygnale (263) - serial
14:10 Coś dla ciebie
14:35 Operacja zdrowie! - mag.
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (45) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (314) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania. Start! - pr. rozryw.
19:35 Barwy szczęścia (2269) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2270) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 Zniewolona (44) - serial
21:40 „Zniewolona”. Kulisy
21:55 Zniewolona (45) - serial
22:45 „Zniewolona”. Kulisy
23:05 McMafia (3) - serial
00:05 Niemiłość - dramat obyczajowy, Rosja/Francja/Niemcy/Belgia 2017, reż. Andriej Zwiagincew, wyk. Marijana Spivak. Rozwódzące się małżeństwo poszukuje zaginionego syna.
02:15 Warto kochać (9) - serial

06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień Dobry TVN
11:30 Afera fryzjera - pr. rozryw.
12:15 Ukryta prawda (812) - serial
13:15 Szpital (547) - serial
14:15 Detektywi (528) - serial
14:50 Detektywi (529) - serial
15:25 Detektywi (530) - serial
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (813) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:20 Milionerzy - teleturniej
21:00 Down the road. Zespół w trasie (7) - serial dok.
21:30 Down the road. Zespół w trasie (8) - serial dok.
22:00 Zawodowcy - dramat sensacyjny, USA 2008, wyk. Robert De Niro, Al Pacino, 50 Cent. Dwaj doświadczeni policjanci prowadzą dochodzenie w sprawie morderstw, których ofiarami padają bezkarni dotąd kryminaliści.
00:10 Tłumaczka - thriller, Francja/Wielka Brytania/USA 2005. Pracująca dla ONZ tłumaczka podsłuchuje rozmowę o planowanym zamachu na przywódcę jednego z państw afrykańskich.
02:55 Uwaga!

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Malanowski i partnerzy (521) - serial
09:25 Malanowski i partnerzy (523) - serial
09:55 Sekrety rodziny (64) - serial
10:55 Dlaczego ja? (891) - serial
11:50 Gliniarze (442) - serial
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy (951) - serial
14:45 Dlaczego ja? (661) - serial
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja
16:45 Gliniarze (122) - serial
17:45 Sekrety rodziny (31) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (340) - serial
20:05 Megahit: Vaiana: Skarb oceanu - film animowany, USA 2016
22:20 Opancerzony - film sensacyjny, USA 2009, reż. Nimród Antal, wyk. Columbus Short, Andre Kinney, Matt Dillon, Jean Reno. Pracownicy firmy ochroniarskiej planują kradzież 42 milionów dolarów. Nie wszystko przebiega jednak po ich myśli.
00:00 Cast Away: Poza światem - dramat przygodowy, USA 2000
03:00 Tajemnice losu - pr. rozryw.

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:45 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:55 Telezakupy
10:10 Polityczna kawa
10:55 Telezakupy
11:10 W punkt
12:05 Telezakupy
12:20 Analfabet III RP
12:45 Telezakupy
13:00 Salonik polityczny
13:50 Telezakupy
14:05 Polska na dzień dobry
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy - popołudnie
17:40 Nie daj się epidemii
18:00 Poradnik wyborczy
18:15 Ekonomia raport flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:52 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker - zaprasza Adrian Stankowski
19:50 Przekaz dnia
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Tweet UP
21:30 Starcie cywilizacji
22:00 Poland Daily
22:10 Poland Daily - Weather
22:15 Poland Daily - Business
22:25 Poland Daily - Weather
22:30 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:25 Poland Daily - Culture
23:35 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

07:00 Awantura o Basię (9) - serial
07:30 Awantura o Basię (10) - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Barwy szczęścia (2190) - serial
12:05 Rok 1920. Kalendarium
12:15 Wiadomości
12:30 Przystanek Ameryka
12:50 Kulturalni PL
13:50 Prawdziwy bohater - serial
14:20 Młody Piłsudski (10) - serial
15:15 Wiadomości
15:30 Zakochaj się w Polsce
16:00 Cafe piosenka
16:30 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show
17:00 Zwierzęci Czytali
17:10 Figo Migu
17:30 Teleexpress
17:45 Koronawirus - poradnik
17:55 Moja klasa - Back to School - teleturniej
18:20 Reportaż
18:55 Barwy szczęścia (2190) - serial
19:25 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
19:45 Baw się słowami
20:00 Wiadomości
20:35 Pogoda
20:40 Sport
20:45 O mnie się nie martw 11 (10) - serial
21:45 Polonia 24
22:05 2020. Czas nieznany
22:30 Czysta nad rozlewiskiem (1) - serial
23:20 Focus on Poland
23:40 Nie tylko Gustik - reportaż
00:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej
01:00 Nad Niemnem

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Wieść - to też Polska
09:25 Słowo życia
09:30 Opowieści biblijne
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
10:30 Inżynier
11:00 Uroczystość święceń biskupich ks. Grzegorza Suchodolskiego, Biskupa Pomocniczego diecezji siedleckiej
13:30 Msza święta
14:30 Koncert Arki Noego
15:20 Kolumb - wyprawa na koniec świata
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Zew natury
16:55 Świadkowie
17:20 100 cudownych miejsc na świecie
17:30 Okiem kamery
18:00 Aniol Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Królestwo pod wodą
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Stan bezpieczeństwa państwa
22:10 Mojżesz - 10 przykazań
23:30 Mała Nellie od Świętego Boga
00:00 Słowo życia
00:05 Świat w obrazach
00:10 Informacje dnia

06:50 Był taki dzień: 1 czerwca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:20 Młody Piłsudski (13) - serial
08:15 Ex Libris
08:45 Historia Polski: Przerwana Misja
09:40 Sensacje XX wieku
10:10 Sensacje XX wieku
10:40 Dziewicza Nowa Zelandia
11:30 Archiwum zimnej wojny: Krucjata wolności
12:05 Dom (1) - serial
13:40 300 mil do nieba - dramat obyczajowy, Francja/Dania/Polska 1989
15:15 Lodowa planeta: Jesień
16:15 Spór o historię: Kmiecie polscy
16:50 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:20 Flesz historii
17:40 Historia Polski: Wygnaćcy - nieznanymi bohaterowie Solidarności
18:40 Polska Kronika Filmowa
19:00 Miasto z morza (1) - serial
20:15 Historia w postaciach zapisana: Anna Bretońska, królowa Francji
22:00 Historia na ten czas: Krzysztof Ożóg
22:05 Wpół do Trzeciej RP
22:40 Amerykańskie dynastie - klan Kennedych
23:25 Gdziekolwiek będę... (film o Marku Grechucie) - film dokumentalny, Polska 2009
00:25 Sensacje XX wieku
00:45 Sensacje XX wieku
01:10 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii

08:00 Wiadomości
09:00 Serwis Info
09:09 Minęła dziewczęta
10:00 Serwis Info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
16:00 Panorama info
16:52 Pogoda info
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi - pr. rozryw.
19:30 Wiadomości
19:58 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis Info
00:03 Wiadomości
00:37 Gość „Wiadomości”
00:48 Pogoda Info
00:50 Minęła dwudziesta
01:40 W tyle wizji
02:15 Serwis Info
02:21 W tyle wizji extra

06:05 Licencja na wychowanie (23) - serial
06:45 TV okazje
07:55 Licencja na wychowanie (24) - serial
08:35 Soból i panna - melodramat, Polska 1983
10:25 Ławeczka - film obyczajowy, Polska 2004
12:00 TV okazje
12:25 Beata - film obyczajowy, Polska 1964
14:10 Przemysłowcy - film obyczajowy, Polska 1984.
Józef Trofida opuszcza więzienie. Wspólnie z przyjacielem Władkiem Piaseckim wraca do przemysłowego fachu.
16:00 Stawka większa niż życie (5) - serial
17:05 Stawka większa niż życie (6) - serial
18:10 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Trick - komedia sensacyjna, Polska 2010.
Doskonały fałszerz pieniędzy Marek odsiaduje wyrok w więzieniu. Niebawem agenci służb specjalnych składają mu propozycję pozwalającą wcześniej wyjść na wolność.
21:55 Galerianki - dramat obyczajowy, Polska 2009
23:20 Pora na czarownice - dramat obycz., Polska 1994
01:30 Tam i z powrotem - film obyczajowy, Polska 2001

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:10 Historia na ten czas
07:25 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy (10) - serial
08:45 Informacje kulturalne
09:00 U Pana Boga w ogródku (1) - serial
09:45 U Pana Boga w ogródku (2) - serial
10:35 U Pana Boga w ogródku (3) - serial
11:20 Zakochaj się w Polsce
11:45 Lato leśnych ludzi (1) - serial
13:00 Mój przyjaciel orzeł - dramat przyg., Austria 2015
14:45 Szlakiem Kolberga
15:10 Chuligan literacki - mag.
15:30 Szlakiem miejsc niezwykłych
15:40 Mały lalkarz - film dok., Francja/Polska 2010
16:30 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (1) - serial
16:55 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (2) - serial
17:20 Bajkonurr, czyli w świecie książek dla dzieci
17:30 W zakopiańskim stylu - dok.
17:45 Historia na ten czas
18:00 Portrety
18:35 Filmy animowane
18:50 Którędy po sztukę
19:00 Trzeci punkt widzenia
19:30 Z prztyupem: Powolniał
19:45 Informacje kulturalne
20:05 2020. Czas nieznany
20:30 Letnie przesilenie - dramat woj., Niemcy/Polska 2014
22:15 Mały wielki człowiek: Życie po re-animacji - dok.
23:55 2020. Czas nieznany
00:25 Sportowe życie - dramat obycz., W. Brytania 1963

06:30 Nash Bridges (106) - serial
07:30 Nash Bridges (107) - serial
08:25 Lombard. Życie pod zastaw (229) - serial
09:20 Rodzinny interes (28) - serial
10:10 Zaklinaczka duchów 4 (85) - serial
11:10 Zaklinaczka duchów 3 (86) - serial
12:05 Kobra - oddział specjalny (2) - serial
13:05 Kobra - oddział specjalny (11) - serial
14:05 Lombard. Życie pod zastaw (57) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (58) - serial
16:00 Rodzinny interes (29) - serial
17:00 Rodzinny interes (30) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (229) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (230) - serial
20:00 Litewski przekręt - komedia sensacyjna, Litwa/Wielka Brytania 2014
22:00 Pakt z mordercą - thriller, Niemcy/Hiszpania/USA 2017, reż. Jonathan Mostow, wyk. Martin Compston, Tina Maskell, Eben Young.
Platny morderca pomaga młodej kobiecie pomóc śmierć jej rodziny.
23:30 Vice: Korporacja zbrodni - film sensacyjny, USA 2015
01:40 Taki jest świat

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

Bitwa u ujścia La Platy
godz. 0.10

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Bądźmy razem w domu
09:20 Ranczo (26) - serial
10:20 Komisarz Alex (80) - serial
11:05 Ojciec Mateusz (62) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Natura w Jedynce: Życie w błękitach
14:00 Elif (741) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (179) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Włoska rodzina (20) - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:10 Pogoda
20:15 Alarm!
20:30 Leśniczówka (238) - serial
21:05 Wypadek (5) - serial
22:05 Wypadek (6) - serial
23:05 Ocaleni - reality show
00:10 Bitwa u ujścia La Platy - film wojenny, Wielka Brytania 1956, reż. Michael Powell, wyk. John Gregson, Anthony Quayle
02:15 Krew, pot i... kłamstwa - thriller, USA 2018, reż. Lane Shefter Bishop

Fateicz i morze
godz. 23.00

TVP 2

06:30 Familiada - teleturniej
06:55 Na sygnale (263) - serial
07:25 Familiada - teleturniej
08:00 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl (166) - serial
12:00 Barwy szczęścia (2270) - serial
12:30 Kolo fortuny - teleturniej
13:05 Moja klasa - Back to School - teleturniej
13:35 Na sygnale (264) - serial
14:05 Czerdziestolatek (20) - serial
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (46) - serial
16:00 Kolo fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (315) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania. Start! - pr. rozryw.
19:35 Barwy szczęścia (2270) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2271) - serial
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość”
20:55 Zniwolona (46) - serial
21:40 „Zniwolona”. Kulisy
21:55 Zniwolona (47) - serial
22:45 „Zniwolona”. Kulisy
23:00 Fateicz i morze - film dokumentalny, Rosja/Polska/Finlandia 2019
00:05 Rodzinka.pl (274) - serial
00:40 Defekt (2) - serial
01:45 Plan B - komedia romantyczna, USA 2010

Człowiek na krawędzi
godz. 0.40

TVN

06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień Dobry TVN
11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw.
12:20 Ukryta prawda (813) - serial
13:15 Szpital (548) - serial
14:15 Detektywi (531) - serial
14:50 Detektywi (532) - serial
15:25 Milionerzy - teleturniej
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (814) - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:20 Milionerzy - teleturniej
21:00 Tłumaczka - thriller, Francja/Wielka Brytania/USA 2005
23:35 Kuba Wojewódzki - talk-show
00:40 Człowiek na krawędzi - thriller, USA 2012, reż. Asger Leth, wyk. Sam Worthington, Elizabeth Banks, Jamie Bell.
Nowy Jork, wczesny ranek. Do hotelu Roosevelt wchodzi pewien mężczyzna. Wjeżdża na 21. piętro, po czym niespodziewanie wychodzi przez okno. Staje na gzymsie i zapowiada, że popiełni samobójstwo. Na miejscu błyskawicznie pojawia się policja. Negocjatorka Lydia Mercer podejmuje rozmowę z desperatem.
02:50 Uwaga!

Cast Away: Poza światem
godz. 20.05

POLSAT

06:00 Nowy dzień
09:00 Malanowski i partnerzy (524) - serial
09:25 Malanowski i partnerzy (525) - serial
09:55 Sekrety rodziny (65) - serial
10:55 Dlaczego ja? (892) - serial
11:50 Gliniarze (443) - serial
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy (712) - serial
14:45 Dlaczego ja? (662) - serial
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja
16:45 Gliniarze (123) - serial
„Gliniarze” ukazują mroczne oblicze stolicy i najtwardszych policjantów w kraju, którzy na co dzień zmagają się z najcięższymi sprawami. Przed nimi szeregi wyzwań, które wymagają błąd sprytu, inteligencji i kreatywności.
17:45 Sekrety rodziny (32) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (341) - serial
20:05 Cast Away: Poza światem - dramat przygodowy, USA 2000, reż. Robert Zemeckis
23:10 Wulkan - film katastroficzy, USA 1997
01:20 Łowcy zombie - horror komediowy, USA 2015
03:10 Tajemnice losu - pr. rozryw.

Koniec systemu
godz. 21.30

REPUBLIKA

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:45 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:40 Telezakupy
09:55 Nie daj się epidemii
10:20 Telezakupy
10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Adrian Stankowski
11:05 W punkt
11:25 Telezakupy
11:40 Mówi się...
12:05 TweetUp
12:25 Telezakupy
12:40 Polska na dzień dobry
13:50 Telezakupy
14:05 Starcie cywilizacji
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy - popołudnie
17:40 Nie daj się epidemii
18:00 Poradnik wyborczy
18:15 Ekonomia raport - flash
18:30 Dzisiaj - serwis inform.
18:52 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker - zaprasza Tomasz Sakiewicz
19:45 Przekaz dnia
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Biznes Polska
21:30 Koniec systemu
22:00 Poland Daily
22:30 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:25 Poland Daily - Culture
23:35 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

Focus on Poland
godz. 23.10

POLONIA

08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Barwy szczęścia (2191) - serial
12:15 Wiadomości
12:30 Nad Niemnem - magazyn Polaków na Białorusi
12:50 Polonia 24
13:10 2020. Czas nieznany
13:35 Czysta nad rozlewiskiem (1) - serial
14:20 O mnie się nie martw 11 (10) - serial
15:15 Wiadomości
15:30 Nie tylko Gustlik - reportaż
16:30 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show
17:00 W krainie baśni
17:20 Podwodne ABC
17:30 Teleexpress
17:55 Moja klasa - Back to School - teleturniej
18:25 Przystanek Historia
18:40 Pod Tatrami
18:55 Barwy szczęścia (2191) - serial
19:25 Magazyn z Wysp
19:45 Baw się słowami
20:00 Wiadomości
20:35 Pogoda
20:40 Sport
20:45 Ojciec Mateusz (290) - serial
21:35 Koronawirus - poradnik
21:45 Polonia 24
22:05 Co dalej?
22:25 Czysta nad rozlewiskiem (2) - serial
23:10 Focus on Poland
23:30 Ocaleni - reality show
01:10 Magazyn z Wysp
00:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Świadkowie
09:10 Papież Polak do rodaków
09:45 Filmowe życiorysy
10:00 Informacje dnia
10:15 Jak my to widzimy
10:45 Żew natury
11:05 Mocni w wierze
11:35 Myśląc Ojczyzna
11:45 Historia i architektura Polski w rysunkach prof. Ryszarda Natusiewicza
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Sanktuarium polskie
12:40 Święta Klara - roślina św. Franciszka
13:30 Msza święta
14:30 Filmowe życiorysy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Jestem mamą
16:30 Kalejdoskop młodych
16:50 Pocztówka z Indii
17:00 Refleksje nad Psalmem XXIII
17:10 Prosto o gospodarce
17:30 Okiem kamery
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Znak wiary
23:40 Adoracja w Kalkucie
00:00 Słowo Życia

HISTORIA

06:50 Był taki dzień: 2 czerwca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:15 Miasto z morza (1) - serial
08:05 Flesz historii
08:25 Papież wolności - 40 lat później
09:10 Klucz do Wojtyły według Łuczewskiego: Kremówka i Sofokles
09:25 Sensacje XX wieku
09:50 Sensacje XX wieku
10:15 Spór o historię: Ludobójstwo Polaków: 1937-1938
10:50 Most - film dokumentalny, Polska 1993
11:10 Historia w ożywionych obrazach - dok.
11:25 Wpół do Trzeciej RP
12:00 Dom (2) - serial
13:35 Z biegiem Nilu (3) - dok.
14:30 Angielscy chłopcy z bombowców - dok.
16:00 Kuchnia Jagiellonów
16:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 Tajemnice Państwa Podziemnego: Niemcy w okupowanej Polsce
17:30 Historia Polski: Wygnańcy - nieznani bohaterowie Solidarności
18:40 Co dalej?
19:00 Miasto z morza (2) - serial
19:55 Listopad 1956. Dni, które zmieniły świat - dok.
21:00 Tajemnice Paryża: Podziemne miasto
22:00 Historia na ten czas
22:10 Po PRL-u
22:45 Działalność Navarony - film woj.
W. Brytania/USA 1961
01:15 Sensacje XX wieku

TVP INFO

08:00 Jedziemy dalej
08:18 Minęła ósma
08:09 Poranek TVP Info
08:39 Poranek TVP Info
08:45 Flesz info
09:00 Serwis info, pogoda
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Info dzień
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:55 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta

KINO POLSKA

06:10 Licencja na wychowanie (24) - serial
06:50 TV okazje
08:00 Licencja na wychowanie (25) - serial
08:40 Ceremonia pogrzebowa - dramat obyczajowy, Wielka Brytania/Polska 1984
10:30 Nie ten człowiek - komedia, Polska 2010, reż. Paweł Wendorff, wyk. Piotr Adamczyk, Piotr Bajor, Aleksander Bednarz.
Trzydziestolatek w drodze do pracy zostaje świadkiem kolizji drogowej. Brak dokumentów powoduje szereg nieoczekiwanych zdarzeń.
12:15 TV okazje
12:35 Smażalnia story - komedia obyczajowa, Polska 1984
14:10 Na niebie i na ziemi - dramat obyczajowy, Polska 1973
16:00 Baza ludzi umarłych - dramat obyczajowy, Polska 1958, reż. Czesław Petelski
18:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:00 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Wtorek - komedia, Polska 2001
21:45 Baby są jakieś inne - komediodramat, Polska 2011
23:40 Chce się żyć - dramat obyczajowy, Polska 2013
01:50 Z odzysku - dramat obyczajowy, Polska 2005

KULTURA

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:10 Historia na ten czas
07:20 Informacje kulturalne
07:30 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy (11) - serial
08:40 Co dalej?
09:00 U Pana Boga w ogródku (4) - serial
09:45 U Pana Boga w ogródku (5) - serial
10:35 U Pana Boga w ogródku (6) - serial
11:20 Zakochaj się w Polsce
11:45 Lato leśnych ludzi (2) - serial
13:00 Katarynka - film obyczajowy, Polska 1967
13:25 Antek - film obyczajowy, Polska 1971
14:25 Szlakiem Kolberga
14:50 Chuligan literacki - mag.
15:15 Szlakiem miejsc niezwykłych
15:25 Aktorka (portret Elżbiety Czyżewskiej) - dok.
16:35 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (3) - serial
17:05 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (4) - serial
17:35 Orkiestra - film animowany, Australia 2015
17:50 Historia na ten czas
18:00 Portrety. Kultura duchowa narodu
18:50 Któreś po sztukę
19:00 Klucz do Wojtyły według Łuczewskiego
19:10 Program publicystyczny
19:45 Informacje kulturalne
20:05 Co dalej?
20:20 Teatr Telewizji: Moralność pani Dulskiej
22:00 Mów mi Vincent - komediodramat, USA 2014

PULS

06:30 Nash Bridges (107) - serial
07:30 Nash Bridges (108) - serial
08:25 Lombard. Życie pod zastaw (230) - serial
09:20 Rodzinny interes (29) - serial
10:10 Zaklinaczka duchów (86) - serial
11:10 Zaklinaczka duchów (87) - serial
12:05 Kobra - oddział specjalny (11) - serial
13:05 Kobra - oddział specjalny (12) - serial
14:05 Lombard. Życie pod zastaw (58) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (59) - serial
16:00 Rodzinny interes (30) - serial
17:00 Rodzinny interes (31) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (230) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (231) - serial
20:00 Szanghajska robota - thriller, Chiny 2017, reż. Charles Martin.
Aby odbudować swoją reputację agent bezpieczeństwa Danny Stratton godzi się na misję wywiezienia cennego artefaktu z Szanghaju. Podczas wykonywania zlecenia wpada w pułapkę.
21:55 Wilk wojny - film sensacyjny, Chiny 2015
23:45 Nocny łowca - film sensacyjny, Kanada/USA 2018
01:45 Tajemnice medyczne (27) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

RANO

Mała zagłada
godz. 22.25Zdarzenie
godz. 0.55Złoto pustyni
godz. 23.10Boski zigo
godz. 22.30Dzisiaj – serwis informacyjny
godz. 18.30Barwy szczęścia
godz. 18.55

TVP 1

TVP 2

TVN

POLSAT

REPUBLIKA

POLONIA

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

08:00 Wiadomości
08:05 Pogoda
08:15 Kwadrans polityczny
08:40 Bądźmy razem w domu
09:20 Ranczo (27) - serial
10:20 Komisarz Alex (81) - serial
11:05 Ojciec Mateusz (63) - serial
12:00 Wiadomości
12:15 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Rok w ogrodzie extra
12:55 Natura w Jedynce
14:00 Elif (742) - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Przysięga (185) - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw.
17:55 Włoska rodzina (21) - serial
18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Sport
19:30 Wiadomości
20:00 Pogoda
20:10 Alarm!
20:30 Leśniczówka (239) - serial
21:00 Wielka matura Polaków - widowisko
22:25 Historia bez tajemnic: Mała zagłada - film dokumentalny, Polska 2018
23:40 Krew, pot i... kłamstwa - thriller, USA 2018
01:10 wojsko-polskie.pl
01:35 Wyspa nadziei - dramat obyczajowy, Niemcy 2013, reż. Oliver Schmitz

06:25 Pozyteczni.pl
06:55 Na sygnale (264) - serial
07:25 Familiada - teleturniej
08:00 Pytanie na śniadanie
11:30 Rodzinka.pl (167) - serial
12:00 Barwy szczęścia (2271) - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:05 Moja klasa - Back to School - teleturniej
13:30 Na sygnale (265) - serial
14:00 Czerdziestolatek (21) - serial
15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (47) - serial
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:10 Więzień miłości (316) - serial
18:00 Panorama
18:20 Pogoda
18:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej
19:00 Gotowi do gotowania. Start! - pr. rozryw.
19:35 Barwy szczęścia (2271) - serial
20:10 Barwy szczęścia (2272) - serial
20:40 Muzyka na dobry wieczór
20:55 Zniewolona (47) - serial
21:55 Zniewolona (48) - serial
22:40 „Zniewolona”. Kulisy
23:00 Kino relaks: Plan B - komedia romantyczna, USA 2010
00:55 Zdarzenie - dramat SF, USA/Indie 2008, reż. M. Night Shyamalan
02:25 Christian Dior, projektant marzeń - film dokumentalny, Francja 2018

06:00 Wstajesz i wiesz
08:00 Dzień Dobry TVN
11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw.
12:20 Ukryta prawda (814) - serial
13:15 Szpital (549) - serial
14:15 Detektywi - serial
14:50 Detektywi - serial
15:25 Milionierzy - teleturniej
16:00 Fakty po południu
17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw.
18:00 Ukryta prawda (815) - serial
19:00 Fakty
19:25 Uwaga! Koronawirus
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga!
20:20 Milionierzy - teleturniej
21:00 Człowiek na krawędzi - thriller, USA 2012
23:10 Złoto pustyni - film wojenny, USA 1999. Czterech żołnierzy amerykańskich podczas wojny w Iraku postanawia na własną rękę zdobyć złoto Kuwejtu i bezpiecznie wrócić do bazy.
01:30 Nie z tego świata (7) - serial.
Żona Johna ginie w niewyjaśnionych okolicznościach. Mężczyzna postanawia zgłębić sprawę na własną rękę, szukając odpowiedzi w zjawiskach paranormalnych i poznając innych podobnych jemu, żądnych zemsty ludzi.
02:30 Uwaga!

06:00 Nowy dzień z Polsat News
09:00 Malanowski i partnerzy (526) - serial
09:25 Malanowski i partnerzy (527) - serial
09:55 Sekrety rodziny (66) - serial
10:55 Dlaczego ja? (893) - serial
11:50 Gliniarze (444) - serial
12:50 Wydarzenia
13:30 Interwencja
13:45 Trudne sprawy (713) - serial
14:45 Dlaczego ja? (663) - serial
15:50 Wydarzenia
16:25 Pogoda
16:30 Interwencja
16:45 Gliniarze (124) - serial
17:45 Sekrety rodziny (33) - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich (342) - serial
20:05 Vabank 2, czyli riposta - komedia sensacyjna, Polska 1984
22:30 Boski zigo - komedia, USA 1999, wyk. Rob Schneider, William Forsythe.
Deuce Bigalow, czysticiel akwariów, spotyka na swej drodze niejakiego Antoine'a Laconte'a, nietuzinkowego zigołaka, który ma wszystko, o czym Deuce mógłby tylko pomarzyć - wspaniały dom, najlepsze samochody i piękne kobiety.
00:10 Nasz nowy dom - reality show
01:10 Nasz nowy dom - reality show

07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry
07:35 Polska na dzień dobry
09:20 Bajka w Telewizji Republika
09:40 Telezakupy
09:55 Nie daj się epidemii
10:20 Telezakupy
10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Tomasz Sakiewicz
11:05 W punkt
11:25 Telezakupy
11:40 Mówi się...
12:05 Biznes Polska
12:25 Telezakupy
12:40 Polska na dzień dobry
13:50 Telezakupy
14:05 Koniec systemu
14:45 Telezakupy
15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
15:20 Republika po południu
17:15 Wolne głosy - popołudnie
17:40 Nie daj się epidemii
18:00 Poradnik wyborczy
18:15 Ekonomia raport - fasz
18:30 Dzisiaj - główne wydanie serwisu informacyjnego
18:52 Prognoza pogody
19:00 Dziennikarski poker
19:45 Przekaz dnia
20:00 W punkt
20:25 Mówi się...
21:00 Pilnujmy Polskę!
21:30 Na pomoc!
22:00 Poland Daily
22:30 Ekonomia raport
22:50 Suma dnia
23:25 Poland Daily - Culture
23:35 Poland Daily - History
23:50 Poland Daily - Travel
00:00 Poland Daily

07:05 A to polski właśnie
07:10 Serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:35 Barwy szczęścia (2192) - serial
12:15 Wiadomości
12:30 Magazyn z Wysp
12:50 Polonia 24
13:10 Co dalej?
13:25 Czysta nad rozlewiskiem... (2) - serial
14:20 Ośmiu wspaniałych - reality show
15:15 Wiadomości
15:30 Jak nie wiadomo, o co chodzi... - film dokumentalny, Polska 2017
16:30 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show
17:05 A to polski właśnie
17:10 Nela Mała Reporterka
17:30 Teleexpress
17:55 Moja klasa - Back to School - teleturniej
18:25 Prawdziwy bohater (3) - serial
18:55 Barwy szczęścia (2192) - serial
19:25 Kierunek Zachód
19:45 Baw się słowami
20:00 Wiadomości
20:30 Pogoda
20:35 Sport
20:45 Echo serca (24) - serial
21:35 Koronawirus - poradnik
21:45 Polonia 24
22:05 Co dalej?
22:25 Czysta nad rozlewiskiem... (3) - serial
23:10 Focus on Poland
23:30 Jak nie wiadomo, o co chodzi... - dok.

RANO

PO POŁUDNIU

WIECZOREM

TRWAM

HISTORIA

TVP INFO

KINO POLSKA

KULTURA

PULS

08:00 Informacje dnia
08:15 Polski punkt widzenia
08:40 Słowo życia
08:45 Każdy maluch to potrafi
09:00 Kalejdoskop Młodych
09:20 Kabwe
09:25 Sanktuarium polskie
09:45 Święty na każdy dzień
09:50 100 cudownych miejsc na świecie
10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka
11:00 Świat na wyciągnięcie ręki
11:25 Myśląc Ojczyzna
11:40 Prosto o gospodarce
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Jan Paweł II - papież, który tworzył historię
13:30 Msza święta
14:30 Mali Bracia Ubogich
15:30 Jan Paweł II (1978-2005)
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 Regał
17:00 Po stronie prawdy
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Brat Franciszek
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzna
21:00 Apel Jasnogórski
21:20 Informacje dnia
21:40 Polski punkt widzenia
22:00 Opowieść o świętym Polikarpie
23:30 Łaska niepojęta
00:00 Słowo Życia

06:50 Był taki dzień: 3 czerwca
06:55 Polska Kronika Filmowa
07:15 Miasto z morza (2) - serial
08:15 Tajemnice Państwa Podziemnego
08:45 Papież wolności - 40 lat później
09:30 Klucze do Wojtyły według Łuczewskiego
09:55 Sensacje XX wieku
10:30 Eugeniusz Kwiatkowski. Mąż stanu - dok.
11:25 Ex Libris
11:50 Dom (3) - serial
13:15 Pekin. Biografia cesarskiej stolicy: Centrum Wszechświata
14:15 Akademia zbrodni - dok.
15:25 Listopad 1956. Dni, które zmieniły świat - dok.
16:25 Rok 1920. Kalendarium
16:30 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 Przeczytaj mi tę historię
17:05 Taśmy bezpieki: Getta w niemieckiej propagandzie i rzeczywistości
17:40 Historia Polski: Wygnańcy - nieznani bohaterowie Solidarności
18:35 Co dalej?
19:00 Miasto z morza (3) - serial
19:50 Wojna generałów: Kursk
20:55 Amerykańskie dynastie - klan Kennedych: Dziedzictwo
22:00 Historia na ten czas
22:05 Z widokiem na Wawel
22:40 Męskie sprawy - dramat historyczny, Czechosłowacja/Polska 1988
00:25 Sensacje XX wieku

08:00 Jedziemy dalej
08:15 Serwis Info
08:15 Minęła ósma
09:00 Serwis Info
09:11 Minęła dziewiąta
10:00 Serwis info
10:25 Pogoda info
10:29 Serwis info
10:50 Pogoda info
11:00 Serwis info
11:30 Serwis info, pogoda
12:00 Serwis info
12:25 Pogoda info
12:30 Serwis info, pogoda
13:00 Serwis info
15:00 Serwis info
15:20 Pogoda info
15:29 Serwis info
15:59 Info dzień
17:00 Teleexpress
17:15 Teleexpress extra
17:32 O co chodzi
18:00 Panorama
18:20 Panorama opinii
18:37 O tym się mówi
19:30 Wiadomości
20:03 Gość „Wiadomości”
20:15 Minęła dwudziesta
21:00 Serwis Info
21:40 Studio Lotto
21:50 W tyle wizji
22:24 Serwis Info
22:30 W tyle wizji extra
23:00 Info wieczór
23:30 W akcji
23:50 Serwis info
00:03 Wiadomości
00:36 Gość „Wiadomości”
00:49 Pogoda Info
00:55 Minęła dwudziesta
01:43 W tyle wizji
02:18 Serwis Info

06:05 Licencja na wychowanie (25) - serial
06:45 TV okazje
07:55 Licencja na wychowanie (26) - serial
08:35 Dzieci i ryby - komedia obyczajowa, Polska 1996
10:25 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
11:25 Dziecko - film krótkometrażowy, Polska 1950
12:00 TV okazje
12:25 Statyści - komedia obyczajowa, Polska 2006
14:40 Ławeczka - film obyczajowy, Polska 2004
16:15 Akcja pod Arsenalem - dramat wojenny, Polska 1977
18:10 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
19:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw.
20:00 Psy - dramat sensacyjny, Polska 1992
22:05 Prywatne śledztwo - dramat sensacyjny, Polska 1986, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Roman Wilhelm, Jan Peszek. Rafał Skonecki traci rodzinę w wypadku samochodowym. Kiedy dowiaduje się o umorzeniu śledztwa, sfrustrowany postanawia sam odszukać sprawcę.
00:00 Zakłętę rewiry - dramat obyczajowy, Czechosłowacja/Polska 1975
01:55 Wszyscy moi bliscy - dramat obyczajowy, Słowacja/Czechy/Polska 1999

07:00 Studio Kultura - rozmowy
07:15 Historia na ten czas
07:30 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy (12) - serial
08:35 Co dalej?
08:55 U Pana Boga w ogródku (7) - serial
09:40 U Pana Boga w ogródku (8) - serial
10:35 U Pana Boga w ogródku (9) - serial
11:20 Zakochaj się w Polsce
11:45 Lato leśnych ludzi (3) - serial
13:00 Magiczne drzewo - film fantasy, Polska 2008
14:30 Szlakiem Kolberga
15:00 Chuligan literacki - mag.
15:25 Szlakiem miejsc niezwykłych
15:30 Artyści antagoniści: Leonardo da Vinci i Michał Anioł
16:25 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (5) - serial
16:50 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (6) - serial
17:20 Co Ty wiesz o nauce?
17:30 „Parada” Satiego - film animowany, Japonia 2016
17:45 Historia na ten czas
18:00 Portrety
19:00 2020. Czas nieznany
19:35 Zaginione skarby
19:45 Informacje kulturalne
20:00 Myśli na ten czas
20:05 Co dalej?
20:20 Jak uratowałem Kanadę - komedia, Kanada 2015
22:10 Inni są winni - film dokumentalny, Ghana 2018
23:15 Kronos - pr. publ.
00:00 Międzynarodowy Jazzowy Konkurs Skrzypcowy im. Zbigniewa Seiferta

06:30 Nash Bridges (108) - serial
07:30 Nash Bridges (109) - serial
08:25 Lombard. Życie pod zastaw (231) - serial
09:20 Rodzinny interes (30) - serial
10:10 Zaklinaczka duchów (87) - serial
11:10 Zaklinaczka duchów (88) - serial
12:05 Kobra - oddział specjalny (12) - serial
13:05 Kobra - oddział specjalny (13) - serial
14:05 Lombard. Życie pod zastaw (59) - serial
15:00 Lombard. Życie pod zastaw (60) - serial
16:00 Rodzinny interes (31) - serial
17:00 Rodzinny interes (32) - serial
18:00 Lombard. Życie pod zastaw (231) - serial
19:00 Lombard. Życie pod zastaw (232) - serial
20:00 Kaznodzieja z karabinem - dramat biograficzny, USA 2011, reż. Marc Forster, wyk. Gerard Butler, Michelle Monaghan, Kathy Baker. Sam Childers stara się o utworzenie sierocińca w rozdartej wojną Afryce.
22:30 Niepokonany 3: Odkupienie - film sensacyjny, USA 2010
00:25 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia, Niemcy/USA 2002
02:25 Niesamowite! (22) - serial

Programy autorów „Codziennej” i „Gazety Polskiej” zostały wyróżnione na czerwono.

	 Ojciec Mateusz godz. 20.35 08:00 Wiadomości 08:10 Pogoda 08:15 Kwadrans polityczny 08:40 Bądźmy razem w domu 09:20 Ranczo (28) - serial 10:15 Komisarz Alex (82) - serial 11:05 Ojciec Mateusz (64) - serial 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 To się opłaca 12:55 Natura w Jedynce: Nieujarzmiona Albania 14:00 Elif (743) - serial 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:15 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16:05 Przysięga (186) - serial 17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:25 Jaka to melodia? - pr. rozryw. 17:55 Włoska rodzina (22) - serial 18:55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Sport 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Alarm! 20:35 Ojciec Mateusz (189) - serial 21:30 Sprawa dla reportera 22:25 Magazyn śledczy Anity Gargas 22:55 Rozmowy w czasach zarazy - talk-show 23:55 Magazyn kryminalny 997 00:45 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat 01:25 Grupa specjalna „Kryzys” (8) - serial 02:25 Przysłań (1) - serial	 Wszystkie pieniądze świata godz. 20.45 06:25 Operacja zdrowie! 06:55 Na sygnale (265) - serial 07:25 Familiada - teleturniej 08:00 Pytanie na śniadanie 11:30 Rodzinka.pl (168) - serial 12:30 Kolo fortuny - teleturniej 13:05 Moja klasa - Back to School - teleturniej 13:35 Na sygnale (266) - serial 14:10 Janosik (1) - serial 15:10 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (48) - serial 16:00 Kolo fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:10 Więzień miłości (317) - serial 18:00 Panorama 18:20 Pogoda 18:30 Moja klasa - Back to School - teleturniej 19:00 Gotowi do gotowania. Start! - pr. rozryw. 19:35 Barwy szczęścia (2272) - serial 20:10 Barwy szczęścia (2273) - serial 20:45 Wszystkie pieniądze świata - dramat sensacyjny, Włochy/USA/Wielka Brytania 2017. Szesnastoletni wnuk najbogatszego człowieka świata zostaje wprowadzony. Jego oddana matka stara się przekonać nieustępliwego miliardera do zapłacenia okupu porwawcom. 23:05 Dotyk przeznaczenia - thriller, USA 2000 01:05 Brannigan - film kryminalny, Wielka Brytania/USA 1975	 Moje córki krowy godz. 22.00 06:00 Wstajesz i wiesz 08:00 Dzień Dobry TVN 11:35 Afera fryzjera - pr. rozryw. 12:20 Ukryta prawda (815) - serial 13:15 Szpital (550) - serial 14:15 Detektywi (535) - serial 14:50 Detektywi (536) - serial 15:25 Milionerzy - teleturniej 16:00 Fakty po południu 17:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 18:00 Ukryta prawda (816) - serial 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! 20:10 Doradca smaku 20:20 Milionerzy - teleturniej 21:00 Kuchenne rewolucje - pr. rozryw. 22:00 Moje córki krowy - komediodramat, Polska 2015. Historia dwóch siostr: 42-letniej Marty, despotycznej gwiazdy serialowej, i młodszej od niej Kasi, będącej wrażliwą nauczycielką. Skłócone od lat siostry w obliczu śmierci matki i choroby ojca muszą pogodzić się i współdziałać, co prowadzi do wielu tragicomicznych zdarzeń. 23:50 Najpierw strzelaj, potem zwiedzaj - komediodramat, Belgia/Wielka Brytania/USA 2008 02:00 Kuba Wojewódzki - talk-show	 Bumerang godz. 22.10 05:25 Telezakupy TV Okazje 06:00 Nowy dzień z Polsat News 09:00 Malanowski i partnerzy (528) - serial 09:25 Malanowski i partnerzy (529) - serial 09:55 Sekrety rodziny (67) - serial 10:55 Dlaczego ja? (894) - serial 11:50 Gliniarze (445) - serial 12:50 Wydarzenia 13:30 Interwencja 13:45 Trudne sprawy (714) - serial 14:45 Dlaczego ja? (664) - serial 15:50 Wydarzenia 16:25 Pogoda 16:30 Interwencja 16:45 Gliniarze (125) - serial 17:45 Sekrety rodziny (34) - serial 18:50 Wydarzenia 19:20 Sport 19:25 Pogoda 19:30 Świat według Kiepskich (343) - serial 20:05 Brzydka prawda - komedia romantyczna, USA 2009 22:10 Bumerang - komedia romantyczna, USA 1992, wyk. Eddie Murphy. Życie Marcusa, podrywacza oraz bawidamka, zmienia się, gdy poznaje nową szefową, Jacqueline. Mężczyzna chce ją zdobyć za wszelką cenę, nie wiedząc, że to specjalistka w notorycznym uwodzeniu i porzucaniu kochanków. 00:40 Chirurdzy (301) - serial 01:35 Chirurdzy (302) - serial 02:35 Tajemnice losu - pr. rozryw.	 Otwartym tekstem godz. 21.30 07:00 Transmisja mszy świętej z Jasnej Góry 07:35 Polska na dzień dobry 09:20 Bajka w Telewizji Republika 09:40 Telezakupy 09:55 Nie daj się epidemii 10:20 Telezakupy 10:35 Dziennikarski poker - zaprasza Dorota Kania 11:05 W punkt 11:25 Telezakupy 11:40 Mówi się... 12:05 Pilnujmy Polski! 12:25 Telezakupy 12:40 Polska na dzień dobry 13:50 Telezakupy 14:05 Na pomoc! 14:45 Telezakupy 15:00 Koronka do Miłosierdzia Bożego 15:20 Republika po południu 17:15 Wolne głosy - popołudnie 17:40 Nie daj się epidemii 18:00 Poradnik wyborczy 18:15 Ekonomia raport - flash 18:30 Dzisiaj - serwis inform. 18:52 Prognoza pogody 19:00 Oddaję Państwu głos 19:45 Przekaz dnia 20:00 Gala Portalu Niezależna.pl Nagroda Prometejska im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego Biznes Polska 21:00 Otwartym tekstem 22:00 Poland Daily 22:30 Ekonomia raport 22:50 Suma dnia 23:25 Poland Daily - Culture 23:35 Poland Daily - History 23:50 Poland Daily - Travel 00:00 Poland Daily	 Miasto skarbów godz. 20.45 06:40 Turystyczna jazda 06:55 Zaczarowany świat... 07:10 Serial 08:00 Pytanie na śniadanie 11:35 Barwy szczęścia (2193) - serial 12:15 Wiadomości 12:30 Kierunek Zachód 12:50 Polonia 24 13:10 Co dalej? 13:30 Czysta nad rozlewiskiem (3) - serial 14:20 Echo serca (24) - serial 15:15 Wiadomości 15:30 Szansa na sukces. Opole 2020 16:30 Teściowie i synowie. Kto tu rządzi? - reality show 17:05 Zaczarowany świat 17:25 Rok 1920. Kalendarium 17:30 Teleexpress 17:55 Moja klasa - Back to School - teleturniej 18:25 Wschód - magazyn 18:55 Barwy szczęścia (2193) - serial 19:25 Wilnoteka - magazyn 19:45 Baw się słowami 20:00 Wiadomości 20:30 Pogoda 20:35 Sport 20:45 Miasto skarbów (12) - serial 21:35 Koronawirus - poradnik 21:45 Polonia 24 22:05 Co dalej? 22:25 Czysta nad rozlewiskiem (4) - serial 23:10 Focus on Poland 23:20 Historia na ten czas 23:30 Reportaż 00:00 Magazyn śledczy Anity Gargas
	 08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:40 Słowo Życia 08:45 Młodzi światu 08:55 Izba Pamięci Pułkownika Kuklińskiego 09:00 Na zdrowie 09:30 Regał 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Po stronie prawdy 12:30 Msza święta 14:30 Geniusz Stworzenia 15:45 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę 16:35 Porady medyczne bonifratrów 17:00 Modlitwa w intencji rodzin i obrony życia poczętego 19:25 Akademia pro-life 19:30 Moja katolicka rodzina 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec 20:50 Głos Polski 21:00 Apel Jasnogórski 21:20 Informacje dnia 21:40 Polski punkt widzenia 22:00 Fryderyk Chopin i jego muzyka 22:30 Z wędką nad wodę 23:00 Filmowe zyciorysy 23:50 100 cudownych miejsc na świecie 00:00 Słowo Życia 00:10 Informacje dnia	 06:50 Był taki dzień: 4 czerwca 06:55 Polska Kronika Filmowa 07:20 Miasto z morza (3) - serial 08:05 Po PRL-u 08:40 Papież wolności - 40 lat później 09:20 Klucz do Wojtyły według Łuczewskiego: Wiara i rozum 09:40 Sensacje XX wieku 10:10 Sensacje XX wieku 10:40 Solidarność według Krzysztofa Wyszczewskiego (1) - dok. 11:40 Z widokiem na Wawel 12:10 Dom (4) - serial 13:45 Odkryć tajemnicę 5: Faraon z przedmieść 14:40 Tajemnice Paryża: Podziemne miasto 15:45 Solidarność według Krzysztofa Wyszczewskiego (2) - dok. 16:50 Polskie 100 lat 17:25 Historia Polski: Błękitna Armia 1917-1919 18:45 Co dalej? 19:10 Miasto z morza (4) - serial 20:05 Tian'anmen - zakazana pamięć - film dokumentalny, Francja 2009 21:10 Windsor. Największa miłość Elżbiety II 22:00 Historia na ten czas 22:05 Spór o historię 22:50 Nocna zmiana - film dokumentalny, Polska 1994 23:55 Sekrety amerykańskiej mafii: Gotti - dojście do władzy i upadek 00:45 Sensacje XX wieku	 07:00 Serwis Info 07:12 Jedziemy 07:50 Agrobiznes 07:55 Agropogoda 08:00 Jedziemy dalej 08:15 Serwis Info 08:18 Minęła ósma 09:00 Serwis Info 09:11 Minęła dziewiąta 10:00 Serwis info 10:25 Pogoda info 10:29 Serwis info 10:50 Pogoda info 11:00 Serwis info 11:30 Serwis info, pogoda 12:00 Serwis info 12:25 Pogoda info 12:30 Serwis info, pogoda 13:00 Serwis info 15:00 Serwis info 15:20 Pogoda info 15:29 Serwis info 16:00 Panorama info 16:52 Pogoda info 17:00 Teleexpress 17:15 Teleexpress extra 17:32 O co chodzi 18:00 Panorama 18:20 Panorama opinii 18:37 O tym się mówi 19:30 Wiadomości 20:03 Gość „Wiadomości” 20:15 Minęła dwudziesta 21:00 Serwis Info 21:40 Studio Lotto 21:50 W tyle wizji 22:24 Serwis Info 22:30 W tyle wizji extra 23:00 Info wieczór 23:32 W akcji 23:50 Serwis info 00:03 Wiadomości	 06:00 Licencja na wychowanie (26) - serial 06:40 TV okazje 07:50 Pożegnania - dramat psychologiczny, Polska 1958 09:50 Nie ten człowiek - komedia, Polska 2010 11:35 Bóg stworzył świat i dał go człowiekowi - film krótkometrażowy, Polska 1989 11:55 TV okazje 12:10 Dzieci i ryby - komedia obyczajowa, Polska 1996 14:10 Orzeł - dramat wojenny, Polska 1958 16:25 Czysta - dramat obyczajowy, Polska 2001 18:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 19:05 Kabaretowy rejs - pr. rozryw. 20:00 Ballada o Januszu (5) - serial 21:10 Misja Afganistan (5) - serial 22:15 Wolna sobota - komedia, Polska 1977. Bieszczadzki wozak zostaje wezwany na przesłuchanie do prokuratury, podczas którego opowiada o dziwnych przypadkach, jakich doznał w wolny od pracy dzień. 23:00 Drogówka - dramat kryminalny, Polska 2013 01:25 Ciemna strona Venus - dramat psychologiczny, Polska 1997 03:05 Śmierć prezydenta - dramat polityczny, Polska 1977	 07:00 Studio Kultura - rozmowy 07:15 Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy (13) - serial 09:00 U Pana Boga w ogródku (10) - serial 09:50 U Pana Boga w ogródku (11) - serial 10:45 U Pana Boga w ogródku (12) - serial 11:35 Taśmy kultury: Muzeum przyszłości 11:45 Lato leśnych ludzi (4) - serial 13:00 Latająca maszyna - film familijny, Wielka Brytania/Polska 2010 14:25 Szlakiem Kolberga 14:50 Chuligan literacki - mag. 15:15 Szlakiem miejsc niezwykłych 15:20 Granatowy zeszyt - film dok., Polska 2013 16:35 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (7) - serial 17:00 Niewiarygodne przygody Marka Piegusa (8) - serial 17:30 Co Ty wiesz o nauce? 17:50 Historia na ten czas 18:00 Kultura duchowa narodu: La douce France. Andrzej Bobkowski 19:00 Żywa Kolekcja. Koji Kamoji 19:25 Kolo pióra - pr. kult. 19:45 Informacje kulturalne 20:05 Co dalej? 20:25 Trzy kolory: Niebieski - dramat psychologiczny, Francja/Polska 1993 22:20 Scena klasyczna 23:05 Co dalej? 23:25 Jak uratowałem Kanadę - komedia, Kanada 2015	 06:30 Nash Bridges (109) - serial 07:30 Nash Bridges (110) - serial 08:25 Lombard. Życie pod zastaw (232) - serial 09:20 Rodzinny interes (31) - serial 10:10 Zaklinaczka duchów (88) - serial 11:10 Zaklinaczka duchów (89) - serial 12:05 Kobra - oddział specjalny (13) - serial 13:05 Kobra - oddział specjalny (14) - serial 14:05 Lombard. Życie pod zastaw (60) - serial 15:00 Lombard. Życie pod zastaw (61) - serial 16:00 Rodzinny interes (32) - serial 17:00 Rodzinny interes (33) - serial 18:00 Lombard. Życie pod zastaw (232) - serial 19:00 Lombard. Życie pod zastaw (233) - serial 20:00 Pan i pani Kiler - komedia sensacyjna, USA 2010 21:55 Obcy krewni - komedia, USA 2006, reż. Greg Glienna, wyk. Danny DeVito, Kathy Bates, Ron Livingston, Neve Campbell. Richard dowiaduje się, że w dzieciństwie został adoptowany. Postanawia więc poznać swoich biologicznych rodziców. Po spotkaniu z nimi przeżywa kryzys tożsamości. 23:50 Wilk wojny - film sensacyjny, Chiny 2015. 01:25 Tajemnice medyczne (28) - serial
	  					

Program telewizyjny nie zawiera zmian w ramówkach poszczególnych stacji dokonanych po zamknięciu numeru.

FORUM

POLSKIEJ GOSPODARKI

#5

(#21)/2020

MAJ

Możemy przejść przez ten kryzys bardziej suchą stopą

Kryzys, który opanował świat, powoduje, że wkrótce w Polsce możemy dojść do dwucyfrowego wskaźnika bezrobocia. Z drugiej strony dzięki zróżnicowanej strukturze naszej gospodarki oraz zastosowaniu narzędzi tarczy antykryzysowej jest duża szansa, że przez ten trudny dla wszystkich okres przejdziemy ograniczając szkody do minimum – z **Mateuszem Walewskim**, głównym ekonomistą Banku Gospodarstwa Krajowego, rozmawia **Paweł Woźniak**.

FOT. MAT. PRAS.

Tarcza Antykryzysowa przynosi efekty

Kryzys, jaki dotknął polską gospodarkę i rodzime firmy, byłby trudny do przezwyciężenia bez programów pomocowych, realizowanych przez rząd i jego agendy. W ramach Tarczy Antykryzysowej oraz Tarczy Finansowej do polskich przedsiębiorców trafiło już prawie 50 mld zł.

Ruch w nieruchomościach mimo pandemii

Budownictwo może stać się kołem zamachowym polskiej gospodarki podczas wychodzenia z kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa. Potwierdzają to nie tylko eksperci, ale przede wszystkim twarde, wpływające z rynku dane.

Koronawirus przyspieszył proces cyfryzacji w Polsce

Pandemia COVID-19 wpłynęła na gwałtowny wzrost znaczenia technologii cyfrowych. Ograniczenia wprowadzone w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 wymusiły przeniesienie wielu aktywności społecznych i działań gospodarczych do internetu.

Górnictwo też korzysta z Tarczy Antykryzysowej

Górnictwo znalazło się w trudnej sytuacji spowodowanej kryzysem związanym z pandemią koronawirusa. Gwałtownie spadło zapotrzebowanie na energię, a więc i na paliwa. W dodatku w kopalniach odnotowano wiele zakażeń. Branża pokazuje jednak, że radzi sobie nawet w najtrudniejszych czasach.

PARTNER STRATEGICZNY WYDANIA

ORLEN

TANIE TANKOWANIE

Reszta należy do Ciebie

Spis treści

s. 04 Możemy przejść przez ten kryzys bardziej suchą stopą

Dzięki zróżnicowanej strukturze naszej gospodarki oraz zastosowaniu narzędzi Tarczy Antykryzysowej jest duża szansa, że przez ten trudny okres przejdziemy ograniczając szkody do minimum – wywiad z Mateuszem Walewskim, głównym ekonomistą BGK.

s. 07 Pieniądz w gospodarce

W reakcji na kryzys wywołany zamrożeniem gospodarki i z chęci ratowania się przed niekorzystnymi jej skutkami banki podjęły wiele działań skierowanych do przedsiębiorstw oraz zwykłych obywateli.

s. 08 Koronawirus przyspieszył proces cyfryzacji w Polsce

Ograniczenia wprowadzone w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się koronawirusa wymusiły przeniesienie wielu aktywności społecznych i działań gospodarczych do internetu.

s. 10 Ruch w nieruchomościach mimo pandemii

Budownictwo może stać się kołem zamachowym polskiej gospodarki podczas wychodzenia z kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa.

s. 12 Przedsięwzięcie multisektorowe

PKN ORLEN, poprzez przejęcie Grupy ENERGA, wzmacnia kolejne obszary działalności i wchodzi w kolejny etap budowy jednego, silnego koncernu multienergetycznego. Większy podmiot jeszcze bardziej uodporni się na wahania rynkowe i zmiany w otoczeniu makroekonomicznym.

s. 14 Tarcza Antykryzysowa przynosi efekty

Kryzys, jaki dotknął polską gospodarkę i rodzime firmy, byłby trudny do przezwyciężenia bez programów pomocowych, realizowanych przez rząd i jego agendy.

s. 16 Turystyka odrodzi się w lecie

Epidemia koronawirusa zahamowała rozwój polskiej turystyki. Operatorzy liczą jednak, że po odmrożeniu gospodarki powoli wszystko zacznie wracać do normy.

s. 18 Górnictwo też korzysta z Tarczy Antykryzysowej

Górnictwo znalazło się w trudnej sytuacji spowodowanej kryzysem związanym z pandemią koronawirusa. Branża pokazuje jednak, że radzi sobie nawet w najtrudniejszych czasach.

s. 20 Wolontariat - nieodkryte źródło bogactw narodowych

Według szacunków Caritasu w czasie trwania pandemii w pomoc potrzebującym włączyło się ponad 100 tys. wolontariuszy.

s. 22 Pomoc na sygnale

Szacuje się, że działające w Polsce przedsiębiorstwa przekazały służbom medycznym wsparcie finansowe i rzeczowe o wartości prawie 400 mln zł. Znacząca część tej kwoty przypada na pomoc oferowaną przez spółki Skarbu Państwa. Ale istotne wsparcie płynie też od prywatnych polskich i zagranicznych firm.

Wstęp

Drastyczne zamrożenie polskiej gospodarki i odizolowanie społeczeństwa nagle zakończyło trwający w Polsce od ponad ćwierćwiecza boom gospodarczy, który w rekordowym czasie pozwolił naszej ojczyźnie awansować z kraju ubogiego do europejskiej klasy średniej. Kryzys spowodowany rozprzestrzenianiem się choroby COVID-19 stał się zagrożeniem nie tylko dla gospodarczego dorobku tego okresu, ale również, a może nawet przede wszystkim, dla osiągnięć ekonomicznych kilku ostatnich lat – szczątkowego bezrobocia, zrównoważonego budżetu czy solidarnościowych transferów społecznych.

Nagły spadek przychodów przedsiębiorstw wskutek zamknięcia gospodarki zrodził wizję masowych upadłości firm i dużego przyrostu bezrobocia. Odpowiedzią polskiego rządu była Tarcza Finansowa PFR o wartości 100 mld zł. Szacuje się, że tylko po miesiącu działania programu ochroniono ponad 200 tys. firm, w których pracuje ponad 1,8 mln pracowników.

– Dzięki zastosowaniu narzędzi Tarczy Antykryzysowej, ale również dzięki zróżnicowanej strukturze naszej gospodarki, jest duża szansa, że przez ten trudny dla wszystkich okres przejdziemy ograniczając szkody do minimum – przekonuje w najnowszym wydaniu „Forum Polskiej Gospodarki” Mateusz Walewski, główny ekonomista Banku Gospodarstwa Krajowego. W jego opinii wciąż jednak musimy zachować dużą ostrożność. – Inne państwa, podobnie jak ma to miejsce w Polsce, także otwierają swoje gospodarki. Dzieje się tak niezależnie od tego, w jakim miejscu walki z epidemią się znajdują – dodaje ekspert.

Pandemia COVID-19 zmienia świat na naszych oczach. Wpływa chociażby na gwałtowny wzrost znaczenia technologii cyfrowych, w wydawałoby się zdigitalizowanym do granic możliwości świecie. A jednak ograniczenia wprowadzone w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 wymusiły przeniesienie wielu aktywności społecznych i działań gospodarczych do internetu, co w konsekwencji wpływa na decyzje o inwestycjach w najnowsze technologie. Zdaniem ekspertów trwale zmieniają się też modele biznesowe i strategię działania firm, a łańcuchy dostaw staną się bardziej zdywersyfikowane.

Warto zauważyć, że pewne zmiany już zaszły, a dotyczą one nas, ludzi. Obszarem, który w czasie ostatnich kilku tygodni, pomimo zamrożenia gospodarki i wysokiego zagrożenia dla zdrowia, przeżył prawdziwy boom, jest wolontariat. O tym, że wartość daru nie jest równa jego cenie rynkowej, ale tkwi w jego zdolności wzmacniania więzi pomiędzy stroną biorącą a stroną dającą, również przeczytacie Państwo w bieżącym numerze „Forum Polskiej Gospodarki”.

Serdecznie zapraszam do lektury

Paweł Woźniak
redaktor naczelny

Możemy przejść przez ten kryzys bardziej suchą stopą

Kryzys, który opanował świat, powoduje, że wkrótce w Polsce możemy dojść do dwucyfrowego wskaźnika bezrobocia. Z drugiej strony dzięki zróżnicowanej strukturze naszej gospodarki oraz zastosowaniu narzędzi Tarczy Antykryzysowej jest duża szansa, że przez ten trudny dla wszystkich okres przejdziemy ograniczając szkody do minimum – z **Mateuszem Walewskim**, głównym ekonomistą Banku Gospodarstwa Krajowego, rozmawia **Paweł Woźniak**.

Zarządzanie gospodarką społeczną dotyczy zachowania społeczeństw, a społeczeństwo ma w pewnym momencie dosyć izolacji, bo koszty społeczne zaczynają przewyższać zyski zdrowotne. Tak więc to, że lockdown jest znoszony, nawet jeżeli mamy na razie powolny spadek liczby zachorowań, nie może dziwić.

#

Jak bardzo w Pana opinii koronakryzys dotknął polską gospodarkę?

Mamy ogromny kryzys, ale moim zdaniem rozważania na jego temat w kategorii polskiej gospodarki jest trochę bezcelowe. Na kryzys wywołany przez pandemię należy spojrzeć globalnie, chociażby dlatego, że tak naprawdę to, jak bardzo jest on niszczący dla nas, zależy w dużej mierze od tego, jak my ucierpimy na tym w relacji do innych. Niewątpliwie jeżeli chodzi o skalę globalną, skalę europejską, a nawet skalę polską, mamy do czynienia z najgłębszym kryzysem w czasach pokoju od lat 30. XX wieku. Jeśli mówimy o spadkach PKB czy wzroście bezrobocia chociażby w Stanach Zjednoczonych, to zdecydowanie czegoś takiego nie było od prawie 100 lat. Czasem porównuje się obecną sytuację z kryzysem gospodarki w czasie wojny. Moim zdaniem to nie jest najlepsze porównanie, bo fizycznie nic nie mamy zniszczonego oprócz sztucznie zatrzymanej konsumpcji i poprzerywanych łańcuchów dostaw. One właśnie najmocniej wpływają na przerwy w wytwarzaniu, a co za tym idzie – zatrzymują gospodarkę. Gospodarkę, trzeba więc „dehibernować”, a nie odbudowywać, a w tym w sumie ludzkość nie ma doświadczenia...

Ile może zająć to odmrażanie?

Jeżeli kryzys skończy się jesienią tego roku i nie będzie żadnego powrotu choroby, dopóki nie powstanie szczepionka, to powrót do poziomu PKB z zeszłego roku może trwać nawet do drugiej połowy 2021 r. To bardzo długi okres, a i tak jest to optymistyczny scenariusz, zakładający, że już teraz otwieramy gospodarkę, one się restrukturyzują przynajmniej częściowo, wznawiamy produkcję i usługi oraz że wraca odpowiedni poziom konsumpcji.

Konsumpcja może być jednak hamowana przez znaczący wzrost bezrobocia.

Istnieje duża obawa, że bezrobocie w Polsce wzrośnie w okolice 10 proc. Nasze badania wskazują, że małe i średnie firmy już zwolniły ponad 0,5 mln osób, częściowo zwalniają też większe przedsiębiorstwa i te zwolnienia dalej będą trwały. Trzeba pamiętać, że teraz firmy, szczególnie te większe, zaczną ograniczać przyjęcia nowych pracowników, zaczną się restrukturyzować, więc jest niestety duże prawdopodobieństwo, że dojdziemy do dwucyfrowego wskaźnika bezrobocia. Z drugiej strony są też takie sygnały, które mówią, że dzięki zastosowaniu narzędzi Tarczy Antykryzysowej, dzięki temu, że firmy mogą ten najtrudniejszy okres przetrwać, że mają różnego rodzaju rozwiązania płynnościowe, możliwości ograniczania skali zatrudnienia, dopłaty, narzędzia finansowe z PFR-u, narzędzia gwarancyjne z BGK, to rzeczywiście możemy przejść przez ten kryzys bardziej suchą stopą. Są różne prognozy i oczekiwania wobec rynku pracy, ale wydaje mi się, że bezrobocie rzędu 10 proc. nie będzie zaskoczeniem. Jeśli wskoczy znacznie powyżej tego poziomu, to będzie źle,

ale wszystko poniżej będzie można traktować jako sukces.

Może jest jednak szansa, że do dwucyfrowego poziomu bezrobocia nie dojdzie. Wskazuje się przecież, że dołek aktywności mamy już za sobą.

Jeżeli rzeczywiście minął już szczyt zachorowań, kończymy lockdown i wszystko idzie tak, jak sobie tego życzymy, to wtedy można z dużą pewnością założyć, że dołek mamy już za sobą. Miejmy nadzieję, że gospodarka zacznie już się powoli wybudzać i to w skali globalnej, nie tylko Polski.

Bo jeżeli covid zacznie wracać, to wróci wszędzie, i w Polsce, i w całej Europie, i w Azji, i w USA. Proszę też zauważyć, że lockdown znosi się wszędzie, niezależnie od tego, w jakiej sytuacji są kraje. Właśnie teraz następuje faza odmrażania gospodarek – od Polski, która miała i wciąż ma niewielkie liczby zachorowań, przez Włochy, gdzie mamy bardzo wyraźne spadki, ale dalej te liczby są duże, czy Stany Zjednoczone, gdzie ta sytuacja dalej nie jest wcale dobra, bo liczba zachorowań utrzymuje się stabilnie, aż w końcu po Rosję, gdzie nadal mamy sytuację bardzo złą. Lockdown wszędzie wprowadzany był w miarę jednocześnie, niezależnie od tego, co się działo, i lockdown jednocześnie jest wszędzie znoszony.

Dzieje się tak, bo ludzie, a w ślad za tym gospodarka, już tego nie wytrzymują. Zarządzanie gospodarką jest dziedziną społeczną, bo dotyczy zachowania społeczeństw, a społeczeństwo ma w pewnym momencie dosyć izolacji i koszty społeczne zaczynają przewyższać zyski zdrowotne. Tak więc to, że lockdown jest znoszony, nawet jeżeli mamy na razie powolny spadek liczby zachorowań, nie może dziwić. W momencie, kiedy krzywa zachorowań została wypłaszczona, znosimy część obostrzeń i patrzymy, co się będzie działo, żyjąc nadzieją, że koszt tego znoszenia nie będzie zbyt duży.

Faktycznie powoli lockdown przechodzi do historii. Polska gospodarka po tąpnięciu zaczyna wracać do aktywności. Prognozy rozwoju gospodarczego są jednak bardzo pesymistyczne dla zdecydowanej większości krajów europejskich. Na tym tle nasza gospodarka jawi się jako jedna z niewielu, w których straty mogą być ograniczone do minimum. Na czym polega ten fenomen Polski?

Wskażę na dwa główne czynniki: strukturę gospodarczą kraju oraz szybkość i adekwatną reakcję rządu.

W całej Europie Centralnej skala spadku są nieco niższe niż gdzie indziej. Tak jakby ten kryzys trochę mniej nas dotknął. Natomiast rzeczywiście, Polska ma jedno z najniższych wskaźników. Przede wszystkim dlatego, że jest krajem dużym i zdywersyfikowanym. Spadki w takich krajach jak Czechy i Słowacja są dużo większe, dlatego że tam zależność od eksportu do innych krajów UE jest dużo wyższa. W dużo większym stopniu te gospodarki zależne są od tego, jak funkcjonują przemysły niemiecki czy francuski. Gospodarki naszych

południowych sąsiadów są bardzo nawiązane na eksport, z mocno rozwiniętym przede wszystkim przemysłem samochodowym, który bardzo ucierpiał. W polskiej gospodarce rola przemysłów eksportowych powiązanych wprost z sytuacją globalną jest jednak słabsza. Relacja eksportu do PKB Polski wynosi około 50 proc., podczas gdy w krajach takich jak Czechy czy Słowacja to jest około 100 proc., więc ta nasza zależność od eksportu i od kondycji przemysłu, przede wszystkim niemieckiego, jest po prostu dużo mniejsza.

Kolejna grupa krajów, które ucierpiały, to są kraje turystyczne. Polska wciąż nie żyje z turystyki w takim stopniu jak Włochy czy Hiszpania, i chociaż bardzo byśmy chcieli, by turystów w Polsce było więcej, to akurat teraz jest to dla nas bardziej korzystne. W krajach południa Europy udział turystyki w PKB jest znaczący i jest to przede wszystkim turystyka zagraniczna, a ta w tym roku najprawdopodobniej zamarze albo będzie zupełnie szczątkowa. Będą przecież obowiązywały liczne ograniczenia np. ilości miejsc w hotelach czy liczby osób w restauracjach itp. To wszystko spowoduje, że ten biznes ucierpi. Turystyka polska na pewno też straci, ale te straty mogą być relatywnie niewielkie. Polacy, którzy do tej pory wydawali pieniądze we Włoszech, Chorwacji, Hiszpanii, we Francji czy w Grecji, zostaną w Polsce i wydadzą te pieniądze w kraju. Tak więc ta bardziej turystyczna część Polski na tym relatywnie (a nie w sensie bezwzględny) w porównaniu do innych zyska.

W Polsce rola konsumpcji w PKB jest znacząca, a spore pakiety pomocowe podtrzymują popyt wewnętrzny (nawet jeśli lockdown odkłada go w czasie). Tarcza Antykryzysowa, która jest na dobrym, europejskim poziomie, będzie ważnym czynnikiem w powrocie na ścieżkę wzrostu.

Reasumując: po pierwsze, struktura gospodarcza przyczyniająca się, że jesteśmy relatywnie odporniejsi na kryzys od innych krajów, a po drugie szybka i dobra reakcja rządu, powodują, że powszechnie przewidywany spadek PKB w Polsce na poziomie 4-6 proc. w skali roku – chociaż jest znaczący, największy od początku historii naszej transformacji – to jednak przyczyni się, że zapłacimy za koronawirusa cenę relatywnie mniejszą niż inni.

Co może być impulsem rozwojowym? Czy można już pokusić się o wskazanie branży, która mogłaby stać się przystawowym kołem zamachowym gospodarki?

W związku z przewidywanymi zaburzeniami na rynku pracy istotnym elementem ratunkowym będzie wzmożona aktywność inwestycyjna finansowana przez państwo. Zresztą już w ramach tzw. pierwszej Tarczy Antykryzysowej premier Mateusz Morawiecki zapowiadał przeznaczenie dodatkowych 30 mld zł na inwestycje publiczne. Oczywiście inwestycje publiczne z założenia będą skupiać się na branżach strategicznych, czyli na sieciach energetycznych, budownictwie liniowym, budownictwie infrastrukturalnym. Z pewnością pojawią się nowe projekty albo nastąpi przyspieszenie już realizowanych: budowy dróg,

W związku z przewidywanymi zaburzeniami na rynku pracy istotnym elementem ratunkowym będzie wzmożona aktywność inwestycyjna finansowana przez państwo. Zresztą już w ramach tzw. pierwszej Tarczy Antykryzysowej premier Mateusz Morawiecki zapowiadał przeznaczenie dodatkowych 30 mld zł na inwestycje publiczne.

#

rozszerzenia programów budowy linii kolejowych, inwestycji w gazociągi czy w telekomunikację.

Zwróciłbym uwagę na tę ostatnią branżę. Obecnie światłowody kładzie się właściwie wzdłuż wszystkich możliwych linii. Sytuacja z kryzysem COVID udowodniła, że bez teleinformatyki nie ma postępu. Zrozumienie dla potrzeby rozprzestrzeniania się szybkiego i efektywnego internetu znacząco wzrosło, w związku z tym wydaje się, że takie inwestycje będą podejmowane, często przy okazji innych przedsięwzięć.

Z pewnością istotne staną się też inwestycje w możliwości przeładunkowe – w nowoczesny transport multimodalny. Dzięki zaangażowaniu dodatkowych pieniędzy publicznych Polska zyskałaby możliwość uzupełniania tych luk, które w tej materii przez lata narosły.

Nie można też zapominać o gminach i wszystkiego rodzaju projektach na poziomie samorządowym: w drogi lokalne, w usługi komunalne, w sieć kanalizacyjną, w sieć wodną, także tutaj inwestycje teleinformatyczne mogą grać znaczącą rolę.

Trudniej natomiast wskazać jakąś branżę, jeżeli chodzi o inwestycje prywatne. Pokładałbym nadzieję w tych opartych o informatykę. Mamy przecież w Polsce mocną branżę IT, szczególnie jeśli chodzi o software. Przykładem są polscy producenci gier. Ostatnio CD Projekt stał się największą firmą produkującą gry w Europie, jeżeli chodzi o wycenę rynkową, ale mamy przecież także wiele innych firm informatycznych, które mogą zapewnić Polsce istotną wartość dodaną. Tutaj zadaniem państwa jest stwarzać odpowiednie warunki do rozwoju takich firm.

Sytuacja z przerwami czy zablokowanymi łańcuchami dostaw spowoduje, że firmy zaczną w większym stopniu różnicować te łańcuchy, chociażby poprzez przenoszenie przynajmniej części produkcji surowców czy półproduktów bliżej miejsc wytwarzania. Skracanie łańcuchów dostaw korzystnie wpłynie na dywersyfikowanie możliwości działania firm, umożliwi szybsze reagowanie zarówno na lokalne, jak i globalne kryzysy. Pojawiały się już informacje, że firmy zaczynają przenosić część swojej produkcji z Azji do Europy. Nie jest to na razie masowy trend, i pewnie nie będzie, ale na pewno część branż tak postąpi. To również może pobudzić inwestycje prywatne, w tym zagraniczne, bo Polska wciąż jest atrakcyjnym rynkiem pod wieloma względami.

Inwestycje publiczne oraz pomoc państwa w ramach Tarczy Antykryzysowej wymagają dużych środków finansowych. Minister finansów Tadeusz Kościński zapowiada nowelizację budżetu, a wiceprezes Europejskiego Banku Inwestycyjnego Teresa Czerwińska mówi o gigantycznych wzrostach długów większości państw. Jaki może mieć to wpływ na powrót do rozwoju gospodarek?

W kwestii zadłużania się kraju od bardzo dawna toczy się spór wśród ekonomistów. 20 lat temu praktycznie wszyscy byli przekonani, że duży dług publiczny jest kulą u nogi gospodarek, że blokuje

ich rozwój. Pojawiały się opracowania mówiące o tym, że takim granicznym poziomem długu jest 90 proc. PKB. Potem okazało się, że były one oparte na fałszywych przesłankach. Środowisko ekonomistów jest w tej sprawie mocno podzielone i właściwie wszyscy mają doskonałe argumenty, poparte elementami teorii i historii gospodarczej, za swoimi przekonaniem. Wydaje się, że wszystko zależy od tego, jaki dług jest akceptowany przez rynek, czyli przez te instytucje, które kupują obligacje państw.

Wyobraźmy sobie hipotetyczną sytuację, że nie mamy kryzysu globalnego, a Polska jako jedyne państwo ogłasza nagle, że ma kryzys lokalny i spodziewa się deficytu budżetowego rzędu 8-9 proc. Co by się wtedy stało? Rentowności obligacji natychmiast poszłyby do góry, a złotówka mocno by straciła. Mielibyśmy w Polsce kryzys finansowy i odpływ kapitału. Takiego zadłużania się kraju, który nie ma zdolności globalnego oddziaływania gospodarczego, jak np. Stany Zjednoczone, nikt nie zaakceptuje.

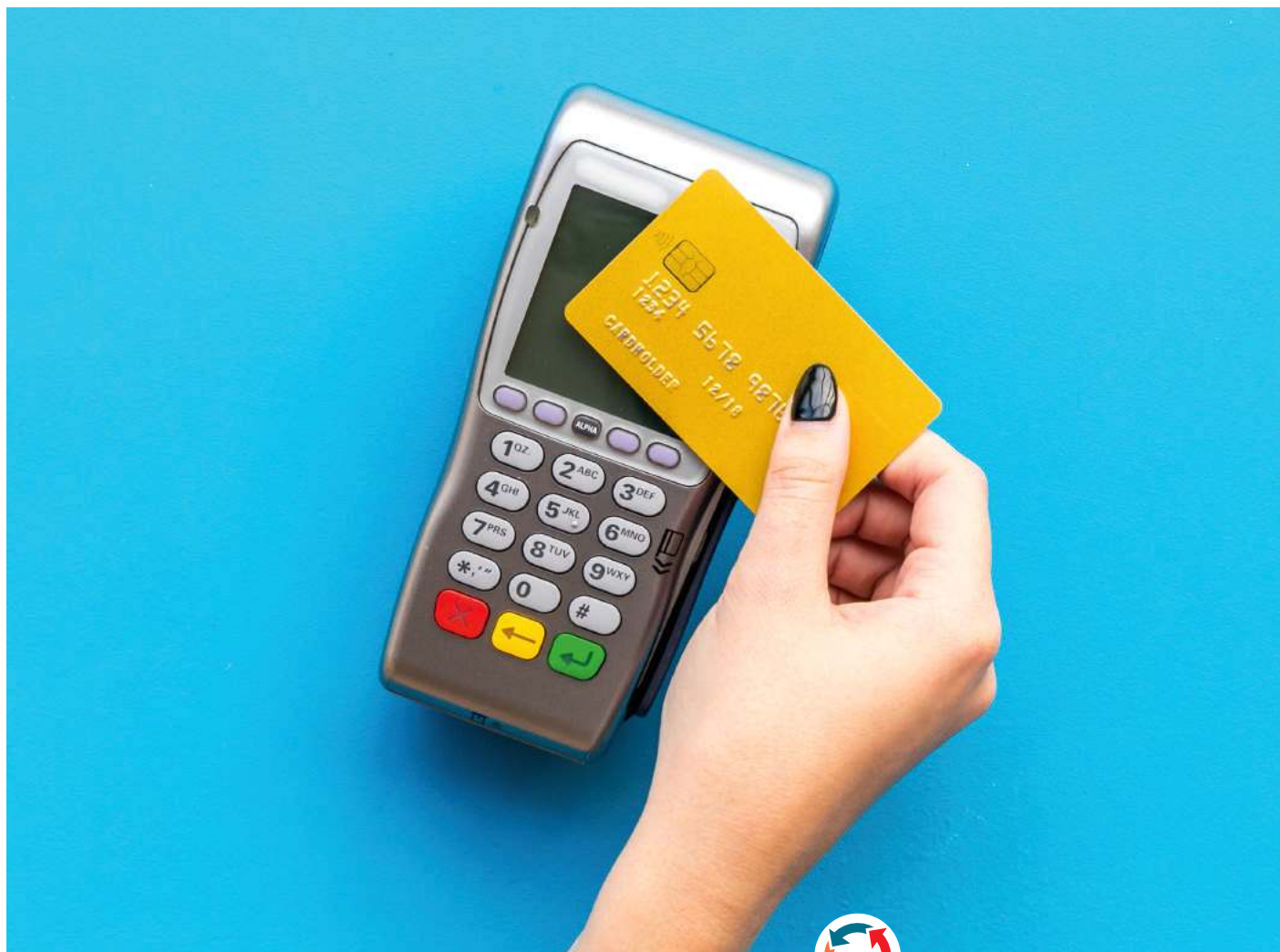
Teraz natomiast mamy inną sytuację, taką, że wszystkie kraje się zadłużają i jest ogólne przyzwolenie na zwiększanie deficytów. W związku z tym obecnie liczy się głównie to, który kraj ma szybszą i lepiej skonstruowaną reakcję na kryzys, bez względu na to, jak duże spowoduje to zadłużenie. To dzisiaj jest właśnie miarą oceny polityki ekonomicznej danego państwa.

Do tej pory poziom polskiego długu w stosunku do PKB w skali europejskiej był dość niski, poniżej 50 proc. I dobrze, że zaczynamy z relatywnie niskiego poziomu zadłużenia. Chociaż dług ten na pewno wzrośnie, to ten wzrost nie przekroczy akceptowalnych przez rynki finansowe poziomów. Co innego gdybyśmy mieli dług na poziomie krajów Południowej Europy. Na pewno byłoby to bardziej kosztowne, aczkolwiek w obecnej sytuacji nawet w krajach znacznie bardziej zadłużonych też jest teraz znacznie większe przyzwolenie rynku na poluzowanie fiskalne.

Pytanie jest, jak dalece akceptowalny będzie wzrost długu w kraju takim jak Polska. Najlepiej by było, żeby nasz dług nie rósł szybciej niż u innych. Wpływ na ocenę rynku będzie miała też sytuacja gospodarcza w Polsce. Im będzie ona lepsza (wzrost gospodarczy, utrzymanie dobrych tendencji w bilansie płatniczym, dążenie do zrównoważonego budżetu), to nawet przy większym długu niż u innych poziom akceptacji by rósł. Ogromne znaczenie będzie miało to, co my z tym dodatkowym długiem zrobimy i jak go wykorzystamy.

Na całym świecie poziom długu publicznego będzie rósł. W Polsce możemy się spodziewać dobrej sytuacji, w której dług po powrocie do normalności będzie systematycznie zmniejszany. Gorzej, gdyby stało się inaczej. Niestety, prawda jest taka, że w gospodarce globalnej wciąż „więcej wolno” Francji czy Niemcom, a nawet Hiszpanii, niż Polsce – choćby z racji na wspólną, silną walutę. Takie są rynki finansowe, więc musimy być bardzo ostrożni.

Wciąż nieznane są też głębsze, globalne konsekwencje takiego powszechnego wzrostu długu, ale to już zupełnie inna rozmowa....

Z pożytkiem dla wszystkich

W marcu większość banków dołączyła do akcji podniesienia do 100 zł limitu transakcji przy płatnościach zbliżeniowych kartami bankowymi. Przygotowywana już od zeszłego roku akcja nieoczekiwanie musiała nabrać tempa. Zwiększenie w ten sposób popularności bezstykowych płatności mogło i powinno sprzyjać ograniczeniu używania banknotów i monet, na nich bowiem gromadzą się wirusy, bezpieczną zaś dezynfekcję gotówki mogą sprawnie przeprowadzić jedynie banki.

Pieniądz w kryzysowej gospodarce

Od połowy maja powoli ruszył handel w sklepach innych niż spożywcze, kioski czy stacje benzynowe. Wznowiły działalność punkty usługowe, a nawet gastronomia, i to w wymiarze prawie jak przed epidemią. Klienci jak dawniej mogą zamówić i zjeść obiad lub kolację przy stolikach. Problemem pozostaje jednak ograniczony zakres tego „odmrożenia”, wynikający po pierwsze z wciąż obowiązujących ograniczeń sanitarnych, a po drugie z faktu, że skurczyła się liczba przedsiębiorców, którzy chcą i mogą wznowić działalność.

W reakcji na kryzys wywołany zamrożeniem gospodarki i z chęci ratowania się przed niekorzystnymi jej skutkami banki podjęły wiele działań skierowanych do przedsiębiorstw oraz zwykłych obywateli. Jedną z pierwszych decyzji, oprócz przystosowania oddziałów do obsługi w warunkach pandemii, było ułatwienie klientom regulowania zobowiązań.

Banki pierwszej pomocy

W połowie marca Związek Banków Polskich (ZBP) zdecydował, że klienci prywatni i przedsiębiorcy z uwagi na możliwe trudności w spłacie zobowiązań wywołane stanem epidemii COVID-19 mogą ubiegać się o trzymiesięczne wakacje kredytowe. Według danych z 20 maja takie wnioski złożyło w sumie 855 tys. klientów, pozytywnie zaś rozpatrzone około 86 proc. Od połowy marca do połowy kwietnia wpłynęło łącznie 663 tys. wniosków, na koniec kwietnia było ich 807 tys., przez dwa tygodnie maja przybyło ich zaś 6 proc. Zdaniem Krzysztofa Pietraszkiewicza, prezesa ZBP, mniejsza dynamika składania wniosków przez przedsiębiorców ma związek z uruchamianiem nowych pro-

gramów pomocowych przez Bank Gospodarstwa Krajowego, Polski Fundusz Rozwoju, a także pojawianiem się innych form wsparcia oraz podaniem do wiadomości publicznej harmonogramu „odmrażania” gospodarki.

Oprócz oferty generalnej swoje akcje „dostosowawcze” przeprowadzały także poszczególne banki. Decydowały się one np. udzielać kredytu obrotowego przedsiębiorcom, którzy mieli na koniec 2019 r. zdolność kredytową i zostali dotknięci skutkami koronawirusa. Część instytucji, jak np. ING, wprowadziła nawet nowe oferty dla tych, którzy postanowili mimo trudności rozwijać biznes. Większość banków starała się jednak przede wszystkim ułatwić klientom kontakt w warunkach nowych, zaostrzonych reguł sanitarnych.

Szybkie reakcje na potrzeby klientów

W bankach wprowadzono możliwość całkowicie zdalnego, bezkontaktowego podpisywania umów, aneksów oświadczeń i innych dokumentów. Dość sprawnie, bo już w połowie marca odpowiednie zmiany wprowadził największy polski bank, czyli

PKO BP, który dla wygody klientów umożliwił bezpłatne korzystanie z certyfikowanego podpisu elektronicznego Szafrir. Jego użycie jest równoważne ze złożeniem podpisu odręcznego i jednocześnie weryfikacją tożsamości.

Bank Polska Kasa Opieki Pekao, od lat obsługujący sporą grupę zarówno klientów indywidualnych, jak małych oraz średnich przedsiębiorców, zdalny sposób weryfikacji dokumentów uruchomił miesiąc później, wykorzystując system bankowości internetowej PekaoBiznes24. Wiele wysiłku włożono też w akcję umożliwienia kontaktu z bankiem osobom starszym, stanowiącym istotną część indywidualnych klientów Pekao SA.

Wsparcie dla MŚP

Od 21 marca klienci banków współpracujących z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, w tym Pekao, mogą korzystać z ułatwień w dostępie do finansowania dla klientów z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Oprócz podniesienia udzielanej przez BGK gwarancji de minimis z 60 do 80 proc. obniżono z 0,5 proc. do 0 proc. roczną prowizję oraz wydłużono gwaran-

cje dla kredytów obrotowych na okres do 39 miesięcy.

– MŚP stanowią bardzo duży odsetek wśród klientów Pekao SA, jak i na całym polskim rynku. Firmy te często są jednak słabsze kapitałowo, bez zabezpieczeń i rezerw finansowych. Dlatego tak ważne jest ich wsparcie, szczególnie w tym trudnym okresie. Ratując małych i średnich przedsiębiorców, ratujemy całą rodzimą gospodarkę – ocenia Magdalena Zmitrowicz, wiceprezes Banku Pekao odpowiedzialna za pion MŚP.

W połowie kwietnia władze Pekao podały, że udostępniają pulę 15 mld zł na gwarancje kredytowe, tym razem dla średnich i dużych firm. Pieniądze na ten cel pochodzą z gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego. Dzięki udostępnieniu Portfelowej Linii Gwarancyjnej z Funduszu Gwarancji Płynnościowych średnie i duże firmy otrzymają dodatkowe zabezpieczenia kredytów obrotowych. Fundusz Gwarancji Płynnościowych to nowy program BGK, mający na celu pomoc średnim i dużym firmom dotkniętym skutkami pandemii COVID-19 i potrzebującym wsparcia finansowego. Wcześniej w Banku Pekao z podwyższonych gwarancji kredytowych BGK mogły korzystać mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.

(A.MAC.)

Koronawirus przyspieszył proces cyfryzacji w Polsce

Pandemia COVID-19 wpłynęła na gwałtowny wzrost znaczenia technologii cyfrowych. Ograniczenia wprowadzone w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 wymusiły przeniesienie wielu aktywności społecznych i działań gospodarczych do internetu.

Tekst **Andrzej Ratajczyk**

– Pandemia koronawirusa przyspieszy proces cyfryzacji gospodarki. Zmiany zajdą m.in. w takich branżach jak usługi, handel, sprzedaż, upowszechni się też praca zdalna – mówiła Jadwiga Emilewicz, wicepremier, minister resortu rozwoju, podczas majowego Europejskiego Kongresu Gospodarczego. Jej zdaniem trwale zmieniają się też modele biznesowe i plany działania firm. Transformacji ulegną ponadto łańcuchy dostaw, które będą bardziej zdywersyfikowane. Brunon Bartkiewicz, prezes zarządu ING Banku Śląskiego, uważa, że zmiany, jakie przynosi pandemia, dają szansę polskiej gospodarce. – Będziemy mieli do czynienia z decentralizacją konsumpcji i wytwarzania.

Skracanie łańcuchów dostaw i przenoszenie produkcji może być dla naszego kraju wielką szansą. Dlatego musimy zainwestować zarówno w infrastrukturę, jak i edukację. Edukacja na rzecz cyfrowej gospodarki powinna mieć miejsce na wszystkich szczeblach nauczania. Każdy, kto kończy uczelnię, powinien umieć funkcjonować w cyfrowym świecie – podkreślił prezes Bartkiewicz.

Dostęp do szybkiego internetu dla każdego

Ograniczenia wynikające ze stanu epidemii zmusiły nas do częstszego korzystania z internetu, a jednocześnie pokazały, jak istotny jest równy dostęp do odpowiedniej jakości łącza z siecią. Bardzo ważnym elementem cyfryzacji i innowacyjnej gospodarki są inwestycje szerokopasmowe, które w dużym stopniu współfinansowane są przez fundusze UE. – Jesteśmy liderem w inwestowaniu funduszy europejskich. W tym roku największe zainteresowanie budzą projekty związane z cyfryzacją. Hitem dla samorządów stała się pierwsza edycja „Zdalnej Szkoły”, dlatego podwoiliśmy fundusze na zakup komputerów dla uczniów. Razem z edycją „Zdalnej Szkoły Plus” to blisko 370 mld zł na pomoc w zdalnej nauce – poin-

formowała Małgorzata Jarosińska-Jedynak, minister funduszy i polityki regionalnej. Ponad 1 mld euro ze środków z UE pomoże w rozbudowie sieci szerokopasmowych w ramach Programu Polska Cyfrowa 2014–2020. To aktualnie główne źródło publicznego finansowania projektów budowy sieci światłowodowych. Program Polska Cyfrowa to także realizacja Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Zapewnienie szkołom dostępu do szybkiego internetu, w połączeniu z rozwojem kompetencji cyfrowych nauczycieli i uczniów, jest podstawą dalszego kształcenia uczniów w oparciu o możliwości, jakie daje szybki internet, a tym samym przyczyni się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Podczas pandemii praca online przestała być przywilejem dostępnym dla nielicznych pracowników, a stała się koniecznością. Praca zdalna okazała się efektywnym rozwiązaniem w przypadku czynności, które mogą być wykonywane przez pracownika w jego domu.

#

Wzrost znaczenia nowych kanałów komunikacji w sprzedaży i edukacji

Zakupy on-line, wirtualne spotkania, praca zdalna i szkoła on-line stały się normą w trakcie pandemii COVID-19. – Nauczanie w warunkach domowych oraz praca zdalna wymagają korzystania z rozwiązań do rozmów wideo, stąd nagła popularność aplikacji takich jak Zoom czy Microsoft Teams. Trudno się zatem dziwić, że gwałtownie wzrósł ruch w sieciach telekomunikacyjnych, przede

wszystkim w godzinach, które normalnie spędzaliśmy w szkole lub biurze. Obserwowany całkowity wzrost ruchu o 20–30 proc. w ciągu miesiąca odpowiada średniemu wzrostowi ruchu w ciągu całego roku – w normalnych czasach – tłumaczy Ignacy Świącicki, kierownik zespołu gospodarki cyfrowej Polskiego Instytutu Ekonomicznego (PIE). Nowa sytuacja wymusiła także przestawienie się na inne kanały komunikacji, zakupów czy edukacji. Największy wzrost dotyczył zainteresowania narzędziami komunikacyjnymi. Według analizy PIE w drugim tygodniu pandemii (pod koniec marca) takich wyszukiwań było osiem razy więcej niż średnio przed pandemią (niektóre wzrosty dzienne były kilkudziesięciokrotne). Podobnie duży wzrost zanotowały wyszukiwania związane z edukacją.

Praca zdalna to już konieczność, a nie przywilej

Podczas pandemii praca online przestała być przywilejem dostępnym dla nielicznych pracowników, a stała się koniecznością. Praca zdalna okazała się efektywnym rozwiązaniem w przypadku czynności, które mogą być wykonywane przez pracownika w jego domu. Te formę pracy wprowadziły nawet firmy, które wcześniej jej nie stosowały, adaptując systemy i komputery pracowników do specyfiki home office. Według badań Polskiego Instytutu Ekonomicznego przeprowadzonych na początku kwietnia ponad połowa polskich firm zapewniała swoim pracownikom możliwość pracy zdalnej. Możliwość pracy z domu dotyczyła zwykle jedynie części pracowników – 22 proc. oferowało ją dla mniej niż 1/4 załogi, a 17 proc. od 1/4 do 1/2 zatrudnionych. Odsetek firm umożliwiających pracę z domu zwiększał się wraz ze wzrostem wielkości firmy. Taką możliwość swoim pracownikom dawało ponad 60 proc. dużych przedsiębiorstw i tylko nieco ponad 1/3 mikrofirm. Jednocześnie w dużych firmach przywileje takie nie dotyczyły nigdy więcej niż połowy zatrudnionych. Pracę zdalną nieco częściej wykorzystywały firmy handlowe i produkcyjne (po 55 proc.) niż usługowe (51 proc.). Z kolei z badań Polskiego Instytutu Ekonomicznego i Polskiego Funduszu Rozwoju przeprowadzonych pod koniec kwietnia wynika, że systemy do zarządzania pracą zdalną i monitorowania zadań w trakcie pandemii wprowadziło 30 proc. przedsiębiorstw. W stosunku do stanu sprzed pandemii stanowiło to wzrost o 5 pkt. proc., ale po pandemii dalsze wykorzystywanie tych systemów planuje o 3 pkt. proc. mniej firm niż w jej trakcie. Korzystają z nich przede wszystkim największe firmy. W trakcie pandemii deklarowało to prawie 3/4 z nich, w porównaniu do 1/3 średnich firm i ok. 1/5 małych i mikroprzedsiębiorstw. Być może wynika to ze specyfiki działalności mikrofirm i z tego, że praca zdalna może się w nich odbywać bez wykorzystania specjalnych systemów do jej nadzorowania. Działem gospodarki najczęściej korzystającym z takich systemów przed pandemią była produkcja, ale w trakcie pandemii wprowadzenie takich systemów najczęściej deklarował handel (36 proc.).

Coraz częściej pojawia się pytanie, czy praca zdalna stanie się nowym trendem korporacji. Wiele wskazuje na to, że tak może być. Giganty korporacyjne, jak Google i Fa-

cebook, choć ogłosiły plany powrotu pracowników do biur, to jednocześnie deklarują bardziej elastyczne podejście do miejsca wykonywania pracy. Obie firmy zgodziły się na pracę swoich pracowników z domu do końca roku.

Przeniesienie swojej firmy do internetu

Jednym ze sposobów na przetrwanie kryzysu spowodowanego pandemią koronawirusa może być przeniesienie działalności do sieci. Jest to korzystne zarówno dla przedsiębiorcy, który zachowa możliwość sprzedaży swoich produktów, jak i obywatela. Zakupy może zrobić w sposób łatwy, szybki i przede wszystkim bez wychodzenia z domu. Do przenoszenia działalności do sieci zachęca rządowa kampania „Przenies swoją firmę do internetu. Zarabiaj na e-handlu”. Celem kampanii jest nie tylko zachęcenie do sprzedaży online, ale również zwiększenie świadomości przedsiębiorców o możliwościach rozwoju własnej firmy. Organizatorami przedsięwzięcia są Ministerstwo Rozwoju, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (ARP). A partnerami liderzy w branży e-handlu: Allegro, OLX oraz Polski Fundusz Rozwoju. Akcję merytorycznie wspiera również Krakowski Park Technologiczny.

– Małe i średnie przedsiębiorstwa to bardzo ważny sektor polskiej gospodarki, której właściwe funkcjonowanie w ostatnim czasie zostało istotnie zaburzone. W jej regeneracji może pomóc między innymi wykorzystanie nowych technologii. Kampania zachęcająca przedsiębiorców do przenoszenia do internetu sprzedaży usług i towarów, które do tej pory niewielkie sklepy oferowały tylko stacjonarnie, z jednej strony odpowiada potrzebom współczesnych konsumentów coraz częściej korzystających z rozwiązań e-commerce, a z drugiej daje szansę na rozwój mikro- i małym przedsiębiorstwom – podkreśla Małgorzata Jarosińska-Jedynak, minister funduszy i polityki regionalnej. Jak poinformowano na konferencji inaugurującej kampanię, platformy Allegro i OLX przygotowały specjalne pakiety powitalne dla nowych użytkowników biznesowych, zawierające dostęp do specjalnych webinarów, oraz dedykowane wsparcie zespołu sprzedażowego. Z kolei ARP stworzyła specjalną stronę internetową poświęconą akcji, na której można zapoznać się m.in. z korzyściami prowadzenia sklepu online, poradnikiem od czego zacząć i z jakich narzędzi skorzystać. – Idea tego projektu jest prosta. E-commerce to obecnie w Polsce prężnie rozwijający się kanał sprzedaży – z zakupów internetowych korzysta ponad 28 mln Polaków. Chcemy dać szansę małym sklepom, które do tej pory nie istnieją w e-handlu, a mają wszelkie ku temu predyspozycje i mogą w ten sposób zarabiać – stwierdził Paweł Kolczyński, wiceprezes zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

Zmiana nawyków płatniczych

Podczas pandemii koronawirusa znacząca część polskich konsumentów ograniczyła płatności gotówkowe, wzrosła natomiast liczba osób płacących kartą za zakupy w sklepach stacjonarnych. Badanie przeprowadzone przez Santander Consumer

Bank – bank od kredytów w drugiej połowie kwietnia pokazuje, że pandemia koronawirusa znacząco wpłynęła na zmianę naszych nawyków płatniczych. Po ogłoszeniu pandemii aż 47 proc. ankietowanych zdecydowało się ograniczyć płatności gotówkowe. Zrezygnowało z nich 80 proc. Polaków przed 40. rokiem życia oraz połowa seniorów. Przez zagrożenie COVID-19 aż 38 proc. badanych zaczęło częściej płacić kartą, z czego prawie 70 proc. na zakupach w sklepach stacjonarnych. Z danych zebranych przez bank wynika również, że w trakcie pandemii 9 proc. ankietowanych częściej zaczęło płacić telefonem w kanale sprzedaży offline i korzystać z BLIK-a. Płatności mobilne podczas epidemii są najpopularniejsze wśród respondentów przed 40. rokiem życia.

– Pandemia koronawirusa przyczyniła się do rozwoju obrotu bezgotówkowego. Co ciekawe, badanie pokazuje, że co trzecia osoba powyżej 60. roku życia zdecydowała się na płatności kartą wyłącznie ze względu na COVID-19, mimo że wcześniej z nich nie korzystała. Jest to ważna i pozytywna zmiana, biorąc pod uwagę fakt, że obecnie płatności bezgotówkowe są uznawane za najbezpieczniejsze – komentuje Jacek Wieczorkowski z Santander Consumer Banku.

Firmy technologiczne bardziej odporne na wirusa

Kryzys wywołany pandemią uderzył w niemal wszystkie kraje świata. Jednak nie wszystkie dziedziny gospodarki w równym stopniu odczuwają skutki wprowadzonych w związku z pandemią ograniczeń. Jedną z branż, której wirus nie „zamroził”, jest sektor technologiczny. O odporności branży na sytuację epidemiologiczną świadczy m. in. to, że czterej amerykańscy giganci technologiczni zanotowali wzrost przychodów w I kwartale 2020 r. w porównaniu z I kwartałem 2019 r. W ciągu roku przychody Facebooka urosły o niecałe 17,6 proc. do prawie 18 mld dolarów, Alphabet (Google) o 13,3 proc. do nieco ponad 41 mld dolarów, Microsoft o 14,6 proc. do 35 mld dolarów, a Apple o 0,5 proc. do 58,33 mld dolarów. Dane te wskazują na znaczące wzrosty i rozwój firm mimo kryzysowego okresu. Choć Polska nie może pochwalić się podobnej skali firmami, to również na krajowym rynku można zaobserwować podobne trendy. Dowodzi tego analiza zachowania indeksu WIG Tech, obejmującego firmy technologiczne, w porównaniu z głównym indeksem GPW, czyli WIG20. 5 maja WIG20 osiągnął 73 proc. maksymalnej wartości z I kwartału, natomiast indeks WIGTech tego samego dnia odnotował wartości równe 102 proc. ze swego kwartalnego szczytu. Mimo różnych czynników wpływających tak na przychody amerykańskich gigantów, jak i na wycenę notowanych na warszawskiej giełdzie firm technologicznych, wydaje się, że firmy te wyróżniają się in plus na tle bardziej klasycznych gałęzi gospodarki, niezależnie od tego, czy są to globalne koncerny, czy przedsiębiorstwa działające w skali regionu lub kraju. Według ekspertów Polskiego Instytutu Ekonomicznego jednym z czynników za tym stojących może być przeniesienie części pracy do sieci i wzmożony popyt na niektóre technologie.

Ruch w nieruchomościach mimo pandemii

Budownictwo może stać się kołem zamachowym polskiej gospodarki podczas wychodzenia z kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa. Potwierdzają to nie tylko eksperci, ale przede wszystkim twarde, spływające z rynku dane.

Tekst **Mariusz Andrzej Urbanke**

Wzrost tegoroczny zanotowany w kwietniu był zbliżony do oczekiwanego. Świadczy też o tym, że zgodnie z przypuszczeniami budownictwo jest jedną z niewielu rodzajów działalności gospodarczej, dla której (przynajmniej początkowo) wpływ ograniczeń związanych z koronawirusem jest mało odczuwalny.

#

Jak właśnie podał Główny Urząd Statystyczny, wyniki budownictwa w kwietniu br. były zaskakująco dobre mimo ograniczeń sanitarnych spowodowanych pandemią. Produkcja budowlano-montażowa okazała się aż o 2,3 proc. wyższa niż w marcu i jednocześnie tylko o 0,9 proc. niższa niż przed rokiem. Przypomnijmy, że w marcu produkcja była wyższa niż przed rokiem o 3,7 proc., a w okresie styczeń-kwiecień 2020 r. produkcja budowlano-montażowa była wyższa niż przed rokiem o 6,3 proc. Eksperti uważają, że to dobry prognozyk, zwłaszcza że w kwietniu mieliśmy mniej dni roboczych ze względu na święta. – W kwietniu produkcja budowlano-montażowa zazwyczaj jest zbliżona do notowanej w marcu. Różnice to przede wszystkim kwestia dostępnego czasu pracy, ale również tego, na ile sprzyjające warunki do prac budowlanych panowały w obu tych miesiącach. Wzrost tegoroczny zanotowany w kwietniu był zbliżony do oczekiwanego. Świadczy też o tym, że zgodnie z przypuszczeniami budownictwo jest jedną z niewielu rodzajów działalności gospodarczej, dla której (przynajmniej początkowo) wpływ ograniczeń związanych z koronawirusem jest mało odczuwalny – podkreśla Piotr Soroczyński, główny ekonomista Krajowej Izby Gospodarczej. – Wypada też pamiętać – zwłaszcza komentując czasowy spadek dynamiki rocznej w ujemną przestrzeń – iż wyniki tegorocznego kwietnia porównujemy do ubiegłorocznego, który prezentował się nadzwyczajnie dobrze – dodaje. Zaznacza, że kwietniowy wzrost sprzedaży wynoszący przeciętnie w całym budownictwie 2,3 proc. był wypadkową wzrostu w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 16,5 proc.) – co oznacza, że wielkie inwestycje nie zamarły – oraz spadków w budowie budynków (o 6,4 proc.), w robotach budowlanych specjalistycznych (o 5,4 proc.). – Sprzedaż niższa niż przed rokiem przeciętnie o 0,9 proc. była wypadkową wzrostu notowanego w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 9,3 proc.) oraz spadków w budowie budynków (o 8,9 proc.) oraz w robotach budowlanych specjalistycznych (o 4,8 proc.) – wyjaśnia ekonomista. Deweloperzy spodziewali się problemów z budową mieszkań od dawna i nie jest to dla ich zaskoczeniem, zwłaszcza że niewielkie załamanie przyszło po rekordowym ubiegłym roku. W czwartym kwartale 2019 r. na sześciu największych rynkach w Polsce łącznie sprzedaż mieszkań przewyższyła nową podaż, więc dostępna oferta zmalała w porównaniu z końcem roku 2018. Pod koniec ubiegłego roku na nabywców czekało trochę ponad 50 tys. mieszkań, z czego 1/3 część, bo 92 proc., było jeszcze w budowie.

Bariery administracyjne w wielkich i małych miastach

– Obecny problem z oddawaniem mieszkań do użytkowania czy wydawaniem pozwoleń na budowę to jeden z głównych powodów słabych danych GUS o budownictwie mieszkaniowym. Pewnym pocię-

zeniem jest przy tym fakt, że tarcza antykryzysowa powinna sytuację poprawić – komentuje najnowsze dane GUS Bartosz Turek, analityk HRE Investments. Podobnego zdania są deweloperzy, wśród których sondę na ten temat przeprowadził serwis nieruchomości Dompres.pl. – Mimo niesłabnącego zainteresowania ze strony kupujących deweloperzy mają problem z uzupełnieniem oferty – twierdzi Mirosław Kujawski, członek zarządu Develia S.A. – Od kilku lat mamy problem z podażą gruntów, co przekłada się wprost na mniejszą liczbę mieszkań. Do tego dochodzą przeciągające się procedury związane z uzyskiwaniem uzgodnień i opóźnienia decyzji o pozwoleniu na budowę. Ponadto w Warszawie czy Krakowie w 2019 r. wydano ich mniej niż rok wcześniej – podkreśla. Przeszkody administracyjne w dużych miastach to zmora inwestorów. Wskazuje na to również Małgorzata Ostrowska, członek zarządu i dyrektor Pionu Marketingu i Sprzedaży w J.W. Construction Holding S.A. – Bariery administracyjno-prawne, czyli wydłużający się proces uzyskiwania pozwolenia na budowę to największa przeszkoda we wprowadzaniu kolejnych projektów, która jak wiemy dotyka wszystkich deweloperów – podkreśla. – W ubiegłym roku J.W. Construction właśnie z powodu czasochłonnych, dodatkowych uzgodnień nie wprowadził na rynek mieszkaniowy wielu atrakcyjnych inwestycji w Warszawie, Gdańsku i Pruszkowie – twierdzi. Zbigniew Juroszek, prezes Atal, uważa, że z punktu widzenia firmy deweloperskiej niezwykle istotne jest zmniejszenie biurokracji oraz uproszczenie procedur administracyjnych. – To z pewnością pozwoliłoby przyspieszyć proces inwestycyjny – uważa. Deweloperzy skarżą się też na wzrost kosztów budowy, który na początku 2019 r. osiągnął ich zdaniem absurdalny poziom. GUS podaje jednak, że ceny produkcji budowlano-montażowej w kwietniu okazały się tylko 0,2 proc. wyższe niż w marcu i jednocześnie o 2,8 proc. wyższe niż przed rokiem. Natomiast w marcu ceny wzrosły o 0,2 proc. i okazały się o 3,0 proc. wyższe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Widać więc, że i tu wzrost cen zahamował – tanie są bowiem paliwa, a i producenci materiałów budowlanych przestali winować ceny ze względu na spadający popyt.

– Występują też trudności związane ze znalezieniem rzetelnych wykonawców – podkreśla Wojciech Chotkowski, prezes zarządu Aria Development. Generalnie jednak deweloperzy nie tracą optymizmu. – Rynek mieszkaniowy w Polsce jest nadal w trendzie wzrostowym i szacujemy, że taka tendencja utrzyma się w całym 2020 r. – prognozuje Joanna Chojcka, dyrektor ds. sprzedaży i marketingu Robyga SA. – W Polsce nadal brakuje około 2-3 mln mieszkań. Oznacza to istotne zapotrzebowanie w perspektywie nawet 10-15 lat – dodaje.

Dobre perspektywy dla budownictwa

Dobre perspektywy dla budownictwa widzą też eksperci. – Stopniowe zno-

strykcji i ułatwienia administracyjne przewidziane w tarczy antykryzysowej (odmrożenie biegu terminów) powinny przełożyć się na poprawę danych już w publikacji GUS za 2-3 miesiące – uważa Bartosz Turek z HRE Investments. Dodaje, że wyczekująca postawa deweloperów go nie dziwi. – Bojąc się o liczbę pracowników budowlanych, skupili się oni na dokończeniu prowadzonych inwestycji, w których większość mieszkań jest już sprzedana – tłumaczy Turek. – Ponadto w pierwszej połowie kwietnia popyt na mieszkania był wyraźnie stłumiony, co ograniczało skłonność i konieczność rozpoczynania nowych projektów. Dopiero od Świąt Wielkanocnych widzimy stopniowy powrót kupujących na ten rynek – przypomina. Jego zdaniem popyt wcześniej czy później będzie jednak rósł przy okazji normalizowania się sytuacji w gospodarce. Złaski że rząd przewiduje wsparcie dla budownictwa. Ministerstwo Rozwoju ma pomysł, aby pomóc osobom zasiedlającym nowe domy i mieszkania. – Rozwiązaniem ma być ulga w podatku dochodowym – tłumaczy Turek. – Program ma być dedykowany dla osób młodych (co najwyżej 35 lat), kupujących lub budujących pierwszą nieruchomość. Plusem jest to, że dopłaty nie powinny powodować presji na wzrost cen nieruchomości – dodaje. Jego zdaniem wspieranie mieszkaniówki to dobry biznes z punktu widzenia budżetu. – W cenie nowego lokum płacimy VAT, a używanego PCC. Do tego PIT i CIT płacą banki zarabiające na kredycie, deweloperzy zarabiający na mieszkaniu, ekipy remontowe, składy budowlane, pośrednicy nieruchomości i kredytowi, sprzedawcy wyposażenia mieszkań, notariusze. Efekt? Przy okazji zakupu nowego mieszkania za 300 tys. zł fiskus może się spodziewać zainkasowania nawet 80-90 tys. zł w formie podatków – wylicza ekspert.

Rządowa pomoc będzie jeszcze większa

Dlatego też rząd chce przeznaczyć 0,5 mld zł rocznie na nowy pakiet mieszkaniowy i rozwija program Mieszkanie+. To niezwykle cenne, bo budownictwo stwarza wielki rynek zbytu dla innych branż. – Inwestycja, którą prowadzimy w Dębicy, pochłonęła już ponad 3 tys. m³ betonu oraz 160 t stali zbrojeniowej – zaznacza Ewa Syta, rzeczniczka PFR Nieruchomości. Podkreśla, że rządowy program przebiega zgodnie z planem mimo pandemii. – Mimo obecnej sytuacji w kraju i na świecie prace idą zgodnie z harmonogramem i nie przewidujemy problemów, które byłyby zależne od Spółki Partner – potwierdza Jacek Struk z PHU Partner, firmy deweloperskiej realizującej inwestycję w Mińsku Mazowieckim. Odpowiedni rytm w budownictwie gwarantuje, że branża ta przetrwa kryzys bez większych strat, a ewentualne problemy mogą się przyczynić do wprowadzenia przez rząd kolejnych ułatwień dla inwestorów. Oby tylko w miastach i gminach nie tworzyły się zatory administracyjne, a gminy zaczęły aktywniej współdziałać zarówno przy rządowym programie Mieszkanie+, jak innych ważnych inwestycjach.

Przedsięwzięcie multisektorowe

PKN ORLEN, poprzez przejęcie Grupy ENERGA, wzmacnia kolejne obszary działalności i wchodzi w kolejny etap budowy jednego, silnego koncernu multienergetycznego. Większy podmiot jeszcze bardziej uodporni się na wahania rynkowe i zmiany w otoczeniu makroekonomicznym, wrośnie również zdolność do realizacji zakrojonych na szeroką skalę strategicznych – również dla całego państwa – inwestycji.

Wejście do zintegrowanej Grupy Kapitałowej ORLEN to duża szansa rozwojowa dla Grupy ENERGA. Tworzenie koncernów multienergetycznych wpisuje się w megatrendy i działania realizowane przez inne, międzynarodowe koncerny z branży paliwowej. Połączony biznes będzie miał jeszcze większy potencjał inwestycyjny. W ten sposób budowana jest dodatkowa wartość dla klientów i akcjonariuszy. Przykładem koncernu multisektorowego kontrolowanego przez państwo jest włoski ENI. Obecnie firma jest największym przedsiębiorstwem we Włoszech oraz jednym z czołowych zintegrowanych producentów ropy i gazu na świecie. Polskim odpowiednikiem takiego gracza byłby koncern łączący w sobie ORLEN, ENERGE, a także LOTOS.

Droga do sukcesu

Przejęcie Grupy ENERGA to najważniejsza transakcja na polskim rynku paliwowo-ener-

getycznym od lat. 30 kwietnia PKN ORLEN nabył 80 proc. akcji pomorskiej spółki, które stanowią ok. 85 proc. ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu tej spółki. Oznacza to, że Koncern formalnie stał się właścicielem ENERGI. Cały proces zakupu udało się zrealizować w ciągu zaledwie 4 miesięcy. Priorytetem dla PKN ORLEN jest obecnie skuteczne przeprowadzenie integracji obu podmiotów. Przed koncernem intensywny czas analiz realizowanych przez gdańską spółkę projektów i zainicjowania działań w zgodzie ze strategią obu firm oraz ich łańcem korporacyjnym. Przejęcie Grupy ENERGA to ważny krok na drodze budowania silnego, multienergetycznego koncernu, który wzmocni pozycję konkurencyjną i finansową połączonych firm, bezpieczeństwo energetyczne kraju, a przede wszystkim polską gospodarkę. PKN ORLEN ogłosił wezwanie na 100 proc. akcji Grupy ENERGA 5 grudnia zeszłego roku. Pierwotnie miało ono potrwać do 9 kwietnia, przedłużono je jednak do 22 kwietnia 2020 r.

SILNY MIĘDZYNARODOWY KONCERN MULTIENERGETYCZNY

Komplementarne obszary działalności

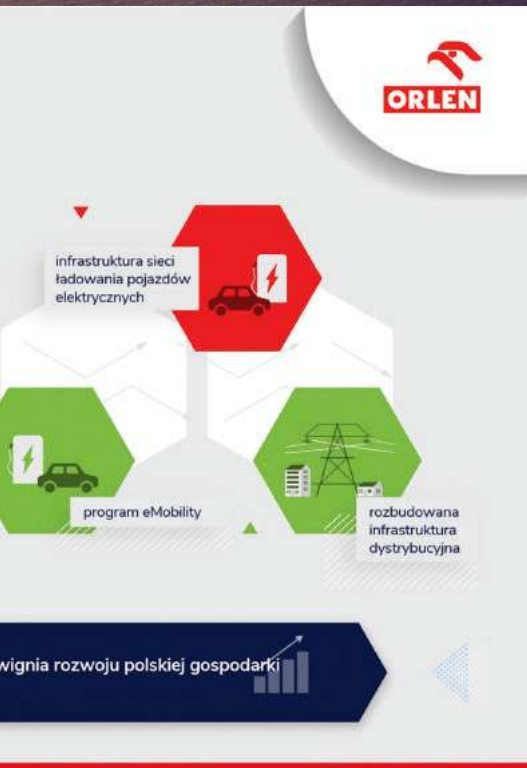
Odporność na zmienne czynniki makroekonomiczne

Działalność

Obecnie w Polsce emisyjność jednostek wytwórczych opartych o gaz ziemny jest ponad dwukrotnie niższa w porównaniu do funkcjonujących bloków węglowych.

Dodatkowo przy uwzględnieniu obecnych i prognozowanych cen gazu, emisji i węgla, technologia oparta o gaz ziemny pozwala wytwarzać energię taniej niż rozwiązania bazujące na węglu kamiennym.

#

w związku z sytuacją spowodowaną epidemią koronawirusa. Już 31 marca Koncern uzyskał bezwarunkową zgodę Komisji Europejskiej na przeprowadzenie transakcji.

Kluczowe znaczenie miało podpisane 18 kwietnia porozumienie ze Skarbem Państwa dotyczące kontynuacji strategicznych inwestycji Grupy ENERGA i utrzymania polityki zatrudnienia zapewniającej prawidłowe funkcjonowanie jej spółek. Umożliwiło ono spełnienie dwa dni później ostatniego warunku, czyli osiągnięcie progu 66 proc. akcji objętych wezwaniem.

Potencjał ENERGI

Sfinalizowanie transakcji umożliwia efektywniejsze wykorzystywanie potencjału obu firm. Grupa ENERGA posiada łącznie ponad 50 aktywów produkujących energię z odnawialnych źródeł. To przede wszystkim elektrownie wodne, lądowe farmy wiatrowe i far-

my fotowoltaiczne. W sumie aż ponad 30 proc. produkowanego przez Grupę ENERGA wolumenu energii elektrycznej pochodzi z odnawialnych źródeł. To najwyższy udział spośród jej głównych konkurentów. Dla PKN ORLEN to ciekawy portfel OZE, który bilansuje posiadane przez spółkę aktywa konwencjonalne, np. bloki parowo-gazowe w Płocku i Włocławku. Transakcja umożliwi również wykorzystanie obecnych nadwyżek produkcyjnych PKN ORLEN przez Grupę ENERGA. Pozwoli to na ograniczenie kosztów operacyjnych związanych z obrotem energią na Towarowej Giełdzie Energii. Połączenie bazy klientów obydwu grup wygeneruje z kolei potencjał do sprzedaży dodatkowych produktów i usług, szczególnie w segmencie odbiorców detalicznych. Na przejściu Grupy ENERGA przez PKN ORLEN skorzystają nie tylko obie firmy i polska gospodarka. Jednym z głównych beneficjentów przejścia kapitałowego gdańskiej Grupy będzie Pomorze i jego mieszkańcy. Dzięki planowanym inwestycjom wzrośnie liczba i skala zamówień. Z podatkowego punktu widzenia Grupa ENERGA zachowa pełną odrębność, co oznacza dalsze, większe wpływy do regionalnego budżetu, a tym samym większe możliwości rozwoju Pomorza.

Tańsza i czystsza energia z gazu

PKN ORLEN będzie kontynuował strategiczne projekty gdańskiej grupy zgodnie z porozumieniem zawartym ze Skarbem Państwa. Koncern pozostawił sobie jednak prawo weryfikacji ich warunków. Planuje jednocześnie dalszy rozwój obszarów, w których ORLEN i ENERGA są już aktywne, np. elektromobilność czy odnawialne źródła energii (OZE), ale też wejście w nowe projekty, np. morskie farmy wiatrowe. Koncern zadeklarował już wstępną gotowość do zaangażowania się w realizację budowy elektrowni Ostrołęka pod warunkiem

wykorzystania technologii opartej na paliwie gazowym.

PKN ORLEN dostrzega duży potencjał dla budowy nowych źródeł energii w Polsce. Nie można jednak działać w oderwaniu od trendów rynkowych i polityki regulacyjnej Unii Europejskiej. Wszystkie projekty, które są realizowane w Grupie ORLEN, muszą mieć mocne uzasadnienie biznesowe i wzmacniać konkurencyjność na wymagającym rynku. Znaczenie źródeł nisko i zeroemisyjnych będzie rosło w związku z globalną i europejską polityką klimatyczną. Realizacja jej założeń jest procesem długofalowym, który będzie łączył transformację sektora wytwarzania w Unii Europejskiej z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. Oznacza to stopniowe zmiany w miksie wytwarzania, w którym nowe źródła mogłyby efektywnie pracować nawet 25 lat, będąc jednocześnie źródłami niskoemisyjnymi.

Warto przy tym podkreślić, że obecnie w Polsce emisyjność jednostek wytwórczych opartych o gaz ziemny jest ponad dwukrotnie niższa w porównaniu do funkcjonujących bloków węglowych. Dodatkowo przy uwzględnieniu obecnych i prognozowanych cen gazu, emisji i węgla, technologia oparta o gaz ziemny pozwala wytwarzać energię taniej niż rozwiązania bazujące na węglu kamiennym. Na rzecz rozwiązania gazowego przemawiają też niższe koszty kapitałowe oraz większa elastyczność bloków gazowych, co umożliwia bilansowanie energii ze źródeł odnawialnych. To powoduje, iż jednostkowy koszt wytwarzania energii elektrycznej jest wyraźnie niższy dla bloku parowo-gazowego niż węglowego. Finalną decyzję w sprawie inwestycji w Ostrołękę poprzedzą rozmowy ze spółkami Enea i Energa, które są właścicielami projektu, na temat technologii, sposobu finansowania oraz harmonogramu.

(P. WOZ.)

ARTYKUŁ PRZYGOTOWANY
WE WSPÓŁPRACY Z PKN ORLEN

Tarcza Antykryzysowa przynosi efekty

Kryzys, jaki dotknął polską gospodarkę i rodzime firmy, byłby trudny do przezwyciężenia bez programów pomocowych, realizowanych przez rząd i jego agendy. W ramach Tarczy Antykryzysowej oraz Tarczy Finansowej do polskich przedsiębiorców trafiło już prawie 50 mld zł.

Tekst **Andrzej Ratajczyk**

Paweł Borys

PREZES ZARZĄDU
POLSKIEGO FUNDUSZU
ROZWOJU S.A.

Pandemia COVID19 gwałtownie uderzyła w polską gospodarkę. Nagły spadek przychodów wskutek zamknięcia gospodarki ze względów sanitarnych rodził wizję masowych upadłości firm i dużego przyrostu bezrobocia. Odpowiedzią rządu premiera Mateusza Morawieckiego była Tarcza Antykryzysowa, czyli pakiet działań na rzecz ratowania polskich firm. Jednym z elementów programu jest Tarcza Finansowa PFR o wartości 100 mld zł. Polski Fundusz Rozwoju bardzo sprawnie wdrożył ten program pomocowy dla mikro, małych i średnich firm. Jest w pełni zautomatyzowany, a rozpatrzenie wniosku trwa 24 h. Po kolejnej dobie przedsiębiorcy mają na koncie należną subwencję. To nowoczesne rozwiązanie, bazujące na sztucznej inteligencji, nie byłoby możliwe do wdrożenia, gdyby nie profesjonalny zespół programistów i analityków PFR. Po miesiącu działania programu do polskich firm popłynęło blisko 36 mld zł, czyli ponad połowa puli dla mikro, małych i średnich firm. To oznacza, że Tarcza ochroniła ponad 200 tys. firm, w których pracuje ponad 1,8 mln pracowników. Wierzę, że dzięki Tarczy Finansowej zachowają oni miejsca pracy, a firmy przetrwają pandemię koronawirusa i będą pracować na rzecz rozwoju Polski w nowej rzeczywistości, po zakończeniu epidemii. Wkrótce ruszy Tarcza Finansowa dla firm zatrudniających ponad 250 pracowników, pierwszy jej element został zaaprobowany przez Komisję Europejską. Liczę, że wkrótce uruchomimy w pełni program pomocowy dla dużych firm, wartości 25 mld zł.

#

Koronawirus dotknął niemal wszystkich dziedzin naszego życia społecznego i gospodarczego. Jak wynika z badania przeprowadzonego przez Bank Gospodarstwa Krajowego, przez pandemię COVID-19 60 proc. polskich przedsiębiorstw z sektora MŚP ograniczyło skalę działalności, a co trzecie zredukowało zatrudnienie. Część firm, nawet jeśli nie ograniczyła swojej działalności, to odczuła spadek przychodów. Trudno dziś przewidywać, kiedy gospodarka wróci na ścieżkę wzrostu, a firmy będą mogły prowadzić „normalnie” swoją działalność. Jedno jest jednak pewne, że wiele firm nie dotrwałoby do końca kryzysu, gdyby nie otrzymało zewnętrznego wsparcia.

Prawie 50 mld zł wsparcia trafiło już do firm

Z danych Ministerstwa Rozwoju wynika, że wartość pomocy przyznanej polskim przedsiębiorcom dotkniętym skutkami pandemii w ramach Tarczy Antykryzysowej oraz Tarczy Finansowej wynosi już 48,6 mld zł (według stanu na 25 maja). Z tego prawie 36 mld zł to łączna kwota wypłat subwencji z tarczy finansowej PFR dla mikrofirm oraz małych i średnich spółek. W ramach Tarczy Antykryzysowej przedsiębiorcy otrzymali wsparcie na łączną kwotę 12,7 mld zł. Według danych resortu rodziny, pracy i polityki społecznej, do tej pory przedsiębiorcy złożyli w sumie 4,6 mln wniosków o przyznanie wsparcia z instrumentów oferowanych w ramach Tarczy Antykryzysowej. Jednym z ważniejszych narzędzi jest dofinansowanie wynagrodzeń z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Pracodawcy mogą skorzystać z tego instrumentu w przypadku tzw. przestoju ekonomicznego lub w sytuacji obniżenia wymiaru czasu pracy. – Ochrona miejsc pracy jest dla nas niezmienne jednym z priorytetowych zadań. Ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przyznaliśmy na ten cel już 3,7 mld zł – podkreśla Marlena Małąg, minister rodziny, pracy i polityki społecznej.

Kolejnym instrumentem wsparcia są pożyczki dla mikroprzedsiębiorców w wysokości do 5 tys. zł. Za ich pomocą możliwe jest pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, np. podatków czy kosztów wynajmu lokalu. Pożyczka jest niskooprocentowana, a na wniosek mikroprzedsiębiorcy może zostać umorzona. Od momentu uruchomienia Tarczy udzielono już 853,4 tys. pożyczek na łączną kwotę 4,4 mld zł. Natomiast z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) wypłacono 720,3 tys. świadczeń postojowych dla osób samozatrudnionych i zleceniobiorców w wysokości blisko 1,4 mld zł. Kolejnym realizowanym przez ZUS instrumentem wsparcia jest możliwość zwolnienia z obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych. Wartość pomocy udzielona z tego instrumentu wsparcia wynosi ok. 1,8 mld zł.

W ramach Tarczy Antykryzysowej przedsiębiorcy mogą również ubiegać się o wsparcie z Europejskiego Funduszu Społecznego. Otrzymane środki można przeznaczyć m.in. na dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla osób niezatrudniających pracowników. Łącznie z tego instrumentu wsparcia wypłacono już ponad 1,3 mld zł.

Tarcza Finansowa PFR chroni duże, średnie i małe firmy

Jak poinformował Polski Fundusz Rozwoju, pomoc finansowa o wartości ok. 36 mld zł dotarła do ponad 200 tys. przedsiębiorstw, które tworzą 1,8 mln miejsc pracy. Na sektor mikroprzedsiębiorców przypadło w ramach subwencji z Tarczy Finansowej 10 mld zł, natomiast na konta małych i średnich spółek wpłynęło 26 mld zł.

Finansowanie dla mikrofirm i sektora MŚP opiera się na nieoprocentowanych subwencjach finansowych, dostępnych w bankach komercyjnych i spółdzielczych, które przystąpiły do programu. Po spełnieniu określonych kryteriów (w tym: utrzymanie działalności i utrzymanie zatrudnienia), po 12 miesiącach do 75 proc. wartości subwencji może zostać umorzona. Według szacunków PFR dzięki temu w gospodarce pozostanie ok. 60 mld zł.

Z kolei finansowanie dużych przedsiębiorstw ma charakter indywidualny i obejmuje zarówno finansowanie dłużne, jak i zaangażowanie kapitałowe, realizowane bezpośrednio przez PFR. Dzięki kompetencjom inwestycyjnym i zapleczu finansowemu PFR będzie mógł sprawnie i efektywnie udostępnić przedsiębiorcom finansowanie na preferencyjnych warunkach, ograniczać skutki spowolnienia w polskiej gospodarce i przyczynić się do powrotu polskich firm na ścieżkę rozwoju.

BGK umożliwił przedsiębiorcom pozyskanie 5,5 mld zł kredytów

Już prawie 9 tys. firm skorzystało z gwarancji de minimis z pakietu pomocowego Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK). Dzięki nim przedsiębiorcy uzyskali kredyty o łącznej wartości ponad 5,5 mld zł. Spośród programów pomocowych BGK to właśnie gwarancje de minimis cieszą się dotychczas największym zainteresowaniem przedsiębiorców. Dynamika wzrostu udzielonych gwarancji w czasie pandemii, w porównaniu do okresu z początku 2020 r., wynosi aż 170 proc. Już 19 marca, a zatem w pierwszych dniach pandemii bank zwiększył poziom zabezpieczenia kredytu gwarancją z 60 proc. do 80 proc. kredytu. Dodatkowo BGK wydłużył okres gwarancji – z 27 do 39 miesięcy, a także zrezygnował z prowizji za pierwszy rok (wcześniej wynosiła 0,5 proc. kwoty gwarancji w skali roku). Maksymalna wartość gwarancji to 3,5 mln zł.

– Bank Gospodarstwa Krajowego aktywnie współpracuje z polskim rządem i włączył się we wsparcie gospodarki. Można powiedzieć, że nasze rozwiązania były dostępne dla przedsiębiorców, zanim Tarcza Antykryzysowa została formalnie przyjęta przez parlament. Tym pierwszym lekarstwem na kryzys była właśnie zmiana w zasadach udzielania gwarancji de minimis. Pomocą objęliśmy wszystkie firmy i wszystkie branże. Łącznie w Banku Gospodarstwa Krajowego przygotowaliśmy 10 programów pomocowych dla firm każdej wielkości, od wspomnianych gwarancji de minimis dla MŚP, do Funduszu

Jak wynika z badania przeprowadzonego przez Polski Instytut Ekonomiczny i Polski Fundusz Rozwoju, sytuacja polskich firm powoli się stabilizuje, poprawiają się też nastroje przedsiębiorców. W ciągu ostatnich tygodni znacząco spadł odsetek przedsiębiorstw planujących zwolnienia pracowników.

#

Gwarancji Płynnościowych dla największych firm – informuje Beata Daszyńska-Muzycka, prezes zarządu BGK.

Z programu de minimis mogą korzystać firmy z sektora MŚP. Z myślą o dużych i średnich firmach BGK uruchomił także Fundusz Gwarancji Płynnościowych, który umożliwia objęcie gwarancją kredytu obrotowego do 80 proc. wartości. Wartość kredytu nie może przekroczyć 250 mln zł, a gwarancji udzielają banki komercyjne do końca roku. Bank Gospodarstwa Krajowego jest przygotowany do zabezpieczenia gwarancjami kredytów o wartości 120–130 mld zł.

ARP oferuje pomoc dla branży transportowej

Od początku pandemii w działania przewidziane w ramach rządowej Tarczy Antykryzysowej włączyła się też Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (ARP). Wśród instrumentów wsparcia przygotowanych przez ARP dla przedsiębiorców odczuwających skutki pandemii znajdują się: leasing operacyjny z karencją w spłacie i ponadnormatywnym okresem spłaty, pożyczka obrotowa finansująca wypłatę wynagrodzeń w sektorze MŚP oraz pożyczka obrotowa na finansowanie deficytu w kapitale obrotowym. Na te działania przeznaczono niebagatelną kwotę 1,7 mld zł.

– Produkty finansowe oferowane przez Agencję Rozwoju Przemysłu pozwolą przedsiębiorstwom na przetrwanie trudnego okresu związanego z wprowadzeniem stanu epidemii. Zasady ich przyznawania zostały dostosowane do obecnych realiów rynkowych, proponujemy kilkuletnie okre-

sy finansowania oraz wydłużone okresy karencji. Jesteśmy przekonani, że polskie przedsiębiorstwa, zwłaszcza z branży transportowej, dzięki temu wsparciu przetrwają ten trudny czas i będą w stanie zagwarantować utrzymanie dotychczasowych miejsc pracy – powiedział Paweł Kolczyński, wiceprezes zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.

Instrumentem wsparcia przygotowanym przez ARP S.A. specjalnie dla podmiotów z sektora transportowego jest leasing operacyjny z karencją w spłacie. Kwota leasingu sięgać może 5 mln zł netto, a okres finansowania może trwać do 6 lat. Karencja w spłacie rat leasingowych może wynieść nawet 12 miesięcy. Zdaniem ekspertów ARP z tego typu pomocy może skorzystać ok. 4 tys. firm transportowych. Jednak, jak zaznaczył wiceprezes Kolczyński, jeśli oferta spotka się z dużym odzewem firm transportowych, to ARP S.A. wystąpi o dodatkowe środki.

Firmy transportowe, które ucierpiały w wyniku pandemii koronawirusa, mogą też skorzystać z innych instrumentów finansowych przygotowanych przez Agencję Rozwoju Przemysłu, takich jak pożyczka obrotowa finansująca wypłatę wynagrodzeń w sektorze MŚP oraz pożyczka na finansowanie deficytu w kapitale obrotowym.

Poprawia się sytuacja firm

Podejmowane przez rząd działania w ramach Tarczy Antykryzysowej i stopniowe odmrażanie gospodarki przynosi już widoczne efekty. Jak wynika z badania przeprowadzonego przez Polski Instytut Ekonomiczny i Polski Fundusz Rozwoju, sytuacja polskich firm powoli się stabilizuje, poprawiają się też nastroje przedsiębiorców. W ciągu ostatnich tygodni znacząco spadł odsetek przedsiębiorstw planujących zwolnienia pracowników. Coraz mniej firm zamierza też obniżyć pensje.

Podczas gdy pod koniec marca aż 71 proc. przedsiębiorstw uczestniczących w badaniu zgłaszało spadek nowych zamówień, to w maju ten problem dotyczył „jedynie” 41 proc. Poprawę widać też na rynku pracy. Obecnie tylko 8 proc. przedsiębiorców planuje dalszą redukcję zatrudnienia, podczas gdy pod koniec marca zwolnienia planowało 28 proc. firm. Z kolei 7 proc. firm chce zwiększyć liczbę pracowników (pod koniec marca takie plany miało tylko 2 proc.). Optymistyczne są też wyniki sprzedaży firm. W maju odsetek firm doświadczających spadku sprzedaży zmalał z 67 proc. do 49 proc. Do poprawy sytuacji firm z pewnością przyczyniła się pomoc państwa. Jak wynika z badania, o skorzystanie z co najmniej jednego instrumentu Tarczy Antykryzysowej lub Tarczy Finansowej ubiegało się 61 proc. przedsiębiorstw, najczęściej mikro i małe firmy.

– W badaniach ujawnił się fakt, że aż 89 proc. firm oceniających swoje zasoby finansowe jako niedostateczne, by funkcjonować choćby miesiąc, skorzystało z rządowego wsparcia. Dowodzi to tego, że wsparcie finansowe w czasach kryzysu najchętniej jest podejmowane w grupach firm o najmniejszych zapasach finansowych. To dobry sygnał, bo pokazuje, że pieniądze na ratowanie polskiej gospodarki są wycelowane tam, gdzie znajdują się największe potrzeby – podkreśla Piotr Arak, dyrektor Polskiego Instytutu Ekonomicznego.

Turystyka odrodzi się w lecie

Niewielu zdaje sobie sprawę, że w ciągu minionych pięciu lat Polska stała się potęgą turystyczną w Europie – odwiedzało nas rocznie nawet 19 mln turystów, podczas gdy gorąca Chorwacja przyciąga rocznie „tylko” 13 mln gości z zagranicy, leżące nad ciepłym Morzem Czarnym Bułgaria oraz Rumunia – nieco ponad 10 mln, a sąsiadujące z nami Czechy tylko ok. 9 mln. Epidemia koronawirusa zahamowała ten rozwój. Operatorzy liczą jednak, że po odmrożeniu gospodarki wszystko zacznie powoli wracać do normy. Natomiast pomoc rządowa dla branży sprawi, że Polacy chętniej będą odpoczywać w kraju, co dodatkowo zwiększy zyski.

Tekst **Mariusz Andrzej Urbanke**

Z informacji Ministerstwa Sportu i Turystyki wynika, że pierwsze efekty nowego otwarcia na świat dały wyniki już w 2017 r., kiedy to Polska przyciągnęła aż 18,3 mln zagranicznych turystów – o 4,5 proc. więcej niż rok wcześniej. Już wtedy był to najlepszy wynik w naszym regionie. Jak wynika z danych Banku Światowego, Polska wyprzedziła też w turystycznych rankingach bardzo dużo krajów, które od lat żyją z turystyki – do Portugalii rocznie przybywa 11 mln osób, a do słynnej ze sportów zimowych Szwajcarii – 9 mln. – Mieliśmy coraz więcej gości z bardzo odległych zakątków – Japonii, Chin czy Bliskiego Wschodu, którzy odkryli u nas uroki zabytków związanych z przemysłowym dziedzictwem Śląska – mówi Karol Łączka, organizator eventów z Katowic. Dziesiąta, jubileuszowa edycja

Święta Szlaku Zabytków Techniki, przyciągnęła w ub.r. aż 109 tysięcy gości – i to zaledwie w ciągu 3 dni. – Ta impreza doskonale prezentuje zabytkowe miejsca i przestrzenie, które silnie kształtują specyfikę dziedzictwa kulturowego naszego regionu. Dlatego nie zapominamy o historii i dawnym przemyśle – mówi Jakub Chelstowski, marszałek województwa śląskiego. Takich imprez organizowano w Polsce coraz więcej, na czym zarabiali nie tylko operatorzy, ale i hotele, restauracje, miasta. Załamanie przyszło z początkiem tego roku wraz z wybuchem pandemii. Jednak jak wynika z opinii ekspertów, już widać pewne oznaki poprawy. Gheorghe Marian Cristescu, prezes Polskiego Holdingu Hotelowego, podkreśla, że już w trakcie pierwszego weekendu po odmrożeniu hoteli zauważalny był rosnący

ruch w obiektach hotelowych, szczególnie zlokalizowanych nad morzem. – Jeżeli chodzi o zbliżający się okres wakacyjny, nie ukrywam, że mamy już bardzo wysokie obłożenie na czerwiec, lipiec i sierpień, nawet powyżej 80 proc. zarezerwowanych pokoi. Oczywiście nie wiemy, czy do końca ten poziom się utrzyma, ale patrząc na sposób, w jaki zostały przerzucone rezerwacje z terminów np. majowych na wysoki okres wakacyjny, daje mi powody, aby być optymistą – zaznacza. – Jestem przekonany, że ten sam trend występuje nie tylko w naszych hotelach, ale i u konkurencji, co bardzo mnie cieszy, ponieważ dzisiaj potrzebujemy gości w naszych hotelach. Musimy jako branża stworzyć im jak najlepsze warunki odpoczynku, aby zostali w kraju i wspierali własną lokalną gospodarkę – dodaje.

Na razie polscy turyści wykazują dużo zrozumienia dla branży. – Większa część gości, którzy mieli zarezerwowane pobyty na wiosnę, zgodzili się na przesunięcie rezerwacji na późniejszy okres. Jesteśmy cały czas w kontakcie z nimi i ustalamy możliwe daty pobytów podczas wakacji – mówi prezes PHH. – Dzięki temu wiele, szczególnie mniejszych hoteli, może przetrwać najtrudniejszy okres i oferować bezpieczne wczasy – dodaje.

Biznesmen w podróży – kiedy do nas wróci?

Polska z roku na rok zyskiwała też coraz mocniejszą pozycję w turystyce biznesowej. Jak wynika z danych, jakie właśnie przed-

Polscy turyści wykazują dużo zrozumienia dla branży. – Większa część gości, którzy mieli zarezerwowane pobyty na wiosnę, zgodzili się przesunąć rezerwację na późniejszy okres. Jesteśmy cały czas w kontakcie z nimi i ustalamy możliwe daty pobytów podczas wakacji – mówi Gheorghe Marian Cristescu, prezes PHH.

#

stawiła Polska Organizacja Turystyczna, utrzymujemy stabilną pozycję w rankingu ICCA 2020. ICCA to Międzynarodowe Stowarzyszenie Konferencji i Kongresów, które w raporcie za 2019 r. donosi, że Polska z liczbą 213 spotkań uplasowała się na 19. miejscu (na 114 zaprezentowanych pozycji). Jak podkreślają eksperci POT, Polska od wielu lat utrzymuje stabilną pozycję w rankingu i jest jedynym krajem Grupy Wyszehradzkiej spozycjonowanym w pierwszej dwudziestce. – Wynik ten jest szczególnie budujący, biorąc pod uwagę, że łączna liczba zanotowanych wydarzeń na świecie spadła z 13 891 w 2018 r. do 13 254 w 2019 r. – podkreśla Grzegorz Cendrowski, rzecznik POT. – Mimo spadków nadal najwięcej wydarzeń w 2019 r. odbyło się w Europie (53 proc.). Pozycję lidera utrzymały Stany

Zjednoczone, a w Europie – Niemcy i Francja, która trzecie miejsce odebrała Hiszpanii – dodaje. Teraz turystyka biznesowa zamarła. Czy odrodzi się jesienią, gdy zaplanowano pierwsze wielkie targi w Polsce? – Goście pojawiają się w naszych hotelach, ale oczywiście jest, że dopóki linie lotnicze i granice się nie otworzą, musimy być bardziej cierpliwi – twierdzi Gheorghe Marian Cristescu. – Mam jednak nadzieję, że jeśli pandemia ustąpi, to na jesieni znów będziemy mieli okazję powrotu do organizowania szkoleń czy eventów, które będą miały wpływ na zwiększenie przychodów z sektora MICE – prognozuje. Dodaje, że hotelarstwo odczuwa kryzys jako pierwszy element gospodarki, ale jest również kolejnym, po którym można poznać, że biznes wraca do normy.

Zainteresowanie inwestorów sektorem hotelowym w Polsce jest wciąż duże

Jak podkreślają eksperci, coraz lepsze wyniki branży turystycznej w minionych latach to również zasługa poprawiającej się stale w Polsce infrastruktury – mamy coraz lepsze drogi czy hotele. – Zarówno turyści zagraniczni, jak i fachowcy z branży podkreślają, że obsługa klienta jest w Polsce na wysokim, europejskim poziomie – podkreśla łączka. Zainteresowanie inwestorów sektorem hotelowym w Polsce jest wciąż duże, choć plany związane z wprowadzaniem nowych projektów zostaną teraz dokładnie zweryfikowane. Z najnowszego raportu firmy doradczej Walter Herz wynika, że od 2012 r. liczba skategoryzowanych obiektów hotelowych w Polsce wzrosła o ponad 30 proc. W lipcu minionego roku w kraju było 2635 hoteli. Dominowały wśród nich obiekty z trzema gwiazdkami, które stanowiły prawie połowę placówek. – Struktura zaplecza hotelowego w Polsce potwierdza, że nasz rynek opiera się wciąż na obiektach ekonomicznych, a na rozwój sektora decydujący wpływ ma siła nabywczą polskiego społeczeństwa – przyznaje Andrzej Szymczyk, Associate Director, Investment & Hospitality w Walter Herz. Tradycyjnie najsilniejszymi inwestycyjnie lokalizacjami były główne ośrodki miejskie, wśród których wiodącymi rynkami jest Warszawa, Kraków i Gdańsk. – Niemniej jednak swoją ofertę rozbudowują także główne miejscowości turystyczne. W widocznym stopniu miały w tym swój udział m.in. inwestycje typu condo z rozproszoną strukturą właścicielską, które w ostatnich latach stały się bardzo popularnym produktem inwestycyjnym na rynku – informuje Andrzej Szymczyk.

Mamy też cieszące się coraz większym wzięciem atrakcje – turystyka uzdrowska, SPA i Wellness rozwija się w Polsce bardzo dynamicznie, szacunkowe wpływy z turystyki zdrowotnej wynoszą 205 mln dolarów. Aż 45 polskich miejscowości lub ich części posiada status uzdrowiska. Według szacunków Polskiej Organizacji Turystycznej ok. 150 tys. zagranicznych turystów przyjeżdża do Polski podreperować swoje zdrowie. Coraz lepsze efekty przynosi też realizacja projektu „Polskie Marki Turystyczne”. Zdaniem ekspertów dynamiczny rozwój polskiej branży turystycznej jest związany również z postrzeganiem Polski jako kraju bezpiecznego. Efekty potwierdzają twarde dane – w 2018 r. odnotowano aż 19 mln 622 tys. przyjazdów turystów zagranicznych do Polski (wzrost o 7,5 proc. w stosunku do 2017 r.), 9,6 mld USD (34,95 mld PLN) – to wydatki turystów zagranicznych związane z pobytem w Polsce (wzrost w stosunku do 2017 r. odpowiednio o 10,5 proc. w USD oraz 7,0 proc. w PLN), a 7,2 mld USD (26,1 mld PLN) – wydatki odwiedzających jednodniowych w Polsce. Aż 16,8 mld USD (61,05 mld PLN) wyniosły łączne wpływy dewizowe z przyjazdowej turystyki zagranicznej (wzrost w stosunku do roku 2017 wyniósł odpowiednio o 6,4 proc. w USD oraz 2,8 proc. w PLN). W efekcie zwiększonej aktywności turystycznej zarówno nierezydentów, jak i mieszkańców Polski (podróże na terenie Polski i za granicę) odnotowano wzrost łącznych wydatków

w gospodarce turystycznej o 6,8 proc. oraz stabilny udział gospodarki turystycznej w tworzeniu PKB na poziomie 5,9 proc.

Dynamiczny rozwój siatki połączeń lotniczych

W ubiegłym roku wyniki były jeszcze lepsze. Jak podaje POT, już w pierwszych trzech kwartałach 2019 r. nasz kraj odwiedziło o 8,2 proc. więcej turystów zagranicznych w porównaniu do pierwszych 9 miesięcy 2018 r. Co ciekawe – największą dynamikę wzrostu zanotowaliśmy na rynku południowokoreańskim – 67,3proc. Wzrosty na dalekich rynkach były m.in. związane z dynamicznym rozwojem siatki połączeń lotniczych przez PLL LOT. – Są to dla nas bardzo ważni turyści, gdyż ich średni pobyt wynosi więcej niż 16 dni i w tym czasie zostawiają oni w Polsce ponad 5500 zł na osobę. POT jest aktywna na wszystkich tych rynkach, poza Australią. Warto zwrócić też uwagę na ponad 11-proc. wzrost liczby turystów z Chin i stabilizację na rynku izraelskim, z którego mimo mniejszej liczby lotów przyjechało prawie tyle samo turystów co w 2018 r. – zaznacza prezes POT Robert Andrzejczyk. Ostatni kwartał 2019 r. sprawił, że liczba gości przekroczyła 19,5 mln.

Obecnie operatorzy nastawiają się jednak przede wszystkim na turystę krajowego. Liczą tu na pomoc rządu, który przygotowuje bezpośrednie wsparcie dla branży turystycznej w postaci bonów, które mogą trafić nawet do 7 mln osób. – Sądzę, że projekt 1000+ będzie doskonałym narzędziem dla wsparcia nie tylko branży turystycznej, ale ogólnie usług w Polsce – uważa prezes PHH. – Każdy, kto dostanie 1000 zł w postaci bonu na wypoczynek, dołoży zapewne do tego kolejne kilka tysięcy złotych, dzięki czemu w tym newralgicznym momencie na rynku turystycznym może się pojawić niesamowity zastrzyk gotówki nie tylko dla turystyki, ale i dla wszystkich branż związanych z usługami w Polsce. Mam nadzieję, że ten program będzie w tym roku wdrożony i pozostanie stałym elementem w życiu polskiego społeczeństwa – dodaje. Potencjał w polskiej turystyce jest ogromny. Już w 2018 r. odbyliśmy 47,7 mln podróży krajowych, czyli aż o 19,5 proc. więcej niż w 2015 r., a ubiegły rok przyniósł kolejny wzrost. – Wpływ na to miała zapewne rosnąca zamożność społeczeństwa wynikająca ze wzrostu płac i licznych programów społecznych wprowadzonych przez rząd – uważa Adrian Ostrowski, analityk finansowy. Do wzrostu zainteresowania podróżami przyczyniła się też akcja „Polska zobacz więcej – weekend za pół ceny”, która ma na celu prezentację ogólnopolskiej oferty turystycznej i zachęcenie rodaków do korzystania z atrakcji i usług turystycznych na terenie całego kraju, również poza głównymi okresami urlopowymi. Kampania z edycji na edycję cieszy się coraz większym zainteresowaniem, znacząco przyczyniając się również do popularyzacji miejsc jeszcze nieodkrytych.

Ważne były też korzystne dla turystów zmiany. – Przepisy, które weszły w życie 1 lipca 2018 r., w powiązaniu z wprowadzonym przez nas dwa lata wcześniej Turystycznym Funduszem Gwarancyjnym (TFG) znacząco zwiększyły poziom ochrony klientów biur podróży oraz przedsiębiorców ułatwiając nabywanie powiązanych usług turystycznych, przyczyniając się do rozwoju całej branży – podkreśla Witold Bańka, były szef resortu sportu i turystyki.

Górnictwo też korzysta z Tarczy Antykryzysowej

Górnictwo znalazło się w trudnej sytuacji spowodowanej kryzysem związanym z pandemią koronawirusa. Gwałtownie spadło zapotrzebowanie na energię, a więc i na paliwa. W dodatku w kopalniach odnotowano wiele zakażeń. Branża pokazuje jednak, że radzi sobie nawet w najtrudniejszych czasach i potrafi tak zorganizować pracę, by energetyce nie zabrakło węgla.

Tekst **Mariusz Andrzej Urbanke**

Do pracy w kopalniach dopuszczani są tylko ci, których testy są prawidłowe. Wymagało to przeorganizowania pracy w PGG, zastosowania wielu procedur sanitarnych, ale rezultaty tych wysiłków już są.

#

Najtrudniejsza sytuacja jest w Polskiej Grupie Górniczej (PGG), która czasowo zawiesiła wydobywanie w kilku zakładach ze względu na rosnącą liczbę zakażonych. Zmasowane badania przynoszą jednak efekty – udało się wyłapać osoby chore, a nawet przebadać ich rodziny, dzięki czemu nie dochodzi już do dalszego roznoszenia choroby. Do pracy w kopalniach dopuszczani są tylko ci, których testy są prawidłowe. Wymagało to przeorganizowania pracy w PGG, zastosowania wielu procedur sanitarnych, ale rezultaty tych wysiłków już są. – Ostatnie dni są bardzo trudne dla PGG, ale mamy nadzieję, że wszystkie wysiłki i działania przełożą się na zahamowanie rozprzestrzeniania koronawirusa w naszych kopalniach. To, czego się nauczyliśmy, wdrożone procedury, będziemy mogli stosować w przyszłości, aby zabezpieczyć nasze zakłady – podkreśla Tomasz Rogala, prezes PGG S.A. Zaznacza, że udało się przebadać praktycznie wszystkich pracowników w kopalniach, w których natężenie zakażeń było największe. Np. w Jankowicach, Murckach-Staszicu i Sońnicy przetestowano w sumie aż ok. 7,5 tys. pracowników, a pobrane próbki trafiły do badań w wielu laboratoriach na terenie Polski. – Nie byłoby to możliwe bez zaangażowania wojewody śląskiego i wsparcia rządu – ocenił prezes PGG S.A. W PGG właśnie trwa ponowne uruchomienie kopalń, które jednak jest stopniowe i ostrożne. – Nasze działania są naceLOWANE na to, żeby pracę zakładów górniczych wznowić z jednej strony jak najbezpieczniej dla pracowników, a jednocześnie możliwie jak najszybciej – zaznacza Tomasz Rogala. Spółka podjęła też ogromny wysiłek informowania pracowników, jak należy się zachowywać, żeby zminimalizować ryzyko zakażenia. – W naszych warunkach na pewno bardzo ważnym elementem, na który mamy wpływ, jest stałe informowanie, stała praca z naszą załogą, z pracownikami, jak powinniśmy zachowywać się, aby uchronić siebie i innych przed zakażeniem. Prawdą jest, że nie poszerzymy ani szoli, ani przekopów, ani innych elementów infrastruktury. Są pewne wielkości fizyczne, których już nie przekroczymy i które będą implikowały ryzyko zakażenia – dodaje prezes PGG S.A. Jednak nowe warunki pracy górników nie sparaliżowały działalności spółki. PGG otrzymała też wsparcie w ramach tarczy antykryzysowej dzięki porozumieniu ze związkami o obniżeniu czasu pracy i wynagrodzeń w PGG, które obowiązywać przez miesiąc. Ponad 70 mln zł pomocy dla spółki pochodzi z instrumentów rządowych.

– Umówiliśmy się, że spotkamy się na początku czerwca i porozmawiamy o tym, jak będzie funkcjonowało przedsiębiorstwo według naszych planów w kolejnych okresach i zastanowimy się nad przedłużeniem porozumienia na kolejny miesiąc – podkreśla prezes PGG S.A. – Zadaniem strony społecznej jest ochrona pracowników i wynagrodzeń. Było zasadne, że związki robiły to po kolei, w kolejnych etapach, że negocjują z nami jako zarządem kolejne miesiące ograniczeń, że musimy się przekonać. To świadczy o tym, że dyskutujemy, jest dialog, wymiana argumentów – czasem bardzo trudna, natomiast taka jest nasza rola. Po stronie związków zawodowych jest ochrona wynagrodzeń i miejsc pracy, zarząd ma również ten sam cel, natomiast musimy się zgodzić,

co do środków, którymi go osiągniemy – ocenia.

Jak zapowiedział wicepremier Jacek Sasin, w Ministerstwie Aktywów Państwowych przygotowywany jest plan dla górnictwa. – Przedstawimy go niebawem. Chciałbym, by jego fundamentem było założenie, że żaden górnik nie straci pracy – mówi wicepremier. – Plan, nad którym pracujemy, z jednej strony powinien dawać gwarancję, że rentowne górnictwo będzie mogło funkcjonować w warunkach rynkowych. A równocześnie plan ten musi być akceptowalny społecznie. Obiecuję wszystkim górnikom, że będziemy – jako resort aktywów państwowych – robić wszystko, żeby polskie górnictwo miało przed sobą naprawdę dobrą przyszłość – dodaje wicepremier.

Resort ma stały kontakt z pracownikami kopalń i związkami. – Dla mnie to niezwykle istotne. Nie wyobrażam sobie podejmowania jakichkolwiek decyzji bez rozmowy ze stroną społeczną – zaznacza wicepremier.

Tomasz Rogala też kładzie duży nacisk na dobry kontakt z załogą. – Myślę, że przyszłe rozmowy, choć wiemy, że trudne, będą prowadzone w duchu ochrony przedsiębiorstwa i w najlepiej pojętym interesie pracowników – zapewnia prezes PGG S.A. W lepszej sytuacji niż PGG są pozostałe spółki węglowe. LW Bogdanka S.A., która właśnie opublikowała wyniki finansowe za I kwartał br., dowodzi, że nawet w trudnych czasach można zarabiać – skonsolidowane przychody spółki wyniosły w tym okresie 464,1 mln zł, zysk operacyjny 44,9 mln zł, a zysk netto 33,7 mln zł. – Wpływ na nasze wyniki w I kwartale miało przede wszystkim dostosowanie poziomu produkcji do niższego zapotrzebowania na węgiel ze strony naszych odbiorców, wynikającego z ciepłej i wietrznej zimy. Warto podkreślić także, że ubiegłoroczna baza porównawcza była bardzo wysoka, gdyż w I kwartale 2019 r. na wynik wpłynęło kilka korzystnych czynników, w tym rekordowe wydobywanie w styczniu minionego roku. Rozwijająca się od początku roku sytuacja epidemiczna koronawirusa SARS-Cov-2, wywołującego COVID-19, nie wpłynęła w sposób istotny na naszą działalność w I kwartale – powiedział Artur Wasil, prezes LW Bogdanka SA. Dodaje, że mimo kryzysu spółka utrzymuje swoją silną pozycję rynkową, osiągając na koniec I kwartału udział w rynku sprzedaży węgla energetycznego na poziomie 20,6 proc. oraz udział w rynku sprzedaży węgla energetycznego do energetyki zawodowej na poziomie 25,8 proc.

Spółka nie zaprzestała rozwoju. W I kwartale wykonano 6,7 km robót chodnikowych, a wydatki inwestycyjne kształtowały się na poziomie 266,3 mln zł. Największą część tej kwoty, 166 mln zł, przeznaczono na zakup nowych kompleksów ścianowych. Blisko 73 mln zł przeznaczone zostało na nowe wyrobiska i modernizację istniejących. – Obecnie, jak cała gospodarka, funkcjonujemy w cieniu pandemii koronawirusa, której wpływ na funkcjonowanie Spółki staramy się ograniczać – podkreśla prezes Artur Wasil. – Zareagowaliśmy na sytuację bardzo szybko, wdrażając szereg procedur i zabezpieczeń, dzięki czemu jak dotąd nie odnotowaliśmy zachorowań wśród pracowników, a jednocześnie zachowaliśmy ciągłość działania we wszystkich obszarach. W tej chwili rozwój sytuacji jest trudny do przewidzenia,

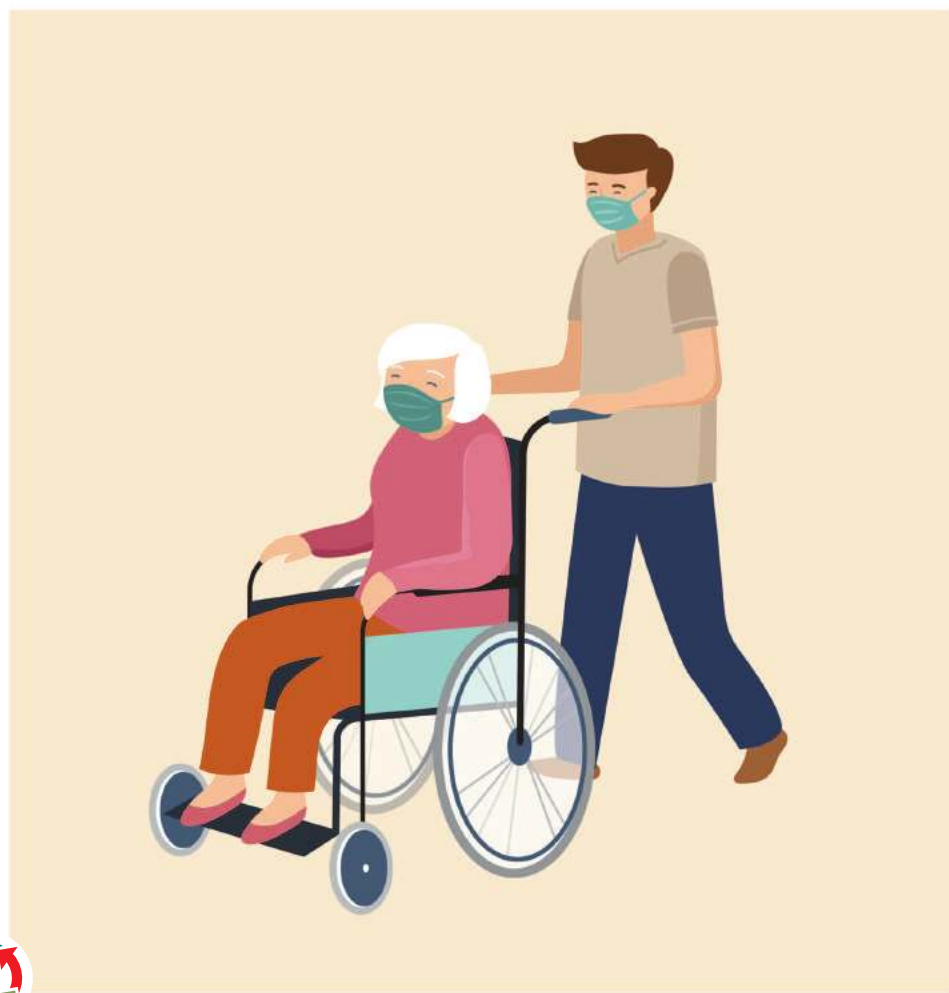
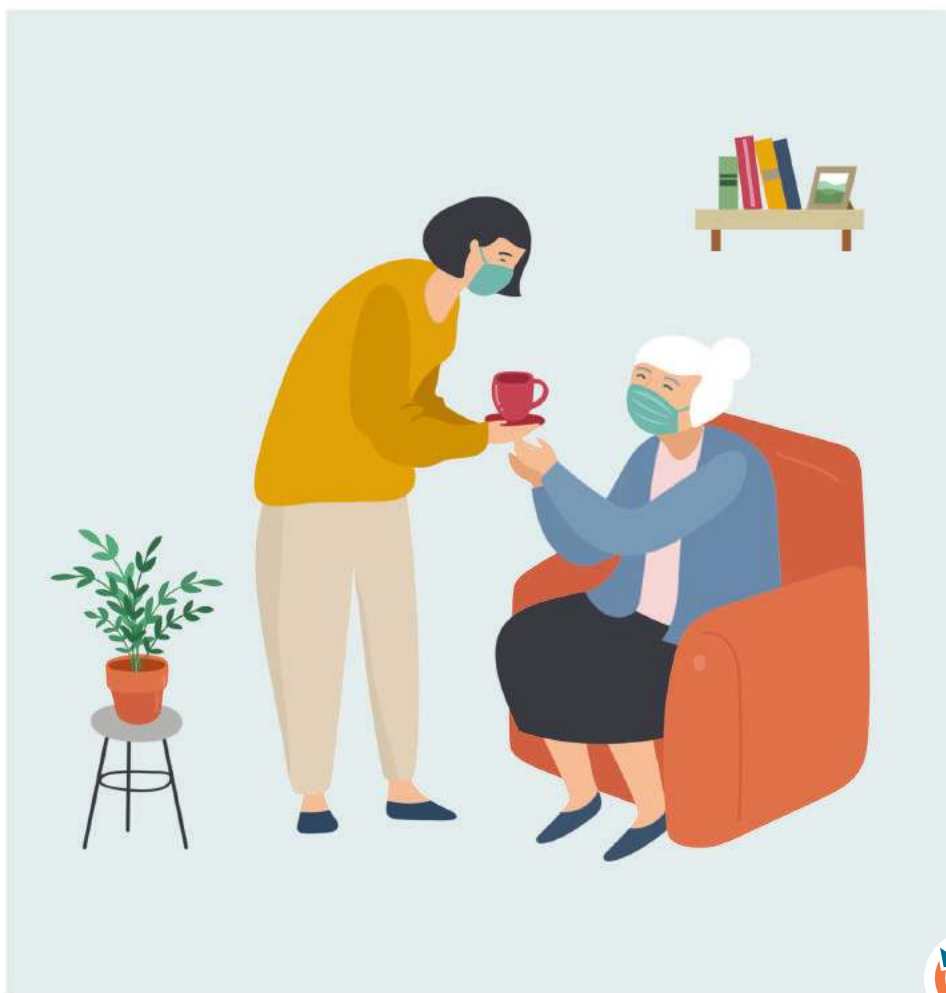
podobnie jak potencjalne negatywne skutki dla działalności operacyjnej oraz wyników Spółki. Koncentrujemy się na utrzymaniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa przy jednoczesnej ciągłości prac wydobywczych i przygotowawczych. Liczymy na stopniową normalizację sytuacji, ale jesteśmy też przygotowani, by stawić czoła możliwym tegorocznym wyzwaniom, wykorzystując nasze atuty: najwyższą wśród polskich kopalń węgla efektywność wydobywania, wypracowane od lat solidne wyniki finansowe, brak zadłużenia i bycie częścią Grupy Enea – dodał.

Dobra sytuacja jest też w Grupie Kapitałowej JSW. – JSW jest firmą, która jest jasnym punktem polskiej gospodarki – ma przed sobą dobry plan działania i perspektywy rozwoju, zdobyte rynki, odbiorców i partnerów – podkreślił wicepremier Sasin podczas wizyty w JSW.

Wyniki za I kwartał pokazują, że JSW spełnia te nadzieje, choć zapotrzebowanie na produkty spółki spadło, a ceny poszły w dół – dotyczy to węgla koksowego, jak i koksu. W przypadku węgla koksowego cena osiągnęła poziom 488,19 zł za tonę i była niższa o 3,5 proc. Średnia cena koksu była niższa o 11 proc. i osiągnęła wartość 801,05 zł za tonę. Mimo to łączne przychody ze sprzedaży osiągnęły w tym okresie w JSW wartość 1,9 mld zł i były wyższe o 8,6 proc. w porównaniu do poprzedniego kwartału, co spowodowane zostało większą ilością sprzedanego koksu. – Zahamowanie aktywności gospodarczej, osłabienie popytu na stal, spadek produkcji stali skutkowały mniejszym zapotrzebowaniem na surowce do jej produkcji w marcu i kwietniu. Spodziewamy się w najbliższych tygodniach ożywienia gospodarczego, widocznego w pierwszej kolejności w sprzedaży koksu – ocenia Włodzisław Hereźniak, prezes zarządu JSW. – Co ważne, w tym trudnym czasie utrzymujemy dostawy i realizujemy wszystkie zamówienia zgodnie z zawartymi kontraktami – podkreśla.

JSW prowadzi szereg inwestycji modernizacyjnych w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla w kopalni Knurów-Szczygłowice oraz Budryk. – Pozwoli to na zwiększenie produkcji węgla metalurgicznego, w tym węgla typu 35 o wysokich parametrach handlowych. Całkowite zakończenie prac planowane jest w 2020 r., jednak niektóre węzły technologiczne zostały oddane do użytku wcześniej. To pozwoliło kopalni już w tym roku na zwiększenie uzysku węgla koksowego, osiągającego wyższe ceny na rynku. Po zakończeniu inwestycji kopalnia będzie miała możliwość dywersyfikacji produktu i elastycznego reagowania na zapotrzebowanie rynku – wyjaśnia zastępca prezesa JSW ds. technicznych i operacyjnych, Artur Dyczko.

Zarząd JSW podkreśla, że powołany w spółce Sztab Kryzysowy podjął szereg działań prewencyjnych wzmacniających bezpieczeństwo pracowników w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się koronawirusa. Opracowano i przyjęto plany awaryjne obejmujące działania dla zapewnienia ciągłości operacyjnej. Jednocześnie Zarząd JSW SA na bieżąco monitoruje dalszy rozwój sytuacji związanej z utrzymującymi się skutkami rozprzestrzeniania się koronawirusa. – Celem jest minimalizacja wpływu negatywnych skutków pandemii i zapewnienie ciągłości działania Grupy JSW – podkreśla prezes spółki.

Wolontariat - nieodkryte źródło bogactw narodowych

Analitycy ekonomiczni oraz obserwatorzy życia społecznego zamarli w oczekiwaniu na skutki, jakie wywoła w gospodarce pandemia koronawirusa. Wszyscy są zgodni, że kryzys przyjdzie, różnice wynikają jedynie z szacunków dotyczących jego skali. Ten stan oczekiwania odwraca jednak uwagę od zmian, które już zaszły, a które w zasadniczo pozytywny sposób wpływają na szeroko pojętą sytuację społeczno-gospodarczą kraju. Obszarem, który w czasie ostatnich 2 miesięcy pomimo zamrożenia gospodarki przeżył prawdziwy boom, jest wolontariat.

Tekst **Anna Woźniak**

Według szacunków Caritasu w czasie trwania pandemii w pomoc potrzebującym włączyło się ponad 100 tys. wolontariuszy. Ochotnicy przygotowywali i dystrybuowali bezdotykowe paczki żywnościowe, ciepłe posiłki, leki i środki dezynfekujące, zbierali żywność i niezbędny sprzęt medyczny, tworzyli wirtualne warsztaty pomagające dzieciom w odrabianiu prac domowych, zapewniali wsparcie psychologiczne szczególnie potrzebującym.

Wolontariat doby pandemii

Podobnie jak w innych krajach, tak i w Polsce epicentrum pandemii stanowiły domy pomocy społecznej. Izolacja zarażonych oraz kwarantanna członków personelu spowodowała niedobór rąk do pracy. Wielu pracowników zrezygnowało z obawy przed

zakażeniem. Niedobory te zostały zrekompensowane pracą wolontariuszy, zwłaszcza osób zakonnych posiadających kwalifikacje medyczne. W sumie blisko 400 siostr i 150 braci podjęło pracę w DPS-ach dotkniętych zakażeniami, opiekując się zarażonymi i poddawanymi kwarantannie mieszkańcami. Ponadto zakonnicy obsługiwali izolatoria dla chorych, którzy nie mogli przeżyć kwarantanny we własnych domach.

Szereg inicjatyw wolontariackich skierowano do seniorów, stanowiących grupę szczególnie wysokiego ryzyka. Wojska Obrony Terytorialnej oraz wolontariusze cywili w kilku częściach kraju zaangażowali się w przygotowanie i dystrybucję posiłków dla weteranów. Klub piłkarski Legia Warszawa zreorganizował swoje zaplecze i zasoby, aby służyć jako centrum pomocy, zapewniając starszym osobom na terenie Warszawy ciepłe posiłki. W inicjatywach tych aktywnie pomagali harcerze. Wzmoczoną pracę podjęli także

wolontariusze-streetworkerzy, dostarczając niezbędny prowiant bezdomnym. Inną wrażliwą grupę stanowili pracownicy służby zdrowia, walczący na pierwszej linii pandemicznego frontu. Wolontariusze zapewniali im ciepłe posiłki, uczniowie i studenci drukowali przyłbice, bezdomni, więźniowie i seniorzy włączyli się w szycie maseczek ochronnych. Jedną z inicjatyw, w którą zaangażowało się 100 uczniów, studentów i nauczycieli, zapewniła dzieciom pracowników służby zdrowia bezpłatne korepetycje. Tysiące osób niezrzeszonych podjęło szereg drobnych inicjatyw lub wyraziło swoją gotowość do niesienia pomocy pro publico bono. „Tylko kryzys – rzeczywisty lub pozorny – powoduje prawdziwą zmianę”, pisał amerykański ekonomista Milton Friedman w 1982 r. Jego słowa zyskują nową wymowę w obecnych czasach. Pandemia, jej skutki oraz wynikające z niej uwarunkowania gospodarczo-społeczne spotęgowały skalę spontanicznej

samopomocy wśród Polaków. Co ciekawe, zmiana ta zaszła, nawet jeżeli koronawirus był jedynie, jak twierdzą niektórzy, zagrożeniem pozornym.

Rachunek ekonomiczny

Według badań GUS sprzed wybuchu pandemii wartość pieniężna wolontariatu (zdefiniowanego jako praca niezarobkowa poza gospodarstwem domowym, na rzecz osób spoza rodziny) wyniosła w Polsce 21,5 mld zł. Gdyby włączyć wartość pracy wolontariuszy do produktu krajowego brutto, to jej udział stanowiłby 1,2 proc. (dla porównania sektor non-profit w Stanach Zjednoczonych jest wart blisko 1 bln dolarów i stanowi 5,4 proc. amerykańskiego PKB). Z wyliczeń wynika, że w ciągu roku poświęcamy na pracę społeczną około 1 mld godzin, co od-

Podobnie jak w innych krajach, tak i w Polsce epicentrum pandemii stanowiły domy pomocy społecznej. Izolacja zarażonych oraz kwarantanna członków personelu spowodowała niedobór rąk do pracy. Wielu pracowników zrezygnowało z obawy przed zakażeniem. Niedobory te zostały zrekompensowane pracą wolontariuszy, zwłaszcza osób zakonnych posiadających kwalifikacje medyczne.

#

powiada wymiarowi czasu pracy 565 tys. pełnoetatowych pracowników. Z badań GUS wynika także, że na wolontariat swój wolny czas poświęca dobrowolnie ponad 10 mln Polaków. Ich udział w populacji dorosłych mieszkańców Polski stanowi 35 proc. Średni czas poświęcony na wolontariat wynosi 2 godziny tygodniowo. Oznacza to, że gdyby każdy dorosły Polak poświęcił na pracę społeczną dwie godziny tygodniowo, sektor wolontariatu w skali roku wygenerowałby taki sam udział w PKB, jaki obecnie ma w nim rolnictwo. Oczywiście każdy intuicyjnie wyczuwa, że prawdziwa wartość wolontariatu leży jednak gdzie indziej.

Ekonomia daru

Poza rachunkiem ilościowym istnieje jakościowy wymiar pracy społecznej, należący do kategorii tzw. ekonomii darów (ang. gift economy). Dobitnie ilustruje go XIX-wieczna ceremonia wymiany dóbr między indiańskimi plemionami, opisywana przez antropologa Franza Boasa: Plemię Kwakwaka posiada miedzianą tarczę, którą ofiarowuje innemu zaprzyjaźnionemu plemieniu. Obdarowany wódz, pragnąc się zrewanżować, przynosi w darze 3,7 tys. koców (używanych wówczas jako środek wymiany handlowej). Tyle bowiem, według przekazu ustnego kolejnych pokoleń, warta jest tarcza. Nie jest to jednak koniec transakcji. Teraz nadchodzi czas na ofiarowanie prawdziwego daru zwrotnego – nowy właściciel tarczy donosi jeszcze 400 koców i wręcza je poszczególnym członkom delegacji, opowiadając przy tym historię swojego rodu i plemienia. W ten sposób w przekazie ustnym ustala się nowa wartość tarczy – 4,1 tys. koców.

W ten sposób pomnaża się nie tylko wartość przedmiotu liczona w kocach, ale wzmacnia się pozytywna relacja pomiędzy stronami wymiany. Historia ta pokazuje logikę zgoła odmienną od tej, którą kierują się współczesne gospodarki. Wartość daru nie jest równa jego cenie rynkowej, ale tkwi w jego zdolności wzmacniania więzi pomiędzy stroną biorącą a stroną dającą. W tym sensie ekonomia darów przetrwała właśnie w pracy wolontariackiej (pomimo możliwości ustalenia jej ceny rynkowej, na co wskazują skrupulatne wyliczenia GUS-u). Paradoksalnie, okres izolacji, kwarantanny i wzmożonej walki o minimalizowanie skutków pandemii stworzył nowe warunki dla zaistnienia ekonomii daru, uwyraźnił bowiem istnienie strony potrzebującej, co z kolei uaktywniło stronę będącą w możliwości dawania.

Voluntas znaczy wola

Istnieje wreszcie trzeci wymiar pracy pro publico bono, rzadko brany pod uwagę w analizach zjawiska wolontariatu. Wykracza on bowiem zarówno poza rachunek ekonomiczny w jego aspekcie ilościowym, jak i poza jego charakter czynnika sprzyjającego budowaniu więzi społecznych. Wolontariat (słowo pochodzi od łacińskiego voluntas – wola) oznacza działanie motywowane wolną wolą, wolnym wyborem, zdeterminowanym tylko i wyłącznie dobrem, które rozumiemy jako wymagające takiego działania. Praca dla dobra innych, poza działaniem, zakłada zatem pewien wysiłek intelektualny. Generuje ona bowiem faktyczną wartość tylko wówczas, gdy odpowiada na rzeczywiste potrzeby. Przed jej podjęciem konieczne jest zatem rozważenie, gdzie istnieje potrzeba działania, czy zamie-

rzne działanie poprowadzi do rzeczywistego dobra, czym w ogóle jest to rzeczywiste dobro, i wreszcie czy ja sam posiadam stosowne kwalifikacje bądź predyspozycje do zrealizowania zamierzonego dobra. Taka refleksja skutecznie wybija z automatyzmu, do którego usposabia praca zarobkowa. W konsekwencji, dzięki tak pojętej pracy społecznej umacniają się władze wolitywne i intelektualne wolontariusza, co przynosi korzyść całej wspólnoty, której jest on uczestnikiem. W ten sposób wzrasta jej dobrobyt rozumiany szerzej niż wąsko pojęte bogactwo materialne.

Oczywiście, motywacji do podjęcia wolontariatu może być wiele i nie wszystkie wynikają z czystej intencji czynienia dobra jako takiego. Np. praca społeczna w ramach fundacji, zrzeszeń, partii może przynosić różne niematerialne profity, takie jak status społeczny czy władza. Jednak przypomnijmy, że aż 75 proc. wolontariuszy w Polsce (według badania sprzed pandemii) to ludzie działający w sposób nieformalny, ad hoc, niezrzeszeni w żadnych organizacjach, a zatem niecierpiący i tych pozamonetarnych korzyści ze swojego działania. Ekonomia darów i dobrowolne ofiarowanie swojej osoby innym nie jest jedynie sentymentem minionych epok i cywilizacji. Staje się raczej koniecznością, w wielu dziedzinach bowiem, takich jak służba zdrowia czy edukacja, brak aktywności wolnej woli prowadzi nie tylko do stagnacji, ale sprzyja rozwojowi patologii. Praca społeczna nie musi pochłaniać wielu nakładów, zasobów, nie potrzebuje skomplikowanych regulacji prawnych czy instytucjonalnych. Wręcz przeciwnie, może być bardzo owocna wbrew skądinąd niekorzystnym warunkom formalno-materialnym. Jedyne, czego wymaga, to dobra wola i... 2 godziny tygodniowo.

Autorka jest doktorem nauk ekonomicznych i wykładowcą akademickim.

Rozprzestrzeniająca się pandemia COVID-19 wyzwoliła dawno niespotykaną w naszym kraju potrzebę pomocy i solidarności. W akcję pomocy służbom medycznym walczącym z epidemią włączyło się już bardzo dużo instytucji, firm, a także osób prywatnych. Jako pierwsze z pomocą pośpieszyły spółki z udziałem Skarbu Państwa. I to wsparcie kontynuują.

– Wszystkie spółki Skarbu Państwa aktywnie włączają się w akcję przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii koronawirusa. Takie sytuacje pokazują, jak ważne jest, by państwo miało w swoim ręku takie instrumenty. W obecnej sytuacji spółki z dnia na dzień przestawiają swoją produkcję, by wspomóc walkę z wirusem. Obecne działania tych przedsiębiorstw to nie tylko wyraz społecznej odpowiedzialności biznesu, ale także tak ważnego obecnie patriotyzmu gospodarczego – powiedział Jacek Sasin, wicepremier i minister aktywów państwowych.

Narodowi czempioni solidarni z medykami i społeczeństwem

Niemal od pierwszego dnia pandemii ogromne środki wspierające służby medyczne walczące z epidemią popłynęły od polskich koncernów paliwowo-energetycznych. Jeszcze w marcu 6 mln zł na walkę z pandemią koronawirusa przeznaczyła Fundacja Orlen, a 5 mln zł wsparcia zadeklarowała Fundacja Grupa Lotos. Obecna wartość zaoferowanej pomocy jest już wielokrotnie większa. I tak Grupa Lotos m.in. przekazała dodatkowo 2 mln zł na paliwo dla 19 zakaźnych szpitali jednoimiennych w całej Polsce, a także 6 samochodów dla placówek służby zdrowia na Pomorzu. A PKN Orlen zaangażował się w akcję sprowadzania z Chin sprzętu ochronnego (w tym maseczek) na potrzeby służby zdrowia. W sumie na walkę z pandemią PKN Orlen planuje przeznaczyć ponad 100 mln zł. Pomoc otrzymują przede wszystkim placówki medyczne, służby mundurowe, a także personel oraz podopieczni Domów Pomocy Społecznej.

– Mamy do czynienia z nadzwyczajną sytuacją, która wymaga solidarności i zdecydowanych działań. Naszym obowiązkiem, jako największej w Polsce firmy, jest pomoc społeczeństwu. Zawsze jesteśmy z Polakami i robimy wszystko, by Polska jak najszybciej poradziła sobie z epidemią koronawirusa i jej skutkami – zapewnił Daniel Obajtek, prezes zarządu PKN Orlen. Transporty sprzętu medycznego z Chin organizuje też KGHM Polska Miedź S.A. Miedziowy koncern zakupił m.in. 600 tys. masek medycznych, ponad 250 tys. kombinizonów, kilkadziesiąt tysięcy par gogli ochronnych oraz około 150 respiratorów.

– Transporty organizowaliśmy m.in. na apel prezydenta Andrzeja Dudy. Łączna wartość materiałów medycznych, które przewiozą organizowane przez nas samoloty, to około 15 mln dolarów (ponad 60 mln zł) – poinformował Marcin Chludziński, prezes zarządu KGHM Polska Miedź S.A. Zarówno KGHM, jak i Orlen uruchomiły w należących do koncernów spółkach produkcję bardzo potrzebnych w czasie epidemii płynów do dezynfekcji. W obu przypadkach wymagało to przestawienia linii produkcyjnych.

Pomoc na sygnale

Szacuje się, że działające w Polsce przedsiębiorstwa przekazały służbom medycznym wsparcie finansowe i rzeczowe o wartości prawie 400 mln zł. Znacząca część tej kwoty przypada na pomoc oferowaną przez spółki Skarbu Państwa. Ale istotne wsparcie płynie też od prywatnych polskich i zagranicznych firm.

Tekst **Andrzej Ratajczyk**

Wielomilionowe wsparcie dla szpitali

Znacząca część środków przekazywanych przez polskie firmy i instytucje na walkę z koronawirusem trafia do szpitali jednoimiennych. 4,5 mln zł dla sześciu szpitali przekazała Grupa Polskiego Funduszu Rozwoju. Z kolei 4 mln zł ze środków koncernu PGNiG zostało przeznaczonych na pakiet

kompleksowych działań w placówkach zdrowia na terenie całego kraju. A dodatkowe 1,5 mln zł trafiło dla placówek medycznych zlokalizowanych w miejscowościach, w których funkcjonują oddziały PGNiG. 5 mln zł na pomoc służbom medycznym przekazała Polska Grupa Energetyczna, a po 1,5 mln zł Grupa Enea i Tauron. Z kolei po 3 mln zł wsparcia zaoferowały spółki z Grupy Azoty oraz Fundacja Agencji Rozwoju Przemysłu. W akcję pomocy włączyły się też spółki z Grupy PKP. Na wsparcie służby zdrowia w walce z koronawirusem PKP S.A.

przekazały 5 mln zł, a PKP PLK 4 mln zł. Z kolei Totalizator Sportowy zadeklarował bezterminowe przekazanie na walkę z koronawirusem 10 proc. ze sprzedaży wszystkich zakładów i losów zawieranych na lotto.pl. Spółka przekazała też 90 samochodów do dyspozycji szpitali, które potrzebują dodatkowych środków transportu.

Znaczące środki na potrzeby placówek medycznych popłynęły od największych polskich banków i instytucji finansowych. PKO Bank Polski zadeklarował przekazanie prawie 9 mln zł na potrzeby służb medycznych. Z kolei 5 mln zł na ten cel zdecydował się przekazać Bank Pekao. Natomiast największy polski ubezpieczyciel PZU przeznaczył 6 mln zł na sfinansowanie zakupu sprzętu dla kilku szpitali. Obok wsparcia finansowego spółki z sektora finansowego oferują też wsparcie rzeczowe. I tak PZU przekazało 200 samochodów służbom medycznym, które zajmują się transportem podejrzanych o zakażenie koronawirusem. Z kolei PKO Leasing i Masterlease zadeklarowały 100 aut osobowych na potrzeby Głównego Inspektoratu Sanitarnego, a 20 aut trafiło do szpitali jednoimiennych.

Milionowe darowizny na walkę z koronawirusem zadeklarowało też wiele innych spółek z udziałem Skarbu Państwa.

Darmowa żywność i przejazdy dla personelu medycznego

W akcję pomocy służbom medycznym włączyły się też większe i mniejsze prywatne polskie firmy oraz koncerny zagraniczne. W związku z ogłoszonym stanem pandemii koronawirusa i rosnącym zapotrzebowaniem na środki medyczne 1 mln euro na pomoc organizacjom wspierającym walkę z COVID-19 zdecydował się przekazać amerykański Amazon. A Fundacja Ronalda McDonalda zaoferowała przekazanie dla jednego ze szpitali 12 tys. masek ochronnych.

Polska Grupa Maspex, jedna z największych firm spożywczych w Europie Środkowo-Wschodniej, zaoferowała pomoc w postaci wsparcia produktowego dla 21 szpitali, w tym placówek, które są szpitalami jednoimiennymi. Łącznie do szpitali trafi ponad milion sztuk produktów marek należących do Maspeksu, m.in. soków i musów owocowych, niegazowanej wody źródlanej, dań gotowych i dżemów, zup, makaronów i płatków oraz suplementów diety. Z kolei firma Tarczyński zadeklarowała przekazanie 6 ton wyrobów mięsnych do 19 szpitali zakaźnych na terenie całej Polski. Przekazanie produktów spożywczych (o wartości 1 mln zł) osobom objętym kwarantanną domową w następstwie epidemii koronawirusa zaoferowała firma Pudliszki.

Z kolei Free Now, multiplatforma mobilności miejskiej, udostępniła w aplikacji usługę „Dla zdrowia”, dedykowaną pracownikom szpitali i laboratoriów w największych miastach w Polsce, dzięki której będą mogli darmowo przemieszczać się do pracy. Celem akcji, która dotyczy Warszawy, Krakowa, Trójmiasta oraz Wrocławia, jest zrealizowanie nawet 20 tys. darmowych przejazdów do końca maja.

W sumie już kilkaset firm zadeklarowało różne formy wsparcia służb medycznych, walczących w pandemii. A każdego dnia dołączają do tej grupy nowe firmy, z nowymi inicjatywami.

FORUM

POLSKIEJ GOSPODARKI

PARTNER STRATEGICZNY WYDANIA

ORLEN

gpcodziennie.pl